

پرفروشترین نیویورک تایمز The New York Times

ستیف هارفی

خانمانه رهفتار بکه پیاوانه پیر بکه ره وه

بۆچوونی پیاوان له باره ی خوشه ویستی،
په یوه ندییه کان، سۆزداری، بهرپرسیاریتی.

وه رگێرانی له ئینگلیزییه وه
هۆزان عه بدوللا

GOLDEN
BOOK

STEVE HARVEY

خانمانه
رهفتار بکه
پیاوانه
بیر بکه ره وه

ستیف هارشی
پرفروشتیرینی نیۆرک تایمز

وه رگیترانی له ئینگلیزییه وه:
هۆزان عهبدوللا

ناوی کتیب: خانمانه رهفتار بکه ، پیاوانه بیر بکه ره وه.

ناوی نوسەر : ستیف هارشی

بابهت : دهرونزانی

وهرگیرانی: هوزان عه بدوللا

پیداچونه وه: سیروان سلیمان حسین

دیزاین : ههریم عوسمان

تیزار : ۱۰۰۰ دانه

چاپ: تاران

نوبه تی چاپ : چاپی یه که م

له به ریوه به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کان
ژماره ی سپاردن (۱۳۷۸) ی سالی (۲۰۱۹) ی پیدراوه

ئەم پەرتووكە تايبەتە بەھەموو خانمىك،
بەھىواى ئەوھم بتوانىت بەتېروانىنىكى فراوانەوھ،
بروانىتە مىشكى پياوان.

ناوه روک

پیشه کی

هموو نهوهی که پیویسته بیزانیت له باره ی

پیاوان و په یوه ندیه کان لیره دایه

۱ بیرکردنه وهی پیاوان

۱ پالنه رهکانی پیاو چین

۲ خوشه ویستی نیمه له هی نیوه ناچیت

۲ نهو سی شته ی که هموو پیاویک پیویستیه تی:

پالپشتی، بهوه فایی، سینکس

۴ «ده بیت قسه بکهین» و چند ووشه یه کی تر که وا له پیاو

دهکات هه لیت

۲ بوچی پیاوان نهوه ده کهن که ده یکهن

۵ یه کهم جار شته له پیشینه کان: دهیه ویت له کهلت بخه ویت

۶ راوکردنی ماسی بو چیژ VS ماسی شیاوی هه لگرتن: پیاو

چون جیاوازی دهکات له نیوان ژنی شیاو بو هاوسه رگیری

له کهل کات به سه ربردن

۷ کوری دایکی

۸ بوچی پیاوان خیانهت ده کهن

۳ په رتوکی یارییه کان:

چون یارییه که به یته وه

۹ پیاوان ریزی بنه ماکان ده گرن_هه ندیک دابنی

۱۰ نهو پینج پرسیاره ی که هموو ژنیک پیویسته بیکات پیش

نهوه ی په یوه ندیه که ی قول ببیته وه

خانمانه
رهفتار بکه
پیاوانه
بیر بکه ره وه

هەموو شتێک کە پێویستە بیزانیت دەربارەی پیاوان و پەيوەندییەکانیان لێرەدایە

من زیاتر لە بیست سالە بژێوی ژيانم دابین ئەکەم لەرێی
خستە پێکەنینی خەلک، بە خویان و ئەوانی دیکە، خیزانەکانیان،
هاوریکانیان، وە بیگومان پێکەنین بەخوشەویستی، و رەگەزو،
پەيوەندییە سۆزداریەکان. هەمیشە گالتهکانم پڕ بوو لە دانایی و
راستی، کە لە ئەزمونی ژيانم و تیروانین و فیربوون و ناسینی
خەلکەو بوو، ئەلین نوکتهکانم بە شیکێ هەستیار ئەپینک لای
خەلک، چونکە کاریگەرییان لەسەر دروست دەکات، بە تاییبەتی
ئەو گالتانەی (نوکتە) لەبارەی ناجیگیری پەيوەندی نیوان ژن و
پیاودایە.

هەرگیز سەرسام نەبووم کە خەلک چەندیک قسە لەبارەی
پەيوەندییە سۆزدارییەکان ئەکەن و بیری لێدەکەنەوه و
ئەخویننەوه و پرسکاری دەربارە ئەکەن، تەنانەت بەبی ئەوهی
ئاگایان لیبیت ئەکەونە پەيوەندییەوه و بەرەوپیش چوون و
نازانن چوون.

بیگومان، ئەگەر شتێک هەبیت لەم گەشتە کورتەم لەم
سەرزهوییە بۆم دەرکەوتبیت ئەمەیه:

ا: زوربهی ژنان پياوان نانا سن (سروشتي پياوان نازان).
ب: پياوان زور شتي بيمانا نه نجام نه دن، له کاتي په يوه نديدا،
به بي نه وهی سزا وهر بگرن، چونکه ژنان هر گيز تينه گشتون
که پياوان چون بيرده که نه وه.
ج: من چند زانيار ييه کی به نرخم لایه بو گورینی هموو
نه مانه.

من نه مام بو دهر که وت له ميانه ی ده ست به کار کار کردنم
له رادیو، له بهر نامه ی «ستيف هارفي به يانیان»، بیشتر
که بهر نامه کم له لوس نه نجلوس بوو، برگه ی کم بو زیاد کرد
به ناوی «له ستيف پرسه»، که له م برگه ی دا ژنان ده یان توانی
په یوه ندي بکن و هر چیه کیان نه ویت پرسن له باره ی
په یوه ندي سوز دار ييه وه به شپوه یه کی راسته وخو. له سره تا دا
هه ستم کرد که برگه ی «له ستيف پرسه» کومیدی نه بیت و هکو
نه وهی نه مام بو من زور گونجاو بیت.

به لام زوری نه خایاند درکم به و شته کرد که گویگره کانم
پنوهی نه نالینن به زوری ژنان، هر گيز کومیدی نه بوو،
ژماره یه کی زور خه م و پیداویستی هه بوو له ژیانیا ندا که هه ولیان
نه دا چاره سهری بکن، و هکو بابته ی: ژوان، پیکه وه به ستن،
پاريز راوی، داب و نه ریتی خیزانی، هیوا به داهاتوو، لایه نی
روحی، بوداوی درامی، وینه ی جهسته، چونه ته مانه وه،
هاوړ ييه تی، منال، هاوسه نگی له نیوان نیش و مالدا، په روه رده.
له راستیدا شتیک نیه که به بیرتدا بیت و پرس یاری دهر باره
بکه ی، به لام نه گهر سهری سهر وه بکه یت، هه ست نه که ی
هموو نه وهی ژن ویستویه تی باسی بکات له م بابته دا
«پياوان» بوو.

گوږگره... ژنه کانم به راستی نه یانویست وه لامیان دهست
بکه ویت، وهلامی چونیته تی دهرچوون له و په یوه نډیانه ی که تیندان.
له میانې برگه ی «له ستیف بپرسه» و دواتریش
له برگه کانی «سترو بیری لیته رز» یشدا که ئیستا
له بهرنامه ی «ستیف هارډی به یانیان» یشدا پیشکشی نه که م،
ژنان به ورونی دهریان بری که ده یانه ویت پیاوان له بهرام به ردا
همان شتیان بو بکه ن، وهک؛ نه یانه ویت ئالوگوری خوشه ویستی
بکه ن به شینوه یه کی یه کسان، که چه ندیک خوشه ویستیان به خشی
همان بریان پی بدریته وه.

نه یانویست ژیانی سوزداریان به رهمی هه بیت و په سهند
بیت، چونکه نه مه وانه کات هاوژینی داهاتویان لا په سهند بیت؛
ژنان نه یانویست همان ههستی گهرم و گوریان پیدریت
که خویان هه یانه، له همان کاتدا، به چاوی نه وه یان ده کرد
نرک به نرک، ریز به ریز وه لام بدریته وه، به ساده یی کیشی
زوربه ی نه و ژنانی که په یوه نډی به بهرنامه رادیوییه که مه وه
ده که ن پنیان وایه ناتوانن مامه له ی ئالوگور به ده سته بینن له گهل
پیاواندا، له کوتاییدا نه مه وایان لیده کات ههست به بینپوایی و
بینه شی، بیزار بوون بکه ن، له په یوه نډییه شکست خواردوه کانیان.
که به سه رنجه وه سهیری نه م بابه ته ده که م، کاتیک له
کاله (نوکه) ده وه ستم، مایکروفون و روناکیه کانی ستودیو
نه کوژینمه وه، و باوهر پینه کراوانه نه شله ژیم نه شله ژیم
چونکه له گهل نه وه ی په یوه نډی که ره کانم به لایه نی که مه وه
پنیسته هه موویان نه زمونیکیان هه بیت له گهل پیاواندا، نه گهر
بیت و (هاوری—هاورنی کور، خوشه ویست، هاوسه ر یان
باوک یان برا یان هاوپیشه کانیان) یش بیت، که چی هیشتا

به چاو کراوهیی و لیزانانه مامه له کهل پیاواندا بکه، به گویره ی
 مهرجه کانیان، له شوینی گونجاوی خویان و بهریگه و شیوازی
 خویان، ده توان به ته واوه تی بکه به وهی ده یانه ویت.
 له راستیدا ناموژگاریه کانم زور بهربلاو بوو بو نه وانه ی
 به شداری برگی «له سنتیف بیرسه» یان نه کرد، له بهرنامه ی
 به یانیانی سنتیف هارقی به راده یه که هه واداره کانم (له ژنان و
 پیاوان) پرسیاریان ده کرد: که ی پرتوکیک ده نوسم ده رباره ی
 په یوه ندیه کان، که یارمه تیده ریکی باشی نه و ژنانه بیت
 که نه یانویست په یوه ندیه کی توندوتول دابنن، وه چونیتی
 ده سته ویتی نه و په یوه ندیه، له هه مانکاتدا پرتوکه که یارمه تی
 پیاوانیشی ده دا که ناماده بوون بو دانانی په یوه ندی، به لام
 نه یانده توانی و نه یانده زانی چون داوی په یوه ندیه که له خانمیک
 بکه، دانی پیداده نیم، له سه ره تادا به باشم نه ده زانی کتیبیک
 بنوسم ده رباره ی بابه تی په یوه ندی ژن و پیاو، له سه روو
 هه موویه جگه له و وه لامانه ی که داومه ته وه به ملیونان گوینگر
 هه موو به یانیه ک، هیچی ترم پینه بوو نیت پرتوکی چی بنوسم؟؟
 له وهش گرنگتر، چون من نه وهنده به جدی وهرده گرن؟
 خو من نوسه ر نیم. به لام داوی نه وه بیرم له و په یوه ندیه یانه
 کرده وه که له ژیانی خومدا هه مبووه، قسم له کهل هاوپی ژن
 و هاوپی پیاوه کانمدا کرد، وه هه ندیک له هاوپی شه کانم. بوچونه
 نافه رمیه کانم کوکرده وه و سه رنجی نه و شوینه وارانم دا،
 که په یوه ندیه کان له سه ره هر یه که له نیمه جینده هیل، به تاییه ت
 شوینه واری له سه ره خودی خوم چیه؟

بونمونه: باوکم ماوه ی ٦٤ ساله هاوسه رگیری له کهل دایکم
 کردووه، دایکم زور به نرخ بووه بوی. هه روه ها بو منیش، وه

دایکم کاریگه رترین کهس بووه له ژیانمدا.

وه به ههمان شیوه، هاوسهرو منداله کانم بن جیاوازی به نرخن لام، له راستیدا نیکه رانیی بو داهاتووی کچه کانم خهمی گه وره ی ژیانم بووه، له کوتایدا گه وره نه بن و ههولی به دیهینانی خه و نیک نه ده ن، که هه موو ژنیک هه یه تی: نه یانه ویت شوو بکه ن و منال و مالیان هه بیت، له گهل خوشه ویستی راسته قینه. له ناخی دلمه وه هیوادارم نه که ونه فرتو فیل و گه مه ی نه و پیاوانه ی که ته نها بو تیرکردنی ئاره زوه کانیان هه ول ده ده ن، ده مانه ویت پیشانی جیهانی بده ی ن تا ببین به پیاوچاک. من هه موو نه مانه به هوی دایکم، ژنه که م، کچه که م، وه ملیونان له و ژنانه ی که هه موو به یانییه ک گوینگری به رنامه که من ده زانم، که ژنان پیوستیان به «دهنگیکه» یارمه تیان بدات بو تپیه راندنی ناخوشی و سه ختیه کان و چاره سه رکردنی گریکویره و کیشه و گرفته کانیان، تابکه ن به وه ی ده یانه ویت.

من پیشبینی نه وه ده که م، که من ده توانم نه و «دهنگه» بم که ئامازه ده که م له لایه کی په رژینه که وه نه لیم: هه موو راستی و نه یینییه کانی پیاوان ئاشکرا نه که م له گهل نه و شتانه ی که پیاوان ئاره زووی نه که ن، نه که ر نه تانزانی! به لام نیمه ی پیاوان نامانه ویت بزائن، چونکه نه ترسین له به رامبه ردا بدورین.

له ناوه روکدا، په رتوکی «وهک خانم روهفتار بکه، و وهک پیاو بیربکه ره وه»، به جوریک له جو ره کان بابه تیکی سه رنج راکیشه، بنگومان له وانه یه بیرتان بیت، چون تپیی «نیو ئینگلاند باتریوس» تاوانبار کران، چه ند سالیک له مه و به ر، به یه کیک له گه وره ترین، فیل و ته له که، دیاری کرا، له میزووی خولی یاری توپی پنی نه مریکی، که لیکوله ره وه کان ئاشکرایان کرد

تیبەکە بەنەینی راھینانەکانی تیبی بەرامبەریان تۆمار دەکرد
(وینە دەگرت)، و ناماژەیی دەمی راھینەرەکان و یاریزانەکانیان
دەخویندەوه و چاودیریان دەکرد، تاوەکو لەشیوازی یاریکردنیان
تیبەگن، کە سودیکی زۆری هەبوو لەرکابەریتیبەکەدا، بێگومان
زانینی چۆنییەتی یاریکردن و تۆمارکردنی خال و تاکتیکەکان
پالنەریکی باش بوو بۆ سەرکەوتن بەسەر تیبی بەرامبەردا، هەر
بەو ھۆیەشەوه ئەیاننوانی سەربکەون و یاریەکە بێنەوه.

ئەمە هەمان ئەوەیە کە خوینەرە ژنەکان پەرتوکی، «وەک ژن
رەفتار بکە، و وەک پیاو بیربکەرەوه»، ھیوای بۆ ئەخوازن،
من ئەمەوی هەموو ئەو ژنانەیی کە خوازیارن بەراستی
پەیوەندییەکی پتەویان هەبێت لەگەڵ پیاوەکانیان، بەلام ناتوانن،
و ئەوانەشی لەپەیوەندیان و ئەیانەوێت باشتەری بکەن، من ئەوەم
لێیان ئەوێت هەموو شتیک لەبیربکەن کە لەبارەیی پیاوانەوه
فیڕی بوون، هەموو ئەو درۆ و ئەفسانانەیی (درۆ و دەلەسە)
کە لەدایک و ھاوڕیکانیانەوه گۆییستی بوون، وە هەموو ئەو
ناموژگارییانەیی کە لەگوفارەکاندا خویندوتانەتەوه، ئەوەی لە
تەلەفیزیۆن بینوتانە، و هەولبدەن سروشتی پیاو لەلاپەرەیی ئەم
پەرتووکەوه ئاشکرا بکەن. پیاوان هەمیشە پێیان وایە کە ژن
بەردەوام ناموژگاری لەژنانی دیکەوه وەرەگرت، بۆیە نازانن
پیاو پلان و تاکتیکێ چییە و چۆن بیر ئەکاتەوه.

پەرتوکی، «وەک خانم رەفتار بکە، و وەک پیاو بیربکەرەوه»،
بەتەواوی ئەم دۆخە ئەگۆرێت، ئەگەر تۆ لەپەیوەندیادیت لەگەڵ
پیاویکدا و ئارەزوومەندی کەناستی پەیوەندییەکەتان بەرز
بکەیتەوه و باشتەری بکەیت، کەواتە ئەم پەرتووکە تارا دەیهک
تایبەتە بە تۆ.

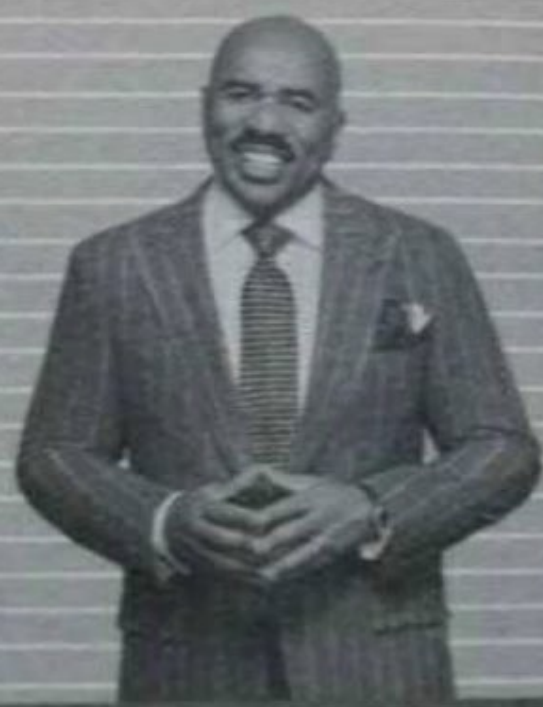
ئەگەریش لە پەيوەندییەکی جدی دایت و چاوەڕینی ئەوەی
 ئەلقەیی هاوسەرگیریت پیشکەش بکات، ئەو هەر ئەم پەرتووکی
 تاییبەتە بە توش، ئەگەریش هاوسەرگیریت کردوو و ئەتەویت
 دووبارە کۆنترۆلی شتەکان بکەیت و پەيوەندی نێوانتان بەهیز
 بکەیتەو، یان ئەگەر تۆ بێزار بوویت لە دەست یاریەکانی
 میزەکەت، من ئەمەویت سود لەم پەرتووکی وەرگیریت، وەک
 هۆکاریک هەموو بنەماو یاساو رێسا و ئەو ئامۆژگاریانەی
 لێرەدا باس کراوە بەکاربهێنیت. بۆ بەگژداچوونەوێ هەری یاریەکانی
 میزەکەت بەرامبەرت و بەرەنگاربوونەوێ هێرشەکانی و
 بەرگری کردن. کە ناتوانیت بوەستینریت، وە ناتوانیت بەرگی
 بگریت.

لەبەرئەوێ متمانەتان بەمن هەیە، بوەستن لە دووبارە
 بەکارهێنانەوێ پلانە کۆنەکانتان، چونکە چیتەر سەرناگرن،
 لە راستیدا گەورەترین پلان کە لە جێبەجێی چەکە کانتاندا
 هەیە ئەوێ کە دەکەوێتە پەيوەندییەوێ وادەزانیت دەتوانیت
 پیاوەکان «بگوریت»، ئەمە خراپ ترین و شکست خواردوترین
 پلانە، بۆچی؟

هۆکارەکی ئەگەریتەوێ بوئەوێ کە ژنانی دیکە بیرو
 بۆچوونیان هەرچیک بیت، کە لە گۆفاره کاندای ناماژەیی
 پێدەکن و لە بەرنامەیی «توک شوو»ی تەلەفیزیونی، لێرەوێ
 تا نیمبوکتو (شوینیکە)، شت گەلێکی سەرەکی هەن لە پیاواندا
 کە هەرکیز ناتوانیت بگوردریت، هەتا ئەگەر هەرچەنیک باشبیت
 لە گەلیان و لییان تیبکەیت، تۆ هەر مایەیی فرتوفیل و یاریەکانیان
 نەبیت، هەتا تینەگەیت لە دارشتن و رێخستنیان و نەزانیت چی

نه یجولینیت و تورهی نه کات و چون نه که ویته خوشه ویستییه وه.
به هوی نه م په رتووکه وه، ده توانیت میشکی پیاوان
بخوینیت وه و لینی تییکه یت و له رینی نه مه وه ده توانیت به شیوه یه کی
باش خه ونه کان و پلانه کان و ناره زوه کانت جیبه جی بکه یت.
له هه مووی باشتر نه وه یه ده توانیت ناشکرای بکه یت
که پیاوان پلان بو په یوه ندییه کی جدی داده نین، یان ته نها بو
یاریکردن پیت؟ وه له بهر نه وه وهک خانم رهفتار بکه و، وهک
پیار بیر بکه ره وه.

به‌شی یه‌که‌م
بیرکردنه‌وه‌ی پیاو

چی پال به پیاوه وه ده نیت

له و رسته راستتر نیه، که بلیی (پیاوان به راستی که سانی
سادهن، سهره تا نه گهر نه مه بخه یته میشکته وه، هه موو شتیک
دهرباره ی پیاوان که له م پهرتوو که دا فیری ده بیت، هه موو شتیک
شوینی خوی ده گریت، کاتیک که بروات به خوت هینا، پیویسته
له سهرت هه ندی؛ راستی سهره کی تیبه گیت: پالنه ری سهره کی
پیاوان نه وه یه که کین و چی نه که ن و چی به ده ست ده هینن..!

پیاوان لایان گرنگ نیه، نه گهر به ریوه به ری جیه جی کار
بن، یان کارگوزاری پاککردنه وه بن، یان نه گهر هه ردووکیان
بیت، له به ره وه ی هه رچییه ک بکات به هوی نازناوه که یه وه لینی
دهرباز ده بیت (کییه...!) چون نه م نازناوه ی ده سته که ویت (چی
بکات...!) و نه و پاداشته نه چین که ده سته ده که ویت، له به رامبه ری
هه وه کانیدا (چه ندی ده ست ده که ویت...!)

نه م سنی شته به ردی بناغی DNA ی پیاوه تین، پیاوان
نه بیت نه م سنی شته به ده ست بهینن، تاوه کو بینه پیاوی
راسته قینه، بو نه وه ی له ری نه مانه وه به ئامانجه کانیان بگن،
ونه م جورانه له پیاوان نه گهر په یوه ندیت له که لیاندا هه یه و

له گهل په کتر پیکهاتوون، یان به ته مای هاوسه رگیری له گهل
بکه ی، نه وه نه م جورانه زور سه رقالن و ناتوانیت بیر له تو
بکاته وه.

بیری لی بکه ره وه: له و ساته ی که کوریک تییدا له دایک
نه بیت، نه وانه ی ده ورو به ری خیرا نه لین: له داهاتوودا چ ئیشیک
نه کات، تا بیت به پیاویکی راسته قینه، هر بویه کوران فیزی
به هیزی ده بن و رکابه ری ده کن، سه رده که ویت و له سه ر پنی
خوی ده وه ستیت، به بی نه وه ی بگری و ریگه به که س نادات
به سوکی مامه له ی له گهلدا بکات و پشتکویی بخات.

کور فیر ده بیت چون به سه ختی تیکو شیت، و ئیشه سوک
و ساده و روتینییه کانی په یوه ست به ماله وه نه کات، عه لاکه ی
میوه و شتومه که کان له نو تومبیل داده گریت، زبله کانی مالی فری
نه دات، و به فری ده ورو به ری ماله وه ده مالیت و چیمه نه که کورت
ده کاته وه (ده بریته وه). وه کاتیک نه چیت ته مه نی پیکه شتنه وه و
که وره نه بیت، هه ولی ده سته و تنی ئیشوکار و پیشه یه ک ده دات،
کوران فیر ده بن پاریزکاری له دایک و خوشک و برا بهوکه کانیا
بکه ن، ناگای له مال و خیزانه که ی نه بیت و تایبه تمه ندییه کانیا
ده پاریزیت، که فیر نه بیت ناوی خیزانه که ی به به رزی و باشی
به یلیته وه، وه ناوبانگیک بو خوی دروست بکات، تا کاتیک چوه
ژورده که ی خوی که «کییه...!» و «چی ده کات...!» و «چه ندی
ده ست ده که ویت...!» و کور هه موو نه م شتانه فیر ده بیت،
له پینار یه ک شتدا (پیاوه تی)، نه م تیکوشانه بو به ده سته نیانی
(پیاوه تی) ناگوریت کاتیک کور که وره نه بیت.

بکه مه زن ده بیت و نه م گرنگی پیدانه ی هه میشه به رده وام
ده بیت، و وه ک خوی نه مینیت وه که هه یه (چی نه کات...) و (چه ندی

دهست دهکه ویت...!). تاوه کو ههست بکات نه رکى خوى به جى
هیناوه، و ههتا پیاو و ابکات رولى ژن له چوارچیوهى پرکردنه وهى
که موکوری که لین کورت دهکریته وه، وه پیاو بیر له جیگیر بوون
و منال خستنه وه ناکاته وه، یان پیکه وه نانی مال له گهل که سیکى
تردا. ههتا نه م سى شته به دهست نه هینیت.

من نالیم هه ده بیت به دهستی هینابیت، به لام به لایه نی
که مه وه ده بیت له ریگه ی هه ولى به دهسته هینانیا بیت، به دلنیا به وه
بو منیش هه روا بوو، من هه رگیز له بیرى ناکه م، که چه ند بی
هیواو بیزار و ره نجاو بووم، که بیست سالان بووم، له کومپانیای
فورد بو ئوتومبیل دوور خرامه وه و ده رکرام، وازم له خویندى
کولیز هینا و بیکار مامه وه، به سهختی ده متوانی پاره ی ته واوه تیم
دهستکه ویت بو نه وهى خومی پی بژینم، چ بکات به خیزان، نه مه
وای لیکردم زور نیکه ران بم له داها توم، ده بیت چ کاریک بکه م؟
چه ند قازانج دهکه م؟ نازناوم چی نه بیت؟

نازناوه کانی (دهرچووی زانکو) و (پشکنه ر له کومپانیای
فورد)، روشتن و بونیان نه ما، مادام نیستا بی نیشم و کارم
نیه، هه لی که رانه وه م بو ماله وه به موچه یه کی باشه وه له دهست
چوو، هیچ بیرو که یه کم نه بوو، که به چ ریگه یه ک پاره پهیدا
بکه م، ماوه یه کی خایاند تاخوم گرتوو له سه ر پنی خوم وه ستام،
چه ندین نیشی جورا و جورم نه نجام دا: له پاکردنه وهى راخه ر
(فه رش) کارم کرد، له فروشتنی مافور و چه ندین به ره می
دیکه، فروشتن و گه یاندنی به ره مه کانی دابه زاندنی کیش،
کاری شیتانه م نه کرد بو پیکه وه به ستن و ریخستنی ژیانم، وه
دوژینه وهى که چیک و هاوسه رگیری کردن له گه لی و جیگیر بوونم،
کوتا شت بوو که بیرى لیکه مه وه، شه ویک نه و ژنه ی نوکته ی

بی دهنوسیم هانی دام که برۆم بو یانه‌ی شهوانه‌ی ناوخوی
تایبته به (نمایشه کومیدیه‌کان) وه‌ناوی خوم تومار بکه‌م و بو
پیشکه‌شکردنی نمایشیک، له‌شه‌ویکی تایبته بو نه‌وکه‌سانه‌ی
که‌شاره‌زاییه‌کی نه‌وتویان نیه، وه‌بوخوشی، باشه، سه‌یرکه‌من
ده‌مزانی که‌که‌سیکی کومیدیم، چهند دولاریکم په‌یدا کرد، «ته‌نها
چهند دولاریکی زور که‌م» له‌رینی نویسنی تیکست بو کومیدیه
ناوخویییه‌کان که‌هه‌ولیان ده‌دا بینه‌ناو نه‌م بواره‌و تیای ده‌ست
به‌کاربن، به‌لام من بی ناگابوم و نه‌مه‌دزانی چون بینه‌ناو
نه‌م بواره‌وه، هه‌تا نه‌و ژنه‌شتیکی له‌مندا به‌دی کرد و بانگی
کردمه‌سه‌ر شانۆ (سته‌یج) منیش کردم و مه‌به‌سته‌که‌م پیکا،
و هه‌موانم سه‌رسام کرد و (۵۰\$)م ده‌ستکه‌وت، بو نه‌مرو
له‌وانه‌یه‌نه‌م بره‌پاره‌یه‌شتیکی زور نه‌بیت، به‌لام له‌و کاته‌دا
بۆمن وه‌کو (۵۰۰۰\$) وابو له‌به‌ر کردنی نوکته‌یه‌ک.

له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا، گره‌نتی وه‌رگرنتی (۵۰\$) ترم هه‌بو
له‌هه‌فته‌ی داهاتودا له‌نمایشی شه‌وانه‌ی (گالته‌و گه‌پ)، چونکه
که‌سی براوه‌بوم له‌م هه‌فته‌یه‌دا، روژی دواتر (۵۰\$)م برده‌وه و
جوم بو چاپه‌مه‌نی بو چاپکردنی کارت (بلیت)ی تایبته به‌خوم،
له‌لایه‌کی کارته‌که‌وه ژماره‌ی موبایله‌که‌مم نویسی، له‌گه‌ل (سنتیف
هارفی کومیدی) بلیته‌کان زور دره‌وشاوه‌و جوان و رۆن نه‌بون،
وه‌پیته‌کانی دیار و ده‌ره‌په‌ریو نه‌بو، به‌لام بلیته‌کان ناماژه‌ی به‌وه
ده‌کرد که‌من سنتیف هارفیم (من کیم)، من خاوه‌نی به‌هره‌یه‌کی
تایبه‌تیم له‌کومیدیا (چی ده‌که‌م)، به‌م شیوه‌یه‌ته‌نها نه‌وه‌ما‌بو
که‌بزانم چهندم ده‌ست ده‌که‌ویت (چهند په‌یدا ده‌که‌م)، به‌لایه‌نی
که‌مه‌وه‌من نه‌وه‌م دیاری کردبو که‌من «کیم» و «چی ده‌که‌م»
نه‌که‌ر نیمه‌ی پیاوان هه‌ولی به‌دیته‌نانی خه‌ونه‌کانمان نه‌ده‌ین

و کیبرکینی به ده ستهینانی «کیین» و «چهند پهیدا دهکین»
نه دهین نه وافته و تاوین. به لام له و کاته ی نه م مه ته له شیده کهینه وه
و هست دهکین خه ونه کانمان خه ریکه سه رده گریت، روح
نه کریت وه به به رمانداو دووباره نه ژیینه وه و. و امان لیده کات
چالاک و به جوش بین و به دلسوزی کار بکین، له و ساته وه
که بووم به کومیدی زور به ناماده باشییه وه چوومه سه ر نه
ته خته ی شانویه بوئه وه ی بیمه باشتترین.

ته نانه ته مروش بوم گرنگ نییه چهن دیک ماندوم، و چی
له ژیاندا رووده دات، هه رگیز کاره که م پشتگوی ناخه م. هه رگیز
نه بوه له کاتی خویدا نه چمه سه ر نیش و دوابکه وم، بوچی؟
له به رنه وه ی کاتیک هه لده ستم خه ونه کانم کونترول کردوه،
هه موو روژیک به زیندویی و رهنگاو رهنگی خه ونه که م ده بینم
وه کو روژی رووناک، نه که ر بیت و له به رنامه ی (به یانیانی
ستیف هارشی) بم، یان له به رنامه جوراو جوره کانی سه ر
ته له فزیون بم، یان له سه ر ته خته ی شانو بم، یان له میانه ی
پیشکه شکردنی به رنامه ی راسته و خوی (ستیف هارشی) بم، نه وه
جیگیره و ناگوریت که «من کیم» (من ستیف هارشیم) و چی
ده که م (کومیدیم)، وه بیگومان بری نه و پاره یه ی که په یدای ده که م
هاوتایه له که ل نه وه ی که چیم بو خوم و خیزانه که م ده ویت،
و نیستا ده توانم ناگاداری خیزانه که م بم و خه رجییه کانیا ن دابین
بکه م، وه ک «دابینکردنی تابلوی کیشراو بو ماله که م، بنمیچی
کانزایی، کورسی چه رم، سه گی پاسه وانی، چهن دین ئوتومبیل
هه یه له که راجه که مدا، دابینکردنی قیستی کولیجی منداله کانم،
نیستا ده توانم هه موو نه وه دابین بکه م که هه میشه هیوام بو
ده خواست، ده توانم پاریزکاریان لی بکه م به و شیوه ی خوم

دهمویست، من له روانګه ی خیزانه که موه به بی هیچ دودلیه ک
 بووم به پیاو وه له بهرنه وه به میشکیکی سافه وه شهوانه
 دهخوم، نه مه پالنهری سهره کی هه موو پیاویکه، چجای نه ګر
 باشتړین یاریزانی «NBA» (تپیی باسکه ی نه مریکی) بیت، یان
 سهرکه وتوترین راهینه ری توپی پی بیت له ګونده کانی «مینی
 سوتا»، نه ګر سهروکی کومپانیای «فورشن ۵۰۰» بیت، یان
 نانه واچی بیت له نانه وایه کی لا کولان، یان سهروکی دهسته یه کی
 یه ګرتوو بیت، یان سهرکرده ی ساخته چیه کانی ګره کیکی
 هه ژارنشین بیت، نه ګر هه موو نه مانه ش بیت هه رشتیکی تاییت
 هه یه له DNA پیاودا، که وای لیده کات پاریزه ری خیزانه که ی و
 خه رجیه کانیان بیت، وه رووبه رووی هه رشتیک نه بیته وه بو
 ګره نتي خیزانه که ی و خه رجیه کانیان، وه نه ګر پیاویک بتوانیت
 خانویه ک دابین بکات، که واته ده توانیت خیزانه که ی بهاریزیت
 له مه ترسییه کانی ده وروبه ری.

نه ګر توانی جووتیک پیلاوی وه رزشی بو مناله که ی بکړیت،
 نه وا له وپه ری دلخوشی و متمانه دایه، که ده توانیت به دلنیای و
 بیخه می کچ و کوربه که ی بنیزیت بو خویندن، وه نه ګر توانی
 گوشت بکړیت له فروشګا، نه وا هه ست به ناسوده یی ده کات،
 چونکه توانیویه تی خیزانه که ی تیربکات، نه ګر له وه که متریان
 پی بکړیت نه وا هه ست ده که ن پیاو نین.

له وه ش زیاتر نیمه ده مانه ویت یه که م بین، نه مانه ویت
 له شوینیک باشتړین بین، له کاتی بهر پرسیاریتی، نیمه ناتوانین
 هه موو کاتیک سهرمه شق بین له ژیاندا، به لام له به شیکی ژیاندا
 نه و که سه ده بین که هه موان رووی تیده که ن، نه مه ش زور
 ګرنګه بو نیمه، نیمه به راستی ده مانه ویت خومان هه لېکیشین

و شانازی بهخومانهوه بکهین (خو فشکردنهوه)، مافی وتنی
« من ژماره یهکم » کهژنان زور نه مهیان بهلاوه گرنگ نییه
، بهلام بو نیمه...؟ هه موو شتیکه بو نیمه ی پیاو، دوا ی نهوه ی
نهوه مان بهدهستهینا، هه رچیمان کرد نه بیته هوی راکیشانی
سه رنج بو لای خومان و ده بیته جیکه ی سه رنج، کاتیکیش
بووین بهکه سیکه بهرچاو ده بیت بهه ر جوریک بیت ژنان نه مه
ببین، نه گینا سودی چیه ببین به ژماره یهک و باشترین، تو
ده بیت نه مه بزانی تا له پالنه رهکانی پیاوان تیبه گیت، هوکاری
ناماده نه بوونی له ماله وه، هوکاری به سه ر بردنی زورترین کات
له سه ر کار، هوکاری تامه زرویی بو پارهکانی بهو شیوه یه.
بویه واده کات چونکه له کاره کهیدا پیاوانی دیکه هه ن ریگر
له بهرده میدا له بهدهستهینانی نازناو و پارهکانی که پهیدای
دهکات، نه مه کار له بارودوخی دهرونی دهکات (مه زاج)، نه گه ر
تو بتوانیت ده ریبه خیت که هه ست دهکات له شوینه گونجاوه که
نیه، که خوی ده یه ویت، یان له سه ر (هیلی دروست نیه) تا
بگاته شوینی مه به ست، ده توانیت تیبه گیت له هوکاری بیزاری
ونالوژی و دوخی دهروونی چیه؟ وه تو تیده گیت و بوت
بوون ده بیته وه بوچی ناتوانیت له که لیدا بیت و قسه ی له گه ل
بکهیت و گفتوگویه کی باش بکه ن، بوت دون ده بیته وه که زیاتر
میشکی لای نه م سنی شته یه، که پالنه ری پیاوانه، نه گه ر به م
شیوه یه دلی لای نه م سنی شته بیت و سه رقالی بیرکردنه وه بیت
لینی، نه توانیت نازناوی خوی چاره بکات له گه ل نیشه که ی و نه و
بره ی که به باشی ده زانیته پهیدا بکات، که واته ناتوانیت ببیت
بهو پیاوه ی تو ده ته ویت، وه بهو شیوه ی ده ته ویت ده ربکهیت،
پیاو ناتوانیت له گه لت دابنیشیت و قسه ت له گه ل بکات، ته ناته

ناشتوانیت خهون به هاوسه رگیری و دروست کردنی خیزانه وه
 ببینیت، نه گهر میشکی لای پاره په یاکردن و دهسکه وتنی پینگه یه ک
 و نازناویک بیت، نیتتر چون ببیت به و پیاوه ی تو ده ته ویت.
 له نه زمونی خومه وه ده لیم، نه م راستیانه هه میشه له گهل
 زوربه ی ژناندا کار ناکات، زوربه تان پیتان وایه نه گهر پیاویک
 به راستی خوشی بویت هه ول ده دن پیکه وه خهونه کانتان
 بیتنه دی، راسته ده ته ویت مال پیکه وه بنیت، به لام تو به لاته وه
 په سه نتره که په یوه ندی دابینی له گه لی، گرنگ نیه به لاته وه باری
 دارایی هه رچونیک بیت، نه مه بیر کردنه وه یه کی شهریفانه یه،
 به لام ناگونجیت له گهل شیوازی کارکردنی پیاواندا، چاوی پیاو
 هه میشه له سهر خه لاته که یه، خه لاتیک که له وانه یه به که لکی تو
 نه یه ت، هه تا نه گات به و پینگه ی مه به سستییه تی. مه حاله نیمه ی پیاو
 بتوانین ته رکیز له سهر هه ردوکیان بکه ین پیکه وه، چونکه نیمه
 نه وه ندی به هره دارنین به داخه وه.

بیرت بیت، پیاو ناچار نیه که هه ر نیستا پاره یه کی زور
 په یدابکات.

هه ر که ده ببینیت خهونه کانی به دیهاتووه، و نازناوه که ی
 رون وناشکرایه بوی، پینگه و نیشه که ی نه یکه یه نیت به وه ی
 که ده یه ویت، ده زانیت پاره زوو بیت یان درهنگ خوی دیت،
 له به رنه وه زور هه ول نادات، چونکه ده زانیت خه ریکه ده بیت
 به و پیاوه ی خوی ده یه ویت. بویه توی خانم ده توانیت یارمه تی
 بدهیت له به ده سته ینانی نه مه دا، به یارمه تیدانی له ته رکیزکردن و
 تیروانینی له سهر خهونه که ی و جیهه جیکردنی.

نه گهر توانیت خوت له م پرۆژه «پلان»ه ببینته وه، ده توانی
 له م خاله به جوانی تیپکه یت، له م به شه دا «پینچ پرسیار که

پنویسته هه موژنیک بپرسیت، پیش نه وهی له په یوه ندیه کدا نو قم
بیت» نه بیت پیوهی په یوه ست بیت، چونکه کاتیک پیاو نه گات
به ناستی سه رکه وتن که خوی مه به ستیییه تی، نه بیت به باشتترین
و دلخوشتترین پیاو و توش به هه مان شیوه له که لی دلخوش
ده بیت.

خۆشه‌ویستی ئێمه له خۆشه‌ویستی ئێوه ناچیت:

هیچ شتیک له‌سه‌ر ئەم هه‌ساره‌یه ناتوانریت به‌راورد بکريت
به خۆشه‌ویستی ژن—خۆشه‌ویستییه‌کی به‌سوز- میهره‌بان-
فراوان- به‌خشنده- وجوان و بی مهرجه- پاک و بیگه‌رده.
ئه‌گه‌ر تو پیاوی دلخوازی بیت، ئاماده‌یه شتی مه‌حالی‌ش
بکات له‌پیناو تودا، گرنگ نیه چون رەفتار ده‌که‌یت، گرنگ نیه چه‌ند
شتی شیتانه‌ت کردووه، کات و خواست هه‌رچییه‌ک بیت، ئه‌گه‌ر
تو دلخوازه‌که‌ی بیت قسه‌ت بو ده‌کات، هه‌تا وشه‌کانی ته‌واوه
ده‌بن، و کاتیک له‌ته‌نگه‌ژه و ناهه‌مواری‌دایت و هه‌ست نه‌که‌ی هیچ
شتیک ناتوانیت ده‌ربازت بکات، هانت ده‌دات و پشتگیریت ده‌کات،
له‌باوه‌شت ده‌گریت کاتیک نه‌خوشیت، وه له‌گه‌لت پی ده‌که‌نیت
کاتیک سه‌رده‌که‌ویت، وه ئه‌گه‌ر پیاوی دلخوازی نه‌و بیت، ئه‌گه‌ر
توی خوش بویت، به‌س خۆشه‌ویستییه‌کی راسته‌قینه ئه‌لیم، نه‌ت
دره‌وشینه‌ته‌وه کاتیک توراویت، و هانت ده‌دات کاتیک شکسته‌ت
هیناوه، و به‌رگریت لیده‌کات ته‌نانه‌ت نه‌و کاتانه‌شی که‌دلنیا نیه
تو له‌سه‌ر هه‌ق بووی، و به‌باشی گوی له‌هه‌ر وشه‌یه‌کت ده‌گریت

له کاتیکدا ته‌نانه‌ت که شتگه‌لیک ده‌لینی که شایه‌نی گویکرتنیش
نیه، و گرنک نیه چی نه‌که‌ی، و لای گرنک نیه که‌هاورینگی چند
جار پینی ده‌لی که: تو پیاوینکی گونجاو نیت بو نه‌و، و لای گرنک
نیه چند جار له په‌یوه‌ندیدا چند جار ده‌ستت ناوه به‌روویه‌وه،
باشترینی خویت پینی ده‌به‌خشیت، به‌راستی هه‌ولی به‌ده‌سته‌ینانی
دلت نه‌دا، ته‌نانه‌ت کاتیک تو وا خوت ده‌رده‌خه‌یت که‌هه‌مو نه‌وه‌ی
کردویه‌تی توی رازی کردوه، هیشتا واهه‌ستده‌کات به‌س نیه.
خوشه‌ویستی ژن ناوايه، به‌رگه‌ی هه‌موو تاقیکردنه‌وه‌یه‌کی
لوژیکی (مه‌نطیقی)، و هه‌موو هه‌لومه‌رجیک ده‌گریت، و
به‌ته‌واوه‌تی ژنان چاوه‌رینی هه‌مان شت ده‌که‌ن، له‌به‌رامبه‌را
به‌هه‌مان شیوه‌ خوشت بوینه‌وه.

نه‌که‌ر پرسیار له‌هه‌ر ژنیک بکه‌ی که چ جوره پیاوینک
ده‌وی بو خوشه‌ویستی...؟؟

شتیکی له‌م شیوه‌یه‌ت پینی ده‌لیت: ده‌مه‌ویت ساده، زیره‌ک،
قسه‌ خوش، رومانسی، به‌هه‌ست، خانه‌دان بیت، و له‌سه‌رو
هه‌مویه‌وه پالپشت بیت، و ده‌مه‌ویت سه‌یری چاوه‌کانم بکات
و پیم بلی که (من جوان)م و من ته‌واوکه‌ری نه‌وم، و پیاوینکم
ده‌ویت نه‌وه‌نده لاوازی تیدا بیت که‌نازاری هه‌بوو بگری، و به
رووخوشیه‌وه به‌دایکیم بناسینیت، مندالان و ناژه‌لانی خوش
بویت، و ناماده‌بیت دایی (حه‌فاضه‌ی منال بگوریت و، قاپه‌کان
بشوات، نه‌م کارانه بکات به‌ینی نه‌وه‌ی ناچار بم خوم داوای لی
بکه‌م.

نه‌که‌ر لاشه‌یه‌کی جوان و پاره‌یه‌کی زور و پینلاوینکی
گرنه‌های هه‌بیت به‌ینی شوخت (پروشان)، باشترین نه‌بیت.
نامیین.

من لیره من تا پیت بلیم که پیشبینی کردنی ئەم خوشه ویستییه
و پیاویک به من ته واییه وه (بی که من و کوری) یه شتیکی ناواقعییه.
راسته، من وتم رونادات، مه حاله، چونکه خوشه ویستی پیاو
وهک هی ژن نیه، به دهستی ناهینیت به سه رلیشیواوی، نیستا
من نالیم نیمه ناتوانین خوشه ویستی بکهین، من ته نها ئەلیم
خوشه ویستی پیاو زور جیاوازتره، زور ساده و راشکاوانه یه،
له وانه یه به دهستهینانی قورس بیت.

شتیکی گرنگ پی دهلیم: ئەو پیاوه ی که خوشی دهوینیت،
له وانه یه هه موو نیو کاتژمیر جاریک په یوه ندیت پیوه نهکات و
خوشه ویستی خویت بو تازه بکاته وه، له کاتژمیر ۳۰:۵۰ ی ئیواره
له کاتیک کاتژمیر ۵:۰۰ وای کردوه.

پیاو دانانیشیت دهست به سهر و قژتدا بهینیت و پارچه یه ک
په روی سارد بخاته سهر ناوچه وانت وتوش کوپیک چای گهرم
بخوینته وه و هه ول بده ی که زوو چاک ببینته وه.

له گه له ئەوه شدا خوشه ویستییه که ی هه ر خوشه ویستییه.
ته نها ئەوه یه خوشه ویستی پیاوان جیاوازه له خوشه ویستی
ژنان، که ئەیه خشیت و له به رامبه ردا دهیه وینته وه، له زور به ی
بارودوخه کاندایه شینوهیه، من مشتومری ئەوه مه، که نه گه ر
زور به ساده یی و به ته واهه تی بزانیته پیاو چون خوشه ویستی
دهکات، له وانه یه ئەو پیاوه بدوزیته وه که له پیشته وه وه ستاوه و
هه موو شتیکی خویت پی ده دات، بگره زیاتریش، چون ده زانیت
پیاویک توی خوش دهوینت؟؟ زور به ساده یی هه ر یه ک له من
سی شته دهکات:

بانگه شه بو خوشه ویستییه که دهکات:

نه کهر پیاویک توی خوشبویت، نامادهیه به همووانی بلیت.
نه لیت: سهیرکه پیاو نه مه ژنی منه، یان نه لیت: نه مه
خوشه ویستمه، یان نه مه دایکی مناله که مه، یان نه مه خانمه که مه.
و هه ندیک وشه ی دیکه ش، نه کهر پیاویک نازناویکی دیاری پی
به خشیت وهک: نه مه هاو ریمه یان نه مه، (نازناو دهکات نه لیت)
نه مه ش نه وه ده که یه نیت که نه و پیاوه شوینیکی تاییه تی بو
داناویت له دلیدا، و به راستی ههستی بوت ههیه، و نازناویکت
پی ده به خشیت، نه م نازناوه شیوازی نه وه بو نه وه ی به ده نگیدا
همووان بزائن که شانازی دهکات که له کهل تودایه، له کهل تودا
پلانی بو داهاتوو ههیه، و دوور دهروانیت و ههست دهکات که
نه مه دهستیکیکی نایابه.

نه و پیاوه ی که تو به ژنی دلخوازی خوی دهزانیت، ههول
دهدات بلیت من داوات ده که م و هی منیت، ههول دهادت هه
نیستا به همووانی رایکه ی نیت و هه پیاویک گوینی له پیاویکی
دیکه بوو که وتی: «نه م خاتوونه خوشه ویستمه»، دهزانیت
که پیویسته هه موو (یاری و فیل و ته له که و پلان و پروژانه ی)
به میشکیدا دیت سه بارهت به م خانمه جوان و سه رنج راکیشه
بخاته لاوه و بیر ی لی نه کاته وه. له به رنه وه ی پیاویکی دیکه
به دهنگی بهرز رایکه یاندوو که نه م ژنه تاییه ته به نه و و
(به ردهست نیه بو پلانگیری هیچ که سیک دیکه).

نه مه ناماژه یه کی تاییه ته، نیمه ی پیاو هه موومان دهزانین و
ریزی ده گرین، وهک ناماژه یه کی جیهانیه بو (هه رشتیک یان هه
شوینیک که سنوردار کرا بیت)، نه کهر به هاو رینی بانگی کردی،

یان به ناوی خوته وه، تو لای نه وه هر نه وهنده دهگه به نیت، له وه زیاتر سه برت ناکات، ئیوهی خانم له ناخی دلتانه وه باش ده زانن، نه مه م بو هاوریه کی خوم باس کرد، زور پیکه نی، چونکه خوی ده یزانی وله نزیکه وه بینیبوی به چاوی خوی.

له یه کیک له بونه کانی ئیواره ی سه ری سالد، که نه م هاوریه م راهاتوو هه میسه له گهل خیزانه کیدا، یان له گهل هاوریه نزیکه کانیدا بیت و ناماده بیت، ماوه ی دوانزه سال. هاوریه م وتی پیاویکی نه ناسی که هه موو سالیک له گهل کچیکی تازه دا ده هات بو نه م بونه یه _ کچه کان یه ک له یه ک جوانتر بوون _ و له گهل کومه لیک به سه رهاتی دیکه له له سه ر کاره کی و پشووه کانی و یان پروژه بازرگانییه تازه کانی، و نه م جوړه شتانه.

هه رچه ند ژن و چیروکه کان ده گورا و جیاواز بوون، به لام تاکه شت که نه ده گورا و جیکیر بوو نه وه بوو که: هیچ یه کیک له م خانمانه نازناوی «خانمه که ی» «یان» کچه هاوریه که ی» ی وه رنه ده گرت. به بی هیچ دوودلییه ک کاتی ناساندن بیجگه له ناوه کانی خویان زیاتری پی نه ده وتن، و له گهل نه وه ش ته واوی شه وه که ی به خواردنه وه و گفتوگو کردن له گهل هاوریه کونه کانی و هاوپوله کانی به ریده کرد. له کاتیکدا کچه که ی به ته نها له سه ر میزه که جیده هیشت و کچه که زه رده خه نه یه ک ده کات به عزییه نه خشینه که یه وه هه ول ده دات له گهل دوخه کدا رابیت، و هه مووان زور باش ده یانزانی که نه م دووانه هه ر چوونه نه و دیوو ده رگا که هه ر که سه و به ریکای خویدا ده روا ت، و که س جاریکی تر نه م کچه ی له گهل نه ده بینیه وه.

له نا هه نگه کانی دواتردا، کوره که یان له گهل خانمیک

نویدا بینی، که دهستی یه کترین گرتبوو و پیده که نین وهی
 پشیلهی «چیشیر»، و کاتیک به همووانی ناساند ناماژهی
 بهوه کرد که نه مه «خانمه که یه تی» و «خوشه ویسته که یه تی»
 و همووان دهست به جی زانییان که چی دهگوزهریت، نه وه
 بههوی نهو نازناوه وه نییه که پیی بهخشیوه، بهلکو بههوی
 چونیه تی رهفتار کردنیتی له که لیدا، چونکه دهستی دهگرت و
 کاتیک قسهی له که ل دهکات راسته وخو سهیری نیو چاوه کانی
 دهکات، و به هموو هاوپیشه کانی (هاوپی زور باشه کانی کاری)
 ده ناسینیت، و راده کات بو مه یخانه و خواردنه وهی بو دههینیت
 و سهمای له که ل دهکات، بهشیوه یه ک وهکو نه وهی نه یه وی نهو
 شه وه تهواو بیت. و کاتیک شهو همووان دهرونه وه، دهزانن
 که جاریکی دیکه نه مه خانمه له که لی دههیننه وه که دهستی له ناو
 دهستی نهو پیاوه یه که تانیستاش سهلته، پیاویک که هیندهی
 «دیانا روز» جله کانی له کونسیرته کانداه گوریت، ژنی دهگوری.
 نهی تو نه ترانیوه...؟ سالی داهاتوو هاتنه وه بو شاهنگه که،
 خانمه که هه لگری نازناویکی نوی بوو «دهستگیراندار» (نیشان
 کراو)، بیگومان نهو بهشیک بوو له پلان و پروژه ی نه مه پیاوه.
 له بهرنه وه، نه کهر تو به لایه نی که مه وه ماوه ی ۹۰ پروژه
 له که ل پیاویک په یوه ندیت هیه وهینشتا دایکیت نه ناسیوه، و
 پیکه وه نهروشتوون بو کلیسه، و نزیک نیت له خیزانه که ی
 و هاوریکانیه وه، و نه کهر بردیتی بو شاهنگی کوبونه وهی
 کار، و خزمه تگوزاری، و دهزگای زانیاری، و به ناوی خوته وه
 ناساندیتی و بانگی کردیت، که واته تو له بهرنامه و پلانه کانی
 داهاتوویدا نیت. به لام له وساته ی نازناویکی پی بهخشیت، نهو
 کاته داخوازیت دهکات، له پیشچاوی که سه گرنگه کانی ژبانی

نه‌گر نهو کهسه کوری یان خوشکی یان به‌ریوبه‌ره‌که‌ی بیت.
نه‌وکات ده‌زانیت که به‌راشکاوی ناماژه‌ی به‌شتیکی گرنک داوه
که نه‌مه‌یه: نیازی خوی ناشکرا کردووه به‌رام‌به‌رت، له‌به‌رده‌م
هموو نهو که‌سانه‌ی که‌ده‌یان‌ه‌ویت بزائن.
بانگه‌شه‌کردن (ده‌برینی هه‌سته‌کانی) کلیکیکه که له‌ریبه‌وه
ده‌زانیت پیاوینک به‌جددی داخوازیت ده‌کات یان نا...

دابین کردن:

هر که پیاو داوای ژنیک‌ی کرد و نه‌ویش به‌شه‌ره‌فه‌وه
داواکه‌ی قبول کرد، نیتز پیاو جه‌ژنیه‌تی، چونکه سه‌رکه‌وتوو
بووه، به‌ساده‌ی، نهو پیاوه‌ی خوشی ده‌وینی پاره ده‌هینیت‌ه‌وه بو
مال‌ه‌وه، بوئه‌وه‌ی دلنیا بیت که تو و من‌داله‌کان چیتان پیویسته
هه‌تان بیت وله‌هیچ‌تان که‌م نه‌بیت. نه‌مه یاسا و نامانجی نیمه‌یه،
کرمه‌لکه فیری کردوین به‌دریژایی هه‌زاران سال ک نه‌رکی
بنه‌ره‌تی پیاو نه‌وه‌یه دلنیا‌بن له‌سه‌لامه‌تی و جیگیربوونی
خیزانه‌کانیان، نه‌گر مردووبن یا زیندوو، نه‌گینا نهو که‌سانه‌ی
خوشمان ده‌وین پیویستیان به‌هر شتیک ده‌بیت (هه‌ژار ده‌بن)،
نه‌مه ک‌روکی پیاوه‌تییه، ده‌بیت دابین‌که‌ر بین. نه‌مه هه‌موویه‌تی،
(باشه، چه‌ند شتیک‌ی دیکه هه‌یه: وه‌کو چون که‌سیکی به‌خشنده
بین، باسی باری مادی ناکه‌م، تاچه‌ندیک ده‌توانی دابین‌که‌ری
خیزانه‌که‌ت بیت، نیستا له‌مه‌یاندا مه‌به‌ستم باری ماددیه). نه‌گر
پیاو گومانی له‌خوی کرد که توانای دابین‌کردنی خیزانه‌که‌ی
نییه، له‌لایه‌نی مادی و له‌چهن روویه‌کی تریشه‌وه، نه‌وکات
«خودی» خوی له‌خویدا به‌زیندووی ده‌نیژیت، و هه‌تا بتوانیت

زياتر دابينکات بو هاوسهر و منداله کاني زياتر هست به
گهره و چالاکی دهکات. له وانه يه نه مه شتيکی زور ساده
بيت، به لام نه مه راستيه (واقعیه).

وهک دابينکهریک، پياو لیستی (وهسلی پاره) دهکات،
که پیویسته بدریت، وهک کرینی خانوو، و کرینی گهرمی و کارهبا.
وقیستی ئوتومبیل. و میوه و سهوزه دهکريت و پاره ی قیستی
خویندنگه دابینهکات، و گرنگی به پيداويستیه کاني تری ماله وه
دهکات، پياو پاره کاني له شتی پروپوچ و بی مانادا به فیرو نادات،
و نه گهریته وه بو لات به و پاره ی پنی ماوه له گیرفانیدا، که سیکي
خوپهرست نییه، که میک پاره بدات به تو و باقییه که ی (بره
زوره که) بوخوی هه لبریت. نه و پياوه ی به راستی توی خوش
بویت ناچار نابیت که داوای پاره ی لی بکهیت، که پیویسته،
چونکه نه یه ویت دنیا بیت که هیچت پیویست نییه. له بهرته وه ی
هر دهست پیوه گرتنیک به پاره وه له داویدا ناچاری دهکات
پاره ی زیاتر بهینیه وه بو ماله وه.

هر ماچیک که دهکريت له بهرامهر دابینکردن و کرینی
پیداويستیه کان و جل و بهرگی قوتابخانه و زه خیره و
یاریه کان، و هر وشه یه کی سوپاسگوزاری که له بهرامهر
چاککردنه وه ی گلوپ و رووناکی و وایه ره کان پنی دهوتریت،
وای لیده کات زیاتر شانازی به خوییه وه بکات وهک پياویک.
هر له بهر نه مه یه نه گهر پياوینکی راسته قینه بیت، هه موو
ناره زووی کرینی شتیک بو خوی دهخاته لاوه و زیاتر گرنگی
به دابینکردنی پیداويستیه کاني خیزانه که ی دهکات. و پیویستی
به کرینی کومه لیک داری گولفی نوی نییه له گهل پیلایوی گرانبه ها
وسه یاره ی که شخه، یان هر شتيکی تر که پياوان ناره زووی

کرینی ده کهن، به به راورد به دابینکردنی پیداوستییه کانی
 نهوانه‌ی خوشی دهوین، له بهر نهوه‌ی داری گولف ناتوانیت
 بنگات به پیاویکی چوار شانه، وهک نهوه‌ی که ریز گرتن و
 قسه‌یه‌کی خوش له لایه‌ن ژنه که ته وه نه یکات، به مشیوه‌یه، هه موو
 نهوه‌ی پیاو ده یکات له پیناو نه وه دایه که دلنیا بیت نه و ژنه‌ی
 خوشی دهوینت لی رازییه و هه موو نهوه‌ی پیوستییه تی هه‌یه تی.
 نیستا ده زانم، هوکاری خه‌مخواردن و نیگه رانی پیاوان
 له باری مادی چیه، پرسیری ناویت... له سه‌رده‌میکدا که ژن
 تیایدا په‌ردوه‌رده بووه، که ببیت به‌گه‌وره (دهم سپی) ی لایه‌نی
 مادی پیاوان، نه و کات ژن رینگه ده‌دات که لای بوه‌ستیت.

نه‌گه‌رتو به دریزایی ژیا‌نت پیت وا بووه خه‌رجیه‌کانی
 روژانه‌ی خوت فه‌راهه‌م کردووه. وه پیت وابوو له سه‌ره‌هه‌موو
 که سینک پیویسته پاره‌ی خوی بدات و خه‌رجی خوی دابین
 بکات، وکاتیک کارتی بانکییه که‌تت ده‌ره‌ینا که وه سلی پاره‌که‌ت
 بو هینرا بو نهوه‌ی پاره‌ی خوت بده‌ی، نه‌وا تو چه‌ندجاریک
 به‌به‌رده‌وامی نه‌وه‌ت سه‌له‌مادوو که ناتوانیت پشت به پیاویک
 به‌ستیت، رینگیت کردوووه شتیک بکات له پیناوت،

له‌به‌رنه‌وه، نه‌وه بوونه که بوچی ناتوانیت به‌ناسانی له‌م
 چه‌مکه ساده‌یه تیبه‌گه‌یت.

به‌لام بیرت بیت، چی پال (هان) به‌پیاوه‌وه ده‌نیت؛ پیاوی
 راسته‌قینه نه‌وه ده‌کات که له‌سه‌ری پیویسته بیکات، تاوه‌کو دلنیا
 بیت که که‌سه‌کانی (خیزانه‌که‌ی) له‌هیچیان که‌م نییه و هه‌موو
 شتیکیان هه‌یه، وه‌ک: خانوو، جل و به‌رگ، و پیداوستییه‌کانی
 به‌گونجاری دابینکرد، و نه‌که‌ر که‌مه‌رخه‌می کرد نه‌وا پیاو نییه،
 یان با بلین پیاوه‌که‌ی تو نییه.

له بهر نه وهی له سهره نجامدا نه م کاره بو کچی که سینیکی
دیکه نه نجام دهدات که له وانه یه تو نه بیت، به دلنیا ییه وه، زوریک
له پیاوان هه ن که خویان له م بهر پرسیاره تییه نه درنه وه، نه گهر
به هوی خوپه رستییه وه بیت، یان که مزایه تی بیت، یان نه توانینیکی
ره ها بیت، یان به هوی نه م سی شته به یه که وه، به لام هه ندیک پیاو
هه ن خاوه نی: ناست (خوینده واری) و، هوکاری کار، و سهر چاوه،
نین، تابریکی شیاو (نه که م و نه زور) له پاره پهیدا بکه ن، و
نه گهر نه ی توانی دابینکهری خیزانه که ی بیت، ئیتر هه ست ناکات
که پیاو بیت، و هه ولده دات له هه سته توقینه ره کانی (هه سترکردن
به که می) هه لبیت، یان هه ولده دات نه م هه ستانه بنیژیت له ناخیدا،
له ریگی خواردنه وه و کیشانی مادده ی بیهوشکهر.

له راستییدا، له وانه یه کومه لیک نیشانه ی (شوینه واری)
بهر چاوه به دی بکه یت له و پیاوانه ی که توانای دابینکردنیان نیه بو
خیزانه کانیان، و پشت گوینیان خستووه، هه ندیکیان ده سترده که ن
به تاوان کردن له پیناو قهره بوو کردنه وهی نه مه، (به پروونی،
زیندانییه کان نه وه مان پی ده لین که نه م رینگه بی سوده)، و
به شیک له به کارهینه رانی مادده هوشبه ره کان (له سوچی
کولانه کاندایمان ده لین که نه مه ش بی سوده)، و هه ندیک
له هه له اتوووه کان یان نه وانه ی خیزانه کانیان جی هیشوووه
(ژماره یه که له و ژنانه ی که به خپو کردنی مندالیکیان که وتوته
نه ستر به تاقی ته نها و به هوییه وه توشی ده سترکورتی و هه ژاری
بووه، نه وه مان پی ده لین که به دلنیا ییه وه نه مه شیان بی سوده
و سهر ناگریت).

به لام نه گهر پرسیار له هه ر به کیک له و پیاوانه بکه ی که راست
نه بوون له که ل خویان و نه وانه ی خوشیان دهوین، زیاتر له

له نیوه ده مانه ویت، به بی نه وهی چاوه رینی نه م بهر پرسیاریتییه
سه ره کی و سروشتیه بکه ن که هه موو پیاویک له سه رتاسه ری
جیهان له سه ری ه تی و له نه ستوی گرتووه و داوای نه که ن، خانمان
نه مه پنی ده و تریت «به ریکردن» که گریمان و بنچینه یه کی راست
و ره وایه، (بیگومان ژنیش هه یه ژوان له گهل پیاویکدا داده نیت
و هاوسه رگیری له گهل ده کات ته نها له پیناو پاره کانی پیاوان که
هه یانه»، به لام نه وهی که زور هه له یه و زور به ی خه لک به هه له
لیی تیگه شتون سه باره ت به و ژنانه ی که زور به رونی چاوه رینی
نه وه له پیاوه که ی ده کات نه رک و بهر پرسیاریتییه کانی وه ک و
پیاو جینه جی بکات و نه بیت نه مه بزانی ت (نه وه مافیکی ره وای
خوته چاوه رینی نه وه له پیاو بکه یت که پاره ی خواردنه که ت
بدات (ژهمی نیواره ت)، بلیتی سینه مات بو بکریت و، یان
کارتی چونه ژووره وهی یانه ت بو بکریت، یان هر شتیکی
دیکه که پنیو یسته له سه ری بیکریت له به رام بهر نه و کاته ی بیت
به خشیوه).

هه مووتان پنیو یسته بوه ستن له و رهفتاره که مژانه یه ی
که نه لین (من پاره ی خواردنه که ی خوم ده دم، تا وه ک و پیاو
بزانی ت پنیو یستت پنی نیه)، به نزیک ی له به شی دواتردا ناماژم
به وه کردووه «نه و سنی شته ی که هه موو پیاویک پنیو یستی ه تی
»پالپشتی، دلسوزی (به وه فایی)، په یوه ندی سیکسی»، پیاوی
راسته قینه به جوریک له جو ره کان ده یه ویت که سیک پنیو یستی پی
بیت (پنیو یست بیت)، و ناسانتزین رینگه تا یارمه تی بده یت تا بکات
به م پیکه به رزه، نه وه یه که لیلی که رنیت بوت دابینبکات (شتیکت
بو بکات)، نه مه هه لسوکه و تیکی دادپه روارانه یه که بیکه یت.
نه که ر پیاو خوشی بویت...؟ هر سه نتیک که په یدای ده کات

نه پيښته وه بو ماله وه. و ناگه رپته وه له قومارخانه و همو
پاره کاني به فيرو دابيت و بليت ها نه وه \$ ۱۰۰ دولاره — نه مه
همو نه وه به که نه ههفته په يام کردو وه، به لکو راسته وخو
به رو ماله وه دهگه رپته وه به چه کي پاره کي (همو نه وه
په ياي کردو وه)، دواي دابينکردن و کريني همو پيداويستيه کاني
تو، نه گه ر باقي مابپته وه نه پيښته وه، زور چاکه.

پياوي ئيش ئاوايه چاوه کم وه هر واش تهکات.

له پال دوخي مادديدا ريگي جياوازتر هه به بو دابينکردن.
له وانه به پياوه که ت موفليس بيت، به لام همو شتيک دهکات،
به همو توانايه وه بو قهره بوو کردنه وه نه مه، به دابينکردني
پيداويستيه کانت به ريگه به کي دروست، نه گه ر که مو کورتيت
هه بوو له ميوه و سه وزه (پيداويستيه کاني ماله وه)، له وانه به
له توانايدا نه بيت پاره ت بداتي بروي بو فروشگا، به لام له وانه به
شتيکي زياده ي که مي هه بيت له به فرگره کي و کوکا که يدا، تا
خوتي پي به ري بکه يت و تاچند دولاريک په يدا بکات و بيدات
به تو، به مانايه کي تر، هر چونیک نايه ليت به برسي تي بمينپته وه.
نه گه ر نوتومبيله که ت شکا له وانه به نه توانيت پاره ي فيته رت
بو بدات، به لام په يوه ندي به هاوريکانيه وه دهکات، تا يارمه تي
بدن و پال به نوتومبيله که وه بنين ويخه نه لايه کي شه قامه که
و توش ده که به نيته سر کاره که ت، هه لده دات هه تا ريگه به ک
بدوزپته وه پاره ي چاککردنه وه ي نوتومبيله که ت بدات.
نه گه ر پيوستت به هه لواسيني تابلويه ک بوو، يان کردنه وه ي
به لوعه ي ده ستشوره که ت بو که گيراوه، وه داناني ده رگايه کي

نوی بو گه راجه کهت، نهو پیاوهی خوشیده ویت سهر په یژه به کی
بیست پلیکانه بی ده که ویت بو هه لواسینی نهو تابلویه بوت، درزی
دهست شوره که به پارچه به ک پاکهت (مقه با) ده گریت تا ناو دزه
نه کات له کاتیکدا بیر له دوزه نه وهی چاره سهریک ده کاته وه بو
چاره سهر کردنی بوری به که، و کون و قوشینی نامیلکه ی رینمایی
(که ته لوگ) ده گریت بو فیربوونی دانانی نهو ده رگای گه راجیه
بوت.

دابینکردن و گرنگی پیدانی نهو که سانه ی خوشیده ویت،
نه کهر بیت و له لایه نی مادی به وه بیت یان مه عنه ویی، نه مه
به شیکه له DNA ی پیاو، و نه کهر پیاو خوشی بویت و گرنگیت
پیدات، هه موو شتیکت بو دابین ده کات به بی سنور.

پاراستن:

کاتیک پیاویک به راستی خوشی بویت، هه ر که سیک شتیک
بلیت و شتیک بکات و یان هه ر پیشنیاریک بکات، وه هه تا
نه کهر بیر له کردنی شتیک که دژی تو بیت و زیانت پیبکه ی نیت.
نهو پیاوهی توی خوش ده ویت هه موو شتیک له ناو ده بات
که دیته سهر رینگای، بو نه وهی دلنیا بیت که هه ر که سیک بی
ریزیت به رامبه ر بکات، باجه که ی ده دات، نه مه سروشتی نه وه،
نه کهر شارترین پیاویش هه لبریزیت له سهر نه م هه ساره به هه ر
هه مان شته: که نه کهر تو بیریزیت به رامبه ر خیزانه که ی کرد نه وا
نه بیت باجه که ی بدهیت، یان به لایه نی که مه وه شه رینکی جدیت
راکه یاندوه و شتیک سروشتیه که پیاو درکی پیده کات و ریزی
لیده گریت، هه ر له یه که م په یوه ندیه وه که نه ویش په یوه ندیه نی

له گهل دایکی، و له وانه یه کور نه زانیت خوشه ویستی بی مهرج وانا چی، به لام کور هرگیز دان به وهدا نانیت که دایکی هه له دهکات یان ریگه به هیچ که سیکیش نادات که شتیک بلیت یان شتیک بکات له به رامبه ر دایکی. ره گه زی نیر هر له سکی دایکییه وه فیر ده بیت که دایکی بهاریزیت و ریگه به که س نادات که هیچ شتیک بی بلیت و هیچ شتیک به رامبه ر بکات.

نه گه ر که سانیک وایانکرد، نه وایانن نیستا کاتی نه وه یه له سکی دایکی بیته ده ره وه بویان، بیگومان منیش له ماله وه هر به و شیوه فیر کراوم، زور باش له یادمه کاتیک کورینکی بچوک بووم و ته مه نم له نیوان هه شت سال و نه و نزیکانه بوو، چاوه رینی دایکم ده کرد تاچاکه ته که ی له به ر بکات و سواری پاس بین و بروین بو ناوشار(بازار).

له وکاته دا باوکم ده هاته ژووره که و به ساده یی ده یوت: تو و دایکت ده رۆن بو ناوشار __ ناگات له دایکت بی. نه مه یاسای ژماره یه ک بوو له مالی باوکم: نه گه رییته وه بو ماله وه به بی دایکت و خوشکه کانت، باشتره خوت بکوژیت یان سواری پاسه که ببیت و برویت بو شوینیکی تر، به لام به بی دایکت و کهه کان نه گه رییته وه.

نیستا زور به باشی ده زانم، که نه گه ر که سیکیش په نجه ی بو دایکم رابکیشایه نه مده توانی هیچ شتیک بکه م، بگره دایکم ناگاداری من نه بوو له پاسه که دا، به لام، هاوپی، من له و پاسه دا و له فروشکا که شدا سنگه بچوکه که م ده ره په راند بوو، سوینم ده خوارد هه موو شتیک ده که م بو پاراستنی خیزانه که م له به رنه وه ی پیویست بوو له سه رم که وای بکه م، له راستیدا، هه موو پیاویک له سه ری پیویسته وایکات، و هه موو پیاویک ناماده یه

وابکات له پیناو نه و کهسانه ی که خوشی دهوین و دابینکه ریا نه.
نه گهر پیاو جاریک وتی که گرنگیت پی ده دات، نه و اتو و ده کو
دیارییه کی به نرخ وایت بوی، و نه و هه موو شتیک دهکات بو
پاراستنی نه م دیارییه به نرخه.

بو نمونه نه گهر، گوینیست بوو له گهل وهسل برده
دهمه قالیت، ده لیت: «له گهل کی قسه ده که ی، با ده سته جی من
قسه ی له گهل بکه م»، و نه گهر خوشه ویسته کونه که ت په یوهندی
کرد، و هه راسانی کردیت، پیاوه که ت سه باره ت به و بابته قسه ی
له گهل دهکات. و نه گهر بینی منداله کانت داده برین و له ده ست
دهرده چن، نه وکات قسه بو نه وانیش دهکات، هه رچونیک بیت
پیاو پاریزگاریت لی دهکات و سه رپه رشتی خیزانه که ی دهکات،
چونکه ده زانیت که پیاوی راسته قینه پاریزه ره، هیچ پیاویکی
راسته قینه نییه که له ژیانیدا نه وه نه پاریزیت که خاوه نیه تی.
چونکه په وهندی به نابرویه وه هیه.

من دلنییات ده که مه وه که نه مه یه کیکه له و شته سه ره کیانه ی
هه موو ژنیک ده یه ویت له پیاوه که یدا هه بیت، چونکه کچان له سه ر
نه و بنه مایه گه وره بوون که ده توانن پشت به پیاویکی مه زن
به ستن، که له پیناویدا بجه نکیت و له هه موو زیانیک بیانپاریزیت،
گرنک نییه باجه که ی هه ر چیه که بیت. پیموایه هه موو تان باش
ده زانن «گرنکییه کی زور به وه ده دهن که نه و پیاوه ی خوشی
ده ویت ناگادار بیت و بزانیته، کاتیک که سیک مایه ی هه ر شه و
مه ترسییه بوت»، چونکه پیاوه که ت نه گهر باوکت بیت، یان بران
بیت، یان مامت بیت، یان هاوسه رت بیت، یان خوشه ویست
له پیناو پاراستنی نابروت، له وانه یه ته نانه ت نازاری که سیکیش

بدات له بهر تو، سه ره برای زانینی ده رنه نجامه که شی. بو نمونه
له وانه یه تو حه ز نه که یت که پیی بلییت له سه ره کاره کات چیت لی
به سه ره هاتوو، له به رنه وه ی له وانه یه بیت بو شوینی کاره که ت
و ته نانه ت له وانه یه چند قسایه کیش به به ریو به ره که ت بلیت. و
بیگومان همومان نه وه باش ده زانین که له وانه یه کوتاییه که ی
باش نه بیت.

له بیرمه جاریک دایکم له مال بوو، پیاوی باج کوکه ره وه
هاتوو بو پاره، و دایکم پیی نه بوو، باوکیشم له سه ره کار بوو،
و چاوی لی نه بوو کاتیک که نه م پیاوه چون له بهر ده رگا
وه ستابوو و به دایکمی وت: «جاری داهاتوو که که رامه وه،
باشتره نه و پاره ت ناماده کرد بیت نه که ر نا...»، باوکم نه مه ی
بیستبوو له ریگه ی یه کیک له خوشک و براکانمه وه، و کاتیک
پرسیاری له دایکم کرد که ده قا و ده ق نه و پیاوه چی پین وتووی،
دایکم دودل بوو. هه ندیک مینجه مینجی کرد و تاماوه کی زور
و نا له کوتایدا به باوکم وت که چی رویداوه. دایکم به راستی
نه بده ویست به باوکم بلیت که چی رویداوه، چونکه ده یزانی باوکم
زور توره ده بیت (ده ته قینه وه له توریدا). له کوتایدا که زانیاری
ته واوه تی ده ست که وت که ده یویست، هات بو لام و پرسیری
لیکردم که چ کاتیک باج کوکه ره وه که دیت، منیش پیم وت، و
جاری داهاتوو که پیاوه که هات بو مالمان، باوکم چاوه ری
بوو، من هه رگیز نه و وینه ی (مه شه د) هم له بیر ناچیت: پیاوه که
له سه یاره کای دوور نه که وتبویه وه. که نیمه له په نجه ره که وه
سه یرمان ده کرد، باوکم پیاوه که ی کیشا به سه یاره که دا و
به هه ردوو ده ستی ملی (یه خه) ی پیاوه که ی گرتبوو و پین ده وت:
«نه که ر جاریکی دیکه شتیکی بیریزانه به هاوسه ره که م بلییت.

نه تکوژم»، نیستا لهوانه یه نهوه شتیکی زیاده رویی بیت لاتان.
بهلام پیاوی راسته قینه بهوشیویه دهکات بو پاراستنی نهوانه ی
خوشی دهوین.

پاراستن تهنها به به کارهینانی هیزی بیمیشکان
نییه (شینگیری)، یان به به کارهینانی توندوتیژی به رامبه ر که سینک.
هرچه نده پیاویک که به راستی خمی توی بیت، ده توانیت و
ده تپاریزیت به شیوازی تریش، نه گهر به ناموژگاری بیت یان
له جیاتی تو نه رکنیک نه انجام بدات که نه زانیت بو تو مه ترسیداره،
بو نمونه نه گهر کات درهنگ بوو، یان دهره وه تاریک بوو،
لهوانه یه نه یه ویت به تهنها ئوتومبیله که ت لیبخوریت و برویت،
یان سه که که ت بیهیت بو پیاسه له به ره وه ی خمی سه لامه تی
تویه تی: له جیاتی نهوه خوی ئوتومبیله که لیده خوریت و پیاسه
به سه که که ش دهکات، هه تا نه گهر تازه له نیش گه رابیته وه و
زور ماندووش بیت (نه گهر دوو شهفتیش کاری کرد بیت)، تا تو
له ماله وه بمینیته وه و پاریزراو بیت.

نه گهر تو به لای که سیدا دهروشتیت و وادیار بوو که مایه ی
ترس و ههره شهیه بوت، نهو پیاوه ی خوشی دهوینیت دینه نیوان
تو و نهو که سه تاوه کو بتهاریزیت، له به ره وه نه گهر به نیاز
بوو شتیک بکات نهوا پیویسته سه ره تا پیاوه که ت تیپه رینیت تا
بتوانیت په نجه یه ک له تو بدات.

ژنه که م، (مارجوری)، هیشتا تاساوه که بیر له وه دهکاته وه
من چون «پاریزگاری» م لیکرد له که شتی راوه ماسی له (ماوی)
به م دواپیاوه. هاوسه ره که م جلی تایبته به مه له ی ژیر دهریایی
به دی کرد بوو، به لام من تیبینیم نه کرد بوو، و کاتیک به ناو
شه پوله کانی دهریای هیمندا که شتمان کرد، نه مده توانی هیچ

یارمه تییه ک پیشکesh بکه م، به لام هه ستم به وه ده کرد که شتیکی به سهر دیت، له ناو ناوه که دا، هیچ ریکایه کم نه بوو تا بیپاریزم، ژنه که م خوی ناماده کرد و هه موو جله کانی تایبته به مه له ی ژیر ده ریای پوشی، ناماده بوو بو چوونه ناو ناوه که، من بی ئوقره بووم و ده ستم کرد به جگهره داگیرساندن، یه ک له دوای یه ک، و به که شتییه که دا هاتوچوم ده کرد، و به به ریوبه ری ژیر ده ریاییه که م ده وت: «نه بیت نه م ژنه بکه ریته وه»؟! هر له و ساته دا ژنه که م چوو بووه ناو ناوه که وه، به پاسه وانه تایبته تییه که م وت که نه یده توانی مه له ی ژیر ده ریایی بکات، و داوملی کرد بتلی ئوکسجینه که بیه ستیت له خوی

و چاوکی له سهر هاوسه ره که م بیت، به هه موو سه رنشینه کانی سهر که شتییه که م وت، له به ریوبه ری کاره وه تا کاپتنی که شتییه که، وتم «نه گهر ژنه که م له ماوه ی ۳۵ خوله کدا نه گهریته وه نه وا هه موومان چاکه تی مه له له بهر ده که یین و ده چین ده بهینینه وه».

نه و پیاوه ی که بهرپرسی گه شته که بوو، زور به بی خه مییه وه وتی «به ریزم، هه مووان ناتوانن دابه زن، ته نها بو بزگار کردنی یه ک که س»، به لام قسه کانی بو من هیچ مانایاکی نه بوو، زور به توره ییه وه وتم «من پیت ده لیم، یان هه مووان داده به زن بو بزگار کردنی، یان هه موو که سیکی سهر نه م که شتییه ده کوژم، نه م که شتییه ناروات بو هیچ شوینیک به بی نه و و نه گهر نه م که شتییه به ری که وت به بی نه و، نه مه کوتایی هه مووتان ده بیت»، ژنه که م هه سستی کرد بوو له سهر که شتییه که شتیک روو ده دات، بویه ده ست به جی که رایه وه بوسهر ناوه که، زانیبووی که من سهر رهفتار ده که م، بویه به لایه وه باشتو بوو بکه ریته وه

بوسه که شتییه که وهک له وهی بچینه ژیر ده ریاوه، چونک
دهیزانی که من چند نیکه ران ده بم کاتیک ده چینه ژیر ده ریاوه،
نهمده توانی به سروشتی رهفتار بکه م، کاتیک شته که په یوه ندی
به پاراستنی نه وه وه بوو، بویه تیگه یشت که پنیو یسته نه
مه له به (سه رکیشی) به بخاته لاوه، نه رکی سه ره تایی من نه وه به ی
دلنایم هیچ شتیکی خرابی به سه ر نایه ت، ماجوری ژنیکی زور
سه رکیشه، به لام زوریک له م مه ترسیانه ی (سه رکیشی) خستوت
لاوه، وهک - چوونه ژیر ده ریا و فرین به په ره شوت - زوری
له به ر نه م هوکاره، من له کوتایدا ژنی خه ونه کانم دوزیوه ته وه،
که چی نه و برواته ده ره وه و بو خوشی به په ره شوت بفریت
و په تی (گوریس) ی په ره شوته که بیچریت و وهک بزائم دوی
نه وه خوی ده کیشیت به دیواردا، یان بچینه ژیر ده ریاوه و
نو کسجینه که له کار که وتبیت...؟ ژیانی له مه ترسیدا بیت و من
نه توانم له و باره یه وه هیچ بکه م...؟ نه خیر قوربان، نا، ریکه به وه
نادهم، چیترا، فلسفه ی من بو کاتیک خوش نه وه به که ژنه که م
کاتیک خوش به سه ر بیات و به ساغ و سه لامه تی بکه ریته وه
بو ماله وه و به هه مووان بلیت که چند کاتیک خوشی به سه ر
بردوه، ژنه که م شتی واکات، ته نها ده لیت: «زور سوپاس بو
گرنگی پیدانت (خه مخوریت)، نازیزم».

بیگومان، گرنگی پی ده دهم، له به ره نه وه DNA یم هاوارم
بو ده کات، تا بیپاریزم و هه موو شتیکی بو دابین بکه م،
وخوشه ویستی خومی بو ده رببرم، به هه ر شیوه یه ک بیت،
هه رچونیک بیت، باو کم و باووباپیرانیشم هه روایان کردوه،
به هه موو هیز وتواناته نه وه - و به یارمه تی خودا - ته نانه ت له
کاته سه خته کانیشدا که پاراستن و دابینکردن و خوشه ویستی

دهربیرین که هینده ئاسان نه بووه، به تایبه تی بو پیاوه رهش
پنیسته کان.

نیستا نیمه نه و دیمه نه مان له ده ستداوه که ژن داوای شتیک
له نیمه ی پیاوان بکات، له وانه یه به هوی نه وه وه بیت که زوریک
له ژنان هن که به تهنه مندا له کانیا ن به خپو ده که ن، یان به هوی
که می ژماره ی نه و پیاوانه وه بیت که کوره کانیا ن فیر ده که ن که
چون بین به پیاویکی راسته قینه. و له گه ل نه وه شدا، من بروای
ته واوه تیم هیه که ژنی راسته قینه ده توانیت باشتیرین شت
له پیاودا دربخات؛ هه ندیک جار تهنه پنیو یسته نیمه چاومان
به ژنیک ی راسته قینه بکه ویت، بینجگه له دایکمان، تاوه کو باشتیرین
تایبه تمه ندی نیمه به دیار بخات.

به هه مان شیوه، له سه ر ژن پنیو یسته: داواکاری بکات که پیاو
پابه ندبیت به به لینه که یه وه، له به رنامه رادیویه که م و په یوه ندییه
به رده وامه کانی روژانه م له گه ل هاوپوله کانم و هاوریکناندا،
به به رده وامی گوی بیستی ژنانیک ده بم که ده لین؛ هیچ پیاویکی
باش نه ماوه که نه و نه رکانه جی به جی بکات که پنیو یسته هه موو
پیاویک بیکات، به لام دلنیا م، پیاوان له به رنه وه نه و کاره ناکه ن،
چونکه هیچ که سیک به تایبه تیش ژنان داوای نه وه یان لی ناکه ن.
(سه یری به شی «پیاو ریزی پیاوانه کان ده گریت» بکه، شتیکی
لیوه ودر بگره)

به کورتی، خانمان، پنیو یسته بوهستن له سه پاندنی پیناسه ی
خوشه ویستی له روانگه ی خوتانه وه به سه ر پیاویکدا که
به شیوه یه کی جیاوازتر له خوشه ویستی تیگه شتووه، چونکه
خوشه ویستی

پیاو تهنه ها سی خانه پر ده کاته وه، نه ویش: «سی

به شه که ی خوشه ویستی، ده بربرینی خوشه ویستی، دابین کردن
پاراستن». له وانه یه پیاو له که لت نه یه ت بو بازار تاعه زییه کی
بکریت بو نا ههنگی کاره که ت، به لام پیاوی راسته قینه ده تبات بو
ناههنگه که، و ده ستت ده گریت، و به شانازییه وه به هه موو ناماده
بووانی ناگهنگه که ت ده ناسینیت وهک خانمی خوی، (ده بربرینی
خوشه ویستییه که ی)، له وانه یه له باوه شت نه گریت و لای
پیخه فکه ته وه دانه نیشیت و ده ستت نه گریت کاتیک نه خوشیت
به لام پیاوی راسته قینه که خوشیده وییت، دلنیا نه بیته وه له لیستی
دهرمانه کانت، و قتیوهک شوربات بو لی ده نیت، وا له هه مووان
دهکات که له ناماده باشیدابن تا چاک ده بیته وه (دابین کردن) و
له وانه یه دایی (حفاضة) ی مناله که ی نه گوریت و قاپه کان نه شوات،
و قاچه کانت بو نه شیلیت که له کهرماو هاتیته دهره وه، به لام نه و
پیاوه ی به راستی خوشی ده ویت به سهر چیا دا ده روات و به ناو
ناودا ده روات (به ناو ناگر و ناودا ده روات) به لام ریگه نادات
که سینک نازارت بدات و زیانت یه بکه ینیت (پاراستن)، بروا بکه
نمه شتیکی زوره، و نه کهر پیاویکت دوزییه وه نه م شتانه ت
له پیناو بکات نه وا دلنیا به که خوشی ده ویت.

— ۲ —

**ئەو سێ شتە ی کە هەموو پیاویک
پێویستییهتی
«پالپشتی، دلسۆزی(وهفا)، په‌یوه‌ندی سی‌کسی».**

ژنان بونەوه‌ری ئالۆزن. داواکاری زۆرتان هه‌یه، و
ئەتانه‌وی پیاوه‌که‌تان دابینی بکات بۆتان، هه‌تا ئەگەر پروونیشتان
نەکردبێته‌وه‌ که‌چیت پێویسته‌ و چیت ده‌وێت، و ته‌نانه‌ت
ئەگه‌ریش ئەو شتە ی ه‌خوله‌ک به‌ر له‌ئێستا پێویستت بوو و
ده‌تویست، به‌ته‌واوی جیاواز بێت له‌گه‌ل ئەوه‌ی ئێستا ده‌ته‌ویت.
له‌پاستیدا، به‌به‌رده‌وامی به‌شیوه‌یه‌کی کۆمیدی(نوکه‌ته) دوباره‌م
کردۆته‌وه‌، که‌ تاکه‌ پێگه‌ که‌ژن به‌ته‌واوه‌تی رازی بکریته‌، ئەوه‌یه
که‌چوار پیاوی جیاواز بۆ خۆی بدۆزێته‌وه‌، «پیاویکی پیر،
پیاویکی ناشرین، پیاویکی به‌هێز(له‌ پرووی جنسییه‌وه‌)، پیاویکی
شاز(هاورده‌گه‌زبان)». و ئێستا رات چیه‌ که‌هه‌ر چواریان
کۆبکه‌یته‌وه‌ و یه‌کیان به‌خه‌یت...؟ و هه‌موو شتیکن بۆ ده‌سته‌به‌ر
ده‌که‌ن.

پیره‌که‌یان... له‌ماله‌وه‌ له‌گه‌لتدا داده‌نیشیت، و پاره‌ی

خانه نیشینه که ی له تو یا سهر ف دهکات، له باوه شت دهگریت، و
ئاسوده ت دهکات، و چاوه ری هیج په یوه ندیه کی سیکسیت لی
ناکات چونکه خوی توانای نه ماوه، له گه لیدا ده توانیت له بروی
مادیه وه بی خه م بیت.

ناشرینه که یان... هه موو شتیک دهکات بو یارمه تی دانت؛
منداله کان ده بات بو کردنی چالاکیه کانی دوا ی خویندنگه، و
توش ئه گه یه نیت بو فروشگای سه وزه و میوه، و ئوتومبیله که ش
ده شوات له کوتایی هه فته دا، و ئاگاداری پشیله که ش ده بیت، و
هه ر شتیک که تو به تو ی، چونکه دلخوشه به وه ی ژنیکی جوانی
وه کو تو جوریک له گرنگی به که سیک کی وه ک ئه و ده دات. له گه ل
ئه ودا کات ده بیت به (کاتی خوت)، باری شانت سوک دهکات
تائه و شتانه بکه یت که ده ته ویت، به لام کات پیویسته بو کردنیان.
و دوا ی ئه وه پیاوه به هیزه که مان هه یه، تو پیویستت به پیاویکی
گه وره و قه به هه یه، چونکه ده زانیت چیت لی ده ست ده که ویت،
زله (گه وره) و زوریش زیره ک نییه، و به هره ی قسه کردنیشی
باش نییه، و ماسولکه ی ده رپه ریوی هه یه، هه ر له ته وقی
سه رییه وه تا په نجه توته ی پییه کانی، و کاتیک ته ماشای ده که یت،
و باش ده زانیت که له سه ر پشت ئه تدا به زه ویدای، ئه مه هه موو
ئه وه یه که تو له و ده ته ویت، و دلنیا ده بیت وه که به شیوه یه کی
گونجاو پی داویت، سیکس له سه رو میشکه وه ده بیت، ئه مه
هه موو ئه وه یه که له پیاوی به هیز ده ته ویت.

و دواتر ها وره که زبازیکت پیویسته، تاکه سیک هه بیت له گه لی
برویت بو بازار، هیچی لیت ناویت ته نها ئه وه نه بیت که زور بللی
و وتی وتی دهکات و ورده کاری ده رباره ی ئه وه ی که پیاوه
بیره که چی بو کریویت، و پیاوه ناشرینه که ت نار دووه بو ج

راسپاردهیهک، و پیاوه بههیزهکهی که ههته بهدریژایی ههفتهیهک
چون سیکسی لهگهل کردووی. و پیاوه هاوړهکه زبازهکه هه موو
ئه و وتووړه ی پیویسته دتداتی (پییکه نه).

هر چوار پیاوهکه، یه کیک له پیداویستییه کانت (داواکاری)
دابین دهکات، که پیویسته، دلخوشت بکات، بویه دهلیم
«پیویسته» چونکه لای ژنان بهخته وهری گرهنٹی نه کراوه.

ئه گهر داواکارییه کانیشتان جی به جی کرابیت.

بیگومان نیمه ده زانین مافی ئه و هت هه یه گورانکاری بکهیت
له سنوری دهره وهی ئه و شتانه ی که دلخوشت دهکات له گهل ئه و
هه لومهرج و تاییه تمه نندیانه ی که به ته واوی بهخته و هرت دهکات،
و نیمه هه ول ددهین له گهل ئه و رابیین (بگونجینین)، به لام
به گشتی سه رکه و توو نابیین له و هدا.

وه له به رامبه ردا پیاوان بونه وهریکی زور سادهن، زوری
تیناچیت تا دلخوش بن، له راستییدا، ته نها سی شت هه یه که پیاو
پیویستی تا دلخوش بیت که ئه مانه ن:

(پالپشتی و، خوشه ویستی و، سیکس)، هر ئه م سی شته یه
نه که م و نه زیاد، وه من لیږم تا پیت بلیم: به لی هر به و
ئاسانیه ئه مه هه موو بابه ته که یه.

پیویستییه کانی نیمه جیگیرن و زور به ده گمه ن زیاده روهی
تیدابیت و قورس بیت، من دلنیا م که زور ئاسانه بو ژن پالپشتی
و خوشه ویستی و سیکسی پی ببه خشیت، له خورازاندنه وه یاندا
پالپشتی هه یه و خوشه ویستیش ئه و شتانه ده گریته وه که ژن
به نازادی و سروشتی (زگماکی) هه یه تی، وه ده توانیت شتیکی
دیکه ی ناو بنییت (به خیو کردن یان گرنگی پیدان) و ئه گهر پیاویکت
به راده ی به خیو کردن خوشویست، ئه و دلنیا ت ده که مه وه که به و

رادهیه خوشت دهویت که سیکسی له گهل بکهیت، و له بهرئه وه تو
له سروشتیه وه (زگماکی) بیه وه خاوه نی ئه م سئ شتهیت، و ئه مه
هه مو ئه وه یه که پیاوه که ت لیتی دهویت با بو تی بییکم.

پۆیستی ۱ ---- پالپشتی تو:

ئیمه ی پیاو ده مانه ویت هه ست بکه ی ن که که سیک
ده مانپاریزیت و پشتمان ده گریت، وه کو ئه وه ی پادشا بین، یان
ئه گهر پادشاش نه بین.

تو ده بیت له وه تیبه گهیت که هه موو جیهان هه ولی تیکشان دهمان
ده دات کاتیک ده پۆینه ده ره وه له مال، چ جای رهش پیست،
یان سپی پیست، یان گهنم رهنگ، یان سور پیست (شل) بیت،
هه موو پیاویک مال به جیده هیلن و له ئاماده باشیدان بو جهنگ،
له وانه یه له سه ر کاره که ی سئ که س به لای میزه کهیدا تیبه پرن
و نامه ی ده رکردن له کاره که ی له هر ساتیکدا پی بدن، ژیا نی
له چاوتر وکانیکدا بگوریت. له وانه یه که سیک ی پله نزم تر بیه ویت
ریگه یه ک بدوزیته وه تا له پشتیه وه زیان به پیاوه که ت بگه یه نیت
له موچه یه کی زیاتر. هیچ به لایه وه گرنگ نییه ئه وه ی ده یلیت و
ئه وه ی ده یکات، کاری پیاوه که ت ده خاته مه ترسییه وه.

پیاوه که ت له وانه یه له کاتی شو فیری کردندا بیر له کاره که ی
خوی بکاته وه و ئوتومبیله که ی له لایه کی شه قامه که دا رابگریت.
چونکه له وانه یه شتیک روو بدات که له کونترپۆلی ئه ودا نه بیت.
یان له وانه یه که سیک بیت و هه ول بدات ئه وه ی هه یه تی لئی
بسه نیت، به مانه یه کی دیکه: پیاو هه میشه له ئاماده باشیدا یه.
کاتیک پیاویک به لایدا تیبه پری ئاماده بیت بو به رگریکردن له خوی
و ده سکه وته کانی (له وانه یه توش بگریته وه).

پیاو ئه مه ی له ژنه که ی دهویت، پیاو دهیهویت ژنه که ی
بلیت: « نازیم، ناتوانم پیت بلیم که چه ندیک سوپاسگوزارم
که چیت بۆمن و منداله کان کردوه»، ئه م وشه ساده و ساکارانه
هیز به ئیمه ی پیاوان ده به خشییت، بۆ بهردهوام بوون له کارکردن
له پیناو توو خیزانه که تدا.

هر له کارکردنی به سهختی تاوه کو پارهی موچه که ی
بهینیته وه ماله وه، تا ساده ترین شت که برژاندنی گوشته له ئیواری
شه مماندا، وه جله کان ده کاته جلشوره که وه، ئیمه هه موو ئه مانه
ده کهین، ئه گهر ئیوه له بهرامبهردا پاداشتمان بدهنه وه، ئه م
پاداشته ی ئیوه یه ک دیناری تیناچیت، که زۆر به ساده یی له ناخی
دله وهیه: سوپاس خوشه وستم، من سوپاسگوزاری تۆم.

ئیه ی ژنان نازانن ئه مه چه ند گرنگه بۆ ئیمه ی پیاو، ئه م
هاندانه که مه وا له پیاو ده کات که زیاتر هه ول بدات، له وانه یه
پیتان و ابیت که ئیمه پیویستمان به م هاندانه نییه، له بهرته وه ی
ئیمه دروستکراویکی توندو ره قین و پیتان وایه پیویستمان
به خوشه ویستی نییه، به لام له راستیدا پیویستمانه و کاتیک ژنیک
دیت و پیمان ده لیت: «تۆ زۆر گه وره و به هیزیت و تۆ هه موو
ئه وه ی که من ده مه ویت». له بهر ئه م قسانه ئیمه هه ولده دهین
زیاتر به ده ست بهینین.

پیویستی ۲ — به وه فایی:

تکایه له مه تیبگه، خوشه ویستی ئیمه به ته واوی جیاوازه
له خوشه ویستی ژن، خوشه ویستی ژن به سۆزه (عاتفیه)، و
چاودیرییه (گرنگی پیدان)، و میهره بانیه، و له ناخی دله وهیه، و
جوانه، و هه مووان له باوهش ده گریت. کاتیک که له خوشه ویستی

تودایە زۆر بەوەفایە بۆت، ناتوانیت وینای خۆی بکات، لەگەڵ
هیچ پیاویکی دیکەدا، چونکە لای ئەو هیچ کەسیکی تر وەک تۆ
نییە، ئەمەیه خۆشەویستی ژن.

بەلام لای پیاو خۆشەویستی وەفادارییە، ئێمە دەمانەوێت
خۆشەویستی خۆت دەربریت لەرێگەی وەفاداریتەوه، ئەمە ئەوه
دەگەیەنیت کەبۆت گرنگ نیه لەگەڵ ئێمە توشی چیدەبیت و
چیت بەسەر دیت.

ئەگەر لەکاریش دەربریت، دلنایین کەهیشتا هەر
لەگەلمان دەمینیتەوه ئەگەر بێ مۆچەش ماینەوه.

لای هاوڕێکانت بەشانازییەوه و بەپەرۆشییەکی زۆرەوه
دەلێت: «ئەمە پیاوەکەمە و من بەوەفام بۆی». وە ئەگەر (ئدریس
ئەلباو دینزل و ئارشەر)، (ناوی سێ کەسایەتی دەولەمەندن)
یان کەسانی تریش بێنە ژورەوه و لەچاکەتەکانیانەوه پارە
هەلبۆلێت، پارە هەلبەدن بەهەوادا و بێتە خوارەوه وە لەگەڵ
بوونی هەموو ئەمانەش! سەرەرای ئەوه هەر ئێوهی ژنان
بەتوندی دەستمان بگرن و وە لەناخی دلتەوه بلیت: «من هیچ
یەکیکم لەو پیاوه درەوشاوانە و دەولەمەند و باشانە ناوێت،
چونکە پیاوەکەمی خۆم تاکە پیاوه بۆم» (ئێمە تاکە هیوامان
ئەوهیه کەتۆ ئەم قسانە بکەیت -پێیکەنە).

ئەم وەفادارییە، خۆشەویستی ئێمەیی پیاوه. پیاوان
بیجگە لەیەک جۆر خۆشەویستی زیاتر نازانن. ئەو جۆرە
خۆشەویستییهی تۆ داوای دەکەیت جوانە، بەلام خۆشەویستی
ئێمە لەهی ئێوه ناچیت و جیاوازه، سەرەرای ئەوهش هەر
خۆشەویستیه، وەخۆشەویستی پیاو شتیکی زۆر بەهێزە و،
ئەگەر وەفاداریتان راست وجیگەیی باوەر بیت، ئەوا پیاو مەحال

دەنگات لە پێناو توو و هەرگیز وازت لێناھێنیت.

پێویستی سێ ۳- سێکس (جووت بوون):

پێویست بەبیرکردنەوە ناکات، پیاوان پێویستیان بە سێکس، هیچ شتیک لە سەر زەوی ناکات بە سێکس، زۆر بەتوندی و بە شێوێکی بەردوام دەمانەوێت، وە ناتوانین بێ ئەوە بژین ئەتوانیت مالهێمان ببەیت، پێشەکانمان لێوەربگریتەو، (ئیمپالا ۶۹) جووریک ئۆتۆمبیل، ئۆتۆمبیلێکە شەمان بێ، بەلام تکایە سێکس کردن لەگەڵمان رەت مەکەو، ئێمە هیچی تێمان بەلاوە گرنگ نییە، ئێمە پێویستمان بە سێکس، ئێمە پێویستمان بەوێکە کە کۆبیینەو (جووت بێ) لەگەڵ ئەو ژنە کە خوشمان دەوێت و وەفادارە بۆمان و پالێشمانە، بەو رێگایە خوشەوێستی دروست دەکەین.

شە سۆزدارییەکانی (عاتفیەکان) ی وەک گفتوگۆکردن، لەنامیزگرتن، دەستگرتنی یەکتەر، پێکەو بوون، ئێمە هەموو ئەم شتانە دەکەین چونکە دەزانین بەلای ئێوەوە گرنگ.

بەلام تێگە: ئەو رێگەیە ئێمە پێوەندی بێ دروست دەکەین سێکس، نە زۆر و نە کەم، بەم جوورە شەحن (بارگاوی) دەبینەو، پیاویک ناناسم کە پێویستی بە سێکس نەبێت، ئەگەر پرسیار لە هەر پیاویک بکەیت کە ئایا سێکس لە پێوەندیدا گرنگ؟ ئەوێ دەلیت نەخیر درو دەکات، من هیشتا پیاویکی وام بەرچاو نەکەوتوو، ئەگەر تو بەرچاوت کەوت با بێخەینە موزەخانەو، چونکە پیاویکی تاییەت و دەگمەنە، بەلام باقی پیاوەکانی تری وەک ئێمە پێویستمان بە سێکس، وەک چۆن پێویستمان بە

هه وایه، پیاو ناتوانیت زیاتر له مانگیك به بی سیکس بمینیتیه وه. چونکه دواتر هه ولدهدا له شوینیکی تره وه دهستی بکه ویت، تهنها کاتیک نه بیت که تو دووگیان بیت به مندالی ئه و.

بیت ده لیت: شهلاتی و سه سه رییه کانیش له سه ر پالپشتی و وه فاداری دامه زراوه، پیاویکی دلتهر دامه زراوه یه کی شه قاوه دروست ده کات، هه ره له سه ر ئه م دوو شته (وه فاداری و پالپشتی) تاکه شت که لیره دا ونه سیکسه. وه هه ره له به ره وه ئه ندای کچ دیته ناو دامه زراوه که وه وه بو یانه کانی مۆتۆر سواری، ماسۆنیه کان، و ئیلکییه کان، برایه تییه یه کگرتوه کان هه ره هه مان شته، چونکه ته واوی جیهانی پیاو له سه ر ئه م سی شته بنیات نراوه، رۆژیک نییه له هه فته دا به بی شوینه واره که ی تییه ره نه که ی.

بابلین تو ئه ندایکی بالای کۆمه له یه کی (ئۆمیگا ، PSI, PHI) یه و رۆشتویت بو کۆمه له یه کی دیکه، ئایا ده زانیت که چی رووده دات ئه گهر کوپه کانی کۆمه له که پی بزانن که تو ئه ندای کۆمه له که نیت؟ وه له سه ر به لینی نه مری و خوشه ویستی و پالپشتی نه بویت؟ نه خیر، پیاو، نا هیچ رۆژیک شتی وانه که یه، ده زانی چی رووده دات ئه گهر رۆژیک هه ولده دیت برۆیته یه کی که له یانه کانی شار و ئه ندای نه بیت؟

له به ره وه پیاو له سه ر بنه مای پالپشتی و به وه فای دروست بووه، و که سیشیان ناتوانن به بی سیکس ده رباز بین، پیاو سیکست له گه ل ده کات ئه گهر به دریزایی هه فته یه ک پشووت وهرگرتبیت له کاره که ت، و ئه گهر خوشی بویت.

ئه گهریش گرنگی پینه دای، خوی بیزار ناکات تا سیکست له گه ل بکات، ده روات و له شوینیکی دیکه ده یهینیت، به لام ئه گهر

ئهو ویستی و به پهرۆش بوو وه تۆش ژمارهی سیکسه کانت
که مکرده وه، وه چیتر ئه و کارانهت نه کرد که له سهره تای
په یوه ندیه که تاندا ده تکرد، ئه و ئه و ژنیک دیکه ده دوزیته وه
که ئه و کاره ی بۆ بکات، تکایه بروام پیبکه کاتیک که ده لیم ئه و
به هه مووان ده لیت و: «ئه مه خوشه ویسته که مه»، به لام ریک
له و کاته دا ژنیک دیکه ی هه یه که ئه وه ی ده یه وئ و پیویسته تی
(سیکسی) پی بدات.

به هه له تیمه گه _ ئیمه ئاژهل نین _ ده زانین که شته کان
گورانکاری به سهر دا دیت، کاتیک مندالیک له دایک ده بیت و
پزیشک پیمان ده لیت که ماوه ی ۶ مانگ چاوه ری بکه ی، یان
کاتیک تۆ له سوپی مانگانه دایت و مه زاجت باش نییه، به لام
ئه م بیانوانه بۆ هه میشه به رده وام نابن، تۆ ده توانیت له گهل
پیاوه که ت که میک یاری و گالته بکه یت، ئه گهر خۆت بته ویت.
گرنگ نیه پیاو چه ندیک ژنه که ی خوشده ویت، یان ماله که ی
و، پۆلی خۆی وه ک و سه روکی خیزانه که ی خوشبویت، یان
پاره ده خاته سه ر هه ژمار ی خیزانه که ی، و له وانه یه که میک
زیاتر بخاته سه ر هه ژمار ی بانکییه که ی تۆ، ئه گهر تۆ وازت لی
نه هینا له وانه یه که میک زیاتر بخاته سه ر هه ژمار ی به نکیه که ی
تۆ، ئه گهر تۆ وازت له سیکس کردن هینا له گه لی یان که مت
کرده وه، ئه و تۆ پوبه روی کیشه ده بیته وه.

له ئه زموونی خۆمه وه قسه ده که م، به م دوا ییانه بووم به
۵ سال و ئاگادارت ده که مه وه که له و پوه وه یاریم له گهل نه که ی،
هه ول ده دم له م ته مه نه دا بۆ ماوه یه کی که میک در یژتر له گه لت
به رده وام بم، چونکه من سه رقالم، کۆمپانیام هه یه تا به ریوه ی
ببه م، وه خشته ی کارم هه یه که پیویسته پابه ندبم پیوه ی،

زوربه‌ی کات له‌گه‌شتدام یان له‌سه‌ر سته‌یجم یان له‌پادیۆم،
خه‌ریکی کتیب نویسنم و نواندنیش ده‌که‌م، یان خه‌ریکی پرۆژه
خیرخوازییه‌که‌مم له‌گه‌ل ئه‌وانی دیکه‌دا، من به‌بی داب‌ران خه‌ریکی
کارم، ته‌نانه‌ت به‌م ته‌مه‌نه‌شه‌وه ناتوانم به‌رگه‌ی به‌هه‌ده‌ردانی
فکری و رۆحی و عاتفی بگرم، چیت‌ر هیچ هه‌لبزاردنیکم نییه، من
هه‌موو هه‌ولیک ده‌ده‌م تا له‌و ده‌رگایه بچمه ده‌ره‌وه ئیستا بیت
یان هه‌ر رۆژیکی تر، ئه‌گه‌ر کاتم به‌فه‌یرۆ داو که‌مه‌رخه‌میم
کرد ئه‌وا توشی جه‌لده‌ ده‌بم، ئه‌گه‌ر هه‌لی گه‌پانه‌وه بۆ ماله‌وه
له‌ده‌ست بده‌م، له‌وانه‌یه، به‌لام راستیییه‌که‌ ئه‌وه‌یه ئه‌گه‌ر نه‌توانم
بگه‌ریمه‌وه بۆ ماله‌وه و دله‌ که‌میک سی‌کسم له‌گه‌ل بکه‌یت
وتوش هیشتا هه‌ر بیانوو به‌ئینیه‌وه که‌ناتوانیت له‌گه‌لم جووت
بیت. شتیک لی‌ره‌دا ده‌گو‌پیت، من گره‌و ده‌که‌م شته‌کان له‌مالی
توش جیاوازییه‌کی وه‌های نییه له‌گه‌ل مالی من و هه‌مان شته،
له‌وانه‌یه به‌دریژایی شه‌و به‌ئاگا بووبیت بۆ ماوه‌ی هه‌فته‌یه‌ک
به‌دیار مندالێکی نه‌خۆشه‌وه بووبیت و به‌یانیش زوو له‌خه‌و
هه‌لسابیت، تا منداله‌که‌ی ترت سواری پاسی قوتا‌بخانه بکه‌یت،
وه پیش ئه‌وه‌ی برۆیت بۆسه‌ر کار توشی گرفتی رۆشتن بیت،
وه له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی هه‌شت کاتریمیر به‌بی وه‌ستان له‌گه‌ل به‌پۆه‌به‌ر
و هاوپیشه‌کان تیبکۆشیت و ته‌نها ۱۵ خوله‌ک پشودانت هه‌بیت،
له‌گه‌ل خواردنی ژه‌میکی که‌م و کورتی نیوه‌پۆ، وه خۆت
ده‌گه‌یه‌نیه‌ ترافیکه‌که‌ تا بگه‌ریتته‌وه بۆ ماله‌وه‌ی ئیشی دووه‌مت
ده‌ست پی بکه‌یت، ئاماده‌کردنی خواردن و گرنگیدان به‌منداله‌کان،
وه ده‌بیت نانی ئیواره ئاماده‌بکه‌یت و ئه‌رکه‌کانی ماله‌وه ئه‌نجام
به‌دیت و جله‌کان بشۆیت و خشته‌ی کارکردن به‌رده‌وام ده‌بیت
تا میرده‌که‌ت ده‌گه‌ریتته‌وه بۆ ماله‌وه، کو‌تا شت له‌ می‌شکدا ئه‌وه‌یه

که بهر په رچدانه وهیه کی ئه رینیت هه بیت بو قسه ی هاوریکه ت
که وتی؛ «دهست خستنه سهر شان»، تو ده زانی مه بهستم چیه،
کاتیک له کوتاییدا ده چیه پیخه فه که ته وه و هیلاک و ماندووی،
وه له نیوه ی سه یرکردنی خوشتترین بهرنامه ی ته له فزیونیدایت
و ده ته ویت هه موو شتیک له بیر بکه یت و پشوویه ک بده یت
له وکاته دا پیاوه که ت دیته ژووره وه « دهست ده خاته سهر
شانت» و داوای سیکست لیده کات، به راستی بیزار که ره.

به لام هاوریکه م خوشی نازانیت که هاوسه ره که شی
به هه مان شیوه ماندووه له دهستخستنه سهر شان، هاوسه ره که ی
بیرده کاته وه که ئه ویش به دریتژیایی رۆژه که زۆر کاری کردووه
وه کو ئه و.

له گهل ئه وه ی ئیشه کانی ماله وه ی نه کردووه که ژنه که ی
ئهم ئیواره یه کردویتی، به لام ئه ویش کاره کانی دهره وه ی مالی
کردوه. ئه ویش وه کو ژنه که ی پیویستی به شتیکی خوش و ئارام
هیه، تاهه ناسه یه ک هه لمژیت له داوای رۆژیکی ماندووکه ر.
ژن هه ز ده کات سه یری ته له فزیون بکات، پیاویش هه ز ده کات
سیکس بکات، ژن هه موو کات ماندووه به پراده یه ک ناتوانیت
سیکس بکات، وه پیاویش ماندووه به هو ی نه کردنی سیکسه وه
بویه له کاتیکدا ژن به بیخه می له بهرده م ته له فزیون دانیشتوووه
سه یری بهرنامه تاییه تیه که ی خو ی ده کات، له و کاته دا پیاو
بینخه مانه له دهره وه ی ماله و له گهل ژنیکی دیکه دایه.

نیستا من نالیم ئه و کاره ی پیاو ده ی کات کاریکی په سه نده،
یان باشه. به لام وه ک پیاویک ده توانم له و راستیه تی بگه م
که کوتایی پیهیناوه. ئه گه ر من له ژووری نووستنی ژنه که دایم،
پیش ده ستپیکردنی هه موو ئهم هه لانه که به هو ی خیانه ته وه

تییکه وتوون، من ئاموژگارییه کی دانیانهم پیشکeshی ههردوکیان
دهکرد:

له ریگهی سوپاسکردنی هه موو ئه و که سانه ی خوشیدهوین،
ئه گهر پیاویک بینی ژنه که ی بهرپوژیکی قورسدا تیپه ری
و پیوستی به هه ندیک یارمه تی زیاده هه بوو له ئه رکه کانی
ماله وه، تاوه کو شه وه که به هیمنتر و باشتر به ری بکه، ن پیاو
پیوسته یارمه تی بدات، بویه ئه گهر ژن خواردنی ئامه ده کرد،
با پیاو قاپه کان بشوا، وه ئه گهر ژن سه رقالی ئاماده کردنی
جلوبه رگی مناله کان بوو بو به یانی تا له به ری بکه، ن پیاو
دنیا بیته وه له وه ی که منداله کان ئه رکی ماله وه ی قوتابخانه یان
جیبه جی کردووه، ئه گهر ژن سه رقالی خه واندنی منداله کان
بوو، با پیاو سه رقالی ره خساندنی که شیکی خوش بیت بو
ژنه که ی و ته ماشای بکات و گهرماوی بو ئاماده بکات، وه بوی
دهرده که وی که هیچی تیناچیت سیکس له گهل ئه و ژنه دا بکات
که خوشی دهویت، به بی هیچ خو دهرخستنیک، ته نها له ریگهی
رهفتارکردن به خوشه ویستییه وه، له وانه یه ئه و کات ژن زیاتر
ئاماده و ره زامه ند بیت به ئالوگورکردن به بی هیچ بیزارکردنیک،
چونکه ده زانیت که چ هه ستیکه مرووف ویستراو بیت، به لام
پیوسته تو له وه تیپگهی خانمه که م که هیچ پیاویک ئاماده نییه
هه موو شه ویک خواردن و خواردنه وه پیشکeshی ژنه که ی
بکات، ئه مه کاریکی نامه نتیقیه، هه ندیک جار پیاو ده یه ویت
به بی داواکردن و به رامبه ر پیتبگات، بی ئه وه ی وا هه ست بکات
که کاریکی زیاده (ئیزافی) بو خشته که زیادکردووه که کردوته،
هه موو پیاویک ئه مه ی له ژنه که ی دهویت، هه ر هه موو پیاویک
به کورتی، ئیمه ی پیاو ده بیت ئه م سی شته مان ده ست بکه ویت:

پالپشتی، وهفاداری، سیکس... له تۆوه دهستمان بکهویت یان
لهژنیک دیکه وه، تو دهتوانیت بازاریمان بۆبکهی، وه هه موو
نیوارهیه ک خواردنمان بۆ ئاماده بکهیت، وه بزانیته که خوشترین
(که ره ی پامکه ی سۆدانی) لای ئیمه چییه، تاوه کو پیشانمان
بدهیت، که ئاگاداریت و گرنگیمان پیده دهی. به لام هه موو نه وهی
که ئیمه له تۆمان دهویت نه وهیه که کاتیک رۆژه کانمان خراپ
تیپه ربوو نه م سى شته مان پیببه خشیت.

کاتیک که رامه وه ماله وه وئه مانهت پیببه خشیم، ئه وکات
منیش دووباره ده رۆمه وه دهره وه و له پیناو تۆدا ده جه نگم.
هه رکاتیک ژن نه م سى شته ی بۆ پیاوه که ی نه کرد، به لیت
پیده ده م که که سیکى تر ده دۆزیته وه تابۆی بکات، چونکه ئیمه
ناتوانین به بی نه م شى شته بژین، ته نانهت بۆ ماوه ی نه وه
رۆژیش بیت هه ر ناتوانین له وانه یه نه وه ی ده یلیم پیت خوش
نه بیت، به لام پرسیار له هه ر پیاویک بکه دهر باره ی نه م سى شته
ئه که ر راست نه بوو! وه زۆر به ساده یی پیت ده لیت: راسته.
پالپشتی. وهفاداری. سیکس. ئه که ر تو نه م سى شتهت دابینکرد،
ئه و پیاویک له نیو ده ستندایه که ئاماده یه هه موو شتیکت بۆبکات
که دته ویت به پوختی و ساده یی.

— ۴ —

«پتویسته قسه بکه‌ین» ئو و شانە‌ی وا له پیاو ده‌کات رابکات:

ئیمه پتویسته قسه بکه‌ین لای پیاو، هه‌ندی‌ک وشه وه‌کو
هه‌ره‌شه وایه وه‌کو ئهم چوار وشه‌یه، به‌تایبه‌تی کاتی‌ک که‌ژن
ئهم وشانه ده‌لیت و پیاو له‌وه‌دایه می‌شکی له‌ده‌ست بدات. ئهم
چوار وشه‌یه ته‌نها ده‌توان مانای دوو شت لای پیاو بکه‌یینن،
یان ئه‌وه‌تا شتی‌کی هه‌له‌مان کردووه یان له‌وه خراپتر ئه‌وه‌یه
که‌تو به‌راستی ده‌ته‌ویت قسه بکه‌ین. ئیمه له‌وه تیده‌گه‌ین ئیمه
بی که‌موکوری نین و کرۆکی (ته‌واوی) نین، کاتیش هه‌یه تو
له‌ئیمه توورپی، که‌وايه لی‌گه‌ری بابزانین له‌وه تیده‌گه‌ین، به‌لام
له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا به‌پتویستی نازانین به‌چری و دووروودریژی
وتاری توورپی خۆتمان بو باسبه‌کی. ده‌رباره‌ی ئه‌وه‌ی که‌چۆن
ئیشه‌که‌مان تیکداوه. هیچ پیاوی‌ک هه‌زناکات و نایه‌ویت له‌گه‌لت
دابیشیت و چه‌نه‌بازی و دریژهدان به‌قسه‌ت له‌گه‌ل بکات،
وه‌ک ئه‌وه‌ی یه‌کی‌ک له‌هاورپی کچه‌کانت بی‌ت، ته‌نها ئه‌وه له
DNA ی ئیمه‌دا نییه پشووبده‌ین و قاوه‌یه‌ک بخۆینه‌وه‌و به

کلینسینک چاومان بسرین، وهک ئه وهی ئیمه له کوبوونه وهی
AA (ئالودهی مهی) یدا بین، یان له بهردهم دکتورینکی دهروونی
بین و باسی بکهین که چی بیزاری کردوین.

کاتیک پیاو قسه دهکات، یان به تایبه تی گوی ده گریت له بهر
ئامانجینکی دیاری کراوه. ئیمه تورهمان ناشارینه وه، به لام
تهنها ده مانه ویت ئه و بارودوخه چاک بکهینه وه که هاوسهنگی
له دهست ده دا، ئیمه ده زانین که ئه مه دلتان ده شکینیت، دووباره
و دووباره به بهرداوامی، چونکه هه ندیک کات ده ته ویت وتوژ
بکهیت تاکه سینکی دیکه هاوبهشی پینکهیت له بابته که دا، یان
ده ته ویت که سینک گویت بۆ بگریت، به لام به جدی ئه وه ئیشی
هاوریکانته نه ک من، تو کیشه که ی خۆتی بۆ باسده کهیت و
ئه ویش دلنه واییت دهکات و ئه م جوړه شتانه ت پنی ده لیت «به لن،
کچی» و «ده زانم ئه وه راسته» و سه ری ده له قینیت وله گه لت
هاورایه، وه بۆت باسده کات که ئه ویش هه مان شتی توی به سه ر
هاتووه، وه به رده وام ده بیت تاچه ند نمونه یه کی زیندووت بداتی،
که هه موو جاریک شتیکی هاوشینه وهی ئه مه به سه ر ژنانی دیکه دا
هاتووه له جیهاندا به دریزایی میژوو، دوا ی چه ند کاتر میژینکی
دیکه هه ردووکتان هه لدهستن و بی ئه وهی هیچتان چاره سه ر
کردبیت و زۆر هه ست به باشتربوون ده کهیت.

خستنه زووی پیشبینیکراوی: A

تۆ: «ئه مپۆ پۆشتمه سه ر کار و پیش ئه وهی بچه سه ر
میزه که م (تانیا) م بین، ئه پۆشته لای ئامیزی قاوه که وه، وه
ئه زانی چی! هه مان کراسی منی له به ردا بوو ئه و مانگا بچوکه»؟

کچە ھاوریکەت: «وا نەلێت کام کراسە؟»
تۆ: «شینەکە، ئەھا ئەوەی گۆلی پرتهقالی تیاوو دەزانی؟
لەو فرۆشگایە کریم کەلەو بەری شارۆچکەکەو بوو، ئەوەی
داشکاندنێ بۆ کرابوو؟»

کچە ھاوریکەت: «ئەو دەلێت کە لەپشتەو بوو بای
\$۲۹.۹۹ بوو؟ ھەمان رۆژ کە من ئەم پێلاوانەم کەری لە فرۆشگای
کۆتایی سەقامەکە؟»

تۆ: «ئەو کراسە دەلێم، کەچەند ھەفتەیە ک لەمە وپیش لەبەرم
کرد، ھات و پرسیری لیکردم، وەک بزەنم پای کرد و چوو بۆ
فرۆشگاکە و لە کراسەکە ی منی کەری، و بۆ کار لەبەری کرد،
باوەر بەمە دەکە ی؟»

دەزانیت ئەمە چ ھەستیکی بۆ دروست کرد...؟»
کچە ھاوریکەت: «ئوو... بابروین بۆ دۆزەخ... ئەو
بەجدیتە؟ ئەو زۆر ناخۆشە، نەخۆشی دەرونی ھەیە ئەو...»
بەدنیایەو ئەم گەتوگۆیە چەند کاتژمێریکی خایاند،
دوای ئەو گەتوگۆکە سەری کیشا بۆ بابەتی لابەلا، کەھیچ
پەیوەندییەکی بەباتەکەو نەبوو: بابەتەکە بوو بەبابەتی ئەو
ژنە کە لەھەمان کراسەکە ی تۆی لەبەرکردبوو لەھەمان رۆژ و
ھەمان نوسینگە ی کار.

بەلام ئەگەر لەگەڵ پیاویک بیت گەتوگۆکە ۱۰ چرکە زیاتر
ناخایەنیت و کیشەکەت چارەسەر دەبیت.

پیشینی Bیت بۆ دەخمە روو:

تۆ: ئەمە روو روشتەم بۆ کارەکەم، پیش ئەوەی بگەمە
سەرمیزی کارەکەم، و (تانیا)م بینی ئەچوو بۆلای ئامیژی

قاوه که، نه و مانگا بچوکه هه مان کراسی منی له بهر کردوه.
پیاوه کهت: به راست؟ که واته چیتر نه و کراسه له بهر مه که.
له کوتای گفتوگو که دا نه مه شتیکی زور سادهیه بو ئیمه،
له م باروخوخه تایبه ته دا، یان نمونه ی وهک نه مه، ناتوانین له مه
زیاتر خومان به م شتانه وه سهرقال بکهین.

هه ست چۆن ده بیت کاتیک له ژوریکدا، دانیشتویت له گهل
ژنیکدا که هه مان کراسی توی له بهر دایه، نه مه هیچ مانایه کی نییه
بو ئیمه. نه وه ی مانای بو ئیمه هه یه نه وه یه که کیشه که به ره و
چاره سه ر ده چیت، تو ده چیته وه بو ماله وه.

چیتر سه یری نه و ژنه مه که که له کراسه که ی توی له بهر دایه،
نه گهر ده ته ویت توشی هه مان کیشه نه بیته وه له کاره کهت.

کیشه که چاره سه بوو، قسه ی زیاتری ناویت. هه موو
شته که نه وه یه ئیمه ی پیاوان له کاتی کارکردندا، قسه ناکهین،
ئیمه خه ریکی چاره سه کردنی کاره کانمانین، هه ر له وکاته ی
له سکی دایکمان دینه دهره وه، فیری پاریزگاری و، بانگه شه
کردن، دابین کردن، ده بین. هه روه ها، په یوه ندی، چاودیری
کردن، گوینگرتن بو کیشه کان، ده بین. و هه ولدان، بو تیگه یشتن
و چاره سه رکردنی کیشه کان به بی نه وه ی هیچ شتیک ناچاران
بکات.

کور بو نه مه له دایک نه بووه تائه مه بکات، ئیمه ریگه یان پی
نادهین بگرین (کوربان)، دهرباره ی هیچ شتیک پرسیاریشیان لی
ناکهین که هه ستان چونه، و هانییان نادهین بو دهربرینی خویان،
به هه ر ریگایه ک بیت، به دهر له پیشاندانی «پیاوه تی» خویان.
بابلین کورپکی بچوک له سه ر پاسکیله که ی ده که وینه

خواره وه، پاشان سه یربکه چۆن هه مووان به خیرایی پی ده لین،

ههسته و خوت بتهکینه و بوهسته لهه گریانه نه فرهتیه، ئیمه
داوایان لی دهکهین «پیاو» به.

هیچ گفتوگویهک ناکریت دهربارهی ئهوهی ههستی بهچی
کردوه کاتیک، کهوتوته سهر زهوی و هیچ کهسیک پرسیری
لی نه کردوه که چهندیک، دهرسیت ئهگهر دووباره سواری
پاسکیله که ببتهوه و ههول بداتهوه، کاردانهوهی ئوتوماتیکی
ئیمه ئهوهیه که پیتی بلین که به سهریدا زال بیت، و بگهیرهوه
سهر پاسکیله که و فیربیت که لی بخوریت.
له بهر ئهوه جاریکی دیکه ناکه ویتتهوه.

ئیتا ئه و کوره گهره بووه و له په یوه ندیدایه، تو چاوه ریتی
ئهوه له و کوره دهکهی که پیتی و ترا بیت بیدهنگ بیت و بهردهوام
بیت، تا بیت به پیاو، به ته مای له گهل تو دابنیشیت و، گویت لی
بگریت و، په یوه ندی و چاودیریت بو بکات؟

من ئیتا بیت دهلیم: پیشبینیه کانت هه لهیه، ژن مه زاجیکی
جیاوازی ههیه، و بیرۆکهی جیاواز ههیه له میشکیاندا،
چاوه ریتی ئهوه له ئیمه دهکهن که هه میشه له سهر هیل بین (بی
که و کوری بین)، و ئه گهر وا نه بین ئهوه کیشهیه، و به کچه
هاوریکهت دهلیی: «قسه م له گهل ناکات» و «ناتوانم وای لیکه م
کراوه بیت له گهلما»، به لام ئهوه کاری ئیمه نییه که کراوه
بین و باس له ههسته کانمان بکهین، کاری ئیمه بانگه شه کردنه
بو خوشه ویستی، و دابینکردن، و پاراستنه، هه موو ئه مانه
ژیانی ئیمه ن، ئه مه هه موو ئه وهیه که ئیمه ی پیاوان فیر کراوین
و هاندراوین که بیکهین، پیمان و تراوه که پیاو به م شیوهیه
خوشه ویستی خوی نیشان دهدات، به لام کیشه که له خانه ی
«دابینکردن» دایه، به دلنیا ییه وه دابینکردن ته نها پاره ناگریتته وه،

بە دنیایێوە ئێمە نامانەوێت ئەمە پووڤدات، ئەگەر پارەشمان
نەبێت بۆ گۆڕینی چیشتخانە کە بۆت، ئەوا دەچینه کۆگا و هەندیک
سمارتە بۆ دۆلابەکان و لەوانە یە هەندیک دەسکی تازەش وە
هەندیک سمارتە ی تر بۆ لابردنی ئەو پەنگە ی دۆلابەکان کە تۆ
پەرگە ی ناگری وە دەرکەوتنی بە و جۆرە ی تۆ دەتەوێت و حەزی
پێدەکە ی، ئەو پیاوہ ی بە راستی خوشیدەوێت دوا ناکەوێت
لەکردنی ئەم کارە بۆ تۆ، لەبەرئەوہ ی خەیاڵ بەوہ وە دەکات
کە ئەو زەردەخەنە ی تۆ ببینیت، وە تۆش لەسەرەوہ ی میزی نان
خواردنە کە شوینی بۆ دادەنیت، وە ژەمیکی نایابی پیشکەش
دەکەیت لە چیشتخانە نوێیە کە دا، کە تەنھا لەبەر تۆ چاکی کردووە
(ئە ی خانمان خراپ لەبابەتە کە تێمە گەن: ئێمە هەموومان
دەمانەوێت ئێوە بە بەختەوہ ی ببینن، بەلام بابەتە کە پە یوہستە
بەوہ ی کە چی لە بەرامبەر دا وەردەگرین، بۆیە تکایە لەبەرaber
(المقابل) تێبگەن و ریزی بگرن).

بیگومان وای دادەنێن کە هەمووکات بابەتە کە ناگاتە شوینی
راستی خۆی، وە ئێمە لەبارودۆخیکی هاوسەنگدا نامێنێنەوہ،
هەرچەندە ئێمە بە و شیوہ وەلام دەدەینەوہ کە بروامان وایە
مەنتیقە (راستە)، چونکە ژنەکانمان هەمووکات بەرپێگە یەکی
بەسۆز و عاتفی وەلامدەدەنەوہ، کە هەموو ئەوہ تێکدەدا کە ئێمە
هەولی تەواوکردنی دەدەین، ئێمە زۆر کات هەست دەکەین وەلام
دانەوہت دیاری نەکراوہ، بەلام بەزۆری هەستی ژن لەپۆژیکی
دیاریکرا و لەساتیکی دیاریکراودا جیگیرە.

ئەم نمونە باشە بۆ تۆ، پیاوہکەت دەتوانیت دەستت
لێدات و چیژ وەر بگرن و وات لێنکات کە هاوار بکەیت لە چیژ
و خوشیدا، وە ئەگەر شەوی داھاتوو بەھەمان شیوہ پەفتاری

کرد تو سهیری بکهیت و پیتی بلیی: «چی دهکهیت؟ من نههم
ناویت»، نهوکات پیاوهکات سهیری لی تیکدهچیت، چونکه
کاریکت کرد دوینی حهزی لی بووه، نهوا حهزی له ههمان
شت دهبیت نهمرؤ و بهیانی و رۆژانی تریش، نههم کاره زور
لهگهل تو ناگونجیت، لهبهرنهوهی نهو شتانهی تو حهزت لیه
وه چون حهزت لیه دهگوریت لهپۆژیکهوه بو رۆژیکی تر، وه
بگره لهوانهیه لهساتیکهوه بو ساتیکی تر بگوریت، ئیمه نههم کاره
بهمهنتیق (راستی) دا نانین، وه ناتوانین ههرگیز لینی تینگین،
وه نهگهر ئیمه لههم کاره تیگهشتین، نهوا شتیکی زور گهرهیه،
بهلام زورکات ئیمه ی پیاو نهزموون و شارهزایی خومان لهکاری
گه مژانه دا بهفیرؤ دهدهین.

بو نموونه: وای دابنی ژنیک دیته ژوورهکات و توورهبی
بهتهواوی به پرووخسارییهوه دیاره، وه پیاویکی کهم نهزموون
لهبابهتی پهیوهندیدا لهوانهیه پرسیار لهخانمهکهی بکات کهکیشه
چییه؟ لهوانهیه نهویش له وهلامدا بلیت «هیچ نییه»، نهو گیلش
لهوانهیه پیتی بلی

«باشه جوانه» و ههر خویهتی، ژنهکه تووربه دهکان
بهقسهکانی، «نهفرهت تو منت بینی کهشپرزه و تووربههم، هیشتا
پرسیارم لیدهکهیت که چیمه»؟ بهلی نههم پیاوه پتویسته زیاتر
خوی چاک بکات، بهلام پیاوی لیزان و شارهزا، کهدهتوانیت
مهزاجی ژنهکهی بخوینیتهوه و پرسیار لیدهکات، گهر ههلهیهک
ههبیت پرسیار لیدهکات که چی روویداوه؟

گرنگ نیه ژنهکهی چهند بلیت «هیچ نییه»، دووباره و
دووباره پرسیار لیدهکات ههتا دلی خوی بو دهکاتهوه و پهره
لهسهر کیشهکه لا دهبات، لهگهل نهوهی نهو لهقولایی دلییهوه

له خودا ده پارێته وه که کیشه یه که له ئارادا نه بیت، وه ئه گهر
کیشه یه که هه بوو، ئاماده یه بۆ چاره سه ر بکات، له به ره وه ی
نایه ویت به رووگرژی و عاجزی ببینیت. و دوا ی ئه وه ی زانی
له سه کردن ته و او بوو، زوری لیده کات هه تا کیشه که چاره سه ر
ده بیت، له به ره وه ی ناتوانیت ژنه که ی له و بارودوخه به جی
بهیلت، و بلیت: «ببوره ئه وه روویدا» بگره خیرا هه ول
بۆ چاره سه رکردنی کیشه که ده دات، ئه وه ئه وه ناگه ینیت
که گفتوگو کردن له گه ل پیاوه که ت نابیت له دوو خوله ک زیاتر
بخایه نیت، چونکه تیده گه ین که هه ندیک شت پیویست ده کات زیاتر
وتووژی له سه ر بکه ین له گه لتدا، و ناچار ده بین ناخی خومان
هالبریژین و ئاشکرای بکه ین که چی له می شکماندایه و ده شزانین
تو ده ته ویت رابکشییت له باوه شمانداو هه ندیک بابته روون
بکه یته وه، به بی ئه وه ی بکه ین به هیچ چاره سه ر و ده ره نه جامیک،
ئێستا ده توانین ئه مه شت بۆ بکه ین، زور ئاسان نیه به لام
پیمان ده کریت، ئیمه ده زانین دانیشتن و گوێگرتن و ته نانه ت
به شداری پیکردن له گفتوگودا درێژه به هه سته کات ده دا، که ئه مه
شتیکی پیویست ولینه بووراوه. به لام سه رت نه سوپمیت ئه گهر
ئهم گفتوگو یه که م بوو له نیوانتاندا، چونکه ئهم گفتوگو یانه
ده بیت له گه ل کچه هاوڕیکه ت بکه یت، چونکه پیاوان ته نها
ده یانه ویت گو ی له کیشه که بگرن و دواتر چاره سه ری بکه ن،
هیشته وه ی هاوسهنگی هوکاری ئه وه یه که له یه کتری تی بگه ن و
ئهمه ش هه موو ئه وه یه که پیویستتانه تادله خوش بن، به سروشتی
و بۆ ئه وه ی هه ردووکتان هه ست بکه ین که پشتگیری یه کتری
ده کن له م په یوه ندییهدا.

پیاوان زور به ده گمه ن له وانه یه ناچار بن تا دابنیشن

وبیدهنگ بن و مگوی بگرن، و ژنان پیویسته ریزی پیاوالتیان
بگرن و داپوشهری پیاوالتیان بن، ئەوێ ئیمە زیاتر هوشمان
لای ناسنامە و ئیش و چون کاتیکی زیاتر لە دانیشتن و
هەڵدان بو چارەسەرکردنی شتیک بەفەرۆبدهین کە ناتوانریت
چارەسەر بکەیت؟

بیگومان، بەرەو پیشچونیکی زۆر دەبێت ئەگەر ژنان بوەستن
لە وتنی: «پیویسته قسە بکەین»، کاتیک ژن ئەمە دەلێت بەرگری
لە دەست دەدەین، ئارەق دەکەینەووە چاویک بەرپووداوەکانی
هەفتە ی پیشوودا دەخشیینەووە لەمیشکی خۆماندا، هەڵدەدەین
لەو تێبگەین کە لەچیدا هەڵمان کردووە و کە ی هەڵمان کردووە؟
و چون چارەسەری بکەین تا نەکەوینە کێشەو؟ لەپراستییدا،
پیم وایە بیرۆکە یەکی باشە، ئەگەر گفتوگۆکە بەم وشە سادانە
دەست پێ بکەین: وەکو «خۆشەویستم، سەیرکە بەپراستی هیچ
کێشە یەک نییە --- تەنھا دەمەوێت شتیک بە کەسیک بلێم»،
ئەمە سەرەتای دەستپێکردنیک باشە، و ئەمە وایان لێدەکات
ئاسوودەبین، و لەرۆلی گەواهی دەر دینە دەرەووە و هەموو
بەرگرییەکانمان دەخەینە لاوە، بەپراستی وا دادەنیشین تا گوی
بگرن لەوێ کە دەلێت.

سەرەتا گرنگترین شت، پیاو دەیهوێت لەگەڵدا بخەوێت،

بهشی دوو
پیاوان چی دهکهن و
بوچی دهیکهن

جەماوەرەکە کە پەربوو لەژێر پێیان دەوتم بەردەوام بێ، ووتەم با
پێکەوین، ووتەم هەر ئێستا ئاوپ بەردەوه و سەیری دەموچاوی
بکەو چاو بپرە چاوی و پێی بلی کە چەند مندالت هەیه و سەیری
کاردانەوهی بکە. پیاوەکە زۆر هێمن بوو، تا ئەو کاتەی خانمەکە
وشەی پێنجەمی پێ ووت، پیاوەکە وەک ئەسپێکی تورپی لێهات
سەرتاپا دەموچاوی گۆرا، هەرچەندە دەمیشی داخست هەر
نەیتوانی سەرسوڕمانی خۆی بشاریتەوه و وشەی «ئۆه» لە
دەمی دەرچوو. لەسەرەتادا نەیدەتوانی شوینەکەی خۆی لەلای
ئەوهوه بەجێبهێڵێت، بەلام لەناوبری داهاوویدا شوینەکەی
خۆی گۆری و چوو شوینێکی ترهوه و، لەلای ژنیکی ترهوه
بەدووری پەنجا پێ.

بینیت؟ ئەو شتیکی لەخانمەکە دەویست، بەلام ئەو شتە
پێنج مندالی تێدا نەبوو، ئەو ئیشیکی باشی هەبوو، وە زۆر
زیرەک دەردەکەوت، وە بە منی وتبوو کە پارەیهکی باشی دەست
دەکەوێت بەروونی، هەر چۆنیک بێت ئەو ئەوهی نەخستبۆیه
میشکیهوه کە پارەکانی بەم شیوهیه بەش بکات (سەرفی بکات)،
کاتیک ویستی گەمە لەگەڵ ئەم خانمەدا بکات تاکە شت بیری
لێکردبۆیهوه ئەوه بوو کە بیخاتە داوهوه (هاوسەرگیری لەگەڵ
بکات).

خانمەکەم (میوانەکەم) زۆر پێکەنی و لێی پرسیم کە هەموو
ئەمانەم چۆن زانی؟

ئەوه ئاسانە: کاتیک پیاویک لێت نزیک دەبێتەوه، پلانێکی
هەیه، پلانە سەرەکیەکەش ئەوهیه کە لەگەڵت بخەوێت، یان
بۆ دۆزینەوهی ئەو شتە کە لەپێگەیهوه دەتوانیت لەگەڵت
بخەوێت.

به شیوه‌یه‌کی گشتی وایه و به‌پیی ئەزموونی خۆم، راسته.
ژنان هه‌زیان له‌دانیشتن و قسه‌کردنه، ته‌نانه‌ت به‌بی
هوکاریش، به‌لام له‌گهل ئەوه‌شدا هه‌ر هه‌ز ده‌که‌ن قسه‌بکه‌ن،
به‌لام ئیمه‌ی پیاوان هه‌زمان له‌چه‌نه‌بازی نیه له‌به‌رامبه‌ر
چه‌نه‌بازیدا، ئیمه‌ کاتی ئەوه‌مان نیه.

ئیمه‌ی پیاوان که‌سانیکی ساده‌ین: ئەگه‌ر ئیمه‌ ئەوه‌ی بینیمان
به‌دلمان بوو(واته ژنیک)، ئەوا لینی نزیک ده‌بینه‌وه، وه ئەگه‌ره‌یه‌چ
شتیکمان لینی نه‌ویست ئەوا لینی نزیک نابینه‌وه. تکایه‌ تیشک
بخه‌ره سه‌ر ئەم به‌شه که‌لیزه‌دایه، بو‌ئەوه‌ی بتوانیت جاری
داهاتوو خۆتت بیر بیت، کاتیک پیاویک لیت نزیک ده‌بیته‌وه: پیاو
هه‌میشه شتیکی ده‌ویت.

وه‌کاتیک پیاویک له‌ژنیک نزیک ده‌بیته‌وه پلانه‌که بو‌زانینی
دوو شته: (١) ئەگه‌ر تو رازی بیت له‌گه‌لیدا بخه‌ویت، (٢) وه ئەگه‌ر
رازی بویت، ئەبیت چه‌ندیک پاره بدات تا له‌گه‌لت بخه‌ویت.
ئەوه ئیشی خۆیه‌تی له‌یانه‌ی شه‌وانه‌دا، وه هه‌روه‌ها ئیشی
خۆیه‌تی له‌ چیشته‌خانه‌ی کومپانیا‌دا (له‌ کاره‌که‌ی). وه ئەو شته‌یه
که‌ده‌یکات کاتیک ئەو هه‌موو کورسییه تیده‌په‌رینیت له‌کلێسه‌دا
بو‌لای تو، یان له‌سه‌ر قه‌نه‌فه‌یه‌کی درێژ ریک دیته‌ لای تووه
داده‌نیشیت.

ئەگه‌ر پیاویک تو ببینیت و پرسیا‌رت لئ بکات و بلیت
چونیت؟ پیت وایه که چی لیت ده‌ویت؟

ئەو لیت نزیک نابیته‌وه بو‌ فیربوونی هیچ شیک له‌ تووه
یان بو‌زانینی هه‌زو ئاره‌زو و پیداو‌یسته‌کانت، له‌کاتیکدا ژنان
گرنگی به‌مانه‌ ده‌ده‌ن(هه‌ز و ئاره‌زو و پیداو‌یسته‌کان) که
ده‌یانه‌ویت له‌که‌سیک نزیک بینه‌وه.

به لام بو پیاوان نالوزتره: کاتیک لهوسه ری ژووره که وه
نه و ژنه ی بینی که حه زی لیه تی، نه روات بوئوه ی لینی نریک
بیه وه، هر گیز گوی به که سایه تیت نادات، یان چی نه که تیت بو
بژیت، هاوریکانتی هیچ به لاهه کرنک نیه، نه کهر بیت و ته نانه ت
باوه ریشیت به مه سیح نه بیت، نه و ته نه ا نه وه ی دهویت که بزانیت
نایا ده توانیت له که لتدا بخه ویت، هه ول ده دات قسه ت له که ل بکات
تا دیاری بکات پیویسته چهند ببه خشیت تا تو به ده ست بهینیت،
کاتیک ده لیم «ببه خشیت» ته نه ا مه به ستم پاره نیه، من مه به ستم
نرخ خوت و داواکاریه کانت، چونکه نه و هه ولده دات بزانیت
نه کهر «نرخ» ت زور بوو، یان نه کهر کونجاو بوو یان نه کهر
له رووی بیرو باوه ره وه رازیت بکات له هه مان نه و شه وه دا،
وه نه کهر تو هیچ یه کیک له داواکاریه کانت دیاری نه کرد، نه و ا
تو ژنیکی هه رزان و به لاشی، و یاریه که دهستی پیکرد، نه و
کات دلنیا ده بیت وه که ده توانیت له که لت بخه ویت به که مترین
تیچوون، به لام نه کهر به راشکاوی پیت وت که داواکاریت هیه،
واته تو کاتت لینی ده ویت و ده ته ویت کاتت بو ته رخان بکات،
له که ل چاودیری و ناکا لی بوون، نه و کات ده زانیت که تو
که سیکي به نرخ و کرانی، واته نه و پیویسته تییکوشیت تاسیکس
به ده ست بهینیت، له وانه یه لای هه ندیک پیاو نه م نرخه زور
بیت، که ته نه ا به دوا ی کاتیکي خوشه وهن، وه کرنکی نادهن به
«به خشین»، کات و ریز و بهر پر سیاریتی و پیاوی بی نرخ
ته له فون بو هاوریکه ی ده کات و به م شیوه یه قسه ده کات: پیاو،
ده بیت دوو بو سی جار له که ل نه و ژنه برومه ده ره وه خو
کالونیک (ده به یه ک) گاز به پینج دولاره، نه و ژنه شم بیر نه چووه
که هاوارم به سه ریدا کرد و نه بیت په یوه ندی پیوه بکه م و نه م

جۆره شتانه، نا، ئەو نرخه له توانای مندا نیه، به لام بۆ پیاوێکی
تر له وانهیه نرخت گونجاو بێت.

ئەمە زانیاریهکی بهسوده بۆ تۆ، چونکه ئیستا دهزانیت هەر
کاتیک پیاویک ویستی لیت نزیک بێتهوه، تۆ دهتوانیت هەرچی
و پەرچییهکان بخهیته لاه و داواکارییهکانت دیاری بکیت
(که دواتر دهربارهی قسه دهکههه)، و دهست بهجی دیاری بکیت
که ئایا ئامادهیه نرخى ئەوه بدات که به دواى دهگهڕییت، باشه،
خانمان ئیستا شته که نهینی نهماو دهتوانن به پێی ئەوه رەفتار
بکهن و کاتیک ئیوه ئاگادارنن که ههموو پیاوان پلانیان بۆ ژنان
ههیه، هیچ داواکاری و مهرجیکیان بۆ دانانن، وه ئهگەر هیچ
پرسیارهکی بنچینهیی بۆ دانهنیت، ئەوا تۆ زۆر به سادهیی پێی
دهلێیت که تۆ ئامادهی به پێی یاساکانی ئەو کار بکیت، گرنگ نیه
به لاتهوه چهند جار په یوهندی دهکات یان سهردانت دهکات، چهند
جار دادهنیشیت و قسهت له گهڵ دهکات، یان چهند جار ده رگای
ئۆتۆبمیله که تۆ دهکاتهوه: ئەمە مانای ئەوهیه هه رکاتیک ئاماده
بوو ئەو کات په یوهندیت پێوه دهکات، و هیچ ده رگایهکت بۆ
ناکاتهوه و تهنانهت کاتیکیش داوات لیکردبوو کاتر میترهوت
ئاماده ببیت، دلنیا به تا کاتر میترههشت دهرناکهویت، هه مووی
به هوی ئەوه وهیه که تۆ (١) نهترانی بوو پیاوان هه میسه پلانیان
ههیه. (٢) به پێی ئەوه رەفتار دهکات.

دهقاودهق هه مان شت ئەهات به میشکی خه زورمدا کاتیک
یهکیک له کهچهکانم هاوپی کوپه کهی هینایه وه بۆ ماله وه بۆ
خواردنی ژهمیکی خیزانی، لێره دا دهمه ویت بلیم خه زورم
یهکیکه لهو پیاوه زیرهکانه ی که له ژیاندا بینومه، پیاویک
که خهزم کردووه چاوی لی بکههه، ژمارهیهکی زور کههه پیاوه به

کە دەمەویت وەکو ئەوان بم و چاویان لێبکەم. وە ئەو شتانە
کە هەمیشە لە دەمی دینە دەرهو، ئەگەر هەمیشەش وانەبێت بەلام
زۆربەى کات لە جێى خۆیدا بوو و وای لێکردووم بێر بکەمەوه و،
ئەو ئیوارە ئەمە روویدا: کاتێک خەزوورم کوپەکەى بانگکرد بۆ
زۆورى میوانەکە تالەسەر قەنەفەکە دابنیشیت، وە پرسىاریکی
پروونی لێکرد وەکو پۆزى پرووناک «کەواتە، چ پلانىکت هەیه بۆ
نەوهکەم؟» «کوپە گەنجەکە کە تەمەنى دەورووبەرى سى سالان
دەبوو، وتی: مەبەستت چیه لە پرسىارەکەت؟ خەزوورم وتی:
«تەنها مەبەستم ئەوه بوو کە بپرسم، پلانت چیه؟» ئەویش
وتی: «من هیچ پلانىکم نییه» وە خەزوورم پرسى: «کەواتە،
چى دەکەیت؟» گەنجەکە بە پێداگرییهوه وتی: «من تەنها هەول
دەدم کە بیناسم»، خەزوورم بە تورپیهوه وتی: «بەلام پلانت
چیه و ئەم کارە بەکۆى دەگات؟»، لە کوتايدا، لە ژێر گوشارى
پرسىارکردن و زۆر لێکردندا، لە لایەن دوو پیاوى رەشت
پێستەوه (من و خەزوورم) پروونیان کردەوه کە یارییهکە دەزانن،
لە کوتايدا گەنجەکە تێکشکاو ئەم چوار وشە کوشندەیهى وت:
«ئێمە تەنها چیژ لەوه وەردەگرین» وە خەزوورم دانیشت بۆ
ماوهى خولهکیک سەیری گەنجەکەى کرد، رازی بوو، لە کوتايدا،
دواى ئەوهى گەنجەکە راستییهکەى درکاند، خەزوورم بە هیمنی
و خوین ساردییهوه: «باشە، کەواتە چاکە»، با بە نەوهکەم
رابگەینین کە تۆ تەنها بۆ چیژ وا دەکەیت، با ببینین کە هەستى
چۆن دەبێت کە ببێت بە کەسیکی چیژدار، با ئەو بریار بدات.
کچەکەم رێک شیت بوو، دواى چەند خولهکیک کە پێمان
ووت پلانى گەنجەکە چیه «کە تەنها پێى رادەبۆیریت و بۆ چیژە»
کچەکەم ئەمە دەزانیت بەهۆى گفتوگو و دانیشتنە بەردەوامەکانى

ئیمەوه دەربارەى پیاوان، کە کاتیک کارە کە دەربارەى پەيوەندى
پیاو و ژن دەبیت، چونکە تۆ (ژن) یان بۆ چیژ و رابواردن بە
کارت دینیت، یان کە سیکى گونجاو دەبیت بۆ ماوہ یەکی
دریژ، هەردووکیان بە یە کە وه نابیت زۆر بە پروونى، ئەو گەنج،
پلانىکی جیاوازی هەبوو لە وهى کە کچە کەم دەیویست.

بەختە وەرانه، کچە کەم من و باپیری هەبوو تیارمەتى
بە دین لە ئاشکرا کردنى پلانى گەنجە کە دا، بە لام هەموو ژنیک
باوکیکی وایان نییە، کە بتوانن یارییەکان و پلانیەکانیان بۆ
ئاشکرا بکەن و بیزانن، ئیستا، کاتیک ئەو پیاو بە پرووتە و
پێدە کە نیت و قسەت بۆ دەکات، وەکو ئەو وهى گیرۆدەت بێت،
تۆش وەرەفتار بکە راستییە کە دەزانیت، لە بەر ئەو وهى تۆ ئیستا
دەزانیت: ئەو دەیه ویت لە گەلت بخە ویت.

نرخت چەندە؟

ئەگەر بە راشکاوى نرخى خۆت پى و ت، ئەویش بە راشکاوى
پیت دەلێت کە ئەوە نرخیکى زۆر بەرزە و لە توانای مندا نییە
بیدەم، ئەوکات تۆش بە پى خۆتدا برۆ و بەردەوام بە (وازی
لێ بێنە).

— ٦ —

وەرزشی راوی ماسی گەورەتر VS

پاراستنی ماسییەکە

چۆن پیاوان جیاوازی بکەن لە نێوان ژنی گونجاو بۆ
هاوسەرگیری لەگەڵ ژنێک کە یاری پێ بکات

هەرکەسێک بەراستی من بناسیت، حەزیشم دەزانیت
دەربارەی راوه ماسی، وە هەمیشەش حەزم لەساتە ئاسودە
و هێمنەکانی وەرزشە، وە دانیشتن لەبانک یان پازاندنەوهی
بەلەم لەدەرەوه، لەئاویکی کراوه و فراواندا، لەوه خۆشتر نییه.
مەرودەها، ئارەزووی دەردانی لەپری «ئەدرینالین» (هۆرمۆنی
خۆشی)، کەکاتیک هەست دەکەم ماسییەکە لەوسەری هیلەکەی
منەوهی و ناتوانیت وینای ئەو لەرینه‌وهیە بکەیت کەدرووست
دەبیت، کاتیک کەمن دەبیت هەموو هیز و توانام بەکاربهێنم تا
سەیربکەم و بزەم، تۆ بلیی بتوانم ئەم ماسییە بەقولاپەکەوه
بەیلەوه و خولخولۆکەکە لوول بکەم و، ماسییەکە رابکێشمە
ناو بەلەمەکەوه، دواي ئەوه بەشە قورسەکە دیت.

بریاردان له وهی که ماسییه که هه لبرگرم، یان هه لی بده مه وه
ناو ئاوه که، و به پنی راوه ماسی «به قولاپ گرتنیان» لولکردنی
خولخولوکه که هیرشیکی تر ده که م و هیز به کاردینم تاسه یریان
بکه م، تابزانم چون هه ست ده که ن، هه لسه نگاندنی بو ده که م
نه که ر بیخه مه ناو سه تله که مه وه، یان نا و بر وا بکه؛ ماسییه که
ده بیت تاییه تمه ند بیت، تا بیخه مه ناو سه تله که مه وه، نه گینا
نه که ر وانه بیت دوو باره هه لیده ده مه وه ناو ئاوه که، تا دانه یه کی
باشتر راو بکه م.

پیاو له بهر دوو هوکار راوی ماسی دهکات: یان نه وه تا
بو وهرزشی راوه ماسییه، یان بو خواردن، که نه مهش نه وه
دهگینیت هه ولده دات که وره ترین ماسی بگریت و وینه یه کی
بگریت، و به هیوای نه وه ی له گه ل هاوړیکانی به دلی بیت و دواتر
هه لیبده نه وه ناو ناو ده که، یان نه و ماسییه ده باته وه بو ماله وه و
پوله که که ی لیده کاته وه و له توپه تی دهکات و جوان دهیشواته وه
و دهیبرژینیت و دهیخاته ناو قاپه که یه وه و پیم وایه نه مه
باشترین (نه نالوژی) (لیکچواندن) ه بو شیوازی چونیته تی که پرانی
پیاوان بو ژنان.

سه‌یرکه، پیاوان هه‌ر له‌سروشستییه‌وه، خویان راوچین، ژنانیش نیچیرن، بیرى لینگه‌ره‌وه: له‌کونه‌وه و تراوه که‌پیاو ژنیکی «هه‌لبزاردووه» بو خوی یان پیاویک «بانگه‌یشتی» ژنیکی بو خوانی ئیواره کرد، یان پیاویک داواى «مۆله‌تی» له‌باوکی کچیک کرد تا هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل کچه‌که‌ی بکات، یان ته‌نانه‌ت ده‌شیبات بو پیاسه و ژوانی له‌گه‌ل ده‌به‌ستیت، ئیمه به‌دریژایی ژیانمان دواى ژنان که‌وتووین، ئه‌مه ته‌نها شتیکی باش نییه که‌دواى ژن بکه‌وین، بگره شتیکی زور سروشتیه، و ژنانیش

ماوهی چهندهها ساله ئه مه یان قبول کردوه: چهنجار تو یان
یه کیک له کچه کانت وتوتانه: « حه زم له وه یه که پیاویک دوام
ده که ویت » یان بلین « من دهمه ویت رومانسی بیت و گولم بو
بهینیت، و وام لیبکات هه ست بکه م که سیک و یستراو بم »؟ گول
و خشل و په یوهندی ته له فونی، ژوان، و گفتوگوی شیرین، هه موو
ئهمانه چه کیکن له کارخانه ی راوکردنی پیاودا به کارده هینریت،
کاتیک دوات ده که ویت. به لام هه میسه پرسیاریک ده مینیتته وه:
کاتیک ئیمه ی پیاو تۆمان کرد به قولاپه که وه دوا ی ئه وه چیت
لیده که یین؟ فه لسه فه ی من له خوشه و یستیمدا بو راوکردنی ماسی
ده لیت: یان بو خوشیه، یان بو هه لگرتن و پاراستنی ماسیه کی
گهره ی باش، چۆنیه تی یه کتر بینین و گفتوگو کردن و چۆنیه تی
گه شه کردنی په یوهندی، و ئه و داواکاریانه ی که بو پیاوه که تی
داده نیت.

هه موو ئهمانه دیاریده کات، که پیاوه که وه کو ماسی چیژ
سه یرت ده کات، یان بو پاراستن و هه لگرتن سه یرت ده کات،
و ئه وه ئه وجۆره ژنه یه که پیاو خه یال ده کات له گه لی بیت،
و رینگای جیا کردنه وه ی ئه م دوو جۆره زۆر ئاسانه، که دواتر
برونی ده که مه وه.

وه رزشی ماسی بو چیژ.....

هیچ یاسایه کی نییه، و داواکاری و ریزی خودی یان بنه مای
تیا نییه، و ئیمه ی پیاوان ده توانین له دووری چهند میلینکه وه
برونی ئه وه بکه یین، که کچی ئاهه نگه و قومیک له چا سارده که ی و
خواردنه وه که ی دوات و دواتر جاری خوازبینی یه که ی دوات،
که ئه و ته نها و یستوو یه تی « ژوان ببه ستیت و دواتر بزانی چۆن

دهبیت» و ئەو ژنیکی پوشتیه و له نوسینگهی کار و زور
لیهاتوو له به کارهینانی کۆمپوته ردا، به لام بی ئاگایه که که چون
له پیاویک نزیک بیه وه، و هیچ پلانیکی نییه بۆ په یوه ندییه کی
به رده وام، و چاوه ریی هیچ شتیکی دیاریکراو له پیاویک
ناکات، هیچ شهرت و مهرجیک دانانیت بۆ هر که سیک که له
به رامبه ریدا بیت، ئەو زور به روونی ده ریده خات که ئاماده یه بۆ
قبولکردنی هر شتیک که رووبدات، و به دلنیا ییه وه و له پیاو
دهکات که بزانیته له ریگای و ته وه، یان کرداره وه بیت، که پیاو
ده توانیت هر چونیک بیه ویت مامه له ی له گه لدا بکات، و بیگومان
پیاویش هر و دهکات، بروام پی بکه هه موو پیاویک له ریزه که را
ده وه ستیت تاسه ره ی دیت.

ماسی هه لگرتن یان (هیشتنه وه):

ماسیه ک که بۆ هیشتنه وه بیت، هه رگیز به ئاسانی خوی
نادات به دهسته وه، و پیاوانه (داواکارییه کان) ی دیاری دهکات،
هر که ده می کرده وه سه یرکه، چونکه ئەو هیزی خوی ده زانیته
و وه کو شمشیریکی سامو رای به کاریده هینیت، ئەو فه رمان
دهکات نه ک داواکاری، وه ریزیش پیشان ده دات به شیوه ی
هه لسوکه وت کردنیدا، و تو ده توانیت لی نزیک ببیه وه
و باشتین یاریه کانت له گه لی بخه یته گه ر، و له گه ل ئەوه ی
له وانه شه به قسه کانت سه رسام بیت، و مسوگه ر نییه که به یانیت
قسه کردنه که زیاتر بخایه نیت، یان ژماره ی ته له فونه که یت بداتی
و رازی بیت که میک له کاته به نرخه کانی خویت پی ببه خشینت،
پیاوان ئوتوماتیکی ده زانن هر له وساته ی که ئەو ژنه ده می
کرده وه ده زانن ئەگه ر به راستی بیه ویت به دهستی بهینیت، ئەوا

پێویستە خۆی بگونجێت لە گەل بنەما و داواکارییهکانیدا، یان بەبێ خۆیاندا بڕۆن، چونکە ئەو یارییهکانی ئاشکرا کردووە و گرنگ نییه بە لایەوه، بەلام ئەو ژنە هەندیک ئاماژە دەنێرێت کە گوزارشت لەو دەهکات کە دەتوانیت بە وەفا بیت بۆ پیاویک و گرنگی پێدات، و ئەو بەرز دەرخێتێت کە ئەو پیاوێک لە پێناو پەيوەندییه کە داچی دەکات، و ئەو کات ئەویش ئاماده دەبێت بۆ خوشەوێستی — خوشەوێستییهکی راست و درێژخایەن.

دەنگوباست: پیاو ئەو کە سە نییه کە دیاری دەکات تۆ ماسی چیژ بیت یان ماسییهکی باش بیت بۆ هەلگرتن، بەلکو ئەو تۆی دیاری دەکەیت، (لەبەر ئەوە رقت لە یاریزانە کە نەبیت بەلکو رقت لە یارییه کە بیت) کە پیاویک وێستی لێت نزیک بیتەوه، ئەو هی کۆنترۆلی دۆخە کە دەکات تۆی نەک ئەو، هەر تۆش دیاری دەکەیت ئەگەر بتهوێت قسەت لە گەل، بکات یان خواردنەوهت بۆ بکڕیت، یان سەمات لە گەل بکات، یان ژمارە کە تی بدەیت، یان بباتەوه بۆ مالهوه، یان جاریکی تر یەکتەر ببیننەوه، و هەموو ئەمانە و بێگومان ئێمە ئەم شتانەمان لە ئێوه دەوێت: وه لەبەر ئەم هۆکارە قسەمان لە گەل کردی، بەلام ئەو تۆیت بڕیار دەدەیت کە ئەو شتانە هی دەمانەوێت پێمان ببەخشیت، وه جۆنیش پێمان دەبەخشیت.

ئەگەر تۆ کۆنترۆلی دۆخە کەت کرد، ئەو پێگهی تۆ دیاری دەکات لە روانگهی ئێمە، و هەر وشەیهک کە دەیلێت یان هەر جۆلهیهک کە دەیکەیت، وه هەر ئاماژەیهک کە دەیکەیت، یارمەتی پیاو دەدات کە ئایا دەبێت یاریت پێ بکات یان راست و پەوان بیت لە گەلت، یان ئەو هەتا دەروات بۆ لای ژنیکی تر، تا ئارەزوێهکانی تێر بکات لەراوکردندا.

حهز دهکه م ریگای ههلسوکه وت کردنت له گهل نه م دوخه را
 بچوینم به «سه رکه وتنی پله بهندی له کاردا»، بیرى لینکه رهوه:
 ژوان زورله کارکردن دهچیت: باشتیرین ریکه بوئه وهی
 سه رکه وتوو بیت، نه وهیه که سه رپه رشتی و کونترولی نه وشتانه
 بکهیت که بهرپرست لینان. و کاتیک دهستم به ئیشکرد له بواری
 پیشکه شکاریدا کرد، ده مزانی ده مه ویت بیم به سه رتوبی
 کومیدیه کان، به لام به هوئی نه وهی خاوه نی یانه کان منیان به
 باشی نه ده ناسی و هه موو نه وهی که ده متوانی به دهستی بهینم
 رولی دهست پیکرد بوو—یه که م پیاو بووم که ده چوومه سه ر
 تهخته ی شانوکه—و ۱۵ خوله کم هه بوو تانواندنه که ی خوم
 پیشکه ش بکه م و تهخته ی شانوکه به جی بهیلم، و له گهل نه وهش
 ده مزانی که نه گهر پابه ندبم به یاساکانی یاریه که وه—واته نه گهر
 له کاتی دیاریکراودا ده ربکه وم و له گهل خه لکدا تیکهل بیم و
 له وهش گرنگتر نه وه بوو نه گهر نواندنیکى پیکه نیناوی پیشکه ش
 بکه م و کاریگه ری جیهیلیت له سه ر گوئیگران و خاوه نی نادیه کان،
 تا منیان بیر بمینیت، نه وکات ده توانم بیمه خاوه نی کاریکی
 سه ره کی وه کو نه سیره یه کی کومیدی، که ناوی له سه ر—یانه که
 نوسرابیت، ۴۵ خوله کیش به دهست بهینم تا واله خه لک بکه م
 له پیکه نیندا هاوار بکه ن، و من له سه ره تا دا توانیم کونترولی ۴۵
 خوله که که م بکه م، و خه لک بخه مه پیکه نین، به جوریک که منیان
 بیر بمینیت وه، دواتر سودم له رولی خوم وه کو ده سپیکه ری
 شانوکه—وه رگرت و بووم به کومیدی، وه کو نه سیره یه ک
 «ناسرام» لای هانده ر (جموور)، واته نواندنکاره که ی که
 ۲۰ خوله کی هه یه تهخته ی شانوکه، و ده قاووده ق هه مان شتم
 کرد. له و ۲۰ خوله که ی که له سه ر تهخته ی شانو به سه رم بره

و بەشیوەیەک خەلکم دەخستە پێکەنین، کەخاوەنی یانەکان
ناچاربوون بکەن بەئەکتەری سەرەکی کۆمیدی.
ئەبیینیت؟ سەکەوتوو بووم لەبوون بەیەکیک لەپاشاکانی
کۆمیدی بەهۆی خواست و توانای کۆنترۆلکردنی بەرھەمەکەم،
و بەهۆی نواندەنەکەمەوێ لە کۆتایدا بووم بەوێ کەرێک خۆم
دەمویست بێم، بەو شیوەیە بەتەواوی توانیم ئەو بەدەست
بەینم کەخۆم دەمویست—سەرکەوتن.

و دەهەمان شت بەسەر ئەو ژنەدا دیت کە دەیەوێت «شیایوی
هەلگرتن و دەست نیشانکردن بێت» و باشتربێت لەماسیەکانی
تر کە بۆ چیژە، تۆ کۆنترۆلی ئەو دەکەیت کە دەتوانیت کۆنترۆلی
بکەیت—ئەویش وینەی خۆت و چۆنیەتی رەفتارکردنت—و
ئەو شیوازە کەرێگە بەپیاوان دەدەیت قسەت لەگەڵ بکەن و
لێت نزیک ببەنەو، ئەو بەکاربێنە تا ئەو پەییوەندییەت دەست
بکەوێت کەخۆت دەتەوێت.

با ئەمەت بۆ پروون بکەمەوێ: خەیاڵ بکە کە تۆ لەیانەییەکی
نەندروستیت و لەسەر ئامیژی راکردنەکە، جلیکی وەرزشی
سورت لەبەردایە لەگەڵ بیجامەییەکی مەتاتی تەسکدا و
ئارەقت کردۆتەوێ بەردەوام دەبیت لە وەرزش کردن، زۆر
گونجاو و سەرنج راکیش دیاریت، پیاویکی جوان و قۆز دیتە
ژوورەو—لەش و لاریکی شیایوی هەیه هیچ ئەلقەییەک لە
پەنجەیدا نیە، و کاتیکی دیتە سەر ئامیژی راکردنەکە پەنا تۆ
و کارلیک لەنیوانتاندا روودەدات. ئەو پێدەکەنیت و تۆش بۆی
پێدەکەنیتەو، تۆ دەچیتە سەر ئامیژیکی تر، ئەویش دەچیتە
سەر دانەییەکی نزیک لە تۆ—ئەو سەرنجەت دەداو تۆش
سەرنجی دەدەیتەو، زە کاتیکی هەردووکتان لەپراھینان تەواو

ده بن به فر دهینیت بۆت تا به بیانووی ئه وه وه قسه ت له گهل
بکات وسهیری چاوه کانت دهکات و له وانه یه بلیت: وا دیاره
راهینانی باشت کردوه، یان له وانه یه دواتر چاو ببریت له یوه کانت
وبلیت «تو ژنیکی که گرنگیه کی باش به خۆت دهدهی، نایابه».

له ریگهی چۆنیتهی وه لام دانه وهت — و چۆنیتهی
کۆنترۆلکردنی قسه کردنی لیوه کانتان — پیاوه که دیاری
دهکات که ژنیکی دیاریکراو بیت (وهکو ماسی چیژ) یان ژنیکی
باشیت تا ههلتبژیتریت و بهیللیته وه، و ئه گهر شتیکی هاوشیوهی
ئهمهت وت «له راستیدا کچ ده بیت سه رنج راکیش بیت» دواتر
ئاو پرده یته وه تا لای ئه و خۆت سه رنج راکیش دهر بخهیت،
ئه وکات ئه و پیاوه بیر ده کاته وه که چه ند ده خایه نیت تا رازیت
بکات له گه لی بخه ویت، وه دوا ی ئه وه کاتی راهینانه کانی
ده گۆریت، تا وه کو چیتر ناچار نه بیت جاریکی تر چاوی به تو
بکه ویته وه، کاتیک ئه وه ی ویستی لیت دهستی که وت.

وه پیاو له ریگهی ئه م قسه و کرداران وه دیاری دهکات
که تو ژنیکی ساده ی یان به ئاسانی خۆت به دهسته وه دهدهیت
— له و جۆره ژنانه ی که دهیه ویت کاتیکی خۆش به سه ر بیات و
له هه مان کاتدا کیشیکی گونجاوی هه بیت تا وه کو لاشه ی جوان
بیت و سه رنجی پیاوانی پی رابکیشیت چیژی لیوه ر بگرن، وه
دلنیا ت ده که مه وه که ئه م رسته که مانه ی دواتر که له ده می پیاو
دیته دهر وه ئه وه ده گه یه نیت که چه ند هه ولیکی جدی ده دات تا
بتخاته دا وه که وه، وه ئه گهر تو له و نیچیرانه بیت که دیت به ره و
خواردنی قولا په که ئه وکات قولا پت بۆ هه لده دات تا ده ست بکات
به راو کردن.

به لام ئه گهر تو به م شیوه یه وه لامی بده یته وه: «سو پاس»

من تەندروستیم گرنگە بۆم، ئەنجامدانی ڕاهینانە وەرزشیەکان
شتیکێ زۆرباشە تا لە تەندروستیەکی باشدا بمینیتەوه.

و ئەوکات بۆی دەردەکەیت کە پێویستە قوڵتر بیتەوه تا
زیاتر دەربارەوی تۆ بزانی.

بەلام ئەمە ئەوه ناگەینیت کە دەیهویت دەست نیشان بکات
و بتهیلنیتەوه، لەبەرئەوه پێویستە تۆ هەندیک لەم ڕستە سادانە
زیاد بکە بۆ قسەکان، بەلام بەلایەنی کەمەوه خێرا فریت
نەیاتەوه ناو ئاوەکە، وەک ماسی چیژ. لەوانەیه قسەکان وای
لینکات دەربارەوی ڕاهینانەکانی خۆی قسەت بۆ بکات، کە لەوانەیه
گفتوگۆیەکی گرنگ و واتادار لەنیوانتاندا ڕووبدات سەبارەت بە
بەرژەوهندی هاوبەشتان لە مانەوه بەتەندروستی.

و لەوانەیه پرسبیری زیاتر بکات لەو ژنە شیاوهی
کە کۆمەڵیک وەلامی بۆ پرسبیارەکانی هەیه، وە بێگومان مەرج و
داواکاری تەواوەتی هەیه، تا ئەو پیاوه بزانی ژنیکێ شیاویت
و بەدوای پیاوێکدا دەگەڕێی کە ژبانی لەگەڵ بەسەر بەریت و
لەگەڵت بمینیتەوه.

ئێستا، ئەوەش ئەوه ناگەیهنیت کە دەتوانیت گرەنتی ئەوه
بکەیت پیاوهکە ناروات، چونکە تۆپیشانت داوه کە ژنیکێ
شیاویت، چونکە هەندیک پیاو تەنها لەپێناو چیژدا ڕاو دەکەن
و هیچ نیازیکێ زیاتریان نیە لەوهی هەلت بداتە سەر پێخەفەکە
و هیچی تر، وە ئەگەر ئەوه تاکە خەمی ئەو پیاوه بوو ئەوکات
وازی لینینە با بروات—بەتوچی؟ چونکە ئەو پیاوه نیە کە بۆی
دەگەڕێت، دەزانم تۆو کچەکان تەدریژی چەندین سال پێتان
وتراوه: هیچ هەلیک لەدەست مەدەن کاتیکی پیاویک هات بەرهو
پێرتانەوه.

چونکه لهوانهیه پیاوه گونجاوه که بیت. بهلام من پیت دهلیم
 ئه م فهلسه فهیه به ته واوه تی بی مانایه — ژنان کهسانی زیره کن
 — چونکه کاتیک هاوړیکه ت درو دهکات دهزانیت، منداله کانت
 دهناسیت کاتیک شتیکی خرابی کردووه و هاوړیشه کانت ناتوانن
 شتیک تیپه رینن به بی ئاگاداری تو، وه تو خیرا به هه موویان
 دهلنیت که تو که مژه نیت، و ئاگات لینیانه له دووری چند
 میلیکه وه چی دهکن، و ریگیان پی ناده ی یاریت پنبکن،
 بهلام کاتیک بابته که دیته سهر په یوهندی سوژداری له گهل
 ره گزی به رامبه ر، هه موو ئه مانه بی سوود دهن، هه موو هیزت
 دده ی به دهسته وه و کونترولی دوخه که له دهست ددهیت، خوت
 به دهسته وه ددهیت بو هر پیره پیاویک که دوو جار سه یرت
 بکات، ته نها له بهرئه وه ی دوو جار سه یری کردی! من داواتان
 لی دهکم له م باره یه وه به زیره کی مامه له بکه ن، دلنیا بیه وه ئه گهر
 به دوا ی په یوهندییه کی جدیییه وه نه بوو، ئه و تو ناتوانیت بوچونی
 بگوړیت، ته نها له بهرئه وه ی ئیوه ژوان ده به ستن و په یوهندییه کی
 قول وپته وتان هه یه، لهوانه یه باشتیرین ژنی سهر پرووی
 زه وی بیت و — توانای وتویژکردنیکی سه رنج راکیشت هه یه،
 ئاماده کردنی نانی به یانیان و لیها تووی له ده رخستنی تواناکانت
 بو ئاماده کردنی ساندویچ (له فه) و ئه مه ئه وه ده گه یه نیت تو
 مروقیکی سه ربه خویت و له ژیر جله و و رکیفی ئه و پیاوه دا نیت
 — بهلام ئه گهر ئاماده نه بوو بو په یوهندییه کی جدی له گه لت،
 ئه و ئه وکات وه کو ماسی چیژ مامه له ت له گهل دهکات، باشتیرین
 نمونه بو ئه مه له «نامه کانی ستر او بیتری» دایه، ئه و نامانه که
 له بهرنامه ی ستیف هارقی دا له لایه ن گو یگرانه وه دهنیردرین،
 نامه یه که له لایه ن ژنیکه وه نیردرابوو که به پروونی ههستی پی

مردبوو، که له بوکه له یه ک زیاتر نیه که پیاو یاری پییده کات،
نامه که دهیوت: من بو ماوه ی ۶ مانگ چاوم بهو پیاوه دهکوت،
هموو شتیک زور ناوازه بوو، ههتا مانگی یه کی نه مسال نیمه
پیکه وه دهچوبنه ده ره وه و سهردانی مالی یه کترمان ده کرد،
به لام له پر وهستا له په یوه ندیکردن پیمه وه، وه کاتیکیش من
په یوه ندیم پنه ده کرد وا دیاربوو که پیتی خوش بیت، به لام
دواتر قسه کانی کورت ده کرده وه و زور وشک بوو له که لما
و پلانی که شتی داده ناو دواتر ره تی ده کرده وه، و کاتیکیش
پیم دهوت: نه گهر ده ته ویت باهه موو په یوه ندیه کی نیوانمان
بیجربین، دهیوت «نه خیر»، به لام واش رهفتاری نه ده کرد
که نیگه ران بیت و نازانم چی روویدا، به لام هیشتا هر خوشم
دهوت، به لام ته نها نه وه نیگه رانی کردووم که شتیک له میشکیدا
بیت و به من نه لیت، یان له وانه یه ژنیکی تری دوزیبیته وه و من
له گیرفانی دواوهیدا بهیلیته وه. نهو پیاوه راوی ماسی ده کرد
ته نها بو چیز، نهو ژنهش له دلی خویدا دهیزانی، به لام هیشتا
هر هولی ددها خوی پیاوه لبواسیت، تابزانیت که ئایا نهو پیاوه
شیوازی هه لسوکه و تکردن له گه لی ده گوریت یان نا؟ پیویسته
له هر هر ژنیک که له م دوخه دایه دهستبهرداری نهو پیاوه
بیت و جی بهیلیت، وازی لیبنیت باشته ره له وهی کات و وزه ی
خوت به فیروبدیت له پیاویکدا که ناتوانیت و نایه ویت له ئاست
پیشینه کانتدا بیت، کاتیک پیاویکی تر هاته ریگات: جله و بگره
دست و بایاسا و ریسا بنچینه یه کانت به پروونی بزانتیت، سهیری
کیبکه بکه له بهشی (پیاوان ریژی پیوانه کان ده گرن بکه و—
شیک و در بگره) من له دوا ی ۱۰ ی شه وه وه وه لامی په یوه ندیه
نه نورییه کان ناده مه وه، چونکه منداله کانم خه وتوون و منیش

پشوو ددهم.

«من ریزی ئه و پیاوانه دهگرم که پابهندن به مه وعیده وه
و کاتیکیش دوا که وت په یوهندی دهکات » و «من سینکس
له گهل هیچ که سینکدا ناکهم هه تا دلنیا ئه بم که ئهم په یوهندییه
پابه ندوو جدیه — سینکس کردنی ریکه وت لای من بوونی نیه»
ئهمانه هه مووی بنه مای سهره کی قبولکراوه له لای هه ر پیاویک
که دهیه ویت لیت نزیک بیته وه. وه ئه گهر ره تی کردوو په یوهندی
ئهم بنه مایانه بیت، ئه وکات به ریی خویدا ده روات، چونکه ته نها
ئامانجی چیژ بووه.

ئه گهر به دوا ی ئه وه وه بوو شتیک بو خودی خوی بنیاد
بنیت، ده زانیت پیویسته ژیا نی له گهل ژنیکدا ته واو بکات، که ئه و
ژنهش دهیه ویت شتیک بو خوی بنیاد بنیت، ئه ویش لای ئه و
ژنه ده مینیتته وه و به رده وام ده بیت له گفتوگو کردن له گه لی، ئا
ئهمه پیاویکه ئاماده یه کاری جدی بکات — پیاویک نیه که ته نها
دلداریت له گهل بکات و ئه وه ی ویستی لیت دهستی بکه ویت و
بروات. ئه وه ئه و پیاوه یه که تو ده ته ویت؟ چونکه ئه و راو دهکات
بو ده ستینیشانکردن و هه لگرتن، نه ک بو راو کردنی چیژ، دوا ی
ئه وه ی سه لماندی که شایه نی ئه وه یه تو کاتی خوتی پیبیه خشیت،
دوا ی ئه وه ده توانیت ریی پی بده ی بتهاته وه بو ماله وه و پاکت
بکات و هه ندیک به هاراتت به سه ردا بکات و بتبرژینیت و
بترازینیتته وه و بتخاته سه ر ده فریکی به تام و دواتر بتخوان
(وه کو ماسیه کی باش و شیاو بو خواردن).

ئایا پیویستت به نمونه ی زیاتره سه بارهت به جیاوازی
نیوان ماسی چیژ و ماسی شیاو بو هه لگرتن، ئهمه بخوینه وه،
۱- ئه و ژنه ی که داوا ی ریز دهکات، ئه وا شیاوی هه لگرتن

ودهست نیشانکردنه: بهلام ئەو ژنه‌ی که‌ریگه به‌پیاوان دهدات
بی‌ریزی به‌رامبه‌ر بکه‌ن ئەوا شیاوی هه‌لگرتن نیه، دووباره
فری دهدریته‌وه ناو ئاوه‌که.

۲- ئەو ژنه‌ی پۆشاک‌ی گونجاو ده‌پۆشیتو خۆی داپۆشیوه،
له‌گه‌ل ئەوه‌شدا هه‌ر سه‌رنج‌راکیشه، ئەوا ئەو ژنه‌ی شیاوه
بی‌هه‌لگرتن: بهلام ئەو ژنه‌ی جلی رووت و سه‌رنج‌راکیش
له‌به‌رده‌کات، ئەویش فری دهدریته‌وه ناو ئاوه‌که.

۳- ئەو ژنه‌ی ناهیلێت هه‌ست به‌جه‌سته‌ی بکه‌ی له‌کاتی
سه‌ماکردندا، ئەوا ژنیک‌ی شیاوه بۆ هه‌لگرتن: بهلام ئەو ژنه‌ی
به‌گه‌رمی سه‌ما ده‌کات و وا له‌پیاو ده‌کات له‌شه‌رما سور
به‌لبه‌گه‌ریت، ئەوا ئەویش فری دهدریته‌وه ناو ئاوه‌که.

۴- ئەو ژنانه‌ی ژماره‌ی موبایل له‌پیاوان وه‌رده‌گرن، بهلام
ژماره‌ی خویان نایه‌ن به‌پیاو، ئەوانه‌ی شیاوی هه‌لگرتن: بهلام
ئه‌و ژنه‌ی ژماره‌ی ته‌له‌فۆنه‌کانی ماله‌وه‌و کاره‌که‌ی و ژماره‌ی
تیه‌تی خۆی و ئیمیله‌که‌ی و ناو‌نیشانی ماله‌که‌ی دهدات
پیاویک که‌ته‌نها خواردنه‌وه‌یه‌کی بۆ ک‌ریوه‌و پرس‌یاری لی
کردوه‌و چون ده‌توانیت په‌یوه‌ندی پ‌یوه‌ بکات: ئەم جورانه‌ش
فری دهدریته‌وه ناو ئاوه‌که.

۵- ئەو ژنه‌ی ده‌توانیت به‌ریزبیت و گفتوگۆیه‌کی به‌ریزانه
کات له‌گه‌ل پیاوه‌که و دایکیدا، ئەوا شیاوی هه‌لگرتنه: بهلام ئەو
ژنه‌ی له‌ترسا ده‌له‌رزیت که‌قسه‌ له‌گه‌ل دایک و داپیره‌یدا بکات،
ئه‌و ژنیک‌ی شیاو نیه دووباره‌ فری دهدریته‌وه ناو ئاوه‌که.

۶- ئەو ژنه‌ی که‌له‌گه‌ل هه‌موو بارودۆخ‌یک ده‌گونجیت که‌تیی
که‌ویت—وه ده‌توانیت خۆی به‌ریوه‌ بیات له‌کۆبوونه‌وه‌ی
ک‌س و کاردا، له‌کۆبوونه‌وه‌ی کاردا، له‌پ‌ستوراندا، له‌بۆنه

وهرزشیه کاند، نهوا ژنیکی شیاوی هه لگرتنه: به لام نهو ژنه ی
که توانای ریکخستنی ساده ی و مه عقولی نیه، یان وا دهریبخات
که گرنگی پی نادات، نهوا نهو ژنه فری دهریته وه ناو ئاوه که.
۷- نهو ژنه ی که ده زانیت دهیه ویت هاوسه رگیری بکات و
خیزان بنیاد بنیت، وه بهرونیش ریگه ده دات که پیاو نه مه بزانت،
نه وه ژنیکی شیاوه بو هه لگرتن: به لام نهو ژنه ی که نازانیت
چاره نووسی په یوه ندیه که ی به کوئ ده گات دوا ی هه فته یه که،
دووباره فری دهریته وه ناو ئاوه که.

۸- نهو ژنه ی که ده توانین به ئاسووده یی به هاوړیکانمان
و خیزانه کانمانی بناسینین نه وه ژنیکی شیاوه بو هه لگرتن:
به لام نهو ژنه ی که به لامانه وه گرنگ نیه به هاوړیکانمان و
خیزانه کانمانیان بناسینین، فری دهریته وه ناو ئاوه که.

۹- نهو ژنه ی که پیده که نیت و گرنگی به خوی ددهات و
به گشتی دلخوشه به ژیان، نهوا ژنیکی شیاوه بو هه لگرتن: به لام
نهو ژنه ی که گرنگی به خوی نادات و هه موو کاتیک پرووگرژ،
وه هه میسه ئه لینی باریکی قورس به سهر شانیه وه یه تی، وه
نایه ویت به سهر نهو که سه دا سهر بکه ویت که تاوانیک یان
هه له یه کی به رامبه ر کردووه، نه م جوړه ژنانه ش هه لده درینه وه
ناو ئاوه که.

۱۰- نهو ژنه ی که پیزی خوی پیشان ددهات له به رامبه ر
هه موو نهو شتانه ی که بوت کردووه، نهوا ژنیکی شیاوه بو
هه لگرتن: به لام نهو ژنه ی که وا پهفتار ده کات تو بو دلخوشکردنی
هیچت نه کردبی، نه مجوره ژنانه هه لده درینه وه ناو ئاوه که.

۱۱- نهو ژنه ی که وه فاداره، شیاوه بو هه لگرتن: به لام نهو
ژنه ی که هه میسه چاوی له سهر نه وه یه که کی له تو باشته ر، نه م

ژنانهش ههلهدرینهوه ناو ئاوهکه.

۱۲-ئو ژنه ی کهتیدهگات پیاو دهیهویتی پیاوهتی خوی
بسهلمینیت به هوی نازناوهکهی و پیشهکهی و موچهکهیهوه،
وه ئو ژنه ی دهزانیت چون پهیهوندیهکان بهپویه بیات و
بهلنیهاتوویی و کارمهیی وا لهپیاوهکهی دهکات ههست بکات
کهکارهکهی چارهسه ر کردووه. ئهم جوره ژنانه شیاوی
هه لگرتن: بهلام ئو ژنه ی کهچهکی بانکهکهی وپارهکانی
بهکاردههینیت وهکو شمشیریک بو بچوکردنهوه و کهمکردنهوهی
پیشه ی پیاوهکهی لهگه ل بهخششه داراییهکانی، ئهم جورانهش
فری دهدرینهوه ناو ئاوهکه.

چۆن بزانیته ئه وه کهسه ی چاوت پییکهوتووه به دوا ی ماسی شیاو بو هه لگرتن دهگهریت یان بو چیژ:

۱-ئه گهر قسه کردنی ئو پیاوه لهگه لت قسه کردنیکی
زور بووکهش بوو، وه نه دهچووه قولایی بابه ته کانه وه، ئه وا
ئو پیاوه راوی چیژ دهکات: بهلام ئه گهر وادیاربوو گرنگی
بهپنویستییه کانت و ژیانته و ویسته کانت و داهاتووت ده دات،
کهواته ئو به دوا ی ژنیکی شیاو بو هه لگرتندا دهگهریت.
۲-ئه گهر به پیداویستییه کانت و به بنه ماکانت پیکه نی، ئه وه
مانای ئه وهیه راوی چیژ دهکات: بهلام ئه گهر ئاماده بوو پابه ند
بیت به یاسا کانتته وه و پهیره ویان بکات، کهواته ئو بو ژنیکی
شیاوی هه لگرتن دهگهریت.

۳-ئه گهر ژماره کهتی لئوه رگرتی و زیاتر له ۲۴ کاتر میتری
خایاند تا په یوه ندیت پئوه بکات، ئه وا راوی چیژ دهکات: بهلام

ئه گهر دهست به جی په یوهندی پیوه کردی، ئهوا هه ولده دات
که بوت بسه لمینیت گرنگیت پی دده دات، وه زور ناشکرایه که ئه
به دواى ژنیکى شیاوی هه لگرتندا ده گهریت.

۴- ئه گهر پیاویک بردیتیه دهره وه و ریگهی دا تو پاره
بدهی، یان ته نها بو خوده رخستن دهستیکرد به گیرفانیدا، ئهوا
ئهو راوی چیژ دهکات! به لام ئه گهر پاره ی لیستی خواردنه کانی
دا (حسابه که)، ئهوا ئه وه پیشانده دات که ئاماده یه دابینکهرت
بیت، که ئه مهش ئه وه ده گهریت وادیاره به دواى ژنیکى شیاو بو
هه لگرتندا ده گهریت.

۵- ئه گهر پیى وتی به دلنیا ییه وه له کاتی دیاریکراودا لهو
شوینه ده بم، به لام هه موو کاتیک درهنگتر دهرکهوت به بی
ئه وه ی خوی ماندوو بکات و په یوه ندیه کت پیوه بکات، له وانه یه
راوی چیژ بکات: به لام ئه گهر له کاتی خویدا دهرکهوت ئهوا بو
ژنیکى شیاو بو هه لگرتن ده گهریت.

۶- ئه گهر هه رگیز نه یناسانیت به هاوړیکانی، خیزانه که ی،
هاو پیشه کانی، یان هه رکه سیکی تر که گرنگه بوی، که واته ئه
راوی چیژ دهکات: به لام ئه گهر ناساندیتی به که سه کانی، له وانه یه
به دواى ژنیکى شیاو بو هه لگرتن بگهریت.

۷- ئه گهر به به رده وامی بیانووی هی نایه وه که بوچی
به هاوړیکانی و خیزانه که یت ناسینیت، که واته راوی چیژ
دهکات: به لام ئه گهر رازی بوو بتبات بو ئاهه نگیکی خیزانی،
یان بو بونه یه کی کومه لایه تی وه له وى به خیزان و هاوړیکانی
و هاو پیشه کانی ناساندی، ئهوا له وانه یه ئه و پیاویک بیت وه کو
ژنیکى شیاو بو هه لگرتن سه یرت بکات.

۸- ئه گهر پیاویک ته نیا به بیستنی ناوی منداله کانت له ترسا

له رزی، نه واته و راوی چیژ دهکات: به لام نه گهر نه و ناماده بوو
چاروی به منداله کانت بکه ویت و دیارییان بو بهینیت و په یوه ندیان
له گهل ببه ستیت و وایان لیکات ئاسووده بن له گه لی، که واته نه و
پیاوه تو و منداله کانت به شیاوی هه لگرتن ده زانیت.

۹- نه گهر له پرووی مادی و عاتقی و پوچیوه ناماده نه بوو،
نه وه له وانه یه به دوای راوی چیژوه بیت: به لام نه گهر توانای
داینگردن و پاراستنی خیزانه که ی هه بوو، هه روهک چون پیاوی
راسته قینه نه م کاره دهکات، که واته له وانه یه به دوای ژنیکی
شیاو بو هه لگرتندا بکه پریت.

۱۰- نه گهر پیشوازی له هه ر په یوه ندیه کی «کراوه» کرد،
وه وتی ریگری ناکات که چاوت به که سانی تر بکه ویت، که واته
نه و راوی چیژ دهکات: به لام نه گهر ویستی په یوه ندیه کانتان
تایبیت بیت، نه و کات ته نها ژوان له گهل تو ده به ستیت ، وه نه و
وه کو ژنیکی شیاوی هه لگرتن سه یرت دهکات.

—۷—
کورِ دایکی خوئی

هه موو روژیک له به یانیانی ستیف هارقی، خوم و یاریده ده ره که م «شیرلی» برگه یه کی به ناو بانگمان پیشکه شه کرد به ناوی «نامه کانی ستر و بیر ۲۳» که له رییه وه بانگهیشتی گو یگره کانمان ده کرد، تاوه کو چاره سهری کیشه کانیاں بو بکه ین، وه له م برگه دا هه موو جوړیکی نامه ی نوسراو، نامه ی نه لکتر و نیمان پیده گه شت، که له لایه ن نه و که سانه وه ده نیردران که دیار بوو پیو یستیان به ئاموژ گارییه کی زوره ده رباره ی چونه تی هه لسو که و تکر دن له گه ل مندالی سهره پودا، وه به ریو به ریک که داواکاری زوره له سهر کار، یان خیانه تی خوشه ویسته کانیاں، یان ده رباره ی نه و دایکانه ی که جله ویان له ده ستداوه به سهر منداله کانیاں دا، وه پاره سهر فکردنی زور له لایه ن نه دمانی خیزانه وه، وه هاو رییه تییه خراپه کان یان هر بابه تیکی تر که تو ده یلیت، وه هه ندیک پرسیا ری زور خه مناک، هه ندیکیان هینده کتوپر بوون که سهر و دلی ده کرتیت، وه هه ندیکیان وای لیده کردی ته نها سهرت بله قینیت و پرسیار بکه یت نه و که سه ی

بیت له ته له فونه که وه، به هوی نه وهی له هیچ رازی نییه، په یوه نډی
په ده کات بو پاره، بو رهنګوردنی ماله که ی، بو نه وهی بهیت
به شونیدا تال له سینه ما بیهینیته وه، بو ناماده کوردنی خواردن له بونه
تایبه تیبه کاند، ته نانه ت بو شور دنی جله کانی، نه وهی وایلی کرم
که نه م نامه یه بنووسم نه وهی نه نیستا کاتر میتر ۱۰:۴۲ خوله که و
به ته نها له ماله وه م، چونکه میتر ده که م دایکی بانگی کردو وه بو
ماله که ی، تا وه کو یار مه تی بدات له دروست کوردنی کیکی ناهنګی
پروژه که ی بو به یانی، من پلانم دانابوو که نه مشه و کاتیکی
خوش له گه ل هاوسه ره که م به سهر ببه م، به لام جاریکی تر دایکی
لی تی کد م، به هه له لیم تیمه گن، من حه زده که م ریزی دایکی
بگریت و یار مه تی بدات، به لام هه ندیک کات واهه سته ده که م که من
پشتگوی خرابم، به داخه وه من و منداله کانم له لیستی گرنگی
پیدانه کاند نین، چونکه هه میشه سه رقالی ئیشکردنه بو دایکی،
من ماوه ی چه ندین ساله نه مه م له دلی خو مدا هیشتوته وه، به لام
نازانم که ده توانم تا چه ندی دیکه به رگه ی نه مه بگرم، دایکی
هه میشه له ریکه ی خیزانه که ماندا ده وه ستیت، من هه ندیک کات
واهه سته ده که م که من شووم به پیاو یک نه کردو وه.... من ده مه ویت
پیاو بیت و کونترول بگریته ده ست)).

نیستا، له مانای رسته ی «نایا من هاوسه رگیریم له گه ل
پیاو یک کردو وه وه یان کوریک؟» تیده گه م. که گوئیستی ده بم
له و ژنانه ی که هه مان کیشه یان هه یه: میتر ده کانیان به راده یه ک
گیروده ی دایکیان، که تو له و ته مه نه دا چاوه ری ده که پت
به ته واوی کوریک سهر به خو بن — په یوه ندیان له گه ل دایکیان
وا له دایکیان ده کات که کونترولی ژیانیان بکه ن، و هو کاریکه بو
له ده ستدانی په یوه ندیه سوزداریه کان، دایکی ده لیت «باز بده»

مکړه کړه ده لیت «به زایه کړه» چې د بیت و کړه بګریمه و
 سر زه وې «هاوریکه» یان ژنه کړه چاوی د سورینیت
 و له لایه کړه دانه نیشیت و دم دانه چقینیت و پیکه نینیکي
 د لته جاری د مکات و له دلی خویدا ده لیت:

(أ) بۆچی ئەم پیاوھ پینگەشتووھ دەمی ھەلناچریت و
جاریک ئالیت نا! (ب) بۆچی ئەم ژنە دەستی بەسەر میردەکەمدا
مەرتووھ. (ج) پیویستە چی ئامرازیک بکریت یان بەکرئی بکریت،
یان ھەلی بیەستیت تاوھکو لیکیان جیا بکاتەوھ و ھەرچی دەلین
و ھەرچی دەکەن و چەند رینگای جیاواز دەگرنەبەر تابتوانیت
دوبارە لەگەل میردەکەیدا دەست بکەنەوھ بە بنیادنانی ژیانیان.
ئەمجۆرە ژنانەیی «ئایا ھاوسەرگیریم لەگەل پیاویک کردووھ
یان لەگەل کوریک؟» وا ھەستدەکەن کە ناتوانن بەرھەلستی
ژنیکی دیکە بکەن، واتە خەسوی، ئەم ژنانە پالنەرو ھۆکاری
زیاتریان ھەیە وەک لەراویژکاری گشتی، تا بەشانازییەوھ ئەم
نازناوھ بەسەر میردەکانیاندا بسەپینن (کورپی دایکی): دایکی
رەتی دەکاتەوھ کەپەتی نینوانیان بپچرینیت و رینگەیی بدات بییت
بە پیاو، دایکی ھینشتا پنی وایە کەلەسەر ئەم زەویە ژنیکی
گونجاو نیە بۆ کورپەکەیی، دایکی ھەمیشە دژایەتییەکی ھەیە
بەرامبەر ئەو کەسەیی لەژیانی کورپەکەیدا ھەیە، وھ پیاوھکەش
نایەوینت گەورە بییت: ئەو مەحالی بۆ دایکی ئەنجام دەدات، چونکە
دایکی بەنازی کردووھ و گرنگی بەپیویستیەکانی دەدات، گویمان
لەھەموو ئەمانە بوو.

بۆ ھەموو ئەو كەسانەى كە دەلەين» ئايا من ھاوسەرگىرىم
لەگەل پىاويك كىردوھ يان كورېك؟» وە بۆ ھەموو ئەو ژنانەى
كە لەپەيودەندىدان لەگەل «كورې دايكى» پىتان دەلەيم: بۆوھستىن

له مینانه وهی بیانوو، دلیانین میرده کانتان بویه گوی له دایکیان
ده مگرن چونکه نیوه ریگهی پیده دهن وابکات.

به لئی ئه وه هه لهی ئیوهیه.

با پیتبلیم که پیاو بۆچی له ژیر جینگه گهرمه کهی و لای
ژنه که یه وه هه لده ستیت و جلهکانی له بهرده کات و کلیلی
ئوتومبیله کهی ده بات کاتژمیر ۴۲:۱۰ ده پروات له گهل ئه وهی ژن
و منالهکانی به ته نهان، ده پروات بۆ ناوشار به ئوتومبیله که یه وه تا
کیکیکی نه فره تی بۆدایکی بکریت له نیوهی شه ودا، تا دایکیشی
رۆژی دواتر بیفرۆشیته وه: چونکه دایکی یاساو ریسیای بۆ ئهم
پیاوه داناوه له کاتیکدا ژنه کهی نهیتوانیوه بیکات.

سهیرکه، پیشتی پیتم وتی که چۆنه: ئه گهر پیاویک خوشی
بویت، ئه بیته بهو پیاوهی که تو ده ته ویت، ئه گهر تو داواکاری
و بنه ماو یاسا و ریسات هه بوو ئه و ده بیته بۆی دیاری بکهیت،
تا په یوه ندیه که تان سهیرکه وتوو بیت بهوشیوهی که تو ده ته ویت.
پیاوی راسته قینه دلخوش و تامه زرو ده بیته، که به پنی
یاساکانی تو بژی، وه کاتیک یاساکانتی زانی ئه وکات دنیا
ده بیت که به پنی ئه وانه کاربکات، تا ئه و ژنه ی خوشی ده ویت
به دلخوشی بهیلتیه وه، یه کهم شت که پیویسته له سه رت بیکهیت
ئه وهیه، ئهم یاسایه به دهنگیکی بهرز رابگه یه نیت له سه ره تای
په یوه ندیه که تاندا و دلیابیت که پیوهی پابه ند ده بیت.

به لام ئه گهر تو هیچ داواکاری و بنه مایه کت نه بوو، ئه وکات
ده زانی دوا یاساکانی کی ده که ویت؟ به دلیابییه وه دایکی،
له بهر ئه وهی تاکه ژن بووه که پنی وتوو چی قبول ده کات و چی
قبول ناکات: پیشبینی بکه ئهم کوپه چی ده کات ئه گهر دایکی

پتی بلی پیش نه وهی بیته سهر میزی نانخواردنه که دهسته کانت بشو، یان بلی بکه ریره وه ماله وه پیش نه وهی تاریک دابیت و ټاگات له خوشکه که ت بیت که چونه دهره وه.

وه همیشه گوی له دایکی دهگریټ و متمانهی پټیه تی، نه و دواي نه م یاسایانه ده که ویت، چونکه نایه ویت روو به روی دهره نجام و سزا بیته وه. خو نه گهر وانه کات نه و ا گونی له دایکی نه گرتوه و ریزی نه گرتوه، نه و دواي نه م یاسایانه ده که ویت، چونکه دایکی خوشده ویت ویاساکانی جیگیرن و ناگوین و گونجاون له گهل ته مهن و بارودوخیدا، به لام دایک همیشه چهند یاسایه ک ده هیلیته وه تا بیسه پټیت به سهر کوره کانیدا، نیر ته مهن و پیگهی هرچی که بیت، نه و یاسایانه ش ټامانه دهگریته وه: ریزی بگریټ خوشی بویت به بی هیچ مهرجیک بیپاریزیت و دابینکهری نه و ژنه بیت که ژیانی پټیه خشیوه _ و هرگیز دهستبهرداری نه م داواکاری و بنه مایانه نابیت، و نه گهر کوره که ی که سیکي به رپرسیار و خوشه ویست و به ټاگا بو، نه و ا هرگیز نه م یاسایانه ناشکینیت.

دواي نه وهی پیاویک ژنیک ده دوزیته وه و یه کیان خوشده ویت، ده بیت به راده یه ک خوشی بویت که ټاماده بیت هه ندیک یاسا و بنه ما بو په یوه ندیه که تان دابنیت، که گرنگترینیان نه مانه ن:

۱_ پیویسته ریزم بگریټ.

۲_ پیویسته له دواي خوداوه من و منداله کانمان له سهر وو

هموو که سیکه وه بین.

۳_ ده بیت هموو خزم و که سوکار بزان که ده بیت ریزی

په یوه ندیه که مان و خودی خوم بگرن.

ئه گهر ئه م یاسایانهت دیاری نه کرد، ئهوا دایکی
دهستبهرداری یاساکانی خوی نابیت و سهرت نه سورمیت ی
بهرووتی له جیگه که دا به جیت بهیلیت و بروت کیک بو دایکی
دروست بکات؟

وه ئه مه ناگه ریته وه بو ئه وهی که دایکی جلهوی کردوه:
به لکو له بهرئه وهیه که تو هه ولت نه داوه کونترۆل بگریته دهست،
بیر له قسهی ئه و ژنه بکه ره وه که وتی: «ئایا من هاوسه رگیریم
له گه ل پیاویک کردوه یان کوپیک؟» ئه و ژنه وتی: که «ماوهی
۱۵ سال و نیو په یوه ندی له گه ل ئه و پیاوه دا هه بووه و هه رگیز
روژیک بیزاری خوی دهر نه بریوه، کاتیک خه سووی ته له فونی
کردوه و ئیشی پنی بووه»، وتی که «ماوهی چه ندین ساله
ئه مه م له دلمدا هیشتوته وه». ئه گهر هه رگیز ژنه که ی به پیاوه که ی
نه وتبیت که هه ز ناکات خوی و منداله کان به جی بهیلیت و بجیت
بو مالی دایکی، هه زیش به وه ناکات وه کو مندال فه رمانی
به سه ردا بکات، و هه زیش ناکات خواردنی بو ئاماده بکات و
ماله که ی بو رهنگ بکات، و جلهکانی بیات بو جلهشۆر، پیویسته
پیاوه که ی به ته واوی بزانیته که تیکه لبون و کارلیک کردنی له گه ل
دایکی سه ریچی کردنه له یاسا و بنه ماکانی ژنه که ی، پیاوان
ناتوانن میشکت بخویننه وه، و نازانن به ته واوی چیت لیان
دهویت، که واته تو پیویسته قسه بکه ی که چیت دهویت.

ئه و ژنه ی پرسیری «ئایا من هاوسه رگیریم له گه ل پیاویک
کردوه یان کوپیک؟» کرد، له نامه که دا نه ی وتبوو، به لام
من پیم وابوو که ره تی کردوته وه دهر باره ی خه سووی قسه
بکات، که چون جلهوی گرتوته دهست. چونکه له وه ترساوه
که له وانه یه میرده که ی جی بهیلیت و — ترساوه که میرده که ی

دایکی هەلبژیریت ئەگەر داوای لی بکات لەنیوان ئەو و دایکیدا
هەلبژاردن بکات، لەگەڵ ئەوەشدا پیاوان بەمشێوەیە رەفتار
نەکەن: ئەگەر پیاووەکەت بەراستی خوشی بویت رینگا چارەیهک
دەدۆزیتەوه تادایکی قبوولی بکات کە دەیهویت ژنەکەی دلخوش
بکات و رینگاکەی پاک دەکاتەوه، تا پەيوەندییەکیان لەهەموو
ڕوویەکیەوه سەرکەوتوو بیت.

یەكەم، دانی پێدانی کە ناتەوێ بەرھەستی ئەو ژنە (دایکی)
بکە، چونکە ئەو دایبێیەکانی گۆریو کاتیکی منداڵ بوو، و
دەشزانیت ئەو خواردنە لێبیت کەخۆشترین خواردنە لای
مێردەکەت، وە زۆربەی هاوڕێکانی دەناسیت ئەگەر هەمووشیان
نەناسیت، و لەهەموو کەسیکی تر زیاتر دەناسیت و خوینی ئەو
بەدەمارەکانیدا تیپەر دەبیت، ئەگەر ئەو دایکی خوشدەوێت و
پەيوەندیان زۆر باشە، ئەوا تۆ ناچیتە نیوانیانەوه، بەراستی تۆ
بۆت دەردەکەوێت کەباشترە پەيوەندیت لەگەڵ پیاویکدا هەبیت
کەدایکی خوشدەوێت، وەک ئەوەی لەپەيوەندیابیت لەگەڵ
کەسێک کە بەرگەی ئەو کەسە ناگریت کە هیناویتیە سەر دنیا،
پیاویک ئەگەر نەتوانیت لەسادهترین پەيوەندی کە پەيوەندی
نیوان پیاو و دایکیەتی، لەوانەشە نەتوانیت پەيوەندییەکی
خۆشەویستی جیگیری لەگەڵ کەسێکدا پێ بسپێردریت، چونکە
ئەو پیاوێ دایکی خوشدەوێت و ریزی دەگریت، دەشزانیت
کەچۆن رەفتار لەگەڵ تۆدا بکات.

بەلام تۆ بەدنیاییەوه دەتوانیت هەلسوکهوت لەگەڵ
مێردەکەت و دایکیدا بکەیت، لەرێگەی بەکارهێنانی هیزتەوه، بۆ
نانانی ئەو پێداویستی و بنەما و یاسایانەی کە پێویستە پابەندی
بیت، چونکە هەردووکتان هەولی دروستکردنی خێزان دەدەن.

له جیاتی نویسنی نامه یه کی تورهی بی بو «نامه کانی
سترۆبیری» له نیوهی شهودا، کاتیک پیاوه که ی بی خشیه
(بیده نگ) له ماله وه چۆته دهره وه تا یارمه تی دایکی بدات، نه
ژنه ی که ده لیت «ئایا من هاوسه رگیریم له گهل پیاویک کردوه
یان کوریک» پیویست بوو میرده که ی له نیوهی دهرگا که ده
بوه ستینیت و شتیکی له م شیوه ی پیلیت: «سه یرکه ده زانم
دایکت خوشده ویت و هه موو شتیکی بو ده که یت، به لام قبولی
ناکه م من و منداله کان به ته نها له نیوهی شهودا به جی به لیت، تا
برۆی کیک بو دایکت درووست بکه ی، به لام گهر ههر سوری
له سه ره ئه وه ی برۆی ئه وا ده بیت شه وه که ش ههر له وئ به سه ر
به یت و له وئ بمینیته وه».

ئه م قسانه شه ره نگیزانه و تینه گه شتوانه نین، له به ره ئه وه ی
تو ژن و منداله کان به جی ده هیلیت له ماله وه له کاتر میتر چاره ک
بو دوانزه ی شهودا، ته نها له به ر ئاماده کردنی کیک یان له به ر
روشتن بو یانه ی شه وانه یه ک، ئه مه مایه ی قبول نییه، ئه گهر ئه و
ژنه وایر بکاته وه که ئه مه شه رانگیزی و تینه گه شتووییه، ئه وا
هه له بیر ده کاته وه. به لام ئه گهر به پیاوه که بلیت ئه وا ئه وکات
ئه و(ژن) بنه ما و ریسای داناوه که پیویسته پیاوه که ی پیوه ی
پابه ندبیت تاپه یوه ندییه که یان به رده وام بیت، ئه وکات تۆپه که
له یاریگای ئه و دایه، یان ئه وه تا ده چیت و کیک بو دایکی ئاماده
ده کات، یان وه کو پیاو په یوه ندی پیوه ده کات و به راسته وخوی
پنی ده لیت: ئه مشه و ناتوانم بیم — به لام ده توانم به یانی هه ندیک
کیکی ئاماده کراوت بو بکرم و بو ت به ینم پیش ئه وه ی برۆم
بو کار، له وانه یه دایکی پنی خوش نه بیت — به لام به تو چی؟
جاریکی تر ناتوانی کونترۆلی ئه وه بکه یت که هه ستی چۆنه

درباره‌ی کاره‌کانی کوربه‌که‌ی؟ وه ناشتوانیت کونترولی
کاره‌کانی کوربه‌که‌ی بکه‌یت، به‌لام ده‌توانیت کونترولی نه‌وه
بکه‌یت که‌ه‌ستت چونه و چاوه‌ری چی له‌میرده‌کات ده‌ک‌یت.
نیستا نه‌و ژنه‌وتی «نایا من ه‌اوسه‌رگیریم له‌گه‌ل پیاوړیک
کردوه یان کوریک» ماوه‌ی نژیکه‌ی ۱۱ سال چاوه‌روانی کرد،
نا‌قسه‌ی دلی خوی بکات، به‌لام نه‌گه‌ر تو نیستا له‌په‌یوه‌ندیدای
له‌گه‌ل پیاوړیک پیویسته له‌سهرت نه‌م شته به‌ناشکرایي بکه‌یت
پرو، پنی بلی که‌هرگیز ناته‌ویت بچیته نیوان نه‌و و دایکی، و
ناته‌وی رکا‌به‌ری له‌گه‌ل دایکی بکه‌یت، له‌به‌ر نه‌وه نه‌و پیویسته
له‌سهری نه‌وه بکات که‌پیویسته، تاوه‌کو دایکی تی‌بگات:
۱- پیویستیه‌کانی ژنه‌که‌ی ه‌هرگیز له‌پله‌ی دووه‌مدا نابیت،
له‌ژیز ه‌هر ه‌لومه‌رجیکدا بیت.

۲- دایکی پیویسته ری‌زی پیویستی کوربه‌که‌ی بگریت،
که‌له‌سهری پیویسته و ده‌بیت دابینکه‌ر و پاریزه‌ری نه‌و ژنه
بیت که‌خوشیده‌ویت.
نیگه‌ران مه‌به، نه‌و نه‌رکی خوی ده‌زانیت، تا نه‌مکاره بکات:
چونکه هیچ پیاوړیک له‌جیهاندا نیه که‌زیاتر پیویستی به‌دایکی بیت
وه‌ک له‌ژنه‌که‌ی، نه‌و زور به‌باشی ه‌ست به‌وه ده‌کات که‌نه‌و
پالشتیان‌ه‌ی که‌له‌دایکیه‌وه ده‌ستی ده‌ک‌وت، وه‌کو جلو‌به‌رگ و
شوینی ژیان-په‌روه‌رده-گرنگی پیدان و تا کوتایی....، پیویسته
کوتاییان پی‌به‌ینیت، که‌بوو به‌پیاوړیکی گه‌وره و به‌تایبه‌تیش نه‌گه‌ر
ویستی په‌یوه‌ندیه‌کی خوشه‌ویستی و راستگو‌یانه و ه‌میشه‌یی
دروست بکات له‌گه‌ل ژنیک‌ی تر، جگه له‌دایکی، و له‌سهری
پیویسته په‌تی نیوان خوی دایکی بی‌چرینیت تاوه‌کو بتوانیت ژیان
به‌خیزانیک‌ی نوی ببه‌خشیت که‌نه‌ویش خیزانه‌که‌ی خویه‌تی.

هەموو ئەوێ لەسەر تۆ پێویستە ئەوێه کە قسە بکەیت:
راستەوخۆ پێی بلی: من لێرە پێویستم پێتە، تا بمان پارێزیت.
دابێنکەرمان بیت و ژيانمان پارێزراو بیت، و یارمەتیم بدەیت
لە بەختوکردنی ئەم منداڵانەدا، و نمونەیه کە بیت بۆ کۆرەکانمان
تابزائیت پیاوی راستەقینە چی دەکات؟ و بۆ کچەکەت، تابزائیت
پیاوی راستەقینە چۆنە، تاروژیکی لەپوژان کەسیک بۆ خۆی
بدۆزیتەوه، من ئەوهم لێت دەوێت کەسەرۆکایەتی خێزانەکی
بکەیت.

بەم شێوەیه بۆی رۆنبکەرەوه و پێی بلی، ئەوکات هەموو
کات داواکاریهکانی تۆ لەسەر و داواکاریهکانی دایکیهوه دەبێت.

— ۸ —

بۆچی پیاوان خیانەت دەکەن؟

لەروانگەى پیاوانەوه، وهلامى پرسىارى «بۆچى پیاوان خیانەت دەکەن؟» زۆر ڤوون و ئاشکرایه، بهلام لهوانهیه لای ژنان زۆر ڤوون نهبیّت. گرنگ نیه هۆکارى خیانەتهکه چەند گونجاو و ماقول بیّت، چونکه پیاوان دەزانن که هەرچەند ڤوونى بکەینهوه ژنان هەرگیز نالین: ئوو تیگەشتم، هیچ وشەیهکی تهواوهتى نیه و هیچ نارەزایهتیهکی برۆا پیکەر نیه، که ڤوونى بکاتهوه بهشیوهیهک، زۆربهى ژنان لى تیگەن، بىگومان وهکو ئهوه وایه که وهلامهکان بۆ پرسىارىکى ملیۆن دۆلارى هاوشیوهبن لهگهڵ وهلامهکانى ده دۆلارى، کى مشتومپى وا دهکات؟ لای زۆربهى ژنان خیانەت کارىکى باوهرپینهکراوه، «یهکهه شەرمەزاریه»، که لیخۆشبوونى نیه، ئیوه تیناگەن و ناشتوانن تىگەن هۆکارى ناپاکى کردنى پیاوان چیه، وه هەرگیز ڤیکه پینادهن، تۆ وادهزانیت که پیت وت خوشمدهوینیت، کات و لاشه و میشکى خۆت پىبهخشى و گواستهوه بۆ مالهکهى ئهوه، خهرجیهکانت لهگهلى بهش کرد و جلهکانت بۆ شۆرد و خواردنت

بو ناماده کرد، و منالت بو خسته وه و وقت «رازیم» له بهردهم دادوه رو هه موواندا، کاتیک پرسپاری لی کردی ده ته ویت بیت به هاوسه ری، نه وکات که مترین شت که پیاوه که بتوانیت بیگات نه وهیه که ریزی پیروزترین شتی تو بگریت، نه ویش به یمانی دلسوزیه، پیاو ده توانیت جار جار درو بکات، کاروباره کانی ماله وه و پهروه ده کردنی منداله کان پشتگوی بخت، ره زیلی بکات له خه رجیه کانی ماله وه دا، گرنگی زیاتر به کورپه کانی و خه سوت بدات وه که له تو، رابکات له نه رکه کانی وه که میزدیک، ده توانیت هه موو نه مانه بکات.

به لام کاتیک ژنه که ی خیانه تی لیده کات نه گهر هه موو جیهانیش بلیت نه و هه ر باوه ر ناکات.

نه وه ریگهی منه تا بلیم ژنانیش به هه مان شیوه ن، به رگی زور شت ده گرن، جگه له خیانه ت.

نیمه ی پیاوان له وه تیده گهین، ده زانین نه م ناموژگاریه چی ده گهینیت، وه ده توانین نه و زیانانه بژمیرین که که سینک پنی ده گات کاتیک خیانه ت ده کات، وه ده شرانین که به ده سه تهینانی لیخوشبوونی نه و ژنه ی که خیانه تمان لی کردوه و به ده سه تهینانی لیخوشبوونی دایکی و هاوړیکانی، یان هه رکه سینکی تر که دلسوزیه تی له م راستیه روخینه ره ی ژبانی که به سه ری هاتوه، پهنجیکی زور و به ده سه لاتی ده ویت.

له گه ل زانینی نه مه شدا هه ر خیانه ت ده کهین بوچی؟

من لیره نیم تا پاساو بو خیانه تکردنی پیاوان به نیمه وه:
من هه ولیکی روون ده دهم تا نه وه رو نبکه مه وه که بوچی

پیاوان بەدوای شتیکدا دەگەرین و لەشونینکی دیکە بەدەستی دەهینن، و ڕونکردنەوهی ئەو شتانهی کە دەتوانیت بیکەیت، تاهەلی خیاڵەتکردن بەرامبەرت کەم بکەیتەوه. کەواتە بابڕۆین و بچینە ناو بابەتەکەوه، کە پیاوان خیاڵەت دەکەن لەبەر.....

ئەوان دەتوانن:

هەرچیەک دەلێی بێی، بەلام تێڕوانینی پیاوان بۆ سیکس جیاوازی لە تێڕوانینی ژنان بەروونی و بەسادهیی، لای زۆربەتان، سیکس بەبەشیک لە عاتفە دەزانن_واتە بەشیک لەخۆشەویستی، لەوه تێدەگەین و ڕەچاوی ئەوه دەکەین کەئەمە ڕەفتاریکی ڕەها و سروشتی ئێوهیە: پێویستە پال بکەویت و ڕینگە بدەیت تەنکی بێگانه بێتە لەشتەوه، تۆ بەدریژایی ژیاڵت وا فێرکراویت کەئەم ساتە زۆر سۆزدارییەت لەگەڵ کەسیک ئەنجام بدەیت کەبەرستی لات بەنرخە و کەسیکی گرنگە لەژیاڵتدا.

وه بەپێچەوانەوه، کاتیک بابەتەکە دێتە سەر پیاوان، سیکس نەهەست و سۆزبوون دەبێت، نە چوونە ژوورەوهی پێویست و هاوسەنگ مانای دەبێت، ئەوه ئاسانە_زۆریش ئاسانە بۆ پیاو کەسیکس بکات و بڕواتەوه بۆ مالهوه، و خۆی بشوات و وەرەفتار بکات کەهیچ ڕووی نەداوه، سیکس لەوانەیه لای ئێمە تەنها کاریکی سروشتی پوخت بێت_هیچ پەيوەندییەکی بە خۆشەویستیەوه نیه.

سەیری «نامەکانی سترۆبیری» ئەم جارە بکە، کە لەلایەن ژنیکەوه نێردراوه بەخۆی دەگووت «نیگەران»:
(بە درێژای گفتوگۆکردنم لەگەڵ میژدەکەم بۆ ماوهی ۲۰

سال، پرسیارم لیکرد: ئایا به راستی بهس بووه بوی که تنها
سیکس له گهل من بکات؟ زور دوودل بوو پیش ئه وهی وه لام
بداته وه، هر وه کو ئه وهی که پیشبینیم ده کرد که ده لیت «نه خیر»،
دوای ئه وه ویستی بوم رونبکاته وه که منی خوشده ویت و هیچ
شتیک ناکات که من ئازار بدات، به لام ئه گهر ریگهی پیندهم سیکس
له گهل ژنانی دیکه دا بکات، به بی ئه وهی په یوه ندیان هه بیت،
ئه وا ده یکات، وتی که چۆته ته مه نه وه، به لام له گهل ئه وه شدا
هیشتا پیاویکی چالاک و هه ست بزویته له پرووی جنسیه وه،
و گرنگی پیدانی له لایه ن ژنیکی دیکهی گهنجه وه یارمه تیده رو
هاندهره تازیاتر خوی لاپه سه ند بیت، دواتر پرسیارمی لیکردم
و وتی: ئه گهر ریگهم پی بدهی سیکس له گهل ژنانی دیکه دا
بکه م، ئه وا به لین ده دات که پینان بلیت ته نها گرنگی به سیکس
ده دات، نه ک په یوه ندی دانان، وه پیشی و وتم ئاماده یه وه لامی
هه موو پرسیاره کانم بداته وه ده رباره ی چاوپیکه و تنه کانی و
ئه گهر نه مو یست پیم نالیت که چی پروویداوه و که ی پروی
داوه، ئاشکرایه که کیشه ی هه یه له گهل هاوسه رگیری تاک، «ژن
هینان یه کجار به دریزایی ته مه ن» ئایا پیویسته رازی بم تا وه کو
به نهینی و شاراهیی ئه و کاره نه کات؟ چی بکه م تا بیر کردنه وهی
بگوریت؟

وەلامدانەوهی ئەم پرسیارە کۆتایی لەم نامەیەدا زۆری ناوێت.

پیاوێکە ژنەکی خۆش دەوێت، لەگەڵ مال و منداڵەکی و
ئەو ژیانەی کە بنیاتیان نابوو، پەيوەندییەکی سۆزداری ناوازی
هەیه لەگەڵ ژنەکی، بەلام لەگەڵ ئەو شدا پەيوەندی لەگەڵ
ژنانی دیکە دادەنێت بەبێ ئەوێ یەک چرکە بیربکاتەوه، چونکە
پەيوەندی لەگەڵ ژنانی دیکە هیچ شتێک ناگەنێت لای، ئەو
شتیکە کە لەوانەیه لەرووی جەستەییەوه هەستێکی خوشی
پێبەخشیت، بەلام لەرووی سۆزدارییەوه دلی لای ژنەکیەتی و
خوشی دەوێت و دابینکەر و پارێزەریەتی.

ئێستا، ئەم زانیاریانە لەروانگەیی ئەو پیاوێ بەتوانایەوه
وەربگرە کە ژنێکی هەیه، کاریکی شکۆدار و خوازاوی هەیه،
من بانگەشەیی ئەو ناکەم کە بزانی چی روودەدات لەپشتی
دەرگاكانەوه لەم جوۆرە خێزانەدا، بەلام بەبێ بوچوونەکان
بەگشتی ژن و میژدەکە وادیارن کە دلخۆشن و پالپشتی یەکترن،
بەلام ژنەکە بەهۆی کارەکیەوه ناچارە گەشت بکات و کارو
بارەکانی مالهوه بەمیژدەکی بسپێرێت کە گەرنگی بەمنداڵەکان
بدات و، ژنەکی بەر دەوام کار دەکات، بەبێ پچران بۆماوێ چەند
هەفتەیهک، بەبێ ئەوێ پەيوەندییەکی تەلەفۆنی دوورودرێژی
خۆش لەگەڵ میژدەکیدات بکات، تاوێ کو کەمێک یارمەتی بدات،
تەبەرگەیی ئەو ماوێ دوورودرێژە بگرتێت کە دەبێت بەسەری ببات
بەبێ سیکس، برۆام پێیکە کاتێک دەلێم: لەژێر ئەم بارودۆخەدا
زۆر ئاسان دەبێت کە بیکەن بەبیانوو، تا لەشوێنێکی تر ئەوێ
دەیانەوێت دەستیان بکەوێت، چونکە ئەو ئەو هیچ پیاوێکی تر

ناتوانیت ماوه یه کی دریژ به بی سیکس بمینیتته وه، له به ره وه نییه
که ژنه کی خوشناوینت، به لکو ئەمه کیشه که یه ئەو ده که پریتته وه بی
ماله وه به شه که تی، دوا ی رژیکی قورسی کارکردن و خواردن
ئاماده ده کات و گه یاندنی منداله کان بو قوتابخانه و چالاکیه کانی
دوا ی قوتابخانه، و پیداجوونه وه ی ئه رکه کانی ماله وه یان، ئەو
پیاوکی ره نجه ره، و زوربه ی ئیمه ی پیاوان گوی له وه ده گرین
که میشکمان پیمان ده لیت: من ده رۆم بو ئەو شوینه و واله
ژنه ده که م که نیگه رانییه کانم بره وینیتته وه، و دواتر ده که پریمه
بو ماله وه و خواردن بو منداله کان ئاماده ده که م و هاتوچویان
پیده که م و کارده که م هه تا ئەو ژنه ی خوشمده ویت ده که پریتته وه،
له وانه یه ئەوه بو تو بی به زه یی دیاربیت، به لام لای پیاوشتیکی
ماقوله و ریی تیده چیت، ئەو هه ولده دات به جۆریک له جۆره کان
هه ست به باشی بکات له به ره وه هه ولده دات له شوینیکی تر
سیکسی ده سته که ویت، ئەگه ر نه ی توانی له تو ده سته بکه ویت.
تو ئەمه به خیانه ت داده نیتی، به لام پیاو ته نها به پریمه یه کی
ده زانیت پشو و بدات به تاییه ت ئەگه ر.....

پیاوان پییان وایه که ده توانن له سزاگه ی ده رباز بن.

بیگومان، پیاو ره چاوی مه ترسی خیانه تکردن له ژنه کی
ده کات، به لکو زوربه ی کات پیاو په یوه ندی سۆزداری داده نیت و
دلنایه که ده توانیت لیی ده رباز بیت و پییان وایه که حاشاکردن
و خو بی به ریکردن لیی یارمه تیان ده دات کاتیک ژنه کانیا ن پنی
زانی، من راهاتووم نوکته له م باره یه وه بکه م که پیاوانم هانده نا
دروکانیا ن بخه نه که ر تاوه کو ده رباز بن. پیم ده وتن: «من»

به لامه وه گرنگ نیه نه گهر که سیک وینه ی سمتی منی گرتبیت
وله لایه کی وینه که وه ژماره ی نهینی کومه لایه تی منی له سه ربیت،
چونکه من به ژنه که م ده لیم: «ئه وه من نیم» — من نازانم نه و
پیاوه کینه هه مان ژماره ی نهینی کومه لایه تی منی هه یه و هه مان
پیلاوی منی له پیدایه، به لام «من نیم».

ئا نه وه نوکته که مه، به لام زوریک له پیاوان وه ک شتیکی
پیکه نیناوی سهیری بابه ته که ناکه ن، به دلنیا ییه وه نه و پیاوه ی
خیانه ت له هاوسه ره که ی ده کات لیکدانه وه ی بو نه و زیانانه
کردوو که پیتی ده گات، کاتیک خیانه ته که ی ئاشکرا ده بیت —
له وانه یه ژن و مناله کان و ماله که ی له ده ست بدات — ده زانیت
له وانه یه زه بریکی ویرانکه ر بیت بو هه موو نه و شتانه ی که
له ژیانیدا گرنگ، ئیمه له وانه یه زوربه مان ئهم وته یه مان
بیستبیت که ده لیت: «تورهی دۆزه خ هیچ نیه له چاو تورهی
ژندا»، «Hell hath no fury a woman scorned»، پیاوان
له ئیوه باستر له مانای ئهمه تیده گهن، ئیمه ده زانین که دۆزه خ
هات بووبه رووی رسواییه کی زور ده بینه وه نه گهر ژنه که مان
بوی ده رکه وت خیانه تمان کردوو، و سه ره پای نه وه ش پیاوان
پیان وایه که ژنه کانیا ن ناتوانن بیانگرن، له بنه ره تدا پیمان وایه
که ئیمه لینه اتووین و هه ولی ته واوه تی ده ده یین تا خیانه ته که مان
بشارینه وه، هه میشه له میشکی خو ماندا وا بیر ده که ینه وه نه گهر
تو نه یزانیت، نه وا ئازار و خه م ناخویت، وه ئیمه زور دلنیا یین
که ئاماده ی بو بنیادنانی په یوه ندی له گهل ئیمه، هه موو نه و
کارانه پوچه له ده کاته وه که گوماناوی و دیارن — له به ره نه وه ی،
نه وه ی به لاته وه گرنگه نه وه یه که له گهل ئیمه بیت به که م و
کوره یه کانمانه وه وه ک له وه ی به جیمان به یلیت و به ته نها بیت.

به لایه نی که مهوه هیوادارین که وایت، و له سه ره تارا
به زوری تو نه و مکاره ده که بیت، به لام له و کاته ی که گومانه کان
به ره و جوریک له یاسای و شیوازی لیکولینه وه و پشکنین
ده چیت، نه و کات درو ده که ین و نکولی لیده که ین، به م شیوه به
ده که ین نه مگر تومار لا مگرنگ بیت.

به لام نه مگر وانه بو و پیاوه که به به شیک له پلانه کانی ژبانی
سهیری نه کردی، نه و کات خوی ماندوو ناکات به شاردرنه وهی
خیانه ته که ی. زور به ساده یی پیت ده لیت که له گهل ژنیک دیکه دا
خه و تو وه، چونکه.....

نابیت به و پیاوهی که خوی دهیه ویت و پیویسته بییت، هتا نه و ژنه نه دوزیتته وه که به راستی دهیه ویت.

له وانه یه پیت وایت نه م قسه یه بو خودزینه وه بیت، به لام
نه مه راستیه، ده که ریته وه سه ره نه وهی که پیاوان به چ شیوازیک
له خویان و نه وانی دیکه ده روان، سه ره تا پیم ووتی و له چهند
شوینیکی تری په رتو که که دا دوو باره م کردوته وه، که سی شت
نازناوی پیاو دیاری ده که ن « کی یه؟، چی ده کات؟، چهند په یدا
ده کات؟ » وه نه مگر نه که شتین به و پیگهی که ده مانه ویت، نه و کات
ناماده نابین له وه تیگه ین که چون له گهل یه ک ژندا جیگیر ببین
و رازی بیت به پلانه کانمان، تا ببینه پیاویکی سه ره به خو و کارامه
و باش و دهوله مهند. مه به ستم نه وه یه چهند جار بیستوتانه که
دوو باره به به رده وامی پیاویک و توویه تی « کاتیک بووم به
خاوه نی پاره، نه و کات بیر له به ستنی په یوه ندی ده که مه وه »
یان « با سه ره تا پله م به رز بکریتته وه، دواتر بیر له جیگیر بوون

دهکه مه وه».

ئه و پیاوه هیشتا دهیه ویت بییت به که سیکی ته و او، وه کاتیک کار بو به دیهینانی ئه وه دهکات، خوئی نابه ستیته وه به دروستکردنی په یوه ندیه وه، و به سادهیی به خوئی دهلیت کاتی ته و اوئی بو په یوه ندی نییه، و یه کیک نییه له پیوستیه له پیشینه کانی و، بهم شیوهیه خوئی به پری دهکات.

له وانهیه هه مان شت راست بییت بو پیاویک که ژن و مندالی ههیه و پیاویکی پیگه یشتوو، و ده زانیت که کی یه و دلخوش و رازییه له کاره که ی و ئه وهی دهستی ده که ویت به لایه نی که مه وه ژیانیه به شیوهیه کی ریک و پیک ریک خراوه، چونکه بووه به و پیاوهی که خوئی ویستوو یه تی بییت، و پیوستیه له پیشینه کانی ریک خستوو که ئه مانه ن: خودا، خیزانه که ی، په روه رده، کارکردن. و دواتر هه موو شته کانی تر.

به لام ئه گهر خیزان له دووه مدا نه بوایه، کیشه ده بوو، چونکه ئه و خوئی ته رخان دهکات تا وه کو پیوستیه پیشینه کانی له شوینی خویدا بن و به و شیوهیه ی که دهیه ویت، ته نانه ت ئه گهر پیشتیش بلی «به لی» و منداله کانی له باوهش گرت و هه موو کاریکی کرد که پیاو پیوسته بیکات، تا بیانپاریزیت و دابینکه ریان بییت، به لام کاتیک بریاریدا ئاره زوو ه کانی خوئی تیر بکات و ژنان راو بکات و به پیشینه ی زانی بو خوئی، ئه وکات پابه ند نابیت به په یمانی وه فادارییه وه بو، و لای تو باسی ئه و بابه ته ناکات و هه موو هه ولیک ده دات تا په یوه ندی نیوانتان بپاریزیت، له گه ل ئه وهی هه ندیک شتی لابه لا دهکات، به لام په یوه ندی به تووه نیه.

هاورپیه کی سه رکه و تووم ههیه که پارهیه کی زوری ههیه و خیزانیه کی جوان — واته ژیانیه کی نمونه یی ههیه، ئیوارهیه ک

ژیان، وه شتی دواتر که پیاو درکی پتدەکات، ئەوه که ژنەکی
پیشتر راهاتبوو هەندیک پۆشاک و هەندیک شت بکات تاوەکو
پەيوەندیەکیان بەگەرم و گۆری بهیلێتەوه، بەلام ئیستا چیر
گرنگی بەو شتە سادانە نادات که راهاتبوو پیش هاوسەرگیری
بیانکات، بگرە لەراستیدا سیکس لای بوو بەشتیکی وەرپسەر،
لە کارەکی دەگەریتەوه لەگەڵ ئەوهی تەنورەیهکی کورتی
جوانی لەبەردایە، لەگەڵ پیلاویکی پاژنە بەرز، وه ئارایش و ئەم
جۆرە شتانە، خەریکە گیانی دەر دەچیت هەتا دەگاتە دەرگاکی،
ئیستا دواي رۆژیکی درێژ لەکارکردن و تەنانت پیش ئەوهی
بگەریتەوه بۆمالەوه کاری زیادەشی کردوو، دواتر دەگەریتەوه
و دەچیتە جیگاکیەوه و بەپارچە پەرۆیک سەری دەبەستیت
و تیشترتیکی سادە لەبەردەکات، وه ئەگەر بەجۆریک سەیری
بکەي کە دەتەویت سیکسی لەگەڵدا بکەي، ئامادەیه برپاری
لەسێدارەدانت دەر بکات.

بە دەربرینیکی تر، ژیان لەمەلەکەدا ناخۆش و دووبارە
بوو، ئەو پیاو جۆش و خرۆشەکی پیشتری لەدەستداوه که
لەمالەکەدا بوو، و تۆ گۆراویت (و دەزانیت ئەویش گۆراوه)،
بەلام ئیمە دەر بارەي ئەو قسەناکەین، بەلکو دەر بارەي تۆ قسە
دەکەین.

لەوانەیه ئەویش هاوڕاییت لەگەڵت و هەست بکات کەتۆ
چیر پێی سەرسام نیت وەکو جاران، وشەکانی «سوپاس» کەم
دەبیتەوه لە نیوانتاندا، مشتومپی زۆر لەنیوانتاندا پروودەدات،
وەکو ئەوهی ئاژاوه بەیانی لەگەڵتاندا هەلبسیت، شەو لەگەڵتان
بخەویتەوه، و مالەوه وەکو ئەوه نەماوه کە لەسەری پیکەوتبوون
کاتی هاوسەرگیری.

ئه گهر پیاو نهیتوانی له ماله وه ئه وهی دهستبکه ویت
که له سه ری ریکه وتبوو، به ئه گهری زوره وه دهرواته ده ره وه
له شوینیکی دیکه دهیدوزیته وه، ئه زانی بو؟
چونکه ده زانیته هه میسه ده توانیته له شوینیکی دیکه
بیدوزیته وه، به تایبه تی ئه گهر.....

گهره ترین هوکار له سه رو هه مویانه وه: هه میسه ژنیک
ههیه که هاوبه شی خیانه ته که ی بیت.

ئه مه راستیه که که هیچ ژنیک نایه ویت گوئیستی بیته، بهینه
به ر چاوی خوت که هه موو ژنیک پیی بلیت: «تو هاوسه رگیریت
کردوه — من ناتوانم ئه م کارهت له گهل بکه م» ئایا ده زانیته
ناهمرو چهند هاوسه رگیری و په یوهندی بونی ههیه؟ پیاوان
ده توانن خیانهت بکه ن، چونکه ژمارهیه کی زوری ژن ههیه
که خویان پیشکه شی پیاو ده که ن له کاتی که پیاوی ئه وان نین،
بیگومان به ئیستاش و داها تو وشه وه ژنانیک هه ن که فریو
ده درین و نازانن ئه و پیاوه ی له به رده میاندا یه میردی ژنیک
دیکه یه. به لام له گهل تیپه ربوونی کاتدا بو ی ده رده که ویت له گهل
پیاونیک ژنداردا خه وتو وه، به لی ئه مانه ئه و ژنانه ن که هیچ بنه ما
و ریسایه کیان نیه، کیشه یه کی جدیان ههیه له گهل ریزداری
خویدیا، و ئاماده یی خویان نیشان ده دن بو خیانه تکردن و دواتر
به خساندن هه لیک تاخویان خیانه تیان لی بکریته.

ئه گهر ئه م ژنانه خویان له بازنه ی خیانهت بهینه ده ره وه،
ئه وکات ریزه ی روودانی خیانه تکردن به شیوه یه کی به رچاو
داد به زیت.

وه بو هاتنه ده ره وه له بازنه ی خیانهت، پیویسته به ته واوه تی
ئه وده بکهیت که من فیرت ده که م له م کتیبه دا، بنه ماو دواکاریه کانت

دیاری بکەو ڤوونیان بکەرەوه و بەشی ۹شی پێوه بلکێنە (بۆی زیاد بکە) و پیاو بەباشی بناسەو هەلی بسەنگێنە لەڤی کردنی ۵ پرسپاری بنەرەتی بۆ بەرەو پێشچونی پەيوەندیەکەت، (سەیری بەشی ۱۰ بکە) دواتر پابەند بە بە یاسای ژمارە ۹۰و (سەیری بەشی ۱۱ بکە) و دواى ئەو هەموو ئەمانە فێری کچەکەشت بکە، بەلام ئەگەر نەمانتوانی دواى هەموو ئەم شتانه ئەم بازنەى خیانەتە بشکێنین، زۆر بەداخەوه خیانەت بەردەوام دەبێت.

کەواتە خانمان ئەو ھۆکارانەى باسم کردن، ھۆکارە سەرەکیەکانی خیانەت کردنی پیاوان.

بەلام بڤروا بکە، ھۆکاری زیاتر و زیاتر هەن کە پیاوان بەدواى دەگەرین تا بیکەن بە بیانووی هەلەکانیان، وە ئەم ھۆکارانە لە پیاویکەوه بۆ پیاویکی تر یان لە ژنیکەوه بۆ ژنیکى تر دەگۆرین، ئەوێ گرنگە لێرەدا لێ تێگەیت، ئەوێ یە بێ گۆیدانە ھۆکارەکانی پیاو، پیاو ئەو دەزانیت کە تو دەیزانیت، ئەو ستمە پەيوەندی لەگەل کەسیک پێک بەیتیت و بەلێن بەدی وەفادار بیت و دواى ئەو دژی ئەو رەفتار بکەیت و بەلێنەکەت بشکێنیت، بەتایبەتی کە ئەمە یەکیک بوو بیت لە دواکاریەکانی ھاوبەشەکەت، ژنان دەتوانن بە بەردەوامی دووبارە و دووبارە بیر لە بابەتەکە بکەنەوه و جۆرەھا کەموکۆڤی و هەلە لە خۆیاندا بدۆزنەوه — «من بەشیوەیەکی دروست ئەو کارەم نەکرد»، «من بە پێی پێویست باش نەبووم»، «من بەوشیوەی پێویست بوو خۆشم نەویست»، «ئەو ژنە لەمن باشتر بوو» — بەلام هەمیشە راستیەکە وەک خوی دەمینیتەوه و هیچ لەمانە پەيوەندی بە ھۆکاری خیانەتەکەوه نیە، کەواتە ژنان دەبیت لۆمەى خۆیان بکەن لە جیاتى پیاوانى خیانەتکار — تەنھا لەبەر خۆتان ئەم

کاره بکه، چونکه هه لگرتنی ئەم باره له وانه یه جولانه وه کانتان
نیفلیج بکات و له پهلان بخت و ریگرتان لیبکات له جیبه جیکردنی
پرو به پرو بونه وهی دواتر تاندا. چونکه به سادهیی تو ناتوانیت
به ره و پیش بچیت، ئەگەر تو بیرت له لای ئەوه بیت چی پرو
دهدات له ئاوینه ی پشته وه.

له گهل ئەوه شدا، ده توانیت سنوریک دابنیت بو هه موو ئەو
جارانه ی که میرده کهت خیانه ت لی ده کات.

ده توانیت ئەم کاره بکه ی له ریگه ی بهرز کردنه وهی
ناستی داواکارییه کانت. سهیرکه، تو هیژیکی زورت هه یه،
ناسنوریک بو ئەو شتانه دابنیت که به سهرت دین- تو هیژی
قابل کردنت هه یه- هیژی دانایت هه یه- هیژی پیشنیار کردنت
هه یه، خاوه نی بنه مایت، یارمه تیت دهادت پاریزراو بیت، ئەگەر
راسته وخو به پیاوه کهت ووت که بهرگه ی هه موو شتیک ده گریت
بیجگه له خیانه ت، ئەوکات به پروونی تیده گات ئەگەر هه نگاوی
نا به سهر یه کگرتووی هاوسه رگریه که یاندا ئەوا له دهره وهی
ئو یه کگرتووییه ده مینیته وه، ئەگەر په یمانی شکاند و خیانه تی
کرد؟ ده بیت تو ئاماده یی ئەوه ت تیابیت که جیی بهیلت و وازی
لی بهینیت، تو نابیت خیانه تی میرده کهت بو دهر بکه ویت و
پرو به پروی بکه یته وه و له گهل ئەوه ش هه ر له گه لی بمینیته وه،
تا چاودیری هه نگاوه کانی بکه ییت و بهرده وام سه رزه نشتی
بکه ییت که چی ده کات، چونکه زور به پروونی ئەمه واتای ئەوه یه
که تو هه رگیز نه تبه خشیوه، بارودوخیکی وه های بو ریکده خهیت
که دووباره خیانه ت بکاته وه.

یان ده بیت وازی لیبهینیت، یان ده بیت ریگایه ک بدوزیته وه
تاله ناخی دله وه لئی خوشبیت و کار بکه ییت تا به ره و پیشبچن.

هه ندیک کات، پیویسته پیاو شتیک له دهستبدات، یان
ههستبکات خه ریکه له دهستی دهدات، تاوه کو نرخنی بزانیته.
به لام ئایا ئه وه هه موو که سیک دهگریته وه؟ هه ندیک پیاو خیانهت
ده کهن، چونکه ده زانن که سزاکه ی وهرناگرن، به لام ئه گهر ئه
پیاوه ی خیانه تی لیکردی بینی که تو له ده رگا که ده رویته ده ره وه
و گرنگیت بوی، دلنیا به له وکاته دا له ساته هه ره لاوازه کانیدایه
و وانه ی خوی وهرده گریته.

ئه گهر بیهویتی بته گهرینیته وه ده بی خوی راست بکاته وه و
بیته وه هوش خوی، چونکه خه ریکه ژن و خیزانه که ی له ده ست
ده دات، ئه مه ئه وه ده گه ینیت که ئه و هه موو شتیک ده کات
تو بیلینیت، تا دووباره بگه ریته وه بو لای، وه کارده کات بو
به دهسته ینانه وه ی متمانه ت و مهرجه کانت جی به جی ده کات.
ئه گهر پیویستی کرد زوو بیته وه بو مالّه وه یان په یوه ندی بکات
کاتیک دوا بکه ویت، گول بنیریت بو ت هه موو هه فته یه ک، و
دایه نیک بدوزیته وه بو منداله کان بو ئه وه ی شه وانه پیکه وه برونه
ده ره وه، یه کشه مان له گه لت بیت بو کلّیسه، ته نانه ت جله کانیش
هه لبخات و هه موو ئه مانه ئه کات تا بو ت بسه لمینیت که گوراره.
کاتیک سزا بوونی هه بوو، ناچاره زور له خوی بکات و بلی
«خه ریک بوو هه موو ئه و شتانه له ده ست بده م که له ژیاندا
خوشم ویستوون» وه ئه وه ی به سه ری هات ده یکات به پیاو.

ئایا ئه مه ئاسانه که بیبه خشیت و گومانی لی نه که یت؟
نه خیر، به لام له کوتایدا متمانه ی تو به ده ست ده هیینته وه
و ئاماده یه کارت له گه ل بکات، تا کیشه که چاره سه ر بکه ن، وه
به دلنیا ییه وه به دلی نابیت پرسیار ی لیبکه یت له کوی بووه، و
رقی له و راستیه ده بیته وه که ناتوانیت به سوزه وه رهفتارت

له گهل بکات، له کاتیکدا تو هه ولده دهیت تورهی خوت جله و گیر
بکهیت، زور دوو دل ده بیت که له گهلت بیت بولای پزیشکی
دهروونی، له گهل ئه وهی له ناخی دله وه ده زانیت که ئه مه به شیکه
له کاره که ی تاوه کو دلت به دهست بهیتته وه. ده زانیت که ئه و
هوکاری ئه مه یه وه ده زانیت که چی کردووه و له ناکام و
سه ره نجامه خراپه که ی باش تیده گات باشتر له وهی که تو پیت
وایه. ئیمه له سزاکان تیده گهین و ده شرانین ده که وینه دۆزه خه وه،
بروا بکه من زور باش ده زانم، چونکه خوم به سه رم هاتووه و
به سه ر زور به ی پیاوانیشدا دیت. ناتوانیت پیاویکی ده وله مه ند
بیت و خیانه ت نه که ی، من پیاویک ناسم که خاوه نی پاره بیت و
خیانه تی نه کرد بیت، وه له وانه یه پیاویکی وا بوونی هه بیت، به لام
من تائیتستا چاوم پیی نه که وتووه، بیجگه له وه پیاوانیک ده ناسم
که خاوه نی پاره ن و که چی راهاتوون کاری باش بکه ن و برۆنه وه
بو ماله وه و گرنگی به خیزانه که یان بدن، له کوتایدا هه ریه کیکیان
ئاماده ده بن ئه و کاره بکه ن. منیش ئیتستا ئاماده م وابکه م، چونکه
ئیتستا ده گه ریمه وه بو ماله وه، چونکه له سه رم پیو یسته وابکه م
و ده زانی چی؟ من زوریک له و پیاوانه ده ناسم له هونه رمه ند
و یاریزان و جیبه جی کار و تا دواتر که بوون به باشترین
میرد و باوک له جیهاندا. له به ره ئه وهی به رپر سیاری تییه کانیا ن
به شیوه یه کی گونجاو ریکخستووه، خودا، خیزان، دواتر کار،
ئه ی چی ده رباره ی ژنه کانیا ن؟ ژنه کانیشیا ن بوون به باشترین
ژن له رینگه ی هه ولدانیا ن بو دروستکردنی که سیکی ئه فسوناوی،
که له سه ره تای په یوه ندیه که دا ده یانکرد. ژن ده توانیت بگه ریته وه
بو ماله وه و پیناوه به رزه کانی دانه که نیت و پچر پینیت به گوئی
میرده که یدا، پیی بلی له ژووری نو ستنه که ده تبینمه وه تاوه کو

ژهمیکی سوک پیکهوه بخوین پیش نانی ئیواره، یان دهتوانیت
که میک پیکه نیت و وا رهفتار بکات که دلی خوشه و که میک به
نرمونیانی رهفتار بکات و که میک به میرده که یدا هه لبدات.
وه به دلنیا یه وه نه مه چیرۆکی یه کیک له هاورپی باشه کانمه،
که ژنه که ی بوی دهرکه وتبوو له گهل ژنیک تر خیانه تی لیده کات
— جی هیشتبوو و رۆشتبویه وه مالی باوکی و کورپه که شی
له گهل خوی بردبوو بۆ ماوه ی ۷ مانگ، پیاوه که ی زور کلل
و خه مبار بوو و کیشی له دهستداو لاواز بوو، ئیمه دهچوین
بۆلای و پیمان دهوت؛ «با برۆینه دهره وه و کاتیکی خوش
به سهر به ریت» که چی ئه و پئی دهوتین: «ئئی، من نامه ویت
بیمه دهره وه»، و پیشنیاری ئه وه مان بۆ ده کرد که بجیت چاوی
به ژنه که ی بکه ویت، که دهچوو بۆ لای تاکه میک حالی باشر
بیت، به لام ئه و ره تی ده کرده وه بجیت و به تورپه ییه وه دهیوت؛
«من تیاچووم، هاوسه رگیریه که م له ناو چوو، کورپه که م رۆشت
و ئه و که سانه ی بۆم گرنگ بوون جییان هیشتم، من دهمه ویت
بگه ریته وه».

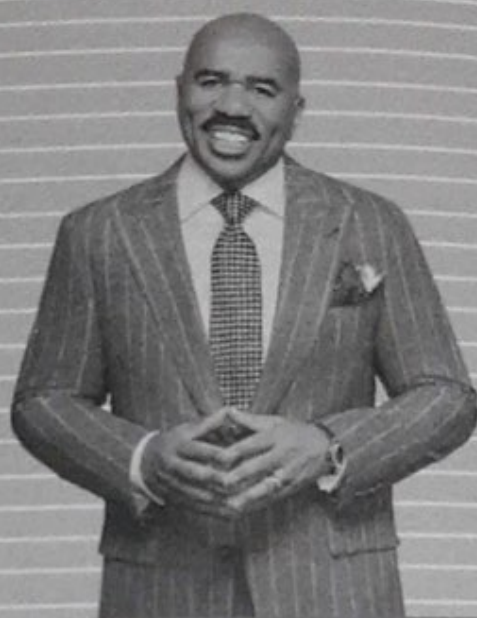
سال و نیویکی پیچوو تا ژنه که ی بهیئیته وه، من نازانم
چی روودهدات له دوا ی دهرگا که یانه وه، به لام شتیکت پی
دهلیم: ئیستا ژنه که ی میزدیکی نموونه یی هه یه، و ههر پیاوینکی
خیزاندار دهتوانیت په ند له مه وه وهر بگریت، به لام پیش ئه وه
ده بیت دوو شتی به سهر بیت: ده بیت بزانیت که چ شتیک بوی
گرنگه، چ ههستی که له دهستی بدهیت، دووهم ده بیت فیر بیت
که بهر پرسیاره له پیشینه کانی ریک بخات. یه که م خودا دواتر
خیزانه که ی.

ئه زانی چی؟ ئیستا هه موو شه ویک دیته وه ماله وه و پاره

پەیدا دەکات و ژیاڵنکی خوشی هەیه، خیزانەکی نیکەرانی هیچ
نەین، و گویم لێ بوو ژنەکی دەیوت: «پیاوێ تازەکەم شتیکی
نە»

وێ ئێستا ئەوان بوو ماوەی ۳۳ ساڵە بە دلخۆشی دەژین
پێکەوه، ئەو پیاویکی نمونەیی و مەزنە — و ژنەکی خانمیی
بە بەختە.

بەشی ۳

پەرتووکی یارییه‌کان
چۆن یارییه‌که ببه‌یتەوه

—۹—

پیاوان ریژی بنه ماکان ده گرن:

هه ندیک شت هه یه ده بیت بیزانیت دهر باره ی هاوسه ره که م
(ماجوری). ژنیکی لیها توو پالپشته، له ناخه وه زور جوانه،
هه ره که چون له دهره وه جوانه، خودای خوش دهویت و
دایکی مه زنه بو مناله کانمان — و شوخ و شهنگ و زیره که،
گرنگیم پیده دات و ریژم ده گریت و زوری خوش دهویم.
وه ده بیت بشزانی ژنه که م کومه لیک بنه ما و یاسای تایبته
به خوی هه بوو، که من هه ره له یه که م بینیمانه وه زانیم و ریژم
لیگرتن. چیرۆکه که ئه و کاته دهستی پیکرد که بهرنامه م پیشکه ش
ده کرد له (مه مفیس)، ماجوری له گه ل ژنیکی سه رنجرا کیشیی
دیکه دا هاته ژووره وه، نه متوانی خوم بگرم له ناوه راستی نوو کته
کردندا بووم و وتم: «به یارمه تی، ده زانم تو من ناناسیت، به لام
بۆژیک له پۆژان هاوسه رگریت له گه ل ده که م». پیکه نی و ووتی:
«تو من ناناسیت»، له گه ل ئه وه ی من گرنگ نه بوو به لامه وه
و قسه ی دلی خوم پی ووت و ده مزانی که پۆژیک له پۆژان
هاوسه رگری له گه ل ده که م (به دلنیا ییه وه ئه وه له هیوا یه که

زیاتر بوو، دلنیا بووم لێی --- پێیکەنە)

لەوانە یە ئەویش زانیبیتی، یان بەلایەنی کەمەوه ئەوهی
بەدل بوو کە بینی، چونکە لەگەڵ ئەوهی ئەو شەوه کە پلانی
خۆم پێ ووت و دیار نەما، بەلام دواى دوو شەو دەرکەوتەوه
لەیه کێک لەبەرنامەکاندا، ئەو کاتە داوام لێکرد تا بێتە پشت
کامیرا (کوالیس) و کەمیک قسە بکەین و ئەویش رازی بوو،
دواتر بووین بەهاورپی ئازیزی یەکتەری، و بۆ ماوه یەکی دیاری
نەکراو ژوانمان بەست، و لەکوئایدا هەریەکەمان بەرپێگای خۆیدا
رۆیشت، هێشتا من و مارجوری ئەو هاورپێتیه مان لەیادە
کە کوێکردینهوه و جارجاریش هەوالی یەکترمان دەپرسی، و
دواى ماوه یەک، من و مارجوری دووبارە پەيوەندیان
درووستکردەوه و ژوانمان دانا، شتەکە بوو بەجەدی، چونکە
دەمزانی کەهەلیکی باشمان لەدەستدا تا پەيوەندی بیهستین،
لەبەرئەوه نەماندەویست جاریکی دیکە سەرکێشی بکەین، و
لەگەڵ ئەوهی دەمزانی من ئەو ژنەم خۆشدهوێت و ئەویش منی
خۆشدهوێت، کەچی هێشتا من پەيوەندیم لەگەڵ هەندیک لەژنە
هاورپێکاندا هەبوو، کە لەدواى جیابوونەوه کەیان ناسیبوونم، و
کاتیک بەراستی دەستم کردووه بە ژوان دانان بۆ جاری دووهم.
جاریکیان مارجوری سەردانی کردم و هات بۆ مالهەم،
لەشەویک لەپشووی رۆژی قالانتاین دا، یەکیک لەو هاورپێانەم
پەيوەندی پێوهکردم، منیش زۆر درێژەم پێنەدا و --- پێم ووت:
«سلاو، دواتر قسە دەکەینهوه و هەرکاتیک کە گەرآمەوه بۆ
شار دێم و دەتبینم»، دواتر دامخستەوه، پێم وانهبوو کە
مارجوری گویی لێ بوو بێت --- لەکوئایدا بەو شیوه یە رەفتاری
نەدەکرد کە گویی لێ بوو بێت، بەلام ئەبێت ئاماژە بە بەشیک

بکه، که ئه وههستیکی باشی بیستنی (دایک) ی ههیه و هیج
شتیکی له دهست دهرناچیت، و بیگومان کاتیک شه وههستم و
دوشتیم بۆ گهرماوه که — نزیک ۳:۰۰ ی شه و بوو — ماجوری
له راره وه که دا وهستا بوو، چاکه ته فره که ی له بهردا بوو، و
جانتای سه فره که ی به دهسته وه بوو، و به ته مابوو که جیم
بهیلیت — ئیمه جیبهیلیت.

پیم گووت: «بۆ کوئ دهرپوی؟» و وه لامدانه وه که ی له و
ساته دا و له و شوینه دا له ناوه راستی راره وه که دا، وای لیکردم که
بۆم دهر بکه ویت ئه و خانمه گونجا وه که یه، و زۆر به واقعی «بی
پنج و په نا» وه لامی دایه وه و جانتا که شی ههر به دهسته وه بوو،
وتی: من نابم به یاری دهستی هیج که سیک و خۆم به که سدا
هه لنا واسم»، «و پیم وانیه تو ئاماده بیت بۆ ئه وه ی که من
دهمه ویت». «من ئه و مندالانه ههیه و ژیانیکی نایاب ده ژیم، و
پیاوینکم ده ویت که خیزانه کهم ته و او بکات. و ئه گهر توش هه مان
شت ده ویت، ئه و له (مه مفیس) چاوه ریت ده کهم».

دوای ئه وه ی ده مم هه لپچری، داوام لیکرد که هه لیک ترم
بداتی، و جانتا کهم لیسهند و خیرا ته له فونه که مم دۆزییه وه و
کردم به دوو پارچه وه، من جاریک له دهستم دابوو، نه مده ویست
جاریکی دیکه له دهستی بده مه وه — ئه و ژنیکی جوان و زیره ک
و شیرین بوو — وه هیج ژنیک ناتوانیت وه که ئه و میهره بان و
تایه تمه ند بیت بۆ من و منداله کانم، من له و کاته و له و شوینه و
رێک له و راره وه دا بۆم دهر که وت که بیجگه له و هیج که سیک
ترم ناویت.

به جوریکی تر، من بووم به و پیاوه ی که ئه و ده یویست
بیم، چونکه هۆشی ته و او هتی هه بوو، تا بنه ما و داواکارییه کانی

دياري بکات، که دهيويست له په يوه نديه که یدا تاوه کو په يوه نديه کی
سه رکه وتووی هه بيت و دهيزانی که هاوسه رگيريه کی تاکی
دهويت «یه ک جار هاوسه رگيري له ته مه ندا» (Monogamous)
واتا پياویکی دهويت که هاوسه ریک و باوکیکی تایبه تمه ند بیت
و دهيويست پياوه که ی باوه پدار بیت و خودای خوش بویت،
وه ناماده بیت هرچی پیویست بوو بیکات تا خیزانه که پیکه وه
بمینیته وه، ناماژه شی به وه کرد که چاوه پئی ئه وه له من دهکات،
هه میسه وه که خانمیک رهفتاری له گهل بکه م—مه به ستم ئه وه به
دهرگای ئوتومبیله که ی بو بکه مه وه، و کورسیه که ی بو بجولیم
کاتیک له سهر میزه که دانیشیت، وه دیاری بو بکریم له یادی له
دایکبوونی و روژی دایکاندا، قسه ی ناشرینی پینه لیم، وه ئه م
داواکاری و بنه مایانه به لایه وه گرنگ، چونکه ئه مانه شیوازی
مامه لکردن له گهلیدا دیاری دهکات، ئه مانه بو منیش گرنگ،
چونکه ئه مه نه خشه یه کی گریمانه یی بو من داده نیت، بو هه موو
ئو شتانه ی که پیویسته بیکه م، تا دلنیابم ئه وه ی دهیه ویت و
پیویستی پییه تی دهستی ده که ویت، له سه روو هه موویه وه
هه موو دنیا ده زانیت که دایک دلخوش بوو هه مووان دلخوش
ده بن، له بهرئه وه من دلنیام که ئه رکی من له ژياندا ئه وه یه که
ماجوری دلخوش بیت. پياوان ناتوانن ئه م ئه رکه به جی بهین
بوت، به بی یارمه تی تو، به هه رحال ئیمه ناتوانین پیوانه ی ئو
شتانه بکهین که ژن پیویسته تی و دهیه ویت، له بهرئه وه ی
پیویستی و داواکاریه کان له ژنیکه وه بو ژنیکی تر ده گوریت،
وه کو گوران له شاریکه وه بو شاریکی تر.

پياوان زور سادهن و کهسانی لوژیکین، ئه گهر تو وت
که حهزت له چیه و حهزت له چی نیه، ئه وکات ئیمه هه موو

شتیک دهکەین تا له ئاستی پیشبینیه کانت بین، به تاییه تی نه گەر به ته ما بووین په یوه ندیت له گهل دابنیین. (ئاگادار به له یه کهم چارپیکه و تنناندا هه موو ئه و شتانه ی پی بلی که حه زت لیه تی، له بهشی دواتردا هوکاره کهیت پی ده لیم).

به لام به راستی، ئیمه وا دروست نه کراوین تا بزانی حه زه کانت چین. به راستی دلخوش ده بین کاتیک داواکاریه کانت ده خه یته روو. ئیمه ده مانه ویت پیشتر ئه و کاره بکهیت، تا ئیمه ش بریار بدهین که ئایا ئامادهین بو پکا به ری کردن یان نا. دوا ی دوو هه فته یان دوو مانگ یان دوو سال و دانانی په یوه ندی، ده بیت هاوسه رگیری روو بدات.

وه داواکاریه کانت له بهر چاو ده گریت، ماده م تو دیاریان ده کهیت و له سه ر میزه که دانیش تویت و ئه و خواردنه وه قو خه ده خو یته وه که به یه که وه کریتان، چونکه تو ئیستا نه خشه ریگا کهت پیداوین که چون رهفتارت له گهل بکهین، به تاییه تی نه گەر به لامانه وه گرنگ بیت په یوه ندیت له گهل دابنیین.

به لام له وه تیبه که که ئه م به شه بو ئه وه نیه که تو لیستی داواکاریه کانت به م پرستانه ده ست پی بکهیت: «من ناتوانم»، و «نامه وی»، و باشتره ..... نه کهیت» که کاتیک پیاویکی باش لیت نزیک بویه وه.

ئیمه حه زمان له جو ریک له لیها تو ییه، پیویسته تو به کارامه یی و لیزانانه رهفتار له گهل دو خه که دا بکهیت، داواکاریه کانت به پیاو ده که بلی، به بی ئه وه ی واهه ست بکات که تو لیستی که داواکاری ده خه یته به رده می. شته که که ووتوته وه سه ر ئه وه ی که تر چون په یامه که ده گه یه نیت، ئه و تو داواکاریه کانت له جیی خزیدا بوو له کاتی گفتو گو که دا، ئه و کات جی به جی بوونیان

ناسانه، و نه‌گه‌ر به‌زمانیکی نه‌رم و نیان داواکاریه‌کانت داواکرد.
بو نه‌ویش ناسانتر ده‌بیت که لیان تیبگات، و گرنگتر له‌وده‌ش
جیبه‌جیی ده‌کات، بیر بکه‌ره‌وه چون شیت ده‌بیت نه‌گه‌ر تو
په‌نجه‌ت به‌روویدا به‌رزبکه‌یته‌وه و دهم و چاو بده‌یت به‌یه‌کدا و
بلیی: «به‌رگه‌ی پیاویک ناگرم که له‌رولم وه‌ک دایک تینه‌گات و
نه‌گه‌ر تو کیشه‌ت له‌گه‌ل مندا له‌کانم و باقی خیزانه‌که‌م هه‌یه نه‌وا
کیشه‌ت له‌گه‌ل مندا هه‌یه» وه‌کو نه‌وه وایه که له‌باشترین باردا
به‌ده‌رزی بیروشینیت، که تو تور‌ه‌یت، یان خراپتر، وا ده‌زانیت
شیتیت و خیزانه‌که‌شت به‌شیت ده‌زانیت.

به‌لام وا دابنی که کاردانه‌وه‌ی چون ده‌بیت نه‌گه‌ر به
رووخوشیه‌وه بلیی: «ئوو، ده‌زانی من منالم هه‌یه و نه‌وان
هه‌موو شتیکن بو من و پله‌یه‌کن له‌ژیانمدا، چونکه خیزانه‌که‌م
وا په‌روه‌رده‌یان کردووم که له‌گرنگی خیزان تیبگه‌م» وه
نیستا ده‌زانیت که تو یه‌کیکت له‌کچه باشه‌کان و شیرینه‌کان
و هه‌لگری به‌رپرسیاریتیت و رووناکی خیزانه‌که‌یت. نه‌گه‌ر له‌و
جۆره پیاوانه نه‌بوو، نه‌وا ده‌روات بو لای ژنی دواتر، که هیچ
داواکاریه‌کی نیه و سه‌رشۆر ده‌کات بو هه‌موو شتیک، به‌لام
نه‌گه‌ر پیاویک بوو برۆای به‌گرنگی خیزان هه‌بوو، به‌رده‌وام
ده‌بیت له‌وتووێژ کردن له‌گه‌لت وگوینگرتن بو داواکاری و
خه‌رجیه‌کانت.

بگه‌ر نه‌مه کومه‌لیک نمونه‌یه که ده‌نده‌می تا بزانیته چون
داواکاریه‌کانت و مه‌رجه‌کانت بی‌چیه‌ته‌وه به‌کاغه‌زی په‌نگاو په‌نگ.
له‌جیاتی وتنی «ناتوانم به‌رگه‌ بگرم»، کاتیک پیاوه‌ک
دره‌نگ که‌وت، شتیکی له‌م شیوه‌یه بلی: هه‌مووان سه‌رقال
له‌م روژانه‌دا — به‌لام کات به‌نرخه وانیه؟ من هه‌موو هه‌ولی

خۆم دهدهم که لهکاتی دیاریکراودا ئاماده بَم، ئهگەر پیم بلیت
کانتیمیر ۷:۰۰ ی ئیواره ئاماده به، ئهگەر زووتر ئاماده نهیم ئهوا
۷:۰۰ ئاماده دهیم، له بهرئهوه دهتوانین ئهوه بکهین که ده بیت
بیکهین لهکاتی دیاریکراودا، و ئهگەر دوا بکهوم ههولدهدم
په یوه ندیت پیوه بکهَم بۆ پۆزش هینانه وه.

وه رگیران، تۆ ئیستا پیت وت که دواکاریت لهو پیاوهی که
له ژبانتایه ئه وهیه لهکاتی خۆیدا ئاماده بیت، که ده لیت ئاماده
دهیم و ئهگەر خاوهنی رهفتاری باش و تهواوهتی بیت، ئهوه
په یوه ندیت پیوه دهکات، ئهگەر دواکهوت. ئیستا ده زانیت ئهگەر
چهند خوله کیک زووتر به ریکهوت دهتوانیت لهکاتی دیاریکراودا
ئاماده بیت، و دلنیا ده بیته وه که مۆبایله کهی شهحنی تهواوهتی
تیدابیت تا کاتیک دواکهوت په یوه ندیت پیوه بکات و پیت بلیت.
له جیاتی وتنی «ئهگەر دلداری له گهل ژنیکی تر ده کهیت و
دهخویت ئهوا من گونجاو نیم بۆت»، شتیکی لهم شیوهیه بلی «
من راستگوم له گهل ئهوه پیاوهی په یوه ندی له گهل داده نیم و
ئهگەر هه ستمکرد بیجگه لهو په یوه ندیم له گهل کهسانی ترده هیه
ئهوات پنی ده لیم تا بریار بدات که ئایا دهیه ویت په یوه ندیه که
بهردهوام بیت یان داوام لیبکات تهنها په یوه ندیم له گهل ئهوا
هه بیت».

وه رگیران، تۆ ئیستا پیت وت، دواکاری لهو پیاوهی
له ژبانتایه که راستگو و راشکاو بیت ده ربارهی دیاریکردنی
په یوه ندی نیوانتان — و ئهگەر مه بهستی یاریکردن بیت، ده بیت
پیت بلیت تا وهکو تۆش بتوانیت به زیرهکی و هوشداری بریار
بهیت که چۆن مامه له له گهل ئهوه دۆخه دا بکهیت. و تۆ پیشت
وتروه که ئه مه پیوستی به وتووێژ ههیه — تا ههردووکتان

پێکەوه بریار بدەن چیتان لە پەيوەندیە کەتان دەوێت لە جیاتی
ئەوێ داواکاریە کانتی بە سەردا بسەپێنیت.

لە جیاتی ئەوێ بلیت «ئەگەر پیاوێ کەم برۆی بە خوا
مەسیح نەبێت، کەواتە پێویست ناکات قسە ی لە گەل بکەم».

دەتوانیت شتیکی لەم شیوێ بە بلیت «یەکشەمە خوشترین
رۆژی هەفتە یە لای من، چونکە دەچم بۆ کلیساو هاوێ
ئەو کەسانە دەکەم کە هاوێان لە ئاینە کەمدا، و کاتێک ئەم
خزمەتکردنی ئاینە تەواو دەکەم زۆر هەست بە باشی دەکەم
و دەزانم رۆژەکانی تریش بە شیوێ کە نایاب تێدەپەرن
لە هەفتە کەدا.

وەرگیران، تۆ رۆونت کردەوه کە ژنیکی لە خواترسیت،
خواناس و باوەرداریت، هەلیکت بۆ رەخساند تا بیر بکاتەوه
باسی هەستەکانی بکات لە بارە ی بابەتە رۆحیە کەنەوه.

لە جیاتی ئەوێ بلیت «من سێ منالە هەیه و دوو کار
دەکەم، چونکە باوکی ئەم منالانە تەنانەت شایەنی نەفرەت
لینکردنیش نیە و بە خێویان ناکات، لەبەر ئەوێ هەر پیاویک
هەولەدات لە من نزیک بێتەوه، باشتەر پارە ی تەواوێ هەبێت،
تا منالە ی بۆ بە خێو بکریت، ئەگینا دەرگا کە کراوێ».

شتیکی لەم شیوێ بە بلی «بوون بە دایکیکی باش زۆر گرنگە
بۆ من، و بە شیک لە بوون بە دایکیکی باش ئەوێ کە دانیام
منالەکانم باوکیکی باشیان هەیه، من مەروڤیکی سەربەخۆم و
من و خێزانە کەم ئەگەر پیاویکی باش لە ژیا نماندا هەبێت».

وەرگیران، تۆ رۆونت کردەوه کە لە گەل ئەوێ توانای
ئەوێ هەیه ناکات لە منالەکان بێت، بەلام دەشزانێ کە گرنگ

پياوېک له خڼزانه که تاندا هه بڼت — ټه مه وا له پياو دهکات
ناماده بڼت تڼيکات که تو ريزی دهگريت وهکو هاوسه ريک و
بارکيکي باش. هه موو پياويک ټه مهی دهوڼت — که ريزی
لڼيگريت له ټيستا و له داهاتووش.

ټيستا تڼيکه شتيت؟ ټيستا ټه وهم پيدايت که بيري لڼده کهينه وه،
ټه مانه زانپاری به سوودن دهر بارهی ژنيک که ټاره زووی
دهکين، به لام له وه گرنکتر تو مه زجه کانی خوشت پي ووتين،
له ريگهی کردنی زوریک له قسهی جوان و مانداره وه که وهکو
شروبی کوکه يه به تامی تري: له گهل ټه وهی دهرمانه به لام
تامیکی خوشی هه يه که قوتی ددهی.

ټيستا پيوسته ټه مه زياد بکه م بو قسه کانم، مادام پياوان
ريز له و کارهی ژنان دهگرن که به پاست و په وانی داواکاری و
مه رجه کانيان دهلڼ، له په يوه نديه که ياندا، من بروای ته واوه تيم
هه يه که پيوسته ژنان جار به جار هه نگاويک بکيشنه دواوه
نا پياوان خوڼانت بو بسه لميڼن، (خوڼانت پيشان بدهن) — بو
نمونه بيسه لميڼيت که شايه نی ټه وه يه کاته کانی خوټی پي
بیه خشيت.

من پيم وايه گه وره ترين هه له که ژن دهیکات له سه رهتای
په يوه نديا ټه وه يه که ورده کاری هه موو ټه و شتانه دهخاته پروو
حزی لڼيه تی پياو بو بکات، به بي ټه وهی هه ليک به و پياوه بدات
که نيشانی بدات ټاره زووی چی دهکات که بوټ بکات، مه به ستم
ټه وه يه، پاسته، ټه وه جوانه که ټيوه حه ز دهکهن له که ناری
دريادا پياسه بکه ن، و حه زتان له خواردنی شوکلاته يه له پروژی
فالانتاين دا، وه حه زت له سه وسه ن و (زه نبه ق) ه له وه رزی
هاريندا، به لام چون ده توانيت بزانيت که ټه و پياوه داهينه ره يا

بە جۆش و خروشه یان کەسیکی ئالۆزە، ئەگەر تۆ نەخشەیی
چۆنیەتی کێشانی پیکەنین لەسەر ڕوو خسارت دا بنییت بۆی و
پێی بەدەیت بەبی ئەوەی داوای لێ بکەیت خۆی بیدۆزیتەوه؟
دەلیابە کە تۆ: ئەگەر بە پیاوێکەت ووت حەزت لەگولی سورە
لەسەر کارەکەت، وە حەزت لەخواردنی ژەمی ئیوارە
لەریستۆرانتیکی ناوازه، وە حەزت لە وەرگرتنی جانتایەکی
چانیلە لەڕۆژی لە دایکبونددا، ئەویش بەتەواوەتی ئەوەت بۆ
دەکات __ بەبی زیاد و کەم، و تۆ لەوانەیه لە سەرەتادا دلخۆش
بیت بەو __ بەلام دواي ٤٥ ڕۆژ دەبینیت دەوێستیت لە کردنی
ئەو کارە، چونکە پێی وایە ئەوەی پێویستت بوو کردویەتی تا
ئەوێ دەست بکەوێت کە دەیهوێت، وە تۆش پێتوایە گۆراوه،
چونکە چیتەر ئەو کارانەت بۆ ناکات و دەچیت بە کچە هاوڕیکەت
دەلێ: «نازانم چی بوو __ ئەو ڕاهاتبوو ئەو هەموو شتانه
بکات کەمن حەزم لێی بوو»

ئەو هەموو ئەو شتانهی دەکرد کەتۆ حەزت لێی بوو،
چونکە تۆ پیت و تبوو کە حەزت لەچیه.

فەلسەفەی من لەم بارەیهوه: لەجیاتێ ئەوەی پێی بلێت
کە حەزت لە چیه، پێی بلێ کە حەز بەچی ناکەیت، دواتر
کاردانەوهی دەبینیت: لێی گەرێ با بگەریت و قول بیتەوه و
بیدۆزیتەوه، چۆن بگات بەتۆ. و تەشریف بفرمۆ ئاشکرای
بکە: بلێ «من لەو جۆرە کەسانە نیم کە پشووێ هەفتە
لەمالەوه بمینمەوه» یان «حەزم لەو جۆرە پیاوانە نیە کە
دووبارە و دووبارە بچم بۆ هەمان ریستۆرانت» وە دواي
پەرەسەندنی پەيوەندیەکەتان سەیری کاردانەوهکانی بکە چۆن

ده بیت، به دلنیا ییوه له شتوازی هه لسوکه و تکر دنی تیده گهیت —
و ده بینیت که ناماده یه خوی بگونجینیت، تو چه ز ناکهیت بر ویت
بو هه مان ریستورانته؟ دانه یه کی نوی ددو زیتوه و گرنگی
به ده دات که بقات بو ئه و شوینانه، تو چه ز ناکهیت له ماله وه
داینیست له رورانی پشوودا؟ ئه و هه ولده دات که بقاته دهره وه
بو کونسیرتیک، یان بقات بو موزه خانه یه کی نوی، یان به لایه نی
که موه سهیری رورانه دهکات تا بینیت دهنگوباسی شار
چیه، تا بیروکه یه ک وهر بگریت بو ئه وهی شتیک پیکه وه ئه نجام
بدن، وه ئه گهر بزانیته تو ئه و که سانهت خوشناویت که خیزانی
نیز؟ ئه و کات شت بو منداله کان دهگریته که بینینی، ته نانهت
پیشنیاری ئه و هت بو دهکات که تو و منداله کانیش ببات بو پیاسه
بو پارک، تا منداله کان که میک یاری بکه ن و سواری جولانه بن،
هرچند پیشی وایت که چهند نارچه ته، به لام له گهل ئه و هت
له مالی دایکت گوشت دهر ژینیت، چونکه دهرانیته که تو پیاویکت
دهویت له گهل خیزانه که یدا تیکهل بیت، ئاسوده به و سهیری بکه:
ئه گهر دهر گای ئوتومبیله که ی بو کردیته وه، یان کورسیه که ی
بو جولاندی کاتیک له سهر میزه که دانیشتیت، یان موبایله که ی
کوژانده وه کاتیک له گهل تو بوو تا وه کو هه موو کاته که بو
تو ترخان بکات. به لام ئه گهر ئه م کارانه ی بو نه کردیت —
ناماده یی خوی نیشان نه دا تا ریگایه ک بدو زیتوه که زهرده خه نه
بخاته سهر لیوه کانت — ئه و کاته تو ده بیت بریار بدهی که ئایا
ئه و دهرانیته ئه و هت پی ببه خشیت که پیویسته یان به لایه نی
که موه که میک له و شتانه ی دهرته ویت.

بیگومان، بو پیشکه شکر دنی مهرج و داواکاریه کانت بو
پیار، وه دهر خستنی گرنگی پهیره وکردنی ئه م داواکاریانه، ده بیت

تو سه ره تا به ته واوه تی بزانیته داواکاریه کانت چیه و دیاریان
بکه یته. من کومه لیک پرسیارم بو ناماده کردوویت لیره دا، تا
به چاوی سه رنج و تیرامانه وه سهیری بکه یته و لینی بزوایت
و ۱۵ داواکاری خوت دیاری بکه یته له ریگه یانه وه، من له ژیر
هر پرسیارینکا بوشایم بو به جی هیشتوویت تا لیسته کت
پر بکه یته وه:

۱- ئه و پیاوه ی به دوایدا ده که ریته چ تاییه تمه ندیه کی تیا
بیته؟ بو نمونه (هه زه لی؟ ، کولنه ده ر؟ ، به خشنده؟)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۲- چاوه ری ده که یته چۆن شوینته بکه ویت؟ (ئایا ده ته ویت
یه که له دوا ی یه که په یوه ندیت پیوه بکات؟ یان نامه ت بو بنی ریت؟
به لایه نی که مه وه ۳ جار له هه فته که دا بچن بو ژوان؟ یان ده ته ویت
به رده وام دوات بکه ویت؟)

.....

.....

.....

.....

۳- تا چ راده یه که هه لگری به ر پرسیاریتی بیته؟ په یوه ندیه کی
کراوه ت لینی ده ویت؟ یان ژوانی سه رده میانه؟ یان پیو یست بکان

وتوویژی له سه ر بکه ن؟

۴_ ده ته ویت له رووی مادییه وه چۆن بیت؟ (ده ته ویت
دهر له مه ند بیت؟ یان ده ته ویت نه و پار هت بو په یدا بکات له جیاتی
نه ره ی خوت پاره په یدا بکه ی؟ یان ئایا رازی ده بیت کریکاری
بکات؟)

ه_ ئایا پیاوینکت ده ویت هه زی له مند له خسته وه بیت و
که سبکی خیزانی بیت؟

۶_ ئایا ده بیت که سبکی باوه رداری دیندار بیت؟

۷- ئاساییه به لاته وه نه گهر له ژنه که ی جیا بوو بیته وه یان
مندالی هه بیت؟

۸- له تواناندا هه یه یارمه تی ده ری بیت له به دیهینانی
خه ونه کهیدا؟ ئایا ده توانیت خۆت بگونجینیت له گهل پلانه کهیدا؟

۹- چاوه ری ده که ی خیزانه که ی چۆن بیت؟ (ئایا له گهل
دایکی تیکهل بیت؟ یان به لاته وه گرنگه ئه گهر گرنگی به دایکی
نهدات و زۆر تیکه لی نه بیت؟ یان له باوکییه وه نزیک نه بیت)

۱۰- ئاره زوو ده که ی چی بکات بو، تا لیت نزیک بیته وه؟
(ئایا ده بیت دوات بکه ویت یان دیاری گرانبه هات بو بکرت؟)

- ۱۰ -

پنځ پرسیار که هه موو ژنیک پټو یسته بیپرسیت،
پیش نه وهی په یوه ندیه کهی قولیتته وه:

من نیستا گه یشتووم به شاری «هولید» و هیشتا له ته مهنی
۲۸ سالیمدام، نه وه ندی له م شاره شتم بینوه به دریژی ته مهنم
نمینیوه، دیارترینیان شیوازی ژیانې نهو پیاوه به ناوبانگ
وپرنزیه که ناوکه کهی نالیم و لای خوم دهیللمه وه، به لام ته نها
نهو به سه که بوت باس بکه م: که نهو پیاوه هه موو شتیکی
ه بوو، هر له پاره، ناوبانگ، پولیک له ژنی جوان، که وای
له پیاوه ده کرد سهری رابوه شینیت و پرسیار بکات چون
نهی دهستکه وتوو، مه به ستم نهو هیه نهو پیاوه به ژنی جوان
ددره درابوو. من سهرم سورما بوو، چونکه نه مده توانی تیښگم
که چون تا که که سینک ده توانیت نه م هه موو ژنه جوانه ی دهست
بکویت، چونکه نهو زور جوان نه بوو، که سانی دیکه هه بوو
که پاره ی لهو زیاتریان هه بوو وه ناوبانگی زیاتر و له ویش
جوانتر بوون، که چی هیشتا نهو دهیتوانی دهست به سهر ۱۵
ژندا بگریت، به بی نه وهی هیچ تایبه تمه ندیه کیان پی بیه خشیت،

له گهل ته وهی بیستبووم دهر بارهی نه کتهره به ناوبانگه کان، ک
نمایشکهری جلو بهرگ له نیو باوه شیاندا بوو، وه هه موو شتیکیان
هه بوو، به لام کاتیک خوم له نزیکه وه به چاوی خوم بینیم زور
سه رسام بووم به شیوازی په یوه نندیه کانی و مانه وهی نه م ژنانه
له گهل نه م پیاوهدا، له گهل ته وهی ده شیانزانی که یه کیکن له
ژنانه ی باوه شی. من پتویست بوو بزانه چون نه مه ده بیت
(له بهرته وه نه بوو که منیش ده مویتست وه کو ته و نمایشکاری
جوان له ده ورو بهرم بن، به لام نه م دیاردهیه که ریگهری له سر
جیهیستم)، له بهرته وه دانیشتم قسم له گهل نه م پیاوه و
هاوشیوه کانی وهک نه م پیاوه کرد، که له هه مان «په یوه ندی»
هاوشیوه دا بوون و زور به راشکاوی پرسیارم لیکردن: چون وا
له م ژنانه ده کهن له گهل تان بمیننه وه و هه هه موویان پینکه ن،
سه ریان راده وه شاندا و هه موویان هه مان شتیان ووت: نه م ژنانه
پاره یان ده ویت، له گهل ناوبانگ و ژیانیکی خوش و ناماده ن
بهرگهی هه موو شتیک بگرن — که زور به یان شتی باش نین —
تا نه مانه یان ده ست بکه ویت. زور به جدی پرسیارم لیکردن
«نایا ته و ژنانه ده زانن نه م په یوه ندیانه به ره و کوئ ده روات؟»
یه کیکیان سه ری راوه شاندا و به ساده یی ووتی: ته وان هه رگیز
نازانن چاره نووسی نه م په یوه ندییه به ره و کوئ ده روات، چونکه
هه رگیز پرسیار ی له باره وه ناکه ن، وتیشی «من نه بی چیان
پن بلیم — نه بی چی بکه م — نایا ده بیت پینان بلیم که به کاریان
ده هینم له پیناو سیکس و ده رکه وتن له گهل یان له بونه کاند؟ نه و
راستیه که یه.» نه مه زور کاری تیکردم، به تاییه تی که پرسیارم
له وجوره پیاوانه ده کرد و هه موویان هه مان شتیان ده وت، وه
هه رکاتیک پرسیارم لیده کردن «چی جیاوازییه کی هه یه بؤ نه

ژنانه ی که په یوه ندی له گهل داده نین « هر هه موویان هه مان
شینان دهووت «ئه گهر ژنه که خوی مه بهستی بوایه، پیم دهووت
که من به دوا ی په یوه ندییه کی جدییه وه نیم» ئه وان ئه و پرسیاره
ناکه من، له بهر ئه وه ی پینان وایه ئه گهر بیرسن ئه و ئه و پیاوه له
دهستیان راده کات. به لام ئه و پیاوه به ناوبانگه ی که یه که مجار
باسم کرد دهستیکی بالای هه بوو له م بواره دا، زور به ساده یی
ووتی: «ژماره یه کی زور له ژنان شک ده به م به جوړیک که ناچار
نیم وه لام بده مه وه، کاتیک پرسیاریان لیکردم، چونکه له به رامبه ر
هر ژنیک که پرسیار ده کات، دوو ژن هه یه که نایکات».

ئه مه ناو ده نییت چی؟ ناوی بنی: گه مژه، چه پهل،
لینخوش بوونی نیه_ هه رچیه ک بیت، بروام پی بکه ئه مجوره
بیرکرده وه ی پیاوان ته نها لای به ناوبانگه کان نیه، بگره لای
پیاوه ئاساییه کانیش هه یه، وهک: دکتور، پاریزهر و شوفیری
بارهلگر و گویره ره وه کانیش، هه ندیکیان هینده ژنیان هه یه
به نه ژماره ی هاوړیکانی من، هه ندیک له و ژنانه هینده ی ئه و
نایشکاری جل و بهرگانه جوان بوون که له گهل به ناوبانگه کاند
بوون. به لام ئه گهر یه کییک بیت له و سی ژنانه، یان یه کییک بیت له و
کره له ژنانه، له کوتایدا تو هه ر یه کییک ده بیت له کومه له که یان
که شونینکی باش نیه بو تو.

ئامانجی تو ئه وه یه یه کییک نه بیت له م کومه له یه، پیم
وابه یه که م هه نگاو: ئه وه یه پرووبه پرووی ئه و پیاوه ببیته وه
و زالبیت به سهر ترسی له دهستدانیدا، واز له ترستوکی بهینه،
چونکه کهسانی سهرکه ووتوو له جیهاندا ده زانن که به کاره یینانی
له کان بو دهستکه ووتنی ئه وه ی که ده یانه ویت زیاتر باشترو
به بهر مه تره له دانیشتن و ترسان له هه ر هه ولدانییک. ده توانین

همان فلسفه جیه جی بکین به سهر بابته تی په یوه ندیدا: نه گهر
 خسته پرووی داواکاریه کانت بیتته هوکاری له دهستانی نه
 پیاوهی خوشته دهویت، نهوا پیویسته له سهرت نه م سهرکیشیه
 بکیت. چونکه نه م ترسه ده توانیت هموو کاتیک قاچ و دهست
 بیه ستیه وه؛ زوربه تان ریکا به پیاو ددهن بیریزیتان پی بکات
 و سزاکه ی وهرنه گریت و له سهر به لینی خوی نه بیت، چونکه
 تو ده ترسیت به جیت به لیت و به تهنه بمینیتیه وه. به لام نیمه ی
 پیاو؟ نیمه نه وه ده زانین و زوربه ی کات له بهر ژه وندی
 خومان به کاری دهینین، نه مه بزانه: نه م یاریه کونه و هرگز
 ناگوریت، کوره منداله کانیش ههمان شت دووباره دهکهنه وه،
 چونکه له دهستیان دیت، ژماره یه کی زور له ژن هه یه ریگه به وه
 ددهن، به لام له گهل نه وه شدا تو پیش نه و قسه ده توانیت یاسا و
 بنه مای خوت بخه یته رو و شیوازی خوت بگوریت، تاوه کو پیاو
 نه توانیت یاریت پی بکات.

به لام چو نه مه بکیت؟ وا له پیاوه که بکه که پروون و
 ناشکرا بیت له باره ی ژیان و په یوه ندیه که یه وه له گهلندا، ده توانیت
 نه مه له ریگه ی نه م ۵ پرسیاره وه — نه و پرسیارانیه ی که یارمه تیت
 ددهات راسته وخو دیاری بکیت که به های نه م پیاوه چه نده، نایا
 پلانه کانی گونجاوه له گهل تو. من نه م ۵ پرسیاره م داهیناوه
 له ریگه ی چاودیریکردنی پیاوانه وه که یاریان به ژن کردووه وه
 ژنانیش که وتوونه ته داوه که یانه وه، وه پرسیارکردنی به رده وام
 له خوم و هه ندیک له هاوړیکانم که دهستیکی بالایان هه بووه له م
 یارییه دا: نه مانه پرسیاری نایابن — که وه لام دانه وه یان هه موو
 نه ووت پیده لیت که پیویسته بیزانیت له باره ی نه و پیاوه ی که
 له ژیانندایه، یان حه ز ده که ی له ژیانندا بیت. کردنی نه م پرسیارانه

یارمه تیت دهدات دیاری بکه یت ئایا سه یربکه ی په یوه ندیه که تان
به ره و کوی ده چیت، یان به ته واوی پیچه وانهی ئه وه بر ویت.
تیبینی: پیویست ناکات ئه م پرسیارانه دوا بختیت—هر
که چاوت به پیاویک که وت و هه ستت کرد به دلته خیرا ئه م
پرسیارانه ی لی بکه، ئه گهر به پرسیاره کان بیزار بوو جا چیه: تو
مافی ئه وت هه یه که زانیاریه کان بزانیته. ئه گهر ئاماده نه بوو
وه لام بداته وه، ئه وه ههر له سه ره تا وه ده زانیته که که سینی
گونجاو نیه بوته.
که واته با ده ست به پرسیاره کان بکه ین، به لام بیرت بیت
به بی ترس:

پرسیاری یه که م(۱): ئامانجه کورتخیانه کانت چین؟

ئه گهر نیازی به ستنی په یوه ندیت هه یه له گهل پیاویک، ئه و
پیویسته بزانیته پلانه کانی چین، و ئایا ده گونجیت له گهل بنه ما
بنه رته کانی پیاو—نازنا وه که ی پیاو، ئیشه که ی، چه ندیک په یدا
دکات، ئه م سی شته هه ره وک چون من پیشتی پیم وتی، چونکه
ئه م سی شته زور گرنگه به لای پیاویکی پیگه شتوو کارامه وه،
تو ده بیت بزانیته ئیستا چی ده کات و پلانی بو سی سال و پینج
سالی داهاتوو چیه، تا ببیت به پیاویکی پیگه شتوو، وه لامه که شی
یارمه تی تو دهدات تا بزانیته ده ته ویت به شیک بیت له پلانه کانی
یان نا، وه ده شزانی که ی پیویسته ئالای سور به رزبکه یته وه،
ئه گهر هیچ پلانیکی نه بوو.

ئه‌گەر پلانی هه‌بوو زۆر نایابه، وا دهفتار بکه که زۆر
گرنگه به لاته‌وه و دواتر پرسیاره‌کانی تر بکه — وا دهفتار بکه
که لیکۆله‌ریکی به په‌روش و خۆه‌لقورتینه‌ری — چونکه وه‌کر
ده‌زانیت پیاوان حه‌ز ده‌که‌ن قسه‌بکه‌ن و خویان هه‌لبکیشن،
چونکه ده‌زانین ده‌بیت سهرنجت رابکیشین و راپوت بکه‌ین،
له‌به‌ره‌وه رینگه‌مان پێیده سهرنجت رابکیشین، هه‌رچه‌نده تو
زیاتر به‌په‌روش و فزولبیت، پیاو زانیاری زیاترت ده‌داتی، شتی
له‌م شیوه‌ی پی بلی: «چۆن ده‌ستت به‌م کاره کرد له‌م بواره‌دا؟
یان چه‌ند سهرنج راکیشه — چۆن ئه‌وا سهرکه‌وتوو بویت؟» و
به وریایه‌وه گوئیگره. له‌ریگه‌ی قسه‌کانیه‌وه بۆت ده‌رده‌که‌ویت
ئه‌گەر پیاویکی ئیشکه‌ر و کۆلنه‌ده‌ر بیت یان پیاویکی ته‌مه‌ل بیت
و هه‌ر خه‌ریکی قسه‌ی هه‌لێت و په‌لێت بیت، ده‌بینیت و ئه‌وه‌ن
بۆ ده‌رده‌که‌ویت که خۆت ده‌بینیت هه‌وه له‌م پلانه کورتخایه‌نه‌دا یان
نا، ئه‌گەر بۆته‌ده‌رکه‌وت پلانی چیه، ئه‌توانیت راسته‌وخۆ دیاری
بکه‌یت که ده‌ته‌ویت به‌شداربیت تیایدا و ئه‌و رۆله چیه که ده‌تینیت
له‌م پلانه‌دا. یان ده‌توانیت دیاری بکه‌ین ئه‌گەر بته‌ویت بینه
ده‌ره‌وه له‌م پلانه، بۆ نموونه: ئه‌گەر پیی ووتی «من ته‌کنیککارم
له‌ کۆمپانیای کینیل وایه‌ر، به‌لام شه‌وان ده‌رۆم بۆ زانکۆ نا
بروانامه‌ی به‌کالۆریۆس به‌ده‌ست به‌ینم له‌ئه‌ندازیاریدا، تاوه‌کو
له‌کاره‌که‌مدا به‌ره‌و پێشبچم»، ئه‌و کات ده‌زانی که ئه‌م پیاوه
پلانی هه‌یه و کار ده‌کات بۆ به‌دییه‌نانی. وه خۆت واده‌بینیت هه‌وه
یارمه‌تی بده‌ی له‌خویندنه‌که‌یدا، یان له‌ئاهه‌نگی ده‌رچوونه‌که‌یدا،
پێشنیاری بۆ ده‌که‌ین که بگوازیته‌وه له‌ ته‌کنیککاری کینیل هه‌وه بۆ
ئه‌ندازیار، تا یارمه‌تی پێشکه‌وتنی ته‌کنه‌لۆژیای کۆمپانیا بدات،
گرنگ ئه‌وه‌یه پلانی هه‌یه و به‌پیی ئه‌و کار ده‌کات. که ئه‌مه‌ش

ئاره دهگه یه نیت ئه وه هول ده دات ببیت به وه پیاوه ی که خوی
ده به ویت ببیت — ئه م ئه وه جو ره یه که تو بوی ده گه ربیت و
گونجاوه تا هاوسه رگیری له گهل بکه یت و پشتی پی ببه ستیت.
به لام ئه گهر ده رباره ی ئامانجه کورتخایه نه کانی پرسیار
لنی کرد، شتیکی شیتانه ی له م شیوه ت پیده لیت « من دهرمان
فروشیکی سهر شه قامم، یه ک دوکانم هه یه، به لام ئامانجم ئه وه یه
له سالانی دواتردا ۱۵ دوکانم هه بیت له پوژئاوای شه قامی
«هینری» یه وه تا شه قامی «براون»، دوا ی ئه وه خیرا ده زانیت
که ده بیت به ریکای خوتدا برۆیت به رده وامی به ژیا نیت بده ی.
هه مان شتیسه بو ئه وه پیاوه ی که ئامانجی کورتخایه نی هه یه،
به لام هیچ پلانیکی نیه بو جیبه جی کردنی، بو نمونه: « له وانه یه
بیت ده به ویت ببیت به به ره مه یین، به لام هیچ هه ولێک نادات
تا به دهستی به یینیت — گرنگی نادات و هه ول نادات تا کاربکات
له کومپانیایه کی فیلم یان چیرۆک بنوسی و بیخوینیت وه،
یان هه ندیک په یوه ندی ته له فۆنی بکات تا ده رگایه ک به پروویدا
بکریته وه — بو ماوه ی ۴ مانگ ئیشی نه کردووه و هیچ هه لیک
نه له و بواره ی که خوی ئاره زووی ده کات ئیشی تیا بکات —
وه ئه گهر هیچ پلانیکی نه بیت ئه وه ئامانجه کورتخایه نه کانی
به دی ناهینیت، له راستیدا له وانه یه هه ر ئامانجی نی به بیت، چونکه
خوشی نازانیت چی ئه لیت، له هه ردوو باره که دا تو ئاماده نیت
واژو له سهر پلانه کانی بکه یت، ته نها له گهل پلانه کانی خوتدا
دیکه یت به یه ک، بیکومان له وانه یه پوژیک له پوژان پلانیکی
داینیت و سهرکه وتوو بیت، به لام بوچی ده بیت تو واژوی
بکیت؟ ئه گهر ئه وه وا دیار بوو خه ونی ئاسمانی هه یه، بزانه ئه وه
هه ر دانه یشت سهری ئه ستیره کان ده کات، یان فرۆکه یه ک

له پشستی خوی ده به ستیت و ده چیت بو ئاسمان و به دواي
خه ونه کهیدا ده که ریت.

پرسیاری (۲) ئامانجه در یژخایه نه کانت چین؟

متمانهم پی بکه که ده لیم: پیاویک به راستی تیروانی هینت
بو ئه و شوینه ی که ده یه ویت دواي ده سال به دهستی بهینیت،
ئه وه پیاویکه بیر له داهاتووی خوی کردوته وه، که پنیوسته
به ته وای چی بکات، تا پی بگات، ئه مه ئه وه ده گه یه نیت تیروانین
و نه خشه ریگای بو هه نگاوه کانی هیه بو داهاتوو. به لام ئه گهر
شتیکی گه مژانه ی له م شیوه ی ووت: « من ورده ورده به دهستی
بهینم»، خیرا راکه، وه ئه گهر ئامانجه در یژخایه نه که ی هه مان
شت بوو له گه ل ئامانجه کورتخایه نه که ی، هیچ دوودل مه به
خیرا لی دوور بکه ویته وه، چونکه ئه م وه لامه ی ئه وه ده گه یه نیت
که به ته وای بیر له داهاتووی ژیان نه کردوته وه، یان ئه وه تا
تو له م داهاتوو دا نابینیته وه، له به ره ئه وه هیچ هوکاریکی نه
تا روونکردنه ووت بو بکات و هه موو ئه وه ی که هیه تی بون
یاریکردنه، و ئه گهر هیچ پلانیکی نه بوو، که واته تو بوچی
ده ته ویت له نزیکی بمینیته وه، به هه ر حال؟

ئه و پیاوه ی که ده بیت بیر لی بکه یته وه و کاتی خوتی
تیا ته رخان بکه ی، ئه و پیاوه یه که پلانی هه بیت — پلانیکی زور
تو کمه و باش، که بتوانیت خوتی تیا ببینیته وه. تکایه بروام
پی بکه که پیتده لیم — هه ر وه ک چون له به شی پشتریشدا پیم

دوبت — پیاو هه میسه پلانی ههیه، چونکه من که دهستمکرد
بکاری کومیدیا پلانم هه بوو، وه تهنانهت پیش ئه وهی یه کهم
دکته بکهم له پیش هانده راندا، ده مزانی ئامانجی ۵ سالی
امانورم ئه وهیه بيم به ئهستیره و ۲۵۰۰ دۆلار کوبکه مه وه
له ههفتهیه کدا به لایه نی که مه وه، تامه زرویم بۆ بردنه وهی ئه م
دیارییه بوو هر زوو توانیم ههفتانه ۲۵۰۰ دۆلار کوبکه مه وه و
زور دلخوش بووم به وه، هیشتا هر ئه مویت بيم به سهرتویی
ئهستیره کان، له بهرئه وه دهستمکرد به بهرزکردنه وهی نرخ،
هرلنده دا و ده مویت ۵۰۰۰ بۆ ۷۵۰۰ دۆلار له ههفتهیه کدا
پیدا بکهم، ههشت سالی خایاند، به لام من سهر که وتوو بووم
له به دیهینانی ئامانجی پاره پهیاکردنم و زور دلخوش بووم
به ره. له وه کاته دا چاوم به (سندباد) که وت.

ئه وه کاته، سندباد له نادى کومیدی کاری ده کرد له (بیرمینگام)،
و بریکی زور زوری پهیاکرد که له نیوان ۵۰،۰۰۰ بۆ ۷۰،۰۰۰ \$
دۆلار بوو له ههفتهیه کدا، واته له ۷ رۆژدا، ده مزانی منیش
شتیکی وام دهویت، سهرکه وتنه که ی ئه و وای لیکردم که درک
به ره بکهم شتیکی شاراو هه کاتی کومیدیدا ههیه — وه من
بیرسته پلانیکی درێژخایه ن دابنیم، تا بگه م به و جوړه ژيانه ی
که له ئه کته ریکی کومیدیدا ده بیینم، هه ولما له سهر شاشه ی
ناله فیزدۆن ده ربکه وم، تا ژيانیکی گونجاو بۆ خیزانه که م
دابینکه م و شانازی پیوه بکه ین، به م شیوهیه بیرم له ژيانی
خرم کرده وه، دواتر پلانم دانا که چۆن به دیبه یتم.

ده مزانی ئه وه ئاسان نابیت — و کاتیشی دهویت، چونکه
ژماره ی ئه و یانه کومیدیا نه که م بوون بره پاره یه کی و زوری
نیا پیدا بکه ی، وه ده بوو په یوه ندی گرنگت هه بووایه له که ل

تیمیکی نایابی کارکردن تا یاریده دهرت بیت و سهرکه و تورو
بیت، به لام له هه مووی گرنکتر من پلانی دریژ خایه نم هه بوو، و
ده مزانی چون هه نگاو بنیم به رهو سهرکه و تن، و له کوتایدا من
ئه و ئامانجانم هینایه دی و بگره زیاتریش.

کاتیگ گویت له هاوسهری داهاتوت بوو، وه لامی به که م و
دووه می دایه وه، به ته واوی تیده گهیت که مامه له له گهل چ جوره
پیاویک ده کهیت، ژیانی خوت مه به سته وه به ژیانی که سیکه وه
که هیچ پلانیکی بو داهاتوو نیه، له کاتیگدا ئه و له جیی خویه تی و
هیچ به رهو پیشناچیت، توش زوو بیت یان درهنگ هه ست به وه
ده کهیت که له گهل ئه ودا هیچ به رهو پیشنه چوویت.

پرسیاری (۳): تیروانینت چیه له په یوه ندییه کاند

ئه م پرسیاره چهند به شیک له خو ده گریت، که له رییه وه
ده توانیت ههستی ئه و پیاوه لیک بدهیته وه له باره ی جوره ها
په یوه ندییه وه — وهک ههستی به رامبه ر دایک و باوکی،
یان مندا له کانی، هه تا ده گاته په یوه ندی له گهل خودا، وه هر
پرسیاریک زیاترت بو ئاشکرا ده کات له باره ی ئه وه وه و تاچهند
جدیدیه له باره ی په یوه ندییه وه، وه له چ جوره خیزانیکدا گه وره
بووه، و ده بیت به چ جوره میردیک و باوکیک له داهاتوودا،
وه چی دهر باره ی خوداو ئاین ده زانیت. وه تاکه رینگا بو
ده سته و تنی وه لامه کان ئه وه یه پرسیار له باره یه وه بکهیت
و پیش ئه وه ی ئه و پیاوه ماچ بکه ی، یان ته نانه ت پیش ئه وه ی
رازی بیت ژوانی له گهل ببه ستیت، پرسیار ی لیکه. وه هه رگیز

درویل مه به و شهرم مه که له کردنی ئه م پرسیارانه، چونکه
نه گهر تو پرسیار لی نه کهیت و قسه ی له گهل نه کهیت، نه ی
به نه مای چی بکه ییت؟ نه گهر نه و پیاوه کیشه یه کی هه بوو له گهل
فسه کردندا، نه وه دلنیا به که هه له یه ک له نارادایه و خیرا رابه.
یه که م شت، بزانه که هه سستی چونه له باره ی خیزانه وه؟ چون
له خیزان ده روانیت؟ و ئایا ده یه ویت خیزانی هه بیت؟ هه سستی
چونه به رامبه ر مندال؟ نه گهر مندالت هه بوو به راشکاوی پنی
ملی بایزانی، چونکه نه وه مافی خویه تی، و گرنگ تریش له وه
مافی تریه بزانی که نه و خه یالی نه وه ده کات ببیت به باوک،
یان نه گهر نه و نه یو یست مندالی هه بیت و تو ویستت نه و هه ر
نیستنه بیت نه مه بوه سستینیت، (تکایه نه وه بزانه که وتی مندالم
ناریت، نه وه دلنیا به که رای خوی ناگوریت، به بی گویدانه
نه هه سته قولی به رامبه رت که هه یه تی)، بیجکه له وه ش،
ئایا چاره نوی نه م په یوه ندیه چی ده بیت، نه گهر نه و مندالی
ناریت و توش له هه مان کاتدا خاوه نی مندال بیت؟ دوا ی نه وه ش
پرسباری لیکه له باره ی په یوه ندی له گهل دایکیدا، نه وه یه که م
په یوه ندی پیاوه له گهل ژندا، نه گهر په یوه ندیه کی باشی هه بوو
له گهل دایکیدا، نه و به خوشحالیه وه نه و ده زانیت به پرزه وه
مانه له گهل دایکیدا بکات و خاوه نی جوړیک له بیرکردنه وه یه،
که چون خوشه ویستی دابینکردن و پاراستن ده رببریت، نه ک
ننھا به رامبه ر ژن، به لکو به رامبه ر هه موو خیزانه که.
من کوړیک ناتاسم دایکی خوی خوش نه ویت، ئیمه فیر
ده بین که بیپاریزین و دابینکه ری بین، ئیمه له دایکمانه وه فیری
کوړکی خوشه ویستی ده بین به رامبه ر ژن. بیگومان، نه گهر
بیاریک ناکوکی له گهل دایکی هه بیت، دلنیا به ناکوکی له گهل توش

دەبیت. ئەگەر گویت لیبوو وتی: من ودایکم؟! ئیمە زۆر پیکەرە
ناگونجیین..... ئەوا ژمارەکەی ونامەکانی لای خۆت بسەرەوه و
بەریگای خۆتدا برۆ.

دوای ئەوەی کەزانیت هەستی چۆنە بەرامبەر دایکی، دوای
ئەو پرسیار لەبارەیی باوکیەوه بکە، ئەگەر پەيوەندیەکی پتەوی
لەگەڵ باوکی هەبوو، ئەو بیگومان لەسەر کۆمەلیک بنەمای
بنەرەتی گەرە بوە و ئەم بنەمایانەش لەگەڵ خۆیدا ئەهینیت
تا لەمالەکەیی خۆتاندا جێبەجێی بکات، من لەوەش تێدەگەم
کە ژمارەییەکی زۆر لەمنداڵان بەبی باوک گەرە بوون، لێزەدا
دوو گریمانە هەیە، یان ئەوەتا ئەو پیاوێی گرنگی پێدەدەیی،
باوکیکی هەبوو کە پتەوێی مەرجهکانی پیاوێتی فێرکردووە،
یان لەنەبوونی بی باوکیدا خۆی کۆمەلیک شت فێر بووین،
کە کاتیک بوو بەباوک بیهوین بیکات، لەهەموو حالەتەکاندا،
پرسیاری لێکە لەبارەیی پەيوەندی لەگەڵ باوکیدا، بیگومان
و لەنامەکانی بۆت ئاشکرا دەکات کە دەبیت بە چ جۆرە پیاویک.

دەبیت پرسیاریشی لەبارەیی پەيوەندی لەگەڵ خۆدا
لێکەیی، با راشکاوبم: ئەگەر چاوت بەپیاویک کەوت پەيوەندی
لەگەڵ خۆدادا نەبوو، نە دەچوو بۆ کلێسا، وە حەزیشی نی
نەبوو بچیت، و هیچ بیرو باوەریکی نەبوو، کە وەک و هێزیک
پێنیشانەدر پەرەوی بکات لە ژیانیدا، ئەوکات ئەو کێشە دەبیت،
و لەکوێتاشدا بیجگە لەخودا بە چ پتەوێکی تری پەرەشتی
و لەلام دەداتەوه؟ وەچی وای لێدەکات بیر لەوەبکاتەوه بەوهفا
بیت بۆت؟ وە چی وای لێدەکات کە بەشیاوی مامەلە لەگەڵ
توو منداڵەکاندا بکات؟ وەچی وای لێدەکات کەوا هەستبکات
مروڤیکی تەواو؟ من نالیم نابیت ژوان لەگەڵ پیاویکدا بیهستیت

که ناچیت بو کلیسا، یان بیروباوه‌ری جیاواز بیت له‌گه‌لت. به‌لام
ئه‌گه‌ر ناوه‌رۆکی بیروباوه‌ری له‌گه‌ل تو جیاواز بوو ئه‌وکات تو
له‌کیشه‌دایت.

وه‌دوای تپه‌رپوونی ماوه‌یه‌ک به‌سه‌ر ژوانه‌که‌تاندا، و
قه‌کردن له‌گه‌ل یه‌کتردا، دوو پرسپاری تری لیبکه، وا باشتره
پیش ئه‌وه‌ی په‌یوه‌ندیه‌که‌تان قولبیتته‌وه ئه‌م پرسپاران به‌کیت،
به‌لام ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر په‌یوه‌ندیه‌که‌شتان قول بو‌یه‌وه هه‌ر
ده‌توانی ئه‌م پرسپاران‌ه‌ی لی بکه‌یت، له‌وانه‌یه وه‌لامه‌کان زۆر
نازارت بدات، به‌لام به‌لایه‌نی که‌مه‌وه له‌کو‌تایدا راستیه‌کانت بو
ده‌رده‌که‌ویت.

پرسپاری (٤): رات چیه سه‌باره‌ت به‌من؟

پنویسته له‌سه‌رت دوای چه‌ند ژوانیک ئه‌م پرسپاره بکه‌یت،
چونکه پنویستی به‌کاته تا بتناسیت، به‌لام وه‌لامه‌که‌ی گرنه
ده‌یت، چونکه بو‌ت ئاشکرا ده‌بیت که‌پلانه‌که‌ی چیه بو‌ت، ئه‌گه‌ر
ئێوه چه‌ند جاریک چاوتان به‌یه‌کتر که‌وت و قسه‌ی زۆرتان
پیکه‌وه کردو و کومه‌لیک شتت ده‌رباره‌ی زانی، به‌لام گرنه‌ترین
شت ئه‌وه‌یه که‌تو ده‌ته‌ویت رای ئه‌و بزانیته‌ی ده‌رباره‌ی خو‌ت،
مافی ئه‌وه‌ت هه‌یه بیزانیت، بروابکه ئه‌و هه‌ر له‌یه‌که‌م جار شتیکی
نیدا به‌دی کردووی، توش ده‌بیت ئه‌وه بزانیت، شتیکت سه‌رنجی
ئه‌وی راکیشاوه — بو نمونه‌ی چه‌زی له‌قژته، یان چاوه‌کانت، یان
قاچه‌کانت، یان جلوه‌رگه‌کانت، چونکه ئه‌و ته‌نها بو نزیکایه‌تی
لێت نزیک نه‌بوته‌وه، و دوای ئه‌و تیکه‌لبوونه سه‌ره‌تاییه، پیاو

دهیه ویت بزانتیت که نه گهر تو له و جوره ژنانه بیت ئاسان خوت
بدهی به دهسته وه، دواتر به جیت بهیلتیت، یان ده مینیتته وه لات تا
زیاتری لیت ده ست بکه ویت، نه وکات ده توانیت هه موو نه مانه
بو ده ربکه ویت له ری و ه لام دانه وه یه وه.

جوان گوی له وه لامه که ی بگره: دلنیا دکه مه وه که واده بیت،
چونکه پیاو هه موویان به هه مان شیوه وه لام ده دهنه وه: «من یم
وايه تو ژنیکی نایابی، و دایکیکی باشیش ده بیت له داهاتوودا، و
تو رووخوش و میهره بانیت و به راستی تو جوانیت، و تو هه ست
بزوینی و چالاک و نه رم و نیانیت، ئیشکه ریت و زور زیره کیت،
وه تو له و جوره ژنانه ی که من ده توانم ویتای خومی له گه لدا
بکه م» و هه موو نه شته پروپوچانه ده زانین که تو حه ز نه که ی
گویت لئی بیت، له گه ل نه وه شدا نه وه نه وه لامه نیه که تو به دوایدا
ده گه رییت. تو شتی تایبه ت و دیاریکراوت ده ویت، تو ده ته ویت
بزانتیت که رای چیه به رامبه رت، نه ک به شیوه یه کی پروکارو
پوکه ش، له به ره نه وه به رده وامبه له قسه کردن له گه لی، وه به دوی
نه شتانه دا بکه ری: «ئوو، پیت وایه که من میهره بانم؟ چی
وات لیده کات وایر بکه یتته وه؟» دوی نه وه دانیشه و گوینگره،
نه گهر نه یتوانی نمونه یه کی دیاریکراوت بداتی که میهره بانیتی
پی گوزارشت بکات، که واته نه وه رایه کی پروکesh بووه،
به لام نه گهر وتی» نه و پروژته بیره که په یوه ندیت پیوه کردم
له پروژی له دایک بوونی دایکمد، بیرت خستمه وه که کارتی
پیروزبایی بو بکرم؟ نه وه هه لسوکه وتیکی میهره بانی تو بوو»
نه گهر وتی «تو ده بیت به دایکیکی نایاب» بلی نه و شتانه
چیه که وات لیده کات من دایکیکی نایاب یم، وه به م شیوه به
له گه ل باسکردنی هه ر تایبه تمه ندیه ک بووت، ئاستی نه م سیفته

تایبه تانه ناماژهیه کی تر ت ده داتی له باره ی نیازی نه و پیاوه وه
مه باره ت به په یوه ندیه که تان. نه گهر له توانیدا بوو تایبه تمه ندیت
به بیه خشیت، نه وه مانای نه وه یه گویت بو ده گریت و زانیاریت
له سر کرده کاته وه، وینای نه وه ده کات که نه گهر په یوه ندیت
له گهل بیه ستیت، و نه مه نه وه ده گه یه نیت که به لایه نی که مه وه
مردو وکتان به هه مان شیوه له په یوه ندیه که تان ده روان.

پرسیاری ۵: هه ست چۆنه به رامبه رم؟

پنویسته تو «رای خۆت» و «ههستی خۆت» تیکهل
نکهیت، چونکه نه م دووانه دوو شتی جیاوازن، و نه گهر پیاو
نه توانی ههستی خۆیت پی بلیت دوا یه ک مانگ له ژوان،
چونکه نه وه ده گه یه نیت که هیچ ههستی کی بو ت نه ته نها
شتی لی ویتوویت، پرسیار له و پیاوه بکه که ههستی چۆنه
به رامبه رت، دواتر ده یینیت که چۆن سه ری لیده شیویت و
ده لاریت، و ده ست ده کات به ووتنی نه م شتانه: پیشتی پیم
دنی، پیم وایه تو.....» خیرا قسه که ی پی ببره و پی بلن:
«خیر، نه خیر، من ده مه ویت بزانه هه ست چۆنه به رامبه رم
سه ری بکه که چۆن کورسیه که ی ژیری ده له قینیت و سه ری
ده خورینیت، یان جگه ره یه ک داده گیر سینیت یان هه ر شتی کی
بکه تا خزی له وه لامدانه وه بدزیته وه، یان ته نانه ت بیر ده کاته وه
کنتر چاره ری ده که ی چیت پی بلیت، به لام تو ده بیت وای لی
بکیت و ده لام بداته وه.

نیکه ران مه به نه گهر ده ستبه جی و ده لامی نه دایته وه: چونکه

ئه و نایه ویت بچیته ئه و به شهی خویه وه که حهزی لینی نیه بچیت،
ئه ویش به شی سوزه، چونکه پیاوان زورباش نین له رهفتارکردن
له گهل عاتیفه دا و ئاسان نیه ده ری ببرن. پیاوان وه لامی پرسیار
ده رباره ی خودا و مندا ل و دایکیان ده دهنه وه، به لام تو به م
پرسیاره ت داوای لی ده که یت که بچیته قولایی ناخیه وه و (دی
ئین ئه ی) ئیمه ش وا درووست نه بووه که هه ست و سوزی
خومان بو هه موو که سیک ده ربرین. به لام ئه وه ناگه یه نیت که
واز له پرسیارکردن به ینیت. ئه وه ی تو بو ی ده که ریت له ناو
وه لامه که یدا شتیکی له م شیوه یه یه که بلیت: کاتیک ناتینم،
تامه زروم قسه ت له گهل بکه م، و هه میشه ده لیم ئه بیت ئیستا
چی بکات، کاتیکیش ده تبینم هه ست به باشی ده که م—تو ئه و
ژنه ی که هه ولی دوزینه وه یم ده دا»

به شیوه یه کی تر، وه لامه که ی ده بیت وات لی بکات هه ست
به خوشی بکه یت، له وانه یه هیشتا نه که وتبیته خوشه ویستی
تووه، به لام شیتی تویه و به لایه نی که مه وه بیر له وه ده کاته وه
په یوه ندیه کی دریزخایه نی له گه لت هه بیت، چونکه کاتیک
ده ستیکرد به ده ربرینی خوشه ویستی خوی بو ت، ده تخاته په نای
ئه و که سانه ی که ده یانپاریزیت و دابینکه ریا نه ، داها تویه ک
له گهل تودا ده بینیت و ئه مه ئه و شوینه یه که تو ده ته ویت له گهل
ئه م پیاوه دا لینی بیت.

وه لامی «پیم وایه تو زور نایابیت» مه به سته که ناپیکیت،
ئه گه ر دوا ی ئه وه ی پرسیار ت لی کرد و هه سته کانی زور قول
نه بوون به رامبه رت—به پروونی ئه و هیچ تو ی به لاوه گرنگ
نیه —توش ده بیت له نزیکه نه مینیته وه.
پشوویه ک بده و چاوه ری بکه، تا ئه و شتانه ی لات گرنگ

و دهتهویت ههستی پی بکهیت و گویت لیان بیت، لهو پیاوهی
کهئاره زووی پیکهینانی په یوهندی دهکهیت لهگه لیدا.
ئیمه ی پیاو ئاگادارین که ده بیت وهلامی ئهم پرسیارانه
بدهینه وه، و ههر پیاویکی راسته قینه توانای وهلامدانه وهیانی
ههیه، لهوانه یه زور وهلامه کانت به دل نه بیت، به لام ئهو وهلامیان
دهداته وه، ئه گهر رهتی کرده وه وهلام بداته وه، که واته خۆتی پیوه
سه رقال مه که و بیت وا نه بیت که ده توانیت دواتر چاره سه ری
بکهیت—وه چاوه ری بکهیت تا زیاتر ئاشنا بیت لهگه ل—
چونکه ئهمه جگه له هیوایه کی کویرانه هیچی تر نیه. وه پیش
ئهو زور به خراپی بۆت دهرده که ویت که ئهم پیاوه بۆ تو نابیت،
دوای ئهو قسه ی دلی خۆت بۆ هاوړیکهت ده کهیت وه کو ئهمه:
«ئەزانی چی، من له گه لی خه وتووم، ئه ویش به ته مای هیچ نیه،
و من ته نانهت ناشزانم مندالی خوشده ویت یان نا...» مه هیله
ئهمهت به سه ر بیت.

چاونه ترس به —مافی خۆته پیشتر ئهم وهلامانه بزانیته
له گه ل یاسای ۹۰ رۆژی، که له به شی دواتر ئاماژه ی پی ددهم.
تو پیویسته ئهم پرسیارانه بکه ی له سه ره تای په یوهندی که تان و
له رۆژه کانی سه ره تای دلداریتان.
ئه گهر تو ئیستا له په یوهندی دایت له گه ل که سیگدا، ئهم
پرسیارانه هیشتا به سودن، ئه گهر تو وهلامه کان نازانیت
ده توانیت داوای روونکردنه وه یان بکه ی، یان هز ده کهیت
ئهم پرسیارانه بکهیت، تاوه کو دلنیا ببیته وه لهو زانیاریانه ی
سه بارهت بهو دهیزانیت، تاوه کو بزانیته ئایا پیویسته کوتایی
به په یوهندی که تان بهینیت یان به ئاراسته یه کی راستی بهیت،
لهوانه یه وهلامه که یارمه تیده رت بیت تاوه کو زیانه کانت که م

بکەیتەوه پیش ئەوهی سالی زیاتر بەفیرۆ بەدی لەپە یوەندیە کدا
کە بەو شیوەیە نیه تۆ دەتەوێت، یان لەوانە یە وەلامەکان وات
لی بکات کە بلی «ئوو، من خوشحالم کە لەگەڵ ئەم پیاوە دام»،
و ئەوەش بزانه: کە ئێمە بۆیە وەلامی پرسیارەکان
دەدەینەوه، چونکە حەز دەکەین باسی خۆمان بکەین، و وەلام
دانه وەمان ومان لی دەکات کە تیروانینمان جیاوازبێت سەبارەت
بەو ژنە ی کە پرسیارەکە ی لی کردووین.

بیگومان دەمانەوێت بۆچوونی ژنەکانیشمان بزانی لەو
بارە یەوه، بەلام ئەگەر نیازمان پاک نەبوو بەرامبەر تان، ئەوکات
حەز ناکەین بزانی بۆچوونتان چیە. پیاوەکەش لەوانە یە بەهۆی
ئەم گفتوگۆیەوه تۆی بۆ دەربکەوێت و واھەست بکات کە مامەلە
لەگەڵ ژنیکی ژیردا دەکات، بۆ نموونە: لەوانە یە پیت بلیت
کە دە یەوێت بپیت بە ئەندازیار و شەوانە دەچیت بۆ کۆلیژ تاوھکو
بروانامە بە دەست بەینیت، تۆش پیتی بلیی کە چەند ھاوپیەکی
ئەندازیاریت ھە یە و ئامادە ی بە یەکیان بناسینیت تاوھکو
یارمەتی بدن و ئامۆژگاری بکەن، وە ھەولێ دەستکەوتنی
کاریکی نوێ دەدات، و کاتیکیش تۆ دەستی یارمەتی بۆ درێژ
دەکەیت بەم شیوە یە بیرت لیدەکاتەوه؛ «نایابە، ئەم ژنە گرنگی
بە ئامانجەکانم و ئاواتەکانم دەدات، و دەستی یارمەتی بۆ درێژ
کردم، لەوانە یە ئەو کەسە بپیت کە وام لی بکات بەرەو پیش
بچم»، لەوانە یە مەبەستی لە بەرەو پیش چوون ئەوە بپیت کە تۆ
لەپلانەکانیدا ببینیتەوه، تۆ زانیاریت دەستکەوت لەبارە یەوه و
خۆت لەو نیوەندەدا دەبینیتەوه—ئایا من خۆم دەبینمەوه لەپلانە
کورتخایەن و درێژخایەنەکانی دا، وەکو بەشیکی لە خیزانەکە ی
و مندالی بۆ بخەیتەوه، یارمەتی بەدی لەکارەکانیدا، پە یوەندیت

پتهو بکهیت له گهل دایکی و پالنه ری باوکی منداله کانم بم،
هه موو ئەم شتانه؟ ئەویش زانیاری دەستدەکه ویت، دلنیا به که
ئەو کورە ی پرسیاری لێدەکهیت به زیرەکی و به مه راقه وه گوی
بو پرسیاره کانت ده گریت و لیکدانه وه ی ئەو ده کات که ئایا تو
ژنیکی باشی بو هه لگرتن یان ژنیکی شیاویت بو راوی چیژ.

یاسای ۹۰ رۆژ

۱۹۷۷ سالیکی باش بوو، من له (کلیقله ند) ده ژيام،
شوqeیه کی نویم هه بوو، که پیکهاتبوو له ژوو ریکی نووستن،
هیشتا نه متوانی بوو ئەو سه یاره یه بکرم که خۆم هه زم لێ
بوو، به لام من هه و لم دها و کارم ده کرد بو به دهسته یانی
و ئیشم ده کرد له کۆمپانیای فۆرد بو ئۆتۆمبیل، زۆربه ی کات
له و ئیشم ده کرد، وچه ندین کاتر میترم له کارکردندا به سه ر برد،
وه توانیم پاره یه کی زیاتر په یدا بکه م که لای که سیکی وه ک من
وه ک خه ونیک وابوو، به لام له وه گرنگتر، ئەو بوو که کۆمپانیای
فۆرد به خشش (سود و قازانجی زیاده) ی هه بوو، که نه تده توانی
وه ری بگری هه تا ماوه یه کی زۆر خزمهتت نه بوایه، ده توانیت
موچه کهت وه ربگریت، به لام نه تده توانی به خشش وه ربگریت:
هه تا فه رمانبه ریکی چالاک نه بیت و کاتی ته واوه تی خزمهت
نه کهیت و هه تا به خشش وه ربگریت نابیت به یه کی که له
کارمه نده هه میشه ییه کان.

دابینکردنی بیمه ی دلنیا یی ته ندروستی: ئەو هیه که ئەو
شوینی کارکردنه بریک له موچه ی کارمه نده که ده برن تاوه کو
هه موو خه رجیه ته ندروستیه کانی بگره ئەستوی خویان، به لام
ده بیت له و ماوه ی که ئەوان دیاریان کردووه بۆ، تاخزمه تی

ته واوه تی بکات، تاوه کو ئه م هه له بیگریته وه.

سیسته می کارکردنی کومپانیای فورد وابوو، که ده بیت به لایه نی که مه وه بۆ ماوه ی ۹۰ رۆژ کار بکهیت، پیش ئه وه ی دلنایای ته ندروستیت بگرنه ئه ستۆ: به ریوبه رایه تی کومپانیا که پی و وتم: ئیمه قازانجی زیاده ت بۆ دابین ده کهین. دوا ی ئه وه ی که من به سه ختی کارم کردو خۆم سه لماند، له کاتی دیاریکراودا ئاماده بم و گوێرایه لی فه رمانه کان بم و خۆم بگونجینم له گه ل هاو پیشه کانم بۆ ماوه ی ۹۰ رۆژ، دوا ی ئه وه ده توانیت چاره سه ری پزیشکی و ته ندروستی وه ربگریت، وه ده توانیت داوا ی پزیشک بکهیت بۆ پشکنینی چاوه کانت_کیشه نیه_ ئیمه گرنگیت پی ده دهین گه ر توشی هه ر گرفتیکێ ته ندروستی بویته وه، ئیمه گرنگی به ته ندروستی تۆ چاو و ددانی منداله کانیشته ده دهین، ئه گه ر ژنیشته هه بوو ئه وا گرنگی به ته ندروستی ئه ویش ده دهین، وه ئه گه ر کیشه ی ددانی هه بوو چاره سه ری ده کهین، گرنگی به هه ر مندالیکێ دیکه ش ده دهین که له داها توودا ده یخه نه وه، له گه ل ئه وه ش گرهنتی خیزانه کهت ده کریت پاکجی قازانجی زیاده شته بۆ دابینده کهین.

ئه زانی چی؟ هه موو ئه مانه بۆ من رۆون بوو. من ته حه دام کرد تانیسانی هه موو کارمه نده کانی بده م که من جدی و ئاماده م بۆ کارکردن، تا موچه وه ربگرم و سودمه ندیش بم له دابینکردنی خه رجیه کانی ته ندروستی پزیشکی و ددان، منیش وه کو پیاویک پیویست بوو وه ده شموویست خۆم به سه لمینم که ئاماده م بۆ ته حه دا و شایه نی وه رگرتنی پادا شتم. رازی بووم به مه رجا کانی کومپانیای فورد، و واژۆم له سه ر ریکه وتنه که کرد، ده موویست بیم به به شیک له خیزانی فورد.

رۆژی یەكەم كە موچهكەم وەرگرت، سەرپەرشتیارەكە
هات بۆ لام و ووتی: «ئەو چەكی پارەكەیه، سوپاس بۆ
ئامادەبوونت» چەكی پارەكە نایاب بوو، بەلام نەمدەتوانی
چاوپێكەوتنی دكتۆر دابنیم لەكاتیكی نزیکدا، من هەوکردنی
ددانم هەبوو. نەفرەت، دوو ددانی پیشەوەم دەلەقی و خەریك
بوو دەكەوتنە ناو دەمەوێ. بەلام نەمدەتوانی هیچ چاوپێكەوتنیک
دانیم بۆ لای دكتۆری ددان لەماوەی ئەو ۹۰ رۆژەدا. چونكە
كۆمپانیای فۆرد پیشتر پێیان وتبوم كەخۆم بسەلمێم بۆ ئەو
كەسانەى كەئیمزا لەسەر چەكی پارەكە دەكەن، لەپێناو بەخشش
وقازانج.

هاوكێشەیهكی زۆر سادە بوو: بەسەختی كار بکە، خۆت
بسەلمێنە و قازانجەكە وەرگیرە.

ئەزانی چی؟ هەمان شتیشتە بۆ كارە حكومیەكان، وەكو
نوسینگەى پۆستە و فەرمانگەكانى تۆمارکردنى تۆتۆمبیل —
تەنانەت هەندێك لە كۆمپانیاكەنىش دەبێت خۆت بسەلمێنیت تا
شتى باش و شتى زیاده و پاداشتی زیاتر بەدەست بهێنیت.
كەواتە ئەگەر كۆمپانیای فۆرد و حكومەت هیچ بەخششێك
نەدەن بەپیاو هەتا ئیش نەكات و خۆى نەسەلمێنیت، كەواتە
ئێوەى خانمان بۆچی بەخشش ئەدەن بەپیاوان پێش ئەوێ
خۆیان بسەلمێن كەشایەنى ئەوێن؟

دەى، ئێوە دەزانن مەبەستم لەچییه (بەخشش). مامەلەى
باش و خواردن دروست كردنە بۆى، یان چوونەدەرەوێ لەگەڵى
بۆ نانی ئێوارە یان یارمەتى بدەى لەهەلگرتنى جلەكانیدا و
بانگێشتى مالهەوێ بکەى تا بە دایكتى بسەلمێنیت، مەبەستم
ئەم شتانە نیه، ئەم شتانە لەمیانەى سەرەتای پەيوەندیەكەتاندا

رووده دات—ههردووکتان شتی تایبته بۆ یه کتر ده کهن چونکه
گرنگی به یه کتر ددهن.

من مه به ستم له به خشین په یوه ندی سیکیسیه، نه گهر تو
به خشش بدهی به پیاویک که ته نها ههفته یه ک یان دوو ههفته یه
ناسیوته، نه واهه له یه کی زورگه ووه ده که یت. تو نه و پیاوه
ناناسیت—هه رچونیک بیت زوریش نازانیت له باره یه وه. نه و
ناتاسیت، خوی نه سه لماندوووه بۆت، و له وانه یه له هه ر ساتینکدا
بیت جیت به یلینیت، بیجگه له خۆت سه رزه نشتی که سی تر مه که.
بیری لیکه ره وه: نه و پیاوه ی که له گه لی خه وتی پیش
تیپه ربوونی ۹۰ رۆژ به سه ر یه که م چاوپیکه و تناندا، ئینستا
له کوینی؟ گره و ده که م که چیتر په یوه ندیت له گه لی نه ماوه.
راسته هه ندی که س هه ن، لیره و له وئ زوو په یوه ندی سیکیسیان
کردوووه و که چی تا نه مروش هه ر پیکه وهن ماون، به لام نه م
جۆرانه زور ده گمه نن.

زۆربه ی کات نه و پیاوه ی که سیکیس له گه ل ژنیک ده کات،
به بی نه وه ی هیچ هه ولنیک بدات تاخوی به سه لمینیت، نه و ژنه
به جیده هیلینیت و ده پروات، بنیادنانی بۆ په یوه ندیه کی ریک و
پیک له گه ل ژنیکدا که به جۆریک له جۆره کان تا قی ده کاته وه بۆ
ماوه یه کی دریز، تا زیاتری له باره وه بزانیته.

من دلنیا م که نه و ژنه هه ر زوو یاساو بنه مای خوی
داناوه له سه ره تاوه و ده سگیرانه که ی سه رپشک کردوووه که
به بنه ماکانی رازی ده بیت، یان بروات به پیی خۆیدا، نه م جۆره
زانیا ریانه، ئاماژه یه ک دده دات به پیاو که تو یاری دهستی هیچ
که سینک نیت—و له پیی نه م زانیا ریانه وه تیده گات که نه و
شانه ی هه ته—به خششه کانت—شتگه لیک ی تایبته تن لای

تو، توش پیویستت به کاته تا ئاشنای ئه و پیاوه و شیوازه کانی
بییت، تا بریار بدهی بزانیته ئایا شایه نی به خششه کانه یان نا.
ئه و پیاوه ی که ئاماده یه کاتی خوی بو داواکاریه کانت
تهرخان بکات، ئه وه ئه و پیاوه یه که ده ته ویت له گه لی بمینیتته وه،
چونکه ئه و پیاوه ش به هوشه وه بریار ده دات، ئه ویش کاتی نیه
له یاریکردندا به فیرو ی بدات، و له گه ل ئه وه ش هه موو شتیکی
ده کات نه ک بو مانه وه ی کاره که ی، بگره به ره و پیشی ده بات
وشانازی ده کات که سودمه ند بیته له به خششه کانت.

لهو کاته دا تو خه لاته گه وره که ده بهیته وه، پاریزگاری
له گه وره بی خوت ده که یت و ریژی خوت ده هیلیته وه، و ریژی
ئه و پیا وهش به ده ست ده هینیت که ده زانیت تو به راستی شایه نی
ئه وهی که چاوه رییت بکات، هه رچه ند کات بخایه نیت.

بیگومان، ده‌بیت ۹۰ رۆژە که به‌داناییه‌وه (ئاقلیه‌وه) به‌کاربه‌ئیت: ئەمە ماوه‌ی تاقیکردنە‌وه‌یه، هیچ سودی‌کت پێناگە‌پە‌نیت ئە‌گەر ئە‌م پیاو‌ه هە‌لنە‌وه‌شینی‌ت و بۆ‌ت دەر‌نە‌که‌ویت که‌که‌سی‌کی چۆ‌نه، لە‌ماوه‌ی ۹۰ رۆ‌ژدا تۆ پێ‌ویسته‌ بی‌شک‌نیت: کاتی‌ک دە‌لێ‌ت دێ‌م و کاتی‌ک دوا‌ده‌که‌ویت و پە‌یو‌ه‌ندی نا‌کات، ئایا هاو‌ری‌کانتی خۆ‌ش ئە‌ویت، ئایا گر‌نگی به‌ هاو‌ری‌کانت دە‌دات: ئە‌گەر من‌دال‌ت هە‌بوو ئایا خۆ‌شی دە‌وێ‌ن و گر‌نگیان پێ‌ده‌دات: ئایا خۆ‌شی دەر‌ده‌بری‌ت لە‌به‌ر ئە‌وه‌ی ئێ‌ستا لە‌گە‌ڵ تۆ‌دایه‌؟ بە‌لام لە‌هە‌مووی گر‌نگ‌تر ئایا ئە‌و پیاو‌ه‌یه که‌وێ‌نای خۆ‌ت بکه‌یت پە‌یو‌ه‌ندی‌ت لە‌گە‌ڵ‌دا هە‌بی‌ت؟ یان ئایا ئاما‌ژە‌یه‌ک هە‌یه که‌هە‌ستی‌کی به‌هێ‌زت پێ‌ بی‌ه‌خشی‌ت و وات لی‌بکات لە‌ژی‌انت بی‌خه‌یه‌ دەر‌ه‌وه‌؟

ئەزانی چۆن؟ بۇ نموونە: تا ئیستا بانگه‌یشتی کردوی

بو مالی خویان، و تنها ژماره ی موبایله کت لایه، وهلامی
ته له فونه که ی ناداته وه کاتیک له گهل تودایه و نه گهریش وهلام
بداته وه دهنگی نزم دهکاته وه له سوچیکدا، تاوه کو تو گویت لای
نه بی__ نه و پیت ده لیت که له گهل ژنیکي دیکه دایه، یان خوت
به جوریک نه وهت بو دهرده که ویت.

نه مانه ههستیاری و مهیلن، تو ناتوانیت پیاوړکت بو
دهربکه ویت که که متر له ۹۰ پوژه په یوه ندیت له گه لی هه یه، نه زانی
بو؟ چونکه نه و پیاوړه ی که تنها بو دهستکه و تنی به خششه کانت
په یوه ندیت له گهل داده نیت له سهره تادا به باشتترین شیوه رهفتار
دهکات، تا وات لیتکات وا بزانتیت که که سیکی شایسته یه، به لام
بیگوومان له کوتایدا پرووی راسته قینه ی خوی دهرده خات.

به لایه نی که مه وه ۹۰ پوژ بده به و پیاوړه، نه وکات ده توانیت
بونی هه موو بیرکردنه وه کانی بکه یت و دلنیا ببیته وه که پیاوړکی
گونجاوه بو ت یان نا.

مافی خوته داوای نه وه بکه یت که ده ته ویت__ وه
به ته واوړتیش به دهستی به نیت: ه پرسیاره که ی لیکه (ههر وهک
له به شی پشتردا باسکرا)، وه ریگری بکه له پیشکه شکردنی
به خششی زیاده و ریزی خوت بگره.

نه گهر تو ریزيکی زور له خوت بگری، نه و او تو توماتیکی نه و
پیاوړه ناراسته ده که یت که ریزت بگریت. لای گه ری با خوی
به لمینیت تابه خششه کانت به دهست به نیت، گره نیت ده که م
که تو باشتترین پیاوړت دهست ده که ویت__ کاتیک قایل بو ویت
نه و شایه نی نه وه یه به خششه کانتی بده یتی، ده توانیت وه کو
ساندو یچیک پیشکه شی بکه یت له سهراندا.
چاوه ری بکه: ده زانم بیر له چی ده که یته وه: بیر له وه

دەکەیتەوه کە ئەگەر سیکسی دەست نەکەوت لە تۆوه، ئەوا دەپروات و لە شوینیکی تر بەدەستی دەهینیت، وە تۆش تاکە چانسی خۆت لەدەست دەدەیت تا بیکەیت بە هی خۆت—یان وا بیر دەکاتەوه کەتۆ یاری پێدەکەیت ئەگەر وات لیکرد چاوەڕێ بکات، وە دەپروات بۆ لای ژنیکی تر تا پێوهی خەریک ببێت.

تۆ هەلەیت.

لەرستیدا ئیمە پیاوان یەکیک لەو بیرکردنەوانەیی تۆ بەکار دەهینن، تا ژنان ناچار بکەن چاوەڕوانیکردن گونجاو نیه، و پێویستە بەخێرای و بەزوویی خۆیان بدەن بەدەستەوه، گویم بۆ رابگرە، ئەگەر ئیمە پیاوان بتوانن بەئاسانی بروات پێ بهێنن تا لەگەڵت بخەوین هەر لە ۵ خولەکێ سەرەتاوه، لەیەکەم بینیدا، ئەوا دلنیا بەکە ئیمە ئەگەر بتوانن ئەو کارە دەکەن، وە ئەمەش نەیتێ نیه: پیاوان خۆشەویستی دەکەن و سیکسیشیان دەوێت، هەولیشی بۆ دەدەن (بیگوومان لە سنوری خۆیدا)، تا پێی بگەن بە هەر رێگایەک بێت.

ئەزانی چی؟

ئەو دەتوانێت چاوەڕێ بکات. بەلێ بەدلنیا یەوه راستە، تۆ سەرکێشی ترساندنێ دەکەیت، بەلام ئایا ئەو پیاوهی کە لەگەڵی نووستووێت بەبێ هیچ پابەندبوونیک یان تێرمانیک، لە ویستەکان و پێداویستیهکان و باری سۆزداریت، ئەو پیاوهیە کە دەتەوێت بروات و بەجێت بهێڵێت؟ ئایا ئەو ناهینیت کە شتیکی تایبەت تەرخان بکەیت بۆ ئەو پیاوهی کە بەراستی شایەنی بەخششەکانته؟

تو هیزی نه‌وهت هه‌یه که وای لی بکه‌یت چاوه‌ریت بکات، تا
بوت بسه‌لمینیت که‌شایه‌نی خوشه‌ویستی و سۆزی تویه.
به‌م شیوه‌یه بیر لی بکه‌روهه: کاتیک دیته سهر نه‌وهی
که‌ئیمه‌ی پیاو سیکس له‌گهل ژنیکدا بکه‌ین، ئیمه بریار له‌و شته
ناده‌ین و ناتوانین دیاری بکه‌ین که که‌ی نه‌و کاره‌مان له‌گهل
ده‌که‌ی—ئهم بریاره به‌ده‌ست ئیوه‌یه خانمان.

بریار لی نه‌وه‌ی که‌ی ماچت بکه‌ین، وه که‌ی یه‌کتر له‌باوه‌ش
بگرین؟ هه‌موو ئه‌مانه بریار لی تویه و به‌ده‌ست تویه.

ئیمه ده‌ست له‌سهر به‌شیکی له‌شت داده‌نین، بو نمونه
ده‌ست ده‌خه‌ینه سهر شانت، تو بریار ده‌ده‌ی ته‌گهر ده‌ستمان
له‌سهر شانت بمینیت‌هوه، یان ده‌ستمان لا ببه‌یت، کاری ئیمه
نه‌وه‌یه که‌ رازیت بکه‌ین(قایل) تا نه‌وه‌مان پی بده‌ی—تا ریگامان
بده‌ی ده‌ست لی بده‌ین و ببین به‌ خاوه‌نی. به‌لام بریاره‌که‌ له
کوتایدا بریار لی ت.ق.ی.ه.

له‌به‌رئه‌وه ده‌ستبه‌رداری ئهم هیزه مه‌به، وه بیپاریزه،
ده‌ستبه‌رداری مه‌به هه‌تاوه‌کو پیاویک نه‌بیت که‌ شایه‌نی بیت و
ریزی بگریت و له‌به‌رامبه‌ریدا شتیکت بو بکات.

نه‌وه راستیه.

ژنان چه‌ندین ئیمپراتۆریه‌تیان هه‌ره‌س پیه‌یناوه، به‌هۆی ئهم
هیزه‌وه، ئهم هیزه یارمه‌تی کیلۆپاترای دا که‌ رۆما خاپور بکات،
ئینجیل بخوینه‌روه‌وه ده‌لی: « ئیمه ئیستاش گیرمان خواردوه
به‌هۆی هه‌واوه. »

ژن هه‌ر له‌ کۆنه‌وه خاوه‌نی ئهم هیزه بووه، و تۆش خاوه‌نی
ئهم هیزه‌یت — وه ده‌توانیت وا له‌و پیاوه بکه‌یت که‌ به‌بوه‌ندیت

له گەلی هەیه چاوه ریت بکات تا به خششه کانت به دهست بهینیت.
ئو به لام من نالیم که ناتوانیت هیچ به خشیت به پیاو: بو
نمونه ده توانیت که میک به خششی بچوکی پی بدهی له ماوهی
ئەم ۹۰ رۆژەدا، ده توانیت باوهشی پێدا بکهیت و ماچی بکهیت،
وه به ته له فۆن قسهی له گەل بکهی و برۆن بو پارک تا پیاسه
بکهن پیکه وه، ئایسکریم بخۆن، و برۆنه دهره وه بو نانی ئیواره،
وه ئەو کاتهی که له گەلی به سهر ده بهی، وه کو به خششیک
وايه، وه ئیمه کاتیک له گەلت دین بو خواردنی ژهمی ئیواره،
ناتوانیت وینای بکهیت که چهند تامه زرۆی بینیتین، تا بینین
له ماعت داوه له لیوه کانت و دهره وشینه وه، وه چاوه کانت
رشتوو و قژت لوول کردوو، یان ههر وهک خۆی بهرت
داوه ته وه — وه دهره وشیتته وه، ناتوانم پیت بلیم چ به ئاوات
گهشتیکه که ده زانین کاتی تۆمان به دهستهیناوه. وه دهرکه وتن
به ئاشکرای له گەل تۆدا ههر بو خۆی به خششیکه بۆمان: ئەمه
هه موو ئەو چه سپاندنه یه که ئیمه ده مانه ویت و ئەوه به خششینیکی
باوه پینه کراوه.

له باوه شکردن؟ به خشینه

ماچکردن؟ به خشینه

رێک پۆشیت؟ به خشینه

هاتنه دهره وه له گەلمان؟ به خشینه

وه گۆرینه وهی نامه ی ئەلکترۆنی؟ به خشینه

به لام ئەگەر ویستی له گەلت بخه ویت — وه منداڵ بخاته وه،

خیزان درووست بکات؟ ئەمانه به خششن (قازانج — سوود)

جیاوازن له به خشین.

پیاو ۹۰ رۆژی له بهردهستدایه تاخۆی بسه لمینیت، بهو

ماوەیە تۆ دەتوانیت ئەو پیاوێت بۆ دەربکەویت، وادابنی تۆ
لیکولەریت — چونکە هیچ کەسێک وەکو ژن ناتوانیت راستیەکان
ناشکرا بکات. تۆ پۆلیس شەرمەزار دەکەیت و فیلێکی بچووک
لیکولینەوه دەکەیت، کە لەبەرنامەی «لاو ئاند ئۆردەر»، (سی
ئیس ئای) پشاندراوێ کە بەشی ژماردن وابوو لەبەرنامەی سی
سەم ستریت، تۆ دەتوانیت هەندێک شت لەبارەی پیاوێک وە ناشر
بکەیت کە لەوانەیه خۆشی نەیزانیبێت. کەواتە دەستبەکار بە
کەمیک لەو سیناریۆیانە بەکار بهێنە کە یارمەتیدەرت دەبێت
لەتێگەشتنی ناسنامەی ئەو پیاوێ تا بزانی، کە تا ئەو پادە
باشە، کە شایەنی بەخششەکانێ بێت. ئەمانە کۆمەڵیک شتێ
لەوانەیه بتهوێت دەری بخەیت کاردانەوهی چۆنە، کاتێک پێی
دەلێت کەمیک کێشەم هەیە؟

لەوانەیه سەیارەکەت بشکێت، یان بۆیلەری مالهەت
دوا هەناسەکانی دەدات، یان خەریکە مندالەکانێ لە دەست
دەردەچن، تۆش توانات بەسەریاندا ناشکێت، تۆ نیگەرانی و
شەکەتی بە ڕووخسارتهوه دیارە — وە ئەو دەتوانیت لەدەنگدا
گوێی لێ بێت، وە ئەگەر لێی پرسی: «کێشە چیە؟»، ئەو
دەستپێکیکی باشە، چونکە ئەو ماوەیەکی باش لە نزیک تۆوە
بوو، تا بزانی کە تۆ لەدوخی ئاسایدایت یان نا، ئەمە بەرەو
پیشچوونە، بەلام ئەگەر تۆ شتیکی لەم شیوایەت پێ ووت:
«ئۆتۆمبیلە کەم شکاوه و پارەم پێ نیە تا ئێستا چاکی بکەمەوه،
لەبەرئەوه کەمیک نیگەرانی بەیانی چۆن برۆم بۆ کارەکەم»،
وە ئەگەر ئەو پیاوێش ووتی: «زۆر باشە، پەيوەندیم پێوە بکە
کە چارەسەریکت بۆ دۆزییەوه»، ئەو کات دەتوانیت دەست
بەجێ لە لیستی بەخششەکاندا ڕەشی بکەیتەوه، ڕاشکاو بە: تۆ

داوای پارەى لى ناکەیت تا ئۆتۆمبیلەکەتى پى چاک بکەیتەوه،
تۆ تەنها دەتەویت ببینیت ئایا هەول دەدات کێشەکە بە قولى
چارەسەر بکات، وه بزانییت ئەتوانییت شتی بکات تا یارمەتییت
بدات، چ لەرێگەى ئامۆژگارى کردنەوه بیت یان راستەوخۆ بیتە
ناو بابەتەکەوه، و یارمەتییت بدات لەچارەسەر کردنیدا.

ئایا بۆ نموونە پێى ووتى کە کاتر میتریک زووتر هەل دەستم
تا بەیانى بکە یەنمە سەر کارەکەم، چونکە ئۆتۆمبیلەکەى تۆ لە
وەرشەیه؟ ئایا ژمارەى کەسیکى داپییت تا ئۆتۆمبیلەکەت بۆ چاک
بکاتەوه بە نرخیکى هەرزانتەر؟ ئایا پێشنیاری ئەوهى بۆ کردى
کەخۆى بۆنیدی سەیارەکە بکاتەوه و سەیریکى ئۆتۆمبیلەکە
بکات؟ یان پێى ووتى کە هاوڕێیەکی هەیه وەرشەى ئۆتۆمبیلی
هەیه و لەوانەیه چاکەیهک بکات لەگەڵ من __ تۆدا؟

پیاوی راستەقینە خۆیان ماندوو دەکەن لەپێناو ئەو ژنەى
کە گرنگە بۆیان. ئەگەر تۆ کێشەیهکت هەبوو پیاوێکەشت هیچ
خۆى سەخڵەت نەکرد __ وه هەولێ باشترکردنى دۆخەکەى
نەدا __ کەواتە پالێوراویکى باش نیە بۆ بەخششەکانت.

بەلام ئەو پیاوێکە پالێوێکە ویت لەسەر پلیتیک و دەچیتە ژێر
ئۆتۆمبیلەکەوه، داوای کاتر میتریک هەموو کراس و دەستەکانى و
پرووخسارى هەلکێشاوه لەگرس تا ئۆتۆمبیلەکەت چاک بکات،
ئەوه لەوانەیه ئەو پیاوێکەشایەنى خواردنەوهیهکى سارد
و دواتریش هەندیک بەخشش بیت.

پیاوه کهت کاردانه وهی چۆنه کاتیکی له ژیر فشاردایه؟

با بلیین یه کیک له هاوپی کۆنه کوربه کانت دووباره دهستی کرده وه به ته له فون کردنه وه بۆت، تۆش پیتناخۆشه، چونکه جیا بوونه وه لپی زۆر سهخت بوو بۆت، تۆ به کورتی تهنها ناته ویت هیچ په یوه ندیه کهت پیوهی بمینیت، وه به پیاوه تازه کهت دهلیت که ئه مه بیزاری کردویت و نازانی چۆن له خۆتی دور بخه یته وه، ئه و پیاوهی که شایه نی به خششه خیرا ههولی «چاره سهر» کردنی ده دات، وه سهیر ده کات بزانییت چی پی ده کریت:

ا- پیاوه که ده وه سستییت له په یوه ندی کردن پیتته وه.

ب- داوات لیده کات تۆ دووباره ههست به ئاسوودهی و پاریزراوی بکهیت و، له وانه یه شتیکی له م شیوهت پی بلیت: «جاری داهاتوو که په یوه ندی کرد، با من قسهی له گهل بکه م» له وانه یه ئه مه که میک زیاده رهوی بیت، به لام هه ندیک پیاو هه ن که دینه سهر هیل و داوا له هاوپی کوربه کهت ده کهن که سنوری خوی بزانییت. یان هاوپی تازه کهت هه ندیک پیشنیارت بۆ ده کات بۆ مامه له کردن له گهل دۆخه که دا، وه کو له وانه یه پیت بلیت ئه و ژماره یه بلوک بکه، یان زهنگیکی تایبهت بخه سهر ژماره کهی تا وه کو کاتیکی په یوه ندی کرد بزانی ئه وه، یان له وانه یه هه ندیک شت پی بلیت تا به و پیاوهی بلیت بۆ ئه وهی جاریکی تر په یوه ندی نه کات. ئه مه دۆخی فشاره: پیویست ناکات هیچ کاریک بکات، به لام ده بیت کاردانه وهی هه بیت ئه گهر پیاوه تازه کهت شتیکی له م شیوهی ووت: «من ناتوانم خۆم هه لقور تینم له م بابته دا»

که واته، ښه و ګانديديکي باش نيه بؤ دهستکه و تنی به خششه کانت.
تو درو به پروی فشار ده بیه و له په یوه نډیه که تدا به به رده و امی،
له به رڼه و ده بیت پیشتر بزانت، خیرا، که ټایا ښه و پیاوړه ټاماده یه
بوت چاره سهر بکات، ټایا شینوازی پاریزګاری و چاره سهر کردن
ده ګریته و ښه ګر وای کرد تو به هی خوی ده زانت و له وانه یه
ښایسته ی به خششه کانت بیت.

ګاردانه و هی چونه به رامبه ر هه و ال څراپه کان؟

با بلین که سیکي نزیکت و خوشه ویستت له دست داوه،
ښه و پیاوړه پلانی بوت هیه خیرا پیشنیاری جوړیک له یارمه تی و
ټاسوده بیت بؤ ده کات، تا کاتی خوت و هر بګریت و ناخت به تال
بکته و، له وانه یه بیت بلیت ده توانیت منډاله کانت بیات بؤ
پیاوړه بؤ ماوه ی دوو کاترمیر، تا تو کاتی خوت و هر بګریت. یان
له وانه یه بیت بلیت ده توانیت بیت له ګه لټ بؤ شوینی پرسه که،
تا له ګه لټ بیت کاتیک ټاماده کاری پرسه که ده کهن و تا بتوانیت
سهره خوشی له خیزانه که بکات. تیښینی بکهن خانمه کان
دلنیا به ښه و ښی ښه و پیاوړه نیه دابنیشیت و ریګه بدات ښه و
ژنه ی خوشی ده ویت بیر له یاده و هریه کانی بکاته و له ګه لټ ښه و
که سه ی که منډاللی خوی له ګه لټ به سهر بردو و له دلیدا شیرینه.
پیاوړی راسته قینه هه ول ددهات دوخیکی و ا دروست بکات تا
تو چیر نه ګریت. چونکه هیچ پیاوړیک نایه ویت ژنه که ی بیښیت
که ده ګری. به لام ښه ګر ښه و پیاوړه به لایه و ګرنگ نه بو و
هیچ چاره سهریکي نه دوزیه و تا حالی تو باشت بکات، که واته
پنویسته دووری بڅه یته و و هیچ مافیکی نیه تا به خششی پښ
بدریت.

ئو پیاوهی شایه‌نی به‌خششه‌کانتته، ئامادهیه له‌گه‌لت
بیت ئه‌گه‌ر بارودوخ هه‌رچه‌ند خراپیش بیت، ئه‌گه‌ر کاره‌که‌تت
له‌ده‌ستدا، یان بووی به‌ژیر هه‌ندیک خه‌رجیه‌وه، چونکه‌ تو
پیویسته دۆخیکی دارایی دژوار و چاوه‌پوان نه‌کراو چاره
بکه‌یت. ئه‌و ده‌زانیت که‌چه‌ند پیویستیت به‌ یارمه‌تییه و له‌ناستی
به‌رپرسیاریه‌تیدا ده‌بیت، ئیتتر ئه‌گه‌ر به‌ پیدانی بریک له‌پاره‌ بیت
تاهه‌ندیک له‌قه‌رزه‌کانت بده‌یته‌وه، یان به‌کرینی هه‌ندیک له‌سه‌وزه
و میوه‌ بیت بۆت، یان به‌پرکردنی تانکی گازی ئۆتۆمبیله‌که‌ت
بیت.

کاردانه‌وه‌ی چۆنه‌ که‌ پێی ده‌لیت «نه‌خیر» ؟

با راسته‌وخۆ خیرا بچینه‌ ناوه‌پۆکی بابته‌ی ئه‌م به‌شه‌وه:
کاتیک پیاو داوای سی‌کس ده‌کات، پێی ده‌لیت «نه‌خیر»،
له‌کاردانه‌وه‌یه‌وه هه‌موو ئه‌وه‌ت بۆ ده‌رده‌که‌ویت که‌ده‌ته‌ویت
بیزانیت، ئه‌گه‌ر چیتر په‌یوه‌ندی پیوه‌ نه‌کردی یان زۆر که‌م
کردی، وه‌ چه‌پکه‌ گۆلی بۆ نه‌ناردی، وه‌ ژوانی که‌م کرده‌وه
له‌گه‌لتدا، تکایه‌ تیبگه‌ که‌ئو پیاوه‌ ته‌نها ئامانجی سی‌کس بووه،
وه‌ ئه‌گه‌ر شتیکی بی میشکانه‌ی له‌م شیوه‌یه‌ی پی ووتی: «من
پیویست ناکات چاوه‌پێی سی‌کس بکه‌م. چونکه‌ ده‌توانم له‌هه‌ر
ژنیکی دیکه‌وه‌ بیت ده‌ستم بکه‌ویت» وه‌ تۆش وه‌لامی بده‌ره‌وه
و پێی بلی: «تکایه‌، بیکه‌» ئه‌م رسته‌ وا له‌لاتوپووته‌کان ده‌کات
خیرا هه‌لبین. به‌لام ئه‌گه‌ر ربه‌تکردنه‌وه‌که‌ت ساردی نه‌کرده‌وه
و هیشتا هه‌ر هه‌ولیدا به‌باشی تو بناسیت و خۆی سه‌لماند
که‌شایه‌نی به‌خششه‌کانتته، ئه‌وا به‌راستی ئه‌و گرنگیت پیده‌دات،
به‌هه‌له‌ لیم تیمه‌که‌: ئه‌و هیشتا گرنگی به‌سی‌کس ده‌دات، به‌لام

گرنگیش بەزانینی هەستی تو و ئەو کاتە ی کە پێوە ی پابەندی دەدات. ئەو کات پە یوەندیە کە بەو شیوە دەبیت کە تو پێویستە و دەتەوێت. وە تۆش هەر بەدوای ئەو دەوێت، وانیه؟

هەر بەو ئاسانیە نیە.

ئێستا، دەزانم ماوە ی ۹۰ رۆژە کە تا رادەیه ک ماوە یه کی دوور و درێژە، وە تۆش پێویستت بەشتیکی داهینە رانه یه، تاوێ کو سەرنجی لای خۆت و پە یوەندیە کە تان بهێلیتە وه، لە بەرئە وه لیستی کم درووست کردووێ کە پیکهاتووێ لە و شتانه ی تو دەتوانیت لە گەل پیاوێ کە ت بیانکەیت، تا یارمەتی خۆت و ئەویش بەدی سەرنجتان لای پە یوەندیە کە تان بمینیتە وه.

۱_ پیکه وه برۆن بۆ ژوان، تا یارمەتیدەرتان بیت خولیاکانی یه کتر بزانی: ئەگەر ئەو پیاوێ هەزی لە فۆتوگرافەری بوو، ئەوا پیکه وه برۆن بۆ پیشانگایه کی فۆتوگرافی، وە ئەگەر تو ئارەزووی چیشتلینانت هەیه: ئەوا برۆن بۆ وانه ی فیربوونی چیشت لینان.

۲_ ئاهەنگیکی گوشت برژاندن لەمالی خۆتان ریک بخەو ئەویش بانگهیشت بکە، تا بەهاورپیکانت و خیرانه کەتی بناسینیت: پیاوی باش دەبیت ئاسودەبیت بەناسینی ئەو کە سانه ی کەخۆشت دەوین.

۳_ پیکه وه برۆن بۆ کلێسە: بزانه بەلایه وه گرنگە یان نا.
۴_ برۆن بۆ خولی فیربوونی سەمای لاتینی سەرنجراکیش، تا هەندیک جوله ی نوێ فیر بین __ ئەو نیشانتی دەدات ئەگەر ئەو هەزی لە فیربوونی شتی نوێ بیت یان کە سیککی لەش قورسە.

۵- پیکەوێ لەگەڵ منداڵەکان بچن بۆ سەیران بۆ پارکێک:
بزانە لەگەڵ منداڵەکان ئاسودەییە یان نا.

۶- بزانی هەریەکەتان حەزتان لەدەنگی چی ھونەرماندێک:
وێ پیکەوێ بڕۆن بۆ کۆنسیرتیک.

۷- کەمیک منداڵی ناخی خۆتان بدۆزنەوێ: وێ شەوێ
بەکردنی یاریەوێ بەسەر ببەن.

۸- ھەندیک شت «بۆ یەکەم جار» پیکەوێ بکەن: بڕۆن بۆ
ئەسپسوارێ، بڕۆن بۆ شارێ یاری، وێ یاری سەربەخۆ تاقی
بکەنەوێ.

۹- کاری خۆبەخشی بکەن: یارمەتی پیشکەشکە
بەچیشخانەییکی خێرخوازی، پەرتوک بۆ منداڵان بخوێنەرەوێ
لەخانەی بێ سەرپەرشتان، وێ دەتوانیت بۆت دەربکەوێت کەئەو
پیاوێ حەزی لەیارمەتیدانی کەسانی دیکەییە یان نا.

۱۰- ئۆتۆمبیلێک بگرن کە سەقفەکەیی بکریتەوێ: وێ گەشت
بەدەوری شاردا بکەن وکاتیکی زۆرتان دەبێت تا قسە بکەن لەو
ماوەییەدا.

۱۱- شوێنێکی ئارام بدۆزنەوێ کەبتوانن پیکەوێ سەیری
ئاوابوونی خۆر بکەن.

۱۲- یاری شەترەنج و زار (یاریەکانی سەر تەختە) بکەن.

۱۳- بڕۆن بۆ پیاسە کاتیکی ئاسمان سامالە و ئەستێرەکان
دەدرەوشینەوێ.

۱۴- نامەی ئەلکترۆنی بۆ یەکتر بنێرن: ھەتا ھەردووکتان
بزانی کە چیژ وەردەگرن و باش دەڕۆن (وێ بەوشیوێیە بۆت
دەردەکەوێت کەئەو پیاوێ خوێندەوار و لێزانە لەو کارانەدا).

۱۵- ھەردووکتان خوشترین بەشی ئەو کتێبەیی کەحەزتان

لێیە بۆ یەکتەری بخویننەوه.

۱۶- شەویکی سینەمایی بخولقینن: هەردووکتان خوشترین

دی ئی دی یە کانتان بهینن.

۱۷- برۆن بۆ تۆمارگا و گۆی لەباشترین هونەر مەندەکانی

یەکتەر بگرن.

۱۸- رکا بەری یەکتەر بکەن لەکردنی شتی شیتانەدا: وەکو

دروستکردنی قەلای لمی لەکەنار دەریا و یاری کۆنکان و

مەرەپ.

۱۹- سەیری بەرنامەی کۆمیدی بکەن: لەپێی ئەوهوه

دەزانیت بەچی پێدەکەنیت و چی بەقیزەون دەزانیت.

— ۱۲ —

ټه گهر دواى ټه وهى بریارت دابوو که ټه و «که سه گونجاوه که یه» ویستت مندال هکانتی پی بناسیټیت، ټه و زور درهنگه

با یهک شت روون بکهینه وه، ټه گهر پیاویک خوی لیت
نزیك بکاته وه، ته نیا ټه وه ده بیټیت که له بهرده میدایه هر
خه یالی لای لاشه ته چون دهرکه وتوو له ناو پانتوله کابوکه تدا،
شیوه ی قاچت چونه له گهل ټه و پیلاوه بهر زانه دا، لیوت چون
دهرکه وتوه که سوراویکی بریسکه دارت لیداوه، چاوه کانت چهند
جوانه که ټه و هه موو شته رهنگاو رهنگه له چوار ده وریدایه.
ټیمه ی پیاو به لامانه وه گرنگ نیه که میکیاجی مارکه ی ماک
یان بوبی بروان یان مه یبلین یان لوریال به کارده هیټیت، هیچ
به لامانه وه گرنگ نیه له کوی ده ژیت، یان له گهل کیی تر دا بویت،
چی جوړه ټوتومبیلک به کارده هیټیت، چه ندیک پاره په یدا ده که ی
و خه رچی ده که یت، ته نانه ت پاره کانیشته له کیدا خه رچ ده که یت،
ته نانه ت لامان گرنگ نیه ټه گهر مندالت هه بیټ، وه به لامانه وه
گرنگ نیه که له په یوه ندیدا بین له گهل تودا له کاتیکدا تو مندالت

هەبیت، لەراستیدا ئیمە تەنھا بەدوای یەک شتەوهین، ئەگەر
ئەو شتە سەر بگریت هەرگیز بەبۆنەی منداڵەوه پەیوەندیەکە
ناوەستین، ئیمە وا بیردەکەینەوه کە چەندجاریک دەچین
بۆ نانخواردن، لەوانەیه سەیری فیلمیک بکەین یان بچین بۆ
بۆلینگ، دواتر لەژوریکدا دەبین بەتەنھا لەگەڵ سیسەمیکدا،
ئەگەر شارەزایی یارییەکەمان ببیت بەچەند هەفتەیهک دەگەین
بە ئامانجی خۆمان، منداڵ؟! تکایە منداڵی چی؟ هەندیک پیاو
هەیه هەر گرنگی بەمنداڵەکانیشت نادات، ئەو پیاوێکی کەتۆ
هەڵدەدەیت لە پەیوەندییدا بیت لەگەڵی، چیت گرنگی بەژیانی
تۆ نادات وەکو دایکێک، بگرە زیاتر خەیاڵی لای بۆیەکی نینۆکی
قاچتە، لەراستیدا تاکە شت ئەو مەبەستیەتی جووت بوونە لەگەڵ
تۆ، نەک زیاتر، دوای ئەوێ بەدەستیھێنا هیچ بەتەمای ئەو نە
کەچاوی بەمنداڵەکانت بکەویت.

وہ هەرکە ئەوێ دەستکەوت کە بەدوایەوه بوو، ئۆو، برۆا
بکە پلان دادەنیت چۆن دەرباز بیت لیت.

ئەوێ کەزۆر پوودەدات ئەوێ کەتۆ وەکو دایکێکی
سەلت پەیوەندی ئەبەستیت لەگەڵ پیاویکدا، وە بەدریژی
کاتەکە هیندەتی بتوانیت بەدووری دەگریت لەژیانی مالهوت —
بەتایبەتی لەبەرئەوێ تۆ دەتەویت پەیوەنیەکەتان و ئاراستە
پەیوەندیەکەتان بۆ پوون ببیتەوه، چونکە ناتەویت هەر پیاویک
کەهاتە ژیاڵتەوه بەمنداڵەکانتی بناسینیت هەتاوەکو سەدەسەد
دلیا نەبیت کەئەو دەبیت بەهاوسەری داھاتووت، کاتیک بۆت
دەردەکەویت کەتۆی بۆ ماوہیەکی درێژخایەن ئەویت، دوای
ئەو بانگھێشتی ئەکەیت بۆ مالهوہ بۆئەوێ مالهوہکانت بناسیت.
رێک لەویدا بوەستە.

من لیره من تا پیت بلیم دهرباره ی ئه مه زور هه له ده کهیت،
تو ناتوانیت هه سنت بو پیاویک هه بیت یان به لینی زاره کی
پییده ییت، یان به تایه تیش به لینی جهسته یی پییده ییت و له دوایشدا
که هیئاته وه بو ماله وه بو دهربکه ویت که منداله کانتی هیچ
خوش ناویت و منداله کانیشیت هیچ ئه وییان خوشناویت. ئه مه
نابیت تو لای ئه و پیاوه خوت زور به سه رنجراکیش و به سه لیه
و وروژینه ر دهربخه ییت، به لام دوا یی که هیئاته وه بو ماله که ت
دوخی ماله وه شپرز ه بیت و منداله کانت بپارینه وه بو جپسی
په تاته و بگرین و به دهنگی به رز هاواربکه ن و ئینجا پیت بلین
دایی منداله ساواکه پیویستی به گورینه؟ ئه مه دوخیکی هیچ
باش نیه، خانمان، له راستیدا، یه کتر ناسینه که درهنگه — بگره
زوریش درهنگه.

سه یرکه، پیاو پیویسته به ئاشکرا ئه وه ببینیت که
له داهاتوودا لینی به رپرسیار ده بیت: ئه گهر ئه و تو ی بینی له رولی
دایکایه تیدا، وه ئه ویش هه ولده دات بزانتیت که ئایا خو ی ده ببینیت
له رولی باوکدا.

له میشکی خویدا هه لیده سنگینیت که ئایا ده توانیت ئه م
مندالانه له ئه ستو بگریت یان تاقه تی ئه و هه موو کیشه و
ئالوزیه ی هه یه که به هو ی رولی باوکایه تیه وه توشی ده بیت،
یان به رگه ی ئه وه ده گریت که منداله کان به ره ه لستی بکه ن،
وه ئه گهر ویستی رولی باوکی دووهم بو منداله کان بگرییت،
پیاوانی له مجوره که به راستی تو یان ده ویت به رگه ی ئه م شتانه و
زور له مانه زیاتریش ده گرن، به لام ئه گهر تو هه ندیک زانیاری
لینشاریه وه که پیویسته بزانتیت دهرباره ی ژیا نی داهاتووتان،
دوا یی بو ت دهربکه ویت که ئه و قبولی ناکات و پیشبینی ئه وه ی

نەدەکرد، وا بېر دە کاته وه که هەلخەلە تینراوه، چونکه پیتی وابوو
که بهرپر سياره له یهک ژن نهک مناله کانیشی.

که ده زانیت له گهل که سیکدا تیوه ده گلێت، که کومه لیک ئه رک
و بهرپر سياره تی جیاواز و پیداو یستی چاوه پروان نه کراوت بۆ
ده هیئت (تیبینی: ئه وه بهس نیه که پیتی بلنی مندالت ههیه) له پال
ئه وه شدا، ههتا درهنگ بکه ویت له ناساندنی به منداله کانت زیاتر
گومان لیده کات که منداله کان کیشیه کیان ههیه و تو له بهر
هۆکارێک ده یانشاریته وه لی. ئه م کاره نیگه رانیه کانی زیاتر
ده کات، سه بارهت به چاوپیکه و تنی یه که م: له میشکی خۆیدا وا
بیر ده کاته وه که تو کۆبونه وه کهت بهر زکردوه ته وه بۆ ئاستی جی
۸ ی لوتکه، هیزی زیاترت داوه به یه کتر ناسینه که، وهک له وهی
خۆی شایه نیه تی و پیویستیه تی. بۆ خاتری خوا، ئه وه ته نها
یه کتر ناسینی که له گهل منداله کان و هیچی تر، خۆ نانخور دینیکی
ره سمی نیه له کۆشکی سپی.

له بهر ئه وه تاوه کو ئه مانه پروونه دات، تو ده بیئت هه ر زوو
منداله کان بهیئیته ناو یارییه که وه: ناساندنیکی سروشتی و
سه رپی هه ر له سه ره تای په یوه ندیه که وه ده توانیت هه مووتان
ئاسووده بکات و په یوه ندیه کی درووست بنیات بنین.

ده بیئت کاتی که له ژووره وه دانیشته یان له پارکیک دانیشته وه،
یان لای ئاسکریم فرۆشه که وهیه و له گهل ئه و مندالانه دایه،
له و کاته ی که تو ههستی سۆزداریت بۆی درووست ده بیئت
له دواي «سه رنجی راکیشاوم» ئه و کات ده ست ده کهیت
بهرپر سيارکردن که ئایا ئه م پیاوه گونجاوه بۆ من یان نا، وه
پر سياریش ده که ی که ئایا گونجاوه بۆ منداله کان یان نا. لینی
گه ری با توو منداله کان به شیوه یه کی سروشتی ببینیت وه کو

دایکی منداله کانت. ده بیت بتبیینت کاتیک میوه و سلیلاک ده دهیت به منداله ساواکهت، وه کاتیک قژی کچه حهوت سالانه کهت ده به ستیت، وه جل و بهرگی منداله ۱۰ سالانه کهت قه ده کهیت، وه کوره ۱۵ سالانه کهت هانده دهیت و هاواری خوشی بو ده کهیت کاتیک خهریکی مه شقه وهرزشیه کانی توپی پییه، نهو ده بیت هه موو نه شتانه ببیینت تا بزانییت تو چ جوړه دایکیکییت، وه نایا حه زده کات ببیت به دایکی منداله کانی. خانمان نه مه زور گرنگه، چونکه نیمه ی پیاوان ده زانین که هه ندیک ژن توانای نه وه یان نیه ببن به دایک_چونکه ههستی دایکایه تی ته نها نه وه نیه که ژن له رووی جهسته ییه وه نهو منداله له سکی خویدا هه لبرگیت و بیهینیته سهر دونیا. هه ندیک ژن هه ن که ناتوانن شوفیری بکه ن، هه ندیک ژن هه ن ناتوانن بیرکاری بخوینن، وه هه ندیک هه ن نازانن چیشت لبیینن، وه هه ندیکیش هه ن که له دایکایه تی کردندا باش نین. پیاو دهیه ویت ببیینت که ژنی داهاتوی گونجاو بیت بو نهو روله، میهره بان و دلسوز و داهینه ر بیت و چاونه ترس بیت. دهیه ویت ببیینت که تو له تواناتدایه کیشه کان به له سه رخویی و پشوودریژی چاره سهر بکهیت و نهو کیشانه ی که رووبه رووی هاوسه رگیری و خیزانه که تان ده بیته وه، به لیها تووی و شاره زایی چاره سهر بکهیت، چونکه تاکه شت که نیمه ی پیاو دهیزانین نه وه یه هاوسه رگیری و خیزان رووبه رووی زورترین کیشه و دله راوکی ده بیته وه، وه پیویستی به هه ولدان و تیکوشانه. له بهر نه وه نیمه ته ماشا ده که یین_ته ماشا ده که یین تا ببیینن

نایا تو توانای نه وهت هه یه خواردن بو منداله کان ناماده بکهیت، له کاتیکدا که یارمه تی مندالیکت ده دهی تائه رکه کانی ماله وهی جی به جی بکات، وه گرنگی به یه کیکی دیکه یان ده دهی که هه فته ی

جاریک نهخوش دهکهویت و توشی ههلامهت دهبیت، یارمهتی
دانهیهکی دیکهیان دهدهی که ئینتهرنیت بهکاربهئیت، وه ریگری
لهیهکیکی دیکهیان دهکهی که نهچیتته ناو سایتی نهشیاووه
لهئینتهرنیتدا، وه ههموو ئهم کارانه دهکهیت بهبی ئهوهی ههست
بهخنکان بکهیت. لهوهش گرنتر، تو دهبیت مندالهکانت بهو پیاوه
بناسینیت کهپهیهوندیت لهگهلیدا ههیه، کهواته تو دهتوانیت
توانای باوکایهتی ئهوت بو دهر بکهویت، بیبهروهو بو مالهوه
و بهدوو مندالهکهتی بناسینه(تایله و پریانا) دواتر بکشیوه و
سهیری بکه، ئهوکات راستترین کاردانهوهیت بو دهردهکهویت،
وه ئهگر بهراستی مندالی خوشبویت و شتیکی لهبارهوه بزانیته،
ئهوکات له توانایدا دهبیت پهیهوندیان لهگهل درووست بکات و
قسه لهگهل کورپه 6 سالانهکهت بکات: باشتترین تاقیکردنهوهی
شارهزایی کهسیک له بواری مندالدا ئهوهیه کهبتوانن قسه
لهگهل مندال بکهن، کهمندالهکان به شیوهیهکی باش وهلامیان
بدنهوه، ئهگر مندالهکان وشک بن لهگهل ئهوه پیاوه و وا
مامهلهی لهگهلدا بکهن کهئو پیاوه یهکیکه له ئهندامانی شایهتی
دان لهدادگا، پیاوهکه ناتوانیت بیر لهشتیک بکاتهوه تا بیلیت و
پرسیاریان لی بکات. لهوانهشه ئهم کاردانهوهیه ئهوه نیشان
بدات کههیچ باش نیه لهمامهلهکردن لهگهل مندالدا، لهوانهشه
ئو زور بی دهسهلات بیت بهرامبهه هیزی مندالکی هاروهاج،
که کهس مندالهکانیانی لاپهسهند نیه جگه لهدایکیان، جا ئهگهری
ههیه ئهوه کیشهکه بیت. پیاوهکه ناتوانیت کونترولی خوی بکات
لهم بارودوخانهدا، کهناتوانیت قسهی خوش یان سۆز دهربریت
یان شانی بلاوبکاتهوه و وا دهریبخات کهدهسهلاتهکان لای
ئهوه، تاوهکو مندالهکه لینی بترسیت و ئازاری نه DAT. لهکو تایدا

دەتەوێت ئەو پیاوێکی کە لەت پەسەندە، باش مامەلە بکات لە گەڵ
مندالەکاندا، کە سێک بێت توانای ئەوێکی هەبێت دەسلەتەکانی
خۆی پیشان بدات کاتێک مندالەکان هاروهای دەکەن. چونکە
مندالەکان ریز لەهێز دەگرن، ئەم هەموو شتەکانە دەربارەی ئەم
پیاوێکی زانیاری زۆر پێدەبه‌خشیت، نیشانتی دەدات کە دەبێت
بەچی جوورە باوکیک لە داها تودا.

ئەگەر ئەو ئاسودە بێت لە گەڵ مندالەکان، توانای ئەوێکی
هەیه کاتی خۆی لە گەڵیان بەسەر ببات و ئامۆژگاریش
بکات. وە هەر وەها ئامۆژگاری تۆش بکات تا چۆن لە کێشەکان
بروانیت، ئەو تاییبەتمەندیانە نیشان دەدات کە لەوانەیه بێت
بە باوکیکی باش بۆ مندالە کەت، هەر وەها کاتێک لە گەڵ مندالەکاندا
دەتبینیت کە گرنگیان پێدەدەیت و خوار دنیان پێدەدەیت، هەموو
پیداویستیەکانیان بۆ دابین دەکەیت، تۆ نیشانی دەدەیت کە تۆ
تەنها دایکیکی باش نیت بۆ مندالەکانی خۆت بگرە، دەتوانیت
ببیت بە دایکیکی باش بۆ مندالەکانی ئەویش، یاخود هەر مندالێک
کە لەوانەیه پێکەوه بیکەوه.

بە دنیاییەوه دەبێت رەچاوی هەستی مندالەکان بکەیت
دەربارەی ئەم پیاوێکی، منداڵان توانای ئەوێکی هەیه هەست بە
باشی و خراپی کەسەکان بکەن، ئەگەر زۆر منداڵ بوون ئەوا
پێویست بە هیچ هۆکاریکی شاراوێ ناکات، تا کە سێکت بە دل
بێت.

بە دنیاییەوه ئەگەر تۆ بە مندالەکانی بناسیت وەکو
هاوڕێیەک هەر وەکو چۆن هاوڕێیەکی ئافرەت دەناسیت
پێیان، بەلام ئەگەر ئێستا باوکی مندالەکان بە شدار بێت لە ژبانی
مندالەکاندا، مندالەکان بە دنیاییەوه هیچ هەستیکی خوشیان

نا بیت دهر باره ی ئەم پیاوه تازه یه، ئەمه شتیکی ئاساییه، لەم بارودوخانه دا کاره که ئاسان ناکەن تا به خیرای تیکەل بیت له گه لیاندا، به لام ئەمه ئەوه ناگه یه نیت پیاوه که بترسیت و دوور بکه ویتەوه (له سه ره تادا، چۆن پیاویکی گه وره له مندالیکی بچوک دهر ترسیت؟ ئەگەر رۆشت، وازی لی بینە با بروات).

پیاوه تازه که له وانه یه دوو سی قسه ی ناخۆش بکات یه که مجار، که منداله کان ده بینیت، منداله بچوکه که له وانه یه نه یه ویت ته و قه ی له گه لدا بکات، له جیاتی ئەوه شه قیقی لی بدات، له ژوانی دووه مدا، درنده بچوکه که (منداله که) که هەر به مه به ست پاییکیله که ی به لای سه یاره که یدا ده خشینیت.

له ژوانی سییه مدا « له ناکاو شه ره به تی میوه که ی دهر ژینیت به قاته گران به ها که ی پیاوه که دا، به لام ئەگەر تو شایه نی بیت ئەوا ده مینیتەوه له گه لت، تابزانیت ئەم منداله خۆی شیتە یان خۆی شیت ده کات. یاخود ئەو ته نها ئەو منداله له رۆژه خراپه کانیدا ده بینیت، ئەوا هه ولی زۆری له گه ل ده دات تا منداله که ئەوی خوشبویت.

وه کاتی زیاتریش به په یوه ندیه که ی بدات تا وه کو بزانیت ده توانیت بهر که ی ئەم منداله ده گریت.

ههروه ها، هه رزه کاره کان؟ پیاوه کان به هیچ شتیه که وه کو کیشه نایان بینن. هیچ پیاویک ناچیتە په یوه ندیه که وه وه ئەو خه یاله له میشکیدا بیت که ببیت به باشتترین هاورپی منداله هه رزه کاره که ت. ته نانه ت باوکه بایۆلۆجیه که شتان (باوکی راسته قینه تان) بهر که ی هه رزه کاره کان ناگریت، ههروه ها به پیچه وانه ش، ئەگه ره کان زۆر که من کاتیک ئەم پیاوه تازه یه ساتیکی دلرفینی هه بیت له گه ل هه رزه کاریکی ئاژاوه گیر و کیشه

دروستکەر. باشی هەرزەکارەکان لەوەدایە وای خۆیان دەردەخەن
کە دیارنەن (خۆیان دەشاردەنەوه)، لەئەنجامیشدا، پیاوێ تازەکەت
توانای ئەوێ دەبێت کە بایەخ بەپەییوەندیە کە بدات، بەبێ
ئەوێ سەرنجی رابکێشێت لەلایەن منداڵێکی هاروواجەوه،
بەلام ئەگەر پیاویک بەراستی بیهوێت لەژیانتدا بمینیتەوه، ئەوا
هەموو هەولێکی خۆی دەدات تا ببێت بە بەشیک لەژیانی منداڵە
هەرزەکارەکە، وە رێگری ناکات و خۆی چاوەڕێی ئەوێ دەکات
کە هەرزەکارەکە مامەلە خراپی لەگەڵدا بکات، ئەوێ ئەو
دەبێت بیکات دیاریکردنی هەلسوکه و تکرەنی منداڵە کەیه، کە ئایا
نواندنی کەسیکی خراپ دەکات یان خۆی هەر کەسیکی خراپ
لەراستیدا.

ئێستا ئێمە هەموومان لەپێویستی تۆ تێدەگەین وەکو دایکیک
کە هەول دەدەیت پارێزگاری لەهەستی منداڵە کانت بکەیت. وە
دوودلی تۆ دەربارە ی ئەوێ پابەندیان بکەیت بەکەسیکەوه کە
ناتوانیت گرەنتی ئەوێ بکەیت کە دیار نەمینی و دلی منداڵە کانت
لەگەڵ خۆیدا نەبات.

وە لەوێش تێدەگەین کە چەند گرنگە بۆ تۆ، کەوا
دەرنەکەویت زۆر شلیت و خیرا دەکەیت بۆ ئەوێ پیاوان
بەینیتە ناو مالهە کەتەوه، ئێمە دەزانین ئەمە لە دژی هەموو
یاساکانی تۆ دەوێستیتەوه دەربارە ی ئەم بارودۆخانه بەلام
ئەوێ خوایه...، خۆ من باسی ئەوێ ناکەم کە هەموو کەس بەینیتە
ناو مالهە کەتەوه، من باسی ئەو پیاوێ دەکەم کە تۆ زۆر بایەخی
پێدەدە ی. وە ئەوێش بایەخ بە تۆ دەدات. گرنگی بەوێ مەدە کە
ئایا ئەو وای بیر دەکاتەوه تۆ هەول دەدەیت بیخەیتە تەلەوه یان
بەدوای گەژەیه کدا دەگەریت تا منداڵە کانتی پێ بەخێو بکەیت،

دایکه سه‌لته‌کان له چوارده‌وری زه‌وی باوه‌ریان وایه له‌گه‌ل
هه‌سته سروشتیه‌کان بایه‌خه‌که‌یان و پارێزگاریان له‌به‌رزترین
ئاستدا ده‌رباره‌ی ئه‌و پیاوانه‌ی که تازه ناسیویانن، منداله‌کانیان
له‌گه‌لیاندا پارێزراو نابن، به‌لام خاتونه‌کان ئه‌مه نه‌ینیه‌که‌یه، ئه‌مه
به‌دلتیاییه‌وه فیلی پیاوه فیلبازه‌کانه که‌خویان یاسای یاریه‌که‌یان
داناره و ده‌یان‌ه‌وێت به‌و شیوه‌یه بیر بکه‌یته‌وه (باوه‌ری پی
بکه‌ی).

ئافره‌ته‌کان له‌ژێر ئه‌و ترسه‌دا ده‌ژین، چونکه ئه‌و پیاوه
فیلی لیکردوه تا به‌مشێوه‌یه بیر بکاته‌وه، تا تۆش باوه‌ری پی
بکه‌یت، ئێمه له‌ یاریه‌که به‌رده‌وام ده‌بین تا بیکه‌ین به‌ئامانجی
خۆمان، به‌بێ هیچ ئه‌رک و به‌رپرسیاریه‌تیه‌ک، ئه‌گه‌ر به‌راستی
پیاویکی باشت ئه‌وێت له‌ ژیانندا، داوات له‌ خوای گه‌وره کردوه
تا خێزانیکت پی ببه‌خشیت، پێویسته له‌م بیرکردنه‌وه گه‌مژانه‌یه‌ت
بوه‌ستیت و ئه‌م پیاوه بناسینیت به‌ منداله‌کانت تا بتوانیت ئه‌وه‌ت
بۆ ده‌ربکه‌وێت.

پیاوه راستگۆکان ده‌زانن که ئه‌و ئافره‌تانه‌ی مندالیان هه‌یه
رێکه‌وتنیکی گشتگیر ده‌که‌ن که منداله‌کانیش بگریته‌وه، وه تۆش
له‌وه تیده‌گه‌یت که دایکیکت به‌رپرسیاریتیت هه‌یه به‌رامبه‌ر
منداله‌کانت.

به‌تایبه‌تی ئه‌گه‌ر له‌سه‌ره‌تاوه ئه‌وه بدرکینیت و پێیان بلینیت:
من ته‌نها به‌دوای په‌یوه‌ندیه‌کدا ناگه‌ریم له‌گه‌ل پیاویکدا تا له‌گه‌لم
بیت، به‌لکو هه‌ولی ئه‌وه ده‌ده‌م له‌گه‌ل پیاویک یه‌کگرتووویه‌ک
دروست بکه‌م و ئه‌ویش ببیت به‌ سه‌روکی خێزانه‌که‌م.

ئایا ده‌زانیت به‌یانیکی (راگه‌یه‌ندراو) وه‌کو ئه‌مه چی
ده‌گه‌یه‌نیت؟ خوشه‌ویسته‌یه‌که‌م (ژن) به‌رپرسیاریه‌تیه‌ بۆ تۆ (پیاو).

تو به شیوازیکی به پریزانه و ریک و پیکانه پیت ووتوه تاکه ریکا
تا پیاویک بیته ناو ژیانته وه ئه وهیه که بییت به به شیک له ژیانی
منداله کانت، منداله کانت به شیکن له ریکه و تنه که، وه ههروهه
یه کسه له ژیانته ده ری ده کهیت ئه گهر زانیت بو منداله کانت
گونجاو نیه، له گهل ئه و زانیاریانه دا وه ئه و داواکارییه ی که
رووبه پرویت کردوته وه، یان راده کات یان هه ولده دات تا بزانیته
چون ئه م کاره سهر بگریته، ده توانیت بانگی بکهیت تا له گهل
منداله کانتدا بیت بو باخچه ی ئاژه لان، یان بانگهیشتی بکهیت بو
مالی دایکت بو ژهمیکی گوشت برژاندن، ته ماشای کرده وه کان و
قسه کانی بکه، ئه گهر ووتی نه خیر نایه م سهیری یاری توپی پی
ده که م، ئه زانی چی؟ له وانه یه ئه و که سه گونجاوه که ی تو نه بیت،
زوربه ی کات، چونیته ده ستپیکردنی په یوه ندیه که نیشانه یه کی
باشه تا بزانیته چون کوتایی پی دیت.

ئه گهر پیاویکیش ههر له سه ره تا وه گرنگی. به خیزانه کهت
نه دات، چی وات لیده کات بیر بکه یته وه دوا ی ئه وه ی له گهلیدا
ده خه ویت، خیزانه کهتی خوشده ویت؟ به لام ئه گهر ئه و یارییه کی
بۆلد یان یارییه کی توپی پی بهینیت بو مالله کهت و له سه ر
زه وییه که دای بنیت، تا کاتر می ریک یاری پی بکات له گهل
خیزانه کهت، یان بانگی تو و خیزانه کهت بکات بو گه شتیک،
که واته ئه م جوړه که سانه شایه نی مانه وهن له گهلته دا.

بو هه موو ئه وانه تان که ته نها بیر له لایه نی پاریزراو
بوون ده که یته وه، ئه وه بزانه من پیت نالیم پیاویک بهینیت
ماله که ته وه که که میک دهیناسیت، وه به ته نه اش به جیتی بهینیت
له گهل منداله کانتدا. به دلنیا ییه وه، ئه گهر تازه که سیک بناسیت
و بانگهیشتی بکهیت بو مالله کهت، ئه و به دریزای کاته که

له لای ده مینیتته وه و چاودیری ده کهیت تا دلنیا بیت که هیچ
هه لسوکه و تیکی هه له به رامبه ر منداله کانت ناکات، راستگوبه، هیچ
پیاویک نایه ته ماله که ته وه و هیچ هه لسوکه و تیکی هه له به رامبه ر
منداله کانت ناکات کاتیک تو له ته نیشتیانه وه دانیشتیبتی. ئه گهر
تو ته وهنده له م بارودوخه ده ترسی ئه و هه میشه ده توانی بو
شوینیکی گشتی یان پارکیک بانگهیشتی بکهیت، که خه لکی
زوری تیایه و چاودیری هه لسوکه و ته کانی ده کهن، ئه گهر هه ر
خرابه یه کی کرد ئه و هه کسه ر له ژیا نته ده ری بکه بو هه موو
ئه وانه ی که ژوان له گهل ئه و پیاوانه دا داده نین که خاوه ن مندال،
چاوه ری ئه وه ی لی مه که زور به زووی منداله کانیت پی
بناسینیت، چونکه منداله که ی هه رچی هک بیت ئه وهنده له دایکی
نزیکه که بتوانیت بروات بو لای دایکی و پیی بللی که تو هاتوویت
بو مالیان، داوی ئه وه یه کسه ر هاوسه ره کونه که ی یاسا کانی
چاودیری کردنی منداله که ده گوریت، ناهیلایت منداله که ی له گهل
ئافره تیکدا بمینیتته وه که نایناسیت و نازانیت پیشینه ی چیه، کاتیک
که ئه و ژنه بیه ویت له ماله کونه کهیدا بمینیتته وه.

که واته پیاویک که خاوه ن مندال بیت له په یوه ندییه که ی
پیشوویدا پیویسته کاته کانی به ش بکات، تا کیش ه له نیوان
دوو ژنه که دا پروونه دات، تا دایکی منداله که ی، منداله که ی لی
وه رنه گریته وه، ئه گهر تو که سیک نه بیت پیاوه که بیه ویت
ماوه یه کی زور له گه لت بمینیتته وه، ئه و نا کریت کیش ه دروست
بکات، به هو ی تو وه له گهل دایکی منداله کهیدا، چونکه ده زانیت
که تو شایه نی ئه و هه موو سه ر ئیش ه یه نیت، و کاتیک منداله که ی
ده گهریته وه باسی تو ده کات لای دایکی، ئه و له میشکی خویدا
یاکلای کردوته وه که تو شایه نی ئه وه نیت، ئه گهر داوی لیکردی

منداله کانی ببینیت ئەوا بزانه خۆی ده زانیت به هۆی ئەم کارهوه
تووشی کیشه ده بیت، به لام ده لیت قهینا چونکه تو شایه نی
ئه وهیت، دواي ئه وهی ژوانی پینجه می له گه لتا به ستووه، ئەوا
بیت ده لیت ده بیت ئەم یه کشه مه من و منداله کانم بچینه ده ره وه.
چونکه ئەم یه کشه مه یه نۆبه ی ئه وه له گه ل منداله کان. که واته
تو بۆت روون ده بیت ه وه که ئەو نایه ویت تو له چوارده وری
منداله کانی بیت، ئەو نیشانت ده دا که تو شایه نی ئه وه نیت
که تووشی سه رنیشه ببیت به هۆی تو وه، به لام ئەگه ر شتیکی
وه ک ئەمه ی ووت: من ئەم یه کشه مه یه منداله کان ده به م بۆ
که نار ده ریا، یان بۆ پارک، بۆچی تۆش نایه یت له گه لمان؟ ئەو
بیرده کاته وه دواي خۆی مامه له له گه ل هاوسه ری پیشوویدا
ده کات، به لام له ئیستادا ده یه ویت کاتی زیاتر له گه ل تو و
منداله کان به سه ر بیات.

ئایا ده ته ویت بۆت ده ربکه ویت که ئەو تایبه تمه ندیه کانی
باوکیکی باشی تیدایه یان نا؟ ئەم لیسته ی خواره وه مسۆگه ر نه،
به لام به دلنیا ییه وه چه ند وزه یه کت ده داتی بۆ بیرکردنه وه کانت
ده رباره ی ئەو شتانه ی که پتویسته ره چاویان بکه یت، تابزانیت
ئەم پیاوه بۆ تو گونجاوه یان بۆ منداله کانت گونجاوه، یان
ده بیت رابکه یت و منداله کانت ببه یت به ره و ئاراسته یه کی تر.

تو بۆت ده رده که ویت ئەو باوکیکی باش ده بیت ئەگه ر:

۱- پیتی ووتی مندالانی خوشده ویت، وه زۆر ئاره زووومه نده
که پۆژیک له پۆژان ببیت به خاوه نی مندال.

۲- به دلنیا ییه وه زۆر گرنگی به وه ده دات که منداله کانت
بناسیت.

۳- وه کاتیک دیت بۆ مالتان دیاری له گه ل خۆی دینیت- بۆ

منداله کان (بیگوومان ئەگەر ئیکس بۆکسی بۆ میکی هینا خۆی
تا چەند کاتر مێریک دیار نەما، ئەوا لەوانە یە ئەمە کیشە بیت).
۴- پیشانی منداله کانێ دەدات کە زۆر بە راستگۆیانە تۆی
(دایکیانی) بە دلەو خوشیدەوێت.

۵- ژوانە کە دەکات بە ژوانیکی هاورپیانە بۆ منداله کانت و
بەشداریشیان پێدەکات.

۶- تۆ و منداله کانیش دەبات بۆ کلێسە.

۷- ئەو ئیشیکی باشی هەیه و مێژوویەکی جیگیری کاری
هەیه.

۸- ئەو لەگەڵ دایکیدا باش مامەلە دەکات، جارجاریش
سەردانی دەکات، بەمەرجیک لەوجۆره کورانه نەبن کە پە یۆهسته
بە دایکیهوه (کورپی دایکی خۆی، کە لە پێشتردا باسم کرد).
۹- خوشکەزا و برازاکانی کاتیکی خوشی لەگەڵ بەسەر
دەبەن.

۱۰- یارمەتی بەخێوکردنی خوشک و برا بچوکەکانی داوه
کاتیک کە ئەو مندال بووه.
۱۱- ئەگەر ئازەلیکی مالی هەبێت و گرنگی پێدات خواردنی
بداتی.

۱۲- مالهەکی بە خاوینی رادهگریت، دەشزانیت چەند
ژەمیکی خوش ئاماده بکات.

۱۳- لە پرووی مادییهوه لە توانایدا بیت تۆ و منداله کانێ
بەخێو بکات وە حەزیش بکات.

۱۴- دەتوانیت و ئامادهشە یەکیک لە منداله کانت ئازارییان
پێدەگات تەداویان بکات) ئەگەر پێی ووتبیتی کە دکتۆره بەلام
دەستی کرد بە هەناسەدانی لە پر کاتیک خوین دەبینیت ئەمە

له وانه یه کیشه بیت).

۱۵- نابوریتەوه کاتیک دایبی دەبینیت.

۱۶- دەتوانیت له گەل منداڵەکانت پیس بیت و بەسۆندەیی
ئاو بیان شوات و یاری له گەل منداڵەکان دەکات له پارک و کەنار
دەریا، وه زۆریشی حەز لێی بووه (وه ناشتەوێت تامەزرۆی
یاریکردن بیت بە بوکەشوشه).

۱۷- زۆر تورە نابیت کاتیک که کەسیک خواردن برژیت
و ئۆتۆمبیلەکە ی پیس بکات، یان جی پییەکی قورپاوی لەناو
ئۆتۆمبیلەکە ی جی بهیلت، ئەمە ئەوه دەردەخات که ئەو تورە
نابیت دەربارە ی منداڵی پیس و چەپەل. (هیچ شتیک ئۆتۆمبیل
پیس ناکات هیندە ی منداڵ).

۱۸- بتوانیت له یارییەکی کێبڕکی دا بەرگە بگریت و وا
بکات منداڵە که لێی بیاتەوه (تیبینی ئەوه بکە که ئەگەر دەنگی
بەرز کردەوه و بە منداڵە هەشت سالانە که تی ووت من له تۆم
بردۆتەوه ئەوا ئەمە تایبەتمەندیەکی باشی باوک بوون نییه).

۱۹- ئەو ئامادەبیت و توانای ئەوه ی هەبیت که فیرت
بکات چۆن وەرزشیک بکەیت، ئەمە نیشانی دەدات که کەسیکی
ئارامگره.

۲۰- ئەو ئامادە دەبیت که بچیت بۆ کۆبوونەوه وەکانی
خیزانە که له گەل منداڵەکاندا تەنانەت ئەو کاتانەشی گوێی له
چیرۆک بووه دەربارە ی پوره شیتە که ت سەلمه، کەسەرخۆش
دەبیت و ناوی هاویری کۆرە که ت دەهینیت بە دەنگی بەرز.

۲۱- بەراستی بەلایه وه گرنگه منداڵە که ت له قوتابخانە
چۆن هەلسوکهوت دەکات، نهک تەنها هانی بدات نمرە ی باش
بە دەست بهینیت، بەلکو پیشنیاری بۆبکات که چۆن ببیت بە

کەسینکی نموونەیی.

۲۲- ئەو دەتوانیت بە نەرمی مامەلە لە گەل منداڵە کانت بکات، بەلام لە تواناشیدایە کەمیک رەق هەلسوکهوت بکات (بەلام ناستەوێت لە ماوەی نیو کاتژمێری یەکەمدا، پشتینەکە ی بکاتەوه و لە منداڵە کانت بدات، دەزانم منداڵەکان دەتوانن هاروهاجی بکەن بەلام ئەوه کەمیک زۆرە).

۲۳- ئەو توانای لی خوشبوونی هەیە، کاتیکی کە منداڵە کەت هەلسوکهوتینکی قیزەون دەکات، کە شایەنی لی خوش بوون نیە. ئافەرەتە بەهێز ، سەربەخۆ ، سەلتەکان.

جیهان بەبێ ئافەرەت، وەکو ئەمە ی لیدیت: پیاوێکی پێشیان ناتاشن و خوشیان ناشۆن و تەنانەت کاریش ناکەن، جل و بەرگەکانمان زۆر سادە دەبیت، پانتۆل و تیشیرت و گۆرەوی، یان چەند کالەیهک ئەگەر زۆر پێویستمان بە چوونە دەرەوه بیت.

هیچ پێویستیهک بە قاپ بۆ میوه ناکات، یان خواردنی زۆر. قاپینکی پلاستیک یان دووان لەگەل پیتزایهکی سارد و کەمیک بیرە بەس دەبیت، کەمترین کەلوپەلی ناو مالیشمان دەبیت وەکو ئەمانە: قەنەفەیهک بتوانریت پشتەکە ی پال بدریتەوه (قەنەفە ی جولاو)، سەلاجەیهک، تەلەفیزیۆنیک زۆر گەورە و کۆنترۆلیک. ئێمە تەنها پێویستمان بەدوو کەنالی تەلەفیزیۆنی هەیە کە: (ئێ ئیس پی ئین ، ئێ ئیس پی ئین ۲) وە پێویست ناکات برۆین بۆ پشووێکەشت تەنها برۆین بۆ (لاس فینگاس) بەسە.

چونکە لەوی هەموو شتیکێ لێیە، کەئێمە دەمانەوێت — دەتوانیت لەوی قوماڕ بکەیت و جگەرە بکیشیت، و پارچە ی گوشت بخویت، یاری گولف بکەیت، و بچیت بۆ یانە، پێویست

بە دروشمی ٩ ئەوهی لە لاس فینگاس بوودەدات هەر لە لاس
فینگاس دەمینیتەوه (نیه.

چونکە هەرچۆنیک بیت پیاوان ناچن باسی بکەن کە چیان
کردوووە لەوێ، و هەموو ئەوهی کە دەمەوێت بیلیم خانمان
ئەوهیە کە پیاوان بەراستی بونەوه‌ری زۆر سادەن، حەزیشیان
لە کردنی شتانی سادەیه، ئەگەر ژنان لە ژیاندا نەبن، بەلام
ئێوهی ژنان مامۆستای چاره‌سەرکردن. بەدریژای پۆژەکە
کارده‌کەیت، دواتر ده‌گه‌پیتەوه بۆ ماله‌وه تا وه‌کو رۆلی
خۆیان وه‌ک هاوسەر و دایک یان هەر شتیکی دیکە بگێرن:
وه منداله‌کان په‌روه‌رده ده‌کەیت (زۆریک له‌ئێوه هەن ئەو کاره
ده‌کەن به‌بی یارمه‌تی پیاویک که‌باوکایه‌تیان بۆ بکات): وه
زۆربه‌ی بریاره‌کانی کرینی شتیکی له‌ ماله‌که‌دا ده‌ده‌یت، وه‌ پله‌ی
سه‌ره‌کی و گ‌رنگ له‌ کۆمپانیاکاندا به‌پێوه ده‌به‌ن (زۆربه‌تان
زۆر سه‌ره‌که‌وو تووترن له‌و پیاوانه‌ی له‌ژیان‌تاندایه‌): وه
سه‌ره‌که‌وتوون له‌ زانکۆکاندا، وه‌ سه‌رده‌که‌ون به‌سه‌ر پیاوه‌کاندا:
وه‌ پشتگیری کلێسه‌ و په‌روه‌رده‌ی منداڵان ده‌کەن له‌ سیسته‌می
خویندندا و وزه‌ ده‌به‌خشن به‌ می‌شکیان، ئێمه‌ی پیاو پیشوازی
له‌م کاره‌تان ده‌کەین و به‌رز ده‌ی‌نرخینین وه‌ک ئەوه‌ی خۆتان
ده‌یزانن. (چونکە هه‌ندیکجار شانازیمان _ غورمان _ پێگ‌ریمان
لیده‌کات دان به‌وه‌دا بنین).

به‌لام پیاو نازانیت هی‌زی ژن له‌توانای چاره‌سەرکردن و
ره‌فتار کردنیه‌تی له‌گه‌ل شته‌کان. له‌ ئێمه‌ وایه‌ هی‌زی تو له‌شتی
زۆر سادەوه‌ سه‌رچاوه‌ی گ‌رتوووه‌، تو ژنیت، وه‌ ئێمه‌ی پیاویش
هه‌موو شتیکی که‌له‌ توانای مرو‌ڤدا بیت ده‌یکه‌ین تا کارت تی
بکات وه‌ تا به‌هۆی ئەوه‌وه‌ له‌کو‌تایدا بتوانین له‌گه‌ل تو بین، وه

تو ئەو هیژ و پالنه‌ره‌ی که هه‌موو پوژیک و امان لیده‌کات له‌خه‌و
هه‌لسین.

پیاو دەرپواته دەرەوه و ئیش دەرۆزنه‌وه و هه‌ولی ته‌واوه‌تی
دەدەن بۆ پارە په‌یدا کردن به‌هۆی ژنانه‌وه، وه ئۆتۆمبیلی
گرانبه‌ها لیده‌خوڕین به‌هۆی ژنانه‌وه، جلی جوان دەرپۆشین و
بۆنی خوش له‌خۆمان دەرەین و قژمان چاک دکه‌ین تاوه‌کو
له‌چاوی تۆدا جوان و که‌شخه‌ دەر بکه‌وین. ئیمه‌ هه‌موو ئەمانه
دکه‌ین چونکه‌ هه‌رچه‌ند له‌ یارییه‌که‌دا پیش بکه‌وین زیاتر له‌ تۆوه
به‌ده‌ست ده‌هێنین.

تۆ خه‌لاته‌ گه‌وره‌که‌ی لای ئیمه‌....

له‌وانه‌یه‌ هه‌ندیکتان ئەم قسه‌یه‌تان لا ناخۆش بیت و بتان
ره‌نجینیت، به‌لام ئەمه‌ به‌راستی و خۆشه‌ویسته‌یه‌وه ده‌لیم بۆ
ره‌گه‌زی به‌رامبه‌ر: له‌ شوینیکی رینگاکه‌دا، ژنان بینایان بۆ ئەمه‌
له‌ده‌ست داوه‌، له‌وانه‌یه‌ به‌شیکی بۆ ئەوه‌ بگه‌ریته‌وه که‌ ئیمه‌ی
پیاوان زۆر یاری و فیلمان کردووه‌ و هه‌له‌ی زۆریشمان
کردووه‌— به‌جۆریک هه‌مووتان برواتان وایه‌ که‌ ئیوه‌ لای ئیمه‌
گرنگ نین، به‌هۆی کاره‌ خراپه‌کانی ئیمه‌وه‌. له‌وانه‌شه‌ به‌هۆی
په‌روه‌رده‌کردنی ژنانه‌وه‌ بیت له‌م پوژانه‌دا— که‌ هانده‌درین له‌
لایه‌ن دایک، پور، داپیره‌وه‌ ئاموژگارییه‌که‌ره‌ مێینه‌کانه‌وه‌ پێیان
ده‌لین: خۆت په‌روه‌رده‌ بکه‌ و ئیشیک به‌ده‌ست به‌ینه‌ تا ببیت
به‌ ژنیکی سه‌ربه‌خۆ، ئەگه‌ر باجه‌که‌ی هه‌رچه‌ک. بیت. ئەگه‌ر
پنۆستی کرد په‌یوه‌ندییه‌ جدییه‌کان دوا بخه‌یت یان له‌وانه‌یه‌
ئیه‌و بیزار بووبن به‌ده‌ست خولیا‌ی هه‌میشه‌یی میدیاوه‌ به‌بی
هه‌له‌یی، وه‌کو هه‌موو شته‌کانی که‌ له‌ گوڤاره‌کاندا‌یه‌ و به‌رنامه‌

ته له فیزیونییه کان و بازرگانیه کان و توره کومه لایه تیه کان... هتد.
که هانتان ده دات نه وهی له دهستان بیت بیکه تا وهکو
له (هالی بیژی و بیژن سی) بچیت، نه گهر ده ته ویت سه رنجی
پیاویکی باش بو لای خوت رابکیشیت، له گهل نه وهی نیوه
خوتان خاوه نی جوانیه کی ناوازه ن هیچ که سیک ناتوانیت وهکو
هالی بیت هالی خوی ده بیت و که سیش ناتوانیت بیژن سی بیت
بیژن سی خوی ده بیت.

هه رچیه ک بیت، پیاوان نیستا چیتر ناتوانن بگهن به و به شه
ناوازه ی تو که واتلیده کات ژن بیت — نه و شته ی که واتلیده کات
له چاوی نی مه دا له و په ری جوانیدا بیت و واش له نی مه بکات هه ست
بکه ی که پیاوین. هه روه کو پیشتریش و وتم: پیاو خوشه ویستی
خویت بو دهرده بریت له ری دان نان به خوشه ویستیه که یدا
و دابین کردنت و پاریزگاری کردنت له بهر نه وه نه مه مانای
نه وه یه نه گهر تو خاوه نی پاره ی خوت و ئوتومبیلی خوت و
خانوی خوت و سیسته می ئاگادار کردنه وه و ده مانچه و سه گی
پاسه وانی بیت، وه تو به ئاشکرا هاوار ده که یت که پیویستت
به پیاویک نیه دابینکه رت بیت و بتپاریزیت، نه وکات نی مه ش
ده زانین که پیویستت ناکات له و نیوه نده دا بین، جا بو ده بیت
پیویستت به نی مه بیت له کاتیکدا خوت نه و هه موو شته ت هه یه.

خانمه که م به هه له تی مه که له وه ی لی ره دا ده یلیم. نی مه هیچ
هه له یه ک له وه دا نابینن که خاوه نی ژیانیکی تیر و ته سه لی خوت
بیت — تو ده توانیت خاوه نی خانوی خوت بیت و خاوه نی پاره
و ئوتومبیلی خوت بیت، وه ده شتوانیت خاوه نی سیسته می
چاودیری خوت و سه گی پاسه وانی و چه کیش بیت. به لام نه گهر
هه رگیز ریگه به و پیاوه نه ده یت که به شوین به ده سته یتانی

ههست و سۆزی تۆوهیه، که توانای خۆیت نیشان بدات
له دابینکردن و پاراستنتدا، ئه وکات چۆن خوشه ویستی خۆی بۆ
ژنیک ده ربهریت که ریگهی پینادات وه کو پیاویک ههست بکات؟
بینگومان ئه و شتانهی که له ریگهی پاره و زانسته وه (بروانامه)
وه به دهست هیناوه هیچیان ناگات به که ورهیی په یوه ندیت له گهل
پیاویک، وه «دی ئین ئه ی» پیاوان ریگه به مه نادات، شیکردنه وه:
ئیمه ریزی ئه وه ده گرین که ژنان وه کو پیاو مامه له مان له گهل
بکه، وه کاتیک واتلیکردین ههست بکهین تۆ پتویستت
به ئیمه یه. وه ئیمه ده زانین که پتویستیمان بۆ ههستکردن به وهی
که کهسانی پتویستین و داواکراوین، زۆر زیاتره له وهی خۆمان
دهری ده برین: ئیمه پتویسته ههست بکهین که تۆ پتویستت به
ئیمه یه، تا وه کو چاره نووسی خۆمان وه کو پیاویک به ئینینه دی.
بینگومان، گویم له ژنان بووه ده لێن: «من خۆم بچوک
ناکه مه وه، ته نها له به ره ئه وهی ئه و ههست بکات پیاوه — ئه گهر
ئه و پیاوه نه توانیت مامه له له گهل پاره کانم و سه رکه و تنه کانم
و سه ره خۆیم بکات، که واته ئه و ناتوانیت مامه له له گهل خودی
مندا بکات!»، ئیمه له ژنه به هیزه کان تیده گهین و دهشتوانین
زۆرباش مامه له یان له گهل بکهین، له راستیدا ئیمه ژنانی به هیز
دروست ده کهین — ژنانیک که «مامه له» ده کهن به باشی. وه
لای کهس شاراو نه که تۆ و له پیاوه کهت ده کهیت باوه ر بکات
ئه و سه روکی خیزانه که یه، به لام له راستیدا ئه وهی که برپاره
گرنگه کانی په یوهست به ماله وه و مندا له کان ده دا تۆیت. وه لای
هه مووانیش روونه که گرنگ نیه پیاو پاره پهیدا بکات، چونکه
هه رتۆ لایه نه ماده کانت له ئه ستویه و چۆنیه تی خه ر جکردنیا
دیاری ده کهیت، وه ئاشکراشه کاتیک ده مه قالی ده کهین ئیمه

خۆمان بەراست دەزانین، بەلام دەزانین لە کوتایدا ئەگەر
بمانهویت ئاگر بەست بکەین هەر تۆ بەشیوازی خۆت دەیکەیت.
ئێمە هیچ کێشه یە کمان لە گەل هەموو ئەمانە نیە، بەلام ئەگەر تۆ
ئەم شتە تاییبە تانەت ووت بەبێ ئەوەی رەچاوی رۆلی ئێمە وەک
سەرۆکی خیزان بکە، یان رۆلی ئێمە بە هیچ شتێک نەزانی ئەو
کات ئێمە نامانەویت پەيوەندیت لە گەل دابننن، چونکە ئێمە وا
بیر دەکەینەوه کە ئەگەر تۆ پارە ی خۆت هەبێت ئێتر پێویست
بە پارە ی ئێمە نیە و ئەگەر تۆ لەوە رزشی کاراتیدا زۆر باشیت
و بتوانی کە سێک بەدی بە زەویدا، کەواتە تۆ پێویست
بە پارێزگاری ئێمە نیە. ئەگەر ئێمە لە تواناماندا نەبوو ئەم دوو
شتە بۆ ئەنجام بەدین لەو سێ شتە بنە پەتیە ی کە کەسایەتی
ئێمە ی پیاو دیاری دەکات—دابینکردن و پاراستن—ئەوا
دەلیابە کە هەرگیز دان بەخۆشەویستی خۆماندا نانین بۆت.
و هەرگیزیش نالین «من پیاوێکی تۆم»، ئەگەر تۆ نەهێلێت
هەست بە تەواوی کەسایەتی خۆمان بکەین و لەجیگە ی ئەو
لە کوتایدا چی رۆودەدات؟ ئێمە لە گەلت دەخەوین و دواتر بەرپی
خۆماندا دەروین، ئەمە راستیەکی تالە بەلام راستیە.

کاتیکی گەنج بووم، لە گەل ژنیکیدا بووم پێم وابوو
کە خوشم دەوێت، وازم لە زانکۆ هێنا، دەستم کرد بە کارکردن
لێره و لەوێ، وە رێگای خۆم دۆزییەوه لە کۆمیدیا، وە
ئەو ژنە زۆر یارمەتی دام: من زۆر هەولم دەدا و تێدەکو شام،
ئەویش خەرجیەکانی دابین دەکرد، دان بەوەدا دەنیم، بەلام
هەستم بەکەمی خۆم دەکرد لە دابینکردنی خەرجیەکان و
دابینکردنی ئەوەی ماله کە پێویستیەتی، بینیت؟ ئەمە هەموو
ئەوێهە کە لە پەيوەندییەکی راستەقینەدا گرنگە، واتە هەستکردن

به هاوسه نگی ته نانه ت له ناو جه رگی ته نگه ژه و ناخوشیه کانیشدا،
وه بیگومان ته نگه ژه و ناخوشیش هه ر بوونی ده بیت، ئه ی کاتی
هاوسه رگیری به لینی چیتدا؟ له خوشی و ناخوشیدا پیکه وه
ده مینینه وه وه کاتی نه خوشی و له شساخیدا! بیگومان یه کیک
نه خوشده که ویت. وه له دهوله مهندي و هه ژاریشدا. بیگومان
که سیش هه یه که مایه پوچ ده بن و به ته واوی لی ده بیته وه،
بیگومان کاتی خراب هه ر بوونی ده بیت.

پرسیاره که ئه وه یه چۆن مامه له له گه ل ئه م بارودوخه بکه م؟
جاریک، هاوړیکه کم ئه مه ی بو وونکردمه وه: بوژیک له گه ل
هاوسه ره که ی بوشتبوو بو دوکانی سه وزه و میوه، وه ژنه که ی
عاره بانه که ی پرکردبوو له و شتانه ی که ماله وه پنیوستانه —
هه ر له گوشت و سه وزه وات و میوه و خواردنه وه، وه هه موو
شتیک، وه کاتیک گه شتن به راره وی شه ربه تی ئه نه ناس، ده بیت
شتیک بزانیته — هاوړیکه م زور حه زی له شه ربه تی ئه نه ناسه و
حەزی له پارچه گوشته به ئه نه ناس خوشکرایته — وه کاتیک
به و راره وه دا تیپه ربوو بوو، ریک بوتله شه ربه ته که ی هه لگرتبوو
تا شوینی سه وزه و میوه کان بیري له وه نه کردبویه وه و
خستبویه ناو عاره بانه که وه ، له م کاته دا ژنه که شی پستی له وی
بوو، به لام کاتیک ئاوری دابویه وه شه ربه تی ئه نه ناسه که ی
بینی بوو له عاره بانه که دا له سه ر ئه و شتانه ی که هه لیگرتبوو،
ژنه که شه ربه ته که ی هه لگرتبوو ووتبووی: «ئمه چیه؟» وه
هاوړیکه شم زور به ساده یی ووتبووی: «شه ربه تی ئه نه ناس»
ژنه که ش ووتبووی: «کی شه ربه تی ئه نه ناسی له ناو عاره بانه که
داناوه؟» هاوړیکه م به شله ژاوی ووتبووی: «من دامناوه،
بو خاتری خوا کی تر بوتلی شه ربه تی ئه نه ناس بخاته

عاره بانه که مانه وه؟» ژنه که ش تیفیکی کردو ووتی: «تو؟ خو هیچ پاره یه کت پی نیه؟» دواي شتیکی کرد که جینگای باوهر نیه: بوتله شهر به ته که ی هه لگرتوو به نه نقه ست دای به زه ویدا و خستیه خواره وه! وه کاتیک که وته سهر زهوی دهنگیکی به رزی لیوه هات و بوو به هه زار پارچه شوشه ی بچوکه وه، وه نهو شهر به ته زهرده بهو ناوهدا بلاو بویه وه و—چهند ئینجیک دوورتر له قاچه کانیه وه، دواتر ژنه که سهیریکی شوشه شکاوه کانی کرد و سهیریکی پیاوه که ی کرد به رقه وه و پالی به عاره بانه که وه نا و دوور که وته وه له شوشه شکاوه کان. — پیاوه که ی رفته دهره وه و له دهره وه ی فروشگاهه چاوه پئی کرد: له کوتایدا ژنه که ی هاته دهره وه، هاوریکه م میوه و سهوزه کانی به چاوی پر فرمیسه که وه خسته ناو ئوتومبیله که وه! تو نازانی نه مه چه ندیک نازاری نه م پیاوه ی دا.

هاوریکه م دهیزانی که هیچ پاره یه کی پی نیه، به لام هه موو نه وه ی که نهو ویستی بوتلیک شهر به ته نه فره تی بوو، نهو ژنه به م کاره ی لهو کاته دا نه وه ی نیشاندا که به پیاوی نازانیت، ژنه که ویستی له وساته دا نه وه بسه لمینیت که پیشتر دهیزانی—که میرده که ی رولی خوی وه کو دابینکه ریک ناگیریت. من پیشنیاری نه وه ناکه م که نهو ژنه مافی نه وه ی نیه پیاویکی هه بیت کار بکات، به لام نه گهر نهو پیاوه ی بناسیایه—وه پیاوانی به گشتی بناسیایه—تیده گه شت نهو شته ی دهیه ویت و پیویستیته ی دهستی ناکه ویت له پیاوه که ی، نه گهر وا هه ست بکات پیاو نیه. کاره کانی ژنه که ته نها ده بنه هوکاری دوورخستنه وه ی میرده که ی له خوی، دواي نه وه زوری نه خایاند، پیاوه که ی به جینی هیشت.

ئیمه واراها تووین که دابینکهرت بین، وه توش واراها توویت
که چاره ریی نه وه مان لی بکهیت، کاتیک ئهم ریکخستنه کورا
ئوکات په یوه ندیش دهگوریت، وه له وهش خراپتر نه گهر ژن
خویه کی خرابی هه بوو که که موکوریه کانی پیاو بداته وه به
ناوچاویدا و پیاویش ده نالینیت به دهست نه توانینی بینینی
ئهرکی خوی وهکو دابینکهریک و ژنه کهش وا ههست دهکات
که خو په سهندی پیاوه که له ریگای دلخوشی ئه ودا ده وهستیت.
هه مووان لیره دا بی چاره ده میننه وه.

که واته تو چۆن ئهم بارودۆخه تی بپه رینیت؟

پتویست ناکات دهستبهرداری پاره کانت و کاره کهت و
بروانامه کهت یان شانازی و گه ورهیی خۆت بیت. ته نها ئه وهت
له سه ره خانم بیت.

ده توانم گویم له جیره ی ددانه کانتان بیت خانمان—
هه روه کو زهنگی ئوتومبیلی پولیس وایه— و ده توانم بالتان
ببینم که به رزی ده که نه وه و چروچاوتان داوه به یه کدا، به لام
سه ره رای توره بوونتان و هه راسانیتان که باسمکرد، هه رگیز
ئو راستیه ناگوریت که پیاو باری ماددی و پیگهی کومه لایه تی
و رابردووی هه رچی هک بیت، ده یانه ویت ژنه کانیاں ریگه یان
پی بدن ئاگاداریان بن. به لام ژنه یاخی بووه کان من پیتان
ده لیم فهرمون برۆن و وا رهفتار بکه ن که هیچ گرنگ نیه ئه گه ر
ده تانه ویت، به لام ئه و ژنانه ی که ئه مه یان قبوله پیاو رابه ری
بکات ده یبه نه وه، له به ره ئه وه پیاویکت ده وی یان نا؟ ده توانیت
ئهم کاره بکهیت.

ئیمه ده زانین تو هینده به هیزیت تاوه کو ته له فیزیۆنه که

بگوازیته وه بو شوینیکی تر. به لام تو ده بیت ریگه بدهی پیاو
نهوکاره بکات: بلی «ئهمه زور قورسه، ئهمه کاری پیاوانه»
به لی، تو راسته کهیت—قوله کانت له هیچی کهم نیه و خوت
توانای نهوت ههیه که ده رگای ئوتومبیله که بکه یته وه، به لام نهو
کاره مه که، کاتیک له گهل پیاویک ده روت بو شوینیک لینی گهری
وهو خانمیک مامه لهت له گهل بکات و ده رگای ئوتومبیله کهت بو
بکاته وه، نه گهر خوی نهو کارهی نه کرد نهوا له لایه کی نهو ده رگا
نه فره تیه بو هسته و چاوه ری بکه تاوه کو تیینی نهوه بکات که
پیویسته دابه زیت له ئوتومبیله که و بیت بو لات و ده رگا کهت بو
بکاته وه. چونکه ئهمه کاری نهوه.

ئیمه ده زانین پارهت زوره تاوه کو پارهی خوار دنه که بدیت
له ریستورانته، به لام دانیشه با نهو حسابه که بدات، پیویسته
له سهری ئهمه بکات کاتیک له گهل ژنیک ده چیته ده ره وه بو
ژوانیک.

به لی، تو مروقیکی سهر به خویت و پیویستت به کهس نیه
زبله کهت بو فری بدات، یان تابلوت بو ههلبواسیت، وه یان
بجیت بو کوگای ماله که و که رهسته ی چاککردنی به لوعه و
دهستشوره کهت بو بهینیت.

به لام دروتان بو ناکهم: نه گهر تو دهست بخه یته سهر
دهت، که تو نازانیت چی بکهیت، یان هیزی نهوت نیه، دلنیا به
پیاوه کهت ههنگاو ده نیت بو چاره سه رکردنی ئهمه، له به رخاتری
تو—نه گهر تو زه رده خه نه یه کی له ده وه بو بکهیت و بلییت:
«نازیزم، زور سوپاس که له بهر من ئهمه ده که ی—من نازانم
که به بی تو چی بکه م».

بینیت، زور به ی پیاوان ده بن به باشتترین پیاو نه گهر داوایان

لی بگریت بین، باشه، ئیمه لهه سهردهمه داین و ژنانیش زوربهی
ئهم رولانه به پیویست نازانن—من دان بهوه دا ده نیم. به لام،
هه ندی کات یان نه وه تا ده بیت ئیوه قبولی بکه ن که ژنیکی به هیزی
ته نها بن، یان ده کشینه وه و ته نها وهک خانمیک ده مینیتته وه.

ژنان هه موو روله کان ده گیرن هه موو کات—جا بو وابیت
کاتیک شته که بهم شیوهی لی بیت، تو ناتته ویت نهو روله بگریت،
ته نانه کاتیکیش که ده زانی نه وهی ده ته ویت و ئاره زوومه ندی
بیت ده به خشیت؟ و ماوه یه کی دریز، ببه به کچیک که ئاسوده ت
ده کات، بوچی ده رفه تیک بو پشوودان وهر ناگریت؟ بوخاتری
خوا من به لیت پیده ده م که نه وه هینده گران نیه. خو نامریت،
ئه مه ریک نه وه یه که تو ده ته ویت.

ئه گهر یه ک توز ریزو پیزانین نیشان بدهیت، پیاو باز ده دات
تا نهو کارهت بو بکات.

ئه مه سه بارهت به هاوسه ره که مه: رۆژیک تی ناپه ریت
که ئیمه چه ند جاریک ستایشی یه ک نه که یین. به لام له رۆژیکی
تایبه تا بهم دوا ییانه، کاتیک منی به جی هیشت لای مناله کان و
خوی هه ندی کاری رۆژانه ی ده کرد و هه ندی کاری چواره وری
ماله که ی کرد، نهو منی بینی بوو که بیزار بووم له دوا که و تنی
مناله کان، دوا که و تنی مناله کان کاریک نیه من بیکه م، مه به ستم
ئه وه یه ده توانم بیکه م، به لام زور بیزار که ره، که چی کاتیک
مارجوری هاته ژوره وه و بیزاری به روه خسارمه وه دیار بوو،
زور به جوانی سه یریکی کردم و وتی: «ستیف، زور سو پاس
که ناگات له منداله کان بوو—تو باوکیکی نایابیت». کورپینه
نا توانم پیتان بلیم که چه ند هه ستم به خوشی کرد. ریک نهو
قسانه ی له ده م هاته ده ره وه که من هیواخواز بووم بیلیت، تا

ناگام له منداله کان بیت و به بیدهنگی بمیننه وه کاتیک ئه و خهریکی
 نه و اوکردنی نیشهکانی بوو، ئه گهر ئه م ستایش کردنه نه بوايه
 من ناهه تم ده چوو له دانیشتن له گهل مناله کان به دريژای پوژه که،
 له کاتیکدا زور شتی دیکه هه بوو ده مويست بیکه م، به لام ئه و
 ستایشکردنه بیرى هینامه وه که بوچی من له یاریه که دام و
 به تاییه تیش گرنگی بوونی ماجوری له تیمه که دا (خیزانه که دا).

باشترین ریگا بو ده رخستنی باشتیرینی پیاوه که ت،
 ستایشکردن و بهرز نرخاندنی کارهکانیه تی، نه ک که مکردنه وه
 و شکاندنه وه ی. و باشترین ریگا بو ستایشکردنی ئه وه یه که تو
 کچیک بیت و لیی گهری ئه ویش پیاو بیت. به شیوه یه کی تاییه تی.
 من له و باوه ره دام که کچ بوون شیوه یه کی هونه ری ون
 بووه له ئیستادا _ شتیک که هه موو ژنیک ده توانیت وانه یه کی لی
 وه ربگریت. له به ره ئه وه من زور به ئازادانه نیشاتد ده دم که چون
 بیت به کچیک له هه ندیک بارودوخی گرنگدا که له گهل پیاوینکا
 بیت.

گره نتیت ده که م ئه گهر پیاویک بیت شایه نی ریزو ستایش
 بیت ئه واهه میشه له گهل ده بیت.

چۆن وهکو کچیک بیت له ژواندا:

پیی مه لی هه زت له چ شوینیکه برۆی بو ی ته نها جوړی
 نه و خواردنه و نه و که شه ی پی بلی که هه زت لییه تی و چیژی
 لیوه ده گریت، ئینجا لیی گهری بائه و شوینیک بدوژیته وه
 که هه ست بکات تو لیی رازیت و هه زت لییه تی.

— پینی مه لی ده توانیت شوفیری بکهیت — لینی گهری بائه و
بتگه یه نیت بو ئه و شوینه ی که ده ته ویت.

— پینی مه لی ده ته ویت خه رجیه کانی له گهل بهش بکهیت —
لینی گهری ئه و بیدات.

— بانگهیشتی ماله که تی مه که — ماچیکی بکه و شه وشادی
لی بکه، لینی گهری با بیدوزیته وه که پیویسته چی بکات، تا
تو به ده ست بهینیت (به لام نهک پیش ته و او بوونی ماوه ی ۹۰
روژه که).

چۆن وهک کچیک ده رده که ویت له ماله وه

— هه و لمه ده ده ستشوره که یان ئوتوبیله که یان ته والیته که
چاک بکهیت، یان هه ر شتیکی تر — لینی گهری با ئه و بیکات.
— زبله که فری مه ده و دیواره کان بویه مه که، چیمه نه که
کورت مه که ره وه — چونکه ئه مه ئیشی ئه وه.

— شتومه کی قورس هه لمه گره — ئه مه ئیشی پیاوه
که خاوه نی ماسوله کی به هیزه بو گواستنه وه ی قه نه فه و
ته له فیزۆن و دولابه که و ئه م جوړه شتانه.

— مه ترسه له ئاماده کردنی ژهمیک زیاتر — چونکه مه تبه خ
هاورپی هه ردووکتانه و ده توانن پیکه وه بیکه ن.

— هه موو شه ویک تیشیرتی خه وتن له به رمه که —
له بهر کردنی هه ندیک جل و بهرگی سه رنج راکیش زیانی بو
کهس نیه.

—۱۴—

چون ئەلقه که به دهست بهینیت.

پیاوه کهت دهزانیت تو چیت دهویت: دواين ئەرک — ئەلقه که.
ئەویش دهزانیت که خوی چی دهویت: تو.
شتیکی ئاشکرایه، له بهرئوه خوی دهچیت بو لای خشل
فروش و مستیلهیه کی جوان و قورسی ئەلماس هه لده گریت و
دواتر سیناریوی ئه وه دهکات که له سهر چۆک دابنیشیت و تا
بلیت «هاوسه رگیریم له گهل ده کهیت» ههروهک و گورانیبیژی
به ناوبانگی براوهی خه لاتی گرامی (سیهل مید) که ئەمه ی
کردوه بو نمایشکاریکی جلوبه رگ (هایدی کلۆم) و خانویه کی
به نری له که نار ده ریا بو کردوه، وه ههروه ها بانگهیشت کردنی
بو ئامهنگ، به لام داواکاریه که ی تو بهم شیوهیه پروونادات و
به شیوازی رهفتاری پیاوه که دا دیاره، که نایاته پیشه وه بهم
زوانه، وه تو هه ر چاوه ری ده که ی و چاوه ری ده که ی و
که میکی تر چاوه ری ده که ی، ئەمه چیرۆکی زۆریک له ژنان و
کچانه که به جدی تیده کوشن نهک ته نها له بهرئوه ی پیاوه کانیان
خوشده ویت، به لکو ده یانه ویت بو پیاوه کانیانی بسه لمینن

که نه وان ژنه شیاوه کهن، وه هه مووان ده زانن بوئه وهی
بیسه لمینیت که که سینی شیاویت هه موو ئه و شتانه ده کهیت
که له سهرت پیویسته وه کو ژنیک پالپشی کردنی هاوسوژی
پیاوه کهی، وه به وه فا بیت، وه له گه لی بکه ویت و پیی بلیت
خوشمده وئی. وه له وانه یه له گه لی بژیت و مندالی بو بکه یته وه
و په یوه ندیه کی زور تیکه ل و نزیکت هه بیت له گه ل دایکی و
خوشکه کانی و هاوړیکانی.

به کورتی، هه موو ئه وهی پیویستیه تی و دهیه ویت پیی
ده به خشیت.

سهیری «نامه کانی ستر و بیتری» ئه م جاره بکه، که له لایه ن
گوینگریکه وه نیردراوه به خوی ده لیت «زهنگی کاترمیری
بایولوجی» ژنیک ته نه یه و ته مه نی ۳۱ ساله، وه هیچ مندالینکی
نیه، ماوهی سی ساله له په یوه ندی دایه له گه ل پیاوینکا:

«ئه و پیاوه پیم ده لیت خوشمده ویت و دهیه ویت مندالی بو
بکه مه وه. کاترمیره بایولوجیه که م زهنگ لیده دا وه کو شیت. وه
سالی رابردوو هه ولماندا مندالیکمان بیت و من دووگیان بیم،
بی سود بوو (من پیم وایه ئه مه ئاماژه که یه). من پیم وایه کیشه ی
من ئه وه یه که ئه و په یوه ندیه کی پابه ند و هاوسه رگیری ناویت،
چونکه نایه ویت به رپرس بیت له هیچ که سیک. به دریزایی ئه و
ماوهی که په یوه ندیم له گه لی هه بوو وای دیار بوو که من جیاوازم
له و ژنانه ی پیشتی په یوه ندی له گه لیان هه بووه، من هه میسه
له لای بووم کاتیک شتیکی به سهر بهاتایه، وه وازی له کاره که ی
هینا که باوکی مرد، بو ماوهی چهند مانگیک بیکار مایه وه، من
هاندهری بووم و یارمه تی مادیم دها، من چاوه پروان بووم و
به هیوا بووم که هاوسه رگیریم له گه ل بکات، چونکه پیم وابوو

« که سیکي دیکه نادۆز مه وه بیهویتی مندالی له من هه بیته، ئایا من گه مژهم که چاوه پیی ده کهم؟ وه ئایا هه روا واز له بابته که بهینم؟»

ئهم ژنه و ژمارهیه کی زۆرتیش له دۆخی هاوشیوهی ئهمه دان، که ناتوانن تیپگه ن بۆچی دواي ئهم هه موو تیگوشان و رهنج، پیاو ئاماده نیه یه ک شتی پیپه خشیته که دهیه ویت.

باشه، با بۆتۆش و ئه ویشی چاره بکه م، پیاوه که ت داواي هاوسه رگیری لی نه کردووی له بهر یه کی که له م هۆکارانه: (۱) یان هیشتا هاوسه ری ژنیکی تره. (۲) یان تو ئه و ژنه نیت که ئه و دهیه ویت: یان ئه و وه لامه ی که نایه ویت گوپیستی بیته ئه وهیه که (۲) تو داوات لی نه کردووه هاوسه رگیریت له گه ل بکات و کاته کهیت بۆ دیاری نه کردووه.

له راستیدا من هه ندیک پیاو ده ناسم که ژنه کانیا ن به ده ست هه مان گرفته وه ده نالین. وه دیارترین نموونه بۆ ئهمه، دوو که پل بۆ ماوه ی سالی که په یوه ندییا ن هه بوو، له کوتایدا ژنه که دوو گیان بوو، وه بۆ ئهم ژنه ته نه یه (که کورپکی هه یه له په یوه ندیه شکست خواردووه که ی پیشوویدا) وه ده شیرانی نایه ویت مندالیکی تر بخاته وه له پیاوی که ئاماده نیه یارمه تی بدات له به خێو کردنیدا، زۆر به ساده یی به پیاوه که ی ووت: «من ته نها کاتی که ئهم منداله ده هینمه دونیا وه که تو بیته به باوکی که راسته قینه بۆی، نه ک له و جۆره باوکه نه بیت که جار به جار لی ره و له و ئه رکی خۆی به جی بهینیت». وه پیاوه که له ترسی له ده ستدانی ژن و منداله کهش هه نگاوی ناو رازی بوو ئاماده بیت له بهر منداله که ی ده سته ردار ی شوقه که ی بیته و گواسته وه بۆ لای ژنه که، له و کاته ی که ئاماده کاریا ن ده کرد بۆ له دایک بوونی کورپه که یان.

ئهو ژنه پینی وابوو پیشکه شکردنی ئهلقه و داوای
هاوسه رگیری و ئاههنگ، دواي له دایکبونی منداله که پرووده دات.
وه باوه ری وابوو که ئهو ئهلقه ی هاوسه رگیری پیشکه شده کات،
به لام ئهوه ۷ سال تیپه ربوو به سهر له ده سترکردنی ئهلقه ی
هاوسه رگیری، که چی هیستا به ئاواته وهیه و چاوه رییه و نزا
ده کات کاتیک بو هاوسه رگیری دیاری بکات، به لام پیاوه که تا
ئه مروش شتی وای نه کردوو، ئهوان هاوبه شن له ماله وه له
به خیوکردنی منداله کان و خشته ی خهرجیه کان و وه خشته ی
کارکردن و باجی ئوتومبیل، وه بیگوومان له خه و تنیشدا هاوبه شن،
به لام له ناو ناسنامه دا به لگه ی هاوسه رگیریان هاوبه ش نیه.

ئهو ژنه تی ناگات بوچی وانیشان ددهن خیزانیکن له جیاتی
ئهوه مالیکی راسته قینه پیکه وه بنیات بنین. وه پیاوه که ش پینی
وايه که ئهوان خاوه نی مالیکن و پیویست ناکات په یوه ندیه که
زیاتر په ره بسه نیت.

ئا ئه مه به زمه که یه.

سهیرکه، لای هه ندیک پیاو هاوسه رگیری له هه مان
که ته لوگی «خواردنی سه وزه وات» دایه: خۆتان ده زانن
که خواردنی سه وزه وات کاریکی پیویسته، به لام له راستیدا تو
ئهو کاره ناکهیت، چونکه هه مبه رگر پره له چه وری و سویری
و ساس و له گه ل هه ندیک په تاته ی سوره کراو زیاتر خو شتره
و هه ست به تیری ده کهیت. من چه ند جاریک پیمووتی له م
په رتوو که دا که ئیمه ی پیاو بوونه وه ری زور ساده ن که ئه گه ر
ژنیش نه بیت هه ر ژیانیکی ساده ده ژین، وه پاره کانمان له شتی
باقوبریقدا خه رج ده کهین، کاته کانمان له سهیرکردنی یارییه

وەرزشیەکان و شتی بیمانادا بەسەر دەبرد، وە پێویستی
نەدەکرد مالهکە بە پاکوخواوینی رابگرین و پۆشاکی جوان
لەبەر بکەین، یان هەر شتیکی تر بیجگە لە یارییە قیدیوییەکان،
ئێمە دلخۆشین بەوجۆرە ژیانە، چونکە وامان لێدەکات واهەست
بکەین کەگەنجین و بیخەمین، وە هاوسەرگیری ئەم هەستەمان
هەرگیز پێ نابەخشیت.

هاوسەرگیری و بەرپرسیاریتی ئەو هەستەیان تێدا نیە،
تاوەکو پیاو ماندوو دەبێت لەرابواردن و هەستدەکات کەپێویستە
گەورە بیت، یان تاوەکو شتیک یان کەسیک پالنەری بیت تا
گەورە بیت.

بەلام ئەوەی کەپێویستە تۆ بیزانیت ئەوەیە پیاوان
زۆرباش دەزانن کە ژنان هاوسەرگیریان دەوێت. سەرەرای
ئەو سەر بەخۆییەکی کەژن بە ئاواتیەویە، وە سەرەرای ئەو
سەرژمێریانەکی دەکریت کەنیوەی هاوسەرگیریەکانی ئەمریکا
بەجیا بونەوه کوتایی دیت، وە سەرەرای بەسەربردنی کاتیکی
زۆر و ئارەق و فرمیسک لەکارکردندا، بۆ بنیاتنانی پەییوەندیەکی
کەموکورت، کەچی ئێوەی ژنان لەکۆتایدا هەر برۆا بە ئەفسانەکی
هاوسەرگیری و مال و منداڵ دەکەن.

وە هەرودەها، پیاوانیش زۆر بەپروونی دەزانن دەتوانن ئەو
کارانە بکەن کەوا دەربکەوێت بەتەمای زەواج کردن—تەنها بۆ
ئەوەی تۆ بە خۆیانەوه ببەستنهوه و بمینیتەوه. برۆا بکە کەدەلیم
پیاوان تەنها بۆ یەک ئامانج ئەم کارە دەکەن، وە کاتیکی پیاویک
بۆ ماوێهەکی درێژ پەییوەندی لەگەڵت هەیە، یان ئەگوازیتەوه
بۆلای تۆ، تا لەگەڵت بژی، یان ئەلقەیهکت بەدیاری دەدات، بەلام
لەگەڵ ئەوەش دیاریکردنی کاتی هاوسەرگیری پەتدەکاتەوه.

بویہ دہکات منا تو بہ خویہ وہ ببہ سقیتہ وہ، چونکہ نہ تو توی
دہوت و رہتی دہکاتہ وہ بی کہ سیکتی تر بیت.

وه من لیره تا پنت بلیم، که تا که هوکار که واله پیاو دهکات
 دوور بکه ویتوه له پیه وندیه کی دریز خایه ن، وه هاوسه رگیری
 له بهر نامه ندا فیه، نه ویه که ژن داوای دیار یکردنی کاتی
 هاوسه رگیری فاکات؛ به که مژه یی له گهل خوشه ویسته که ی
 داده نیشتیت و رینگه ی پینده دات داواکارییه کانی به سه ردا
 به سه پینیت، سه ره رای نه وه ی له گهل خه وتوو و وه نه گهری
 نه وه ی که له گهل که سینکی تر جگه لهم هاوسه رگیری بکات
 بریره، وه له هندی که حاله تیشدا گواستوو یه تیه وه تا لای نه م
 پیاوه بژی، ته نانه ت مندالیشی بو خستوته وه. من به ساده یی
 ناتوانم لیره بمینمه وه.

تہمہ لال بوونیکی ٹاشکرایہ.

میشکی پیاوه کهت بخوینه وه، نه گهر پیاو ئاماده بوو دواي
تیپه ربوونی ماوه یه که بییت به خوشه ویستت و له گهلت بژی،
بییت به باو کیکی به سوز بو منداله کانت. وه نه لقه ی هاوسه رگیری
پیشکه شکر دی، که واته نهو بهم کاره ی خوی له لیستی پیاوه
فیلپازه کان خستوته دهره وه، وه ناوی خوی له راوچی چیژ
سربووته وه، ناتوانیت خوشه ویسته که ی بهینیته وه بو ماله وه،
به ته له فون قسه ی له گه لدا بکات، وه ناشتوانیت هه رکاتیک
ویستی برواته دهره وه، یان شهو له گه لی بمینیته وه، نهو دهرانیت
که نابیت پاره کانی بدات به ژنیکی تر، چونکه په یوه ندی له گه ل
تودا هیه، بوچی پیاو په یوه ندیه کی پابه ند له گه ل تودا قبول
دهکات به لیستیکی پر لهو شتانه ی «ناتوانیت» بیکات.

چونکه نهو توی دهویت و نایهویت له دهستت بدات.
ئیسنا تهنه یهک ههنگاو ماوه بکهیت بههاوکیشهی
هاوسه رگیری:

دیاریکردنی کاتی هاوسه رگیری، چونکه تو هه ر ئه مهت
دهویت، پیویسته ئه مه بکهیت: هه ندیک بنه ماو داواکاری
بخه نه پروو به توندی بیان سه پینی و: «من توم خوشدهویت
و توش منت خوشئهویت و له په یوه ندیه کی نایابداین—
په یوه ندیه ک که هه میسه ئاواتم بو خواستوو و ئیسنا ده مهویت
هاوسه رگیری بکهین و من له بهرئهو ده مهویت کاتیک دیاری
بکهیت بو هاوسه رگیری، و دوا ی دوو هه فته بکه پره وه، به لام
ئه گه ر داوا ی هاوسه رگیری لینه کردم، تکایه دلنیا به من دانانیشم
و چاوه ریت بکه م که که ی زهنگی خوشبه ختیم لیده دهیت، چونکه
دهزانم ئه م ژیا نه ی ئیستامان هه رگیز دلخوشمان ناکات».

ئه مه داواکاریه کی زور گونجاو ومه عقوله، و ئه گه ر
وانه بیت، ئه وا چه ند ده خایه نیت تابکهیت به وه ی ده تهویت ؟
سال ؟ ۱۰ سال ؟ بو هه میسه ؟

تو ئه و که سه ی که ماوه که دیاری ده کهیت: بو هسته
له خو به دهسته وه دان و به کارنه هینانی هیزو توانات، چونکه
له وساته وه ی که ئیمه ده زانین هیواکانت بو هاوسه رگیری
ده خه یته لاوه، ئیمه ش ئه و هیوایانه ده خه ینه ناو گیرفانمانه وه،
و تو به کارده هینین له هه مان کاتدا، هاوبه شی کردن له گه لت
ئه گه ر خوت بتهویت، وه کو گه راجی ئوتومبیل مه به هه موو
که س بتوانیت به چه ند دۆلاریک بتوانیت ئوتومبیله که ی رابگریت
وبه شیوه یه کی کاتی ئوتومبیله که ی تیا پارک بکات. پیویسته
پیاوه که ت بزانت که تو زهویه کی راسته قینهیت، تهنه بو کرینیت

نهک بو کری. تییینی: بابتهکه نهوه نیه که داوا له پیاوه کهت بکهیت داوای هاوسه رگیریت لی بکات، به لکو بابتهکه نهوه یه کهواز له بیرکرده وهی ۱۹۴۵ بهینیت، که ژن چاوه رپی نهوه ی له پیاو ده کرد لی بیارپته وه بو نهوه ی هاوسه رگیری له گه لدا بکات، تو نهوه له میشتک چه سپیوه» من هه رگیز داوا له پیاو ناکم هاوسه رگیریم له گه ل بکات»، به شیوه یهک که تو هه موو هوشی خوت له ده ست ده ده ی کاتیک بابتهکه په یوهسته بهو شتانه ی که ده ته ویت به دهستی بهینیت، به لام ئیمه چیت ره سالی ۱۹۴۵ دا نین! گه رامه وه بو نهو رژه ی که باو کم هه ولی ده دا دایکم رازی بکات و دلاریان ده کرد و دواتر هاوسه رگیریان کرد، نهوکات ژنان ده یانتوانی بهرگه ی چاوه پروانی پیاوان بگرن تا داوای هاوسه رگیریان لیکه ن، چونکه هه لبراردنه کانی پیاو لهوکاته دا سنوردار بووه، نه گه ر ریکه وت پیاویک بوو له کیلگه ده ژیا، ده بوايه ۲ میلی ببریایه بو کیلگه که ی نزیک خوی و کچیشی لی نه بوو، ته نها دوو کوری تری لیده بوو ، له بهر نه وه ناچار ده بوو ۲ میلی تر ببریت تا چاوی به خوشه ویسته که ی بکه ویت.

چون بو ژنیکی گونجاو بگه رایه له کاتیکدا ده سته وتنی دانه یهک زه حمه ت بوو تا دلاری له گه ل بکات، و هه موو شتیکی ده کرد تا: سه رنجی رابکیشتیت: پیویست بوو بچیت بۆلای مالی کچه که وه و کورته نامه ی له سه ر به رده کانی رینگاکه ده نووسی، تا هه موان نیازی بزائن. وه تییینی له سه ر داره کان به جی ده هیشتوو ئاماژه ی دوکه لی به کار ده هینا تا کچه که بزانیته مه سه له چیه، نه وه دلاریه کی زور رۆمانسی تر بوو له چاو رۆژگاری ئیستاماندا، چونکه پیاوان ده یانزانی ده بیت

بەرەوشتەوه مامەلە بکەن، نەک تەنھا لەبەر دەستگیرانەکیان، بەلکو لەبەر باوکیشیان، لەوکاتەدا دەبوو کۆران بڕۆن بۆ مالی دەستگیرانەکانیان و داوای مۆلەتیان بکردایە تا لەژوورەکەدا پیکەوه دابنیشن، وە تازە پیکەیشتوووەکانیش لەهەمان ژوور لەگەڵیان دادەنیشن، چونکە هیچ ژووریکی زیاده نەبوو تا بەتەنھا لێی دابنیشن، وە ئەو دلداریە بەو کۆتایی دەهات کە ئەم گەنجە داوای کچەکە ی لەباوکی دەکرد، بە بڕوا بەخۆ بوون و شانازیەوه، هەرچیک باوکی کچەکە بیوتایە هەر ئەو جیبەجی دەکرا: ژنان بەدریژایی ژیانیان وا فێرکراون ئەگەر پیاویک خۆشیبۆین ئەوا دلداریان لەگەڵدا دەکات، و داوای هاوسەرگیری لێدەکات، بەلام ئیستا کیشەکە ئەوێهە ژن راهاوووە یاساکانی سەدهی بیست لەسەدهی بیست و یەکدا بەکاربھێنیت. ئەمڕۆ پیاوان هەلبژاردە ی سنورداریان لەبەردەستدان، چونکە ئیستا ژمارەیکە زۆر لەژنان بونیان هەیە، لەهەموو شوێنیک لەگەڵ پیاو کاردەکەن، وە لەبینای شوقەکاندا پیکەوه دەژین و، پیکەوه سواری پاس و شەمەندەفەر دەبن و، لەیانەکاندا تیکەل دەبن و، وە تەکنەلۆجیا بەجۆریک پیشکەوتوووە کە دەتوانیت پەییوەندی لەگەڵ ژنیک بکەیت تەنانت بەبی ئەوێ بێشیهێنیت. وە چیتەر لەسالی ۱۹۴۵ دا نین و ناتوانیت ئەو رێگا کۆنە بەکاربھێنیت، دەبیت واز لەو قسە بھێنیت کە دەلێت « ئەگەر نیازی بیت هاوسەرگیریم لەگەڵ بکات، ئەوکات داوام دەکات ». چونکە ئێشە داوات ناکەین کاتیکی زۆر زوو خۆت بدە ی بەدەستەوه و ئێشە یاریت پێدەکەین، ئەگەر بنەما و یاسا و داواکاریەکانت نەسەپنیت تاپێوه ی پابەند بین.

من نالیم لەبەردەمیدا چۆکدابه و داوای لێیکە هاوسەرگیریت

له گهل بکات، به لکو داوات لیده کهم ماوهیه کی بو دیاری بکهیت
تائه لقت پیشکش بکات و کاتی هاوسه رگیری دیاری بکات،
ده بیت تو ئه وهی پی بلییت.

من ده زانم ئه مه کاریکی قورسه، به لام لیگه پی با شته
قورسه کهت پی بلیم: ژوان و پیکه وه ژیان و خسته وهی
مندال له پیاویک که هرگیز نیازی هاوسه رگیری کردنی نیه
له گهلت. به جیت ده هیلت، دوی تیپه ربوونی ۸ سال به سهر
په یوه ندیه که تاندا، توش ناچاریت به دوی پیاویکی نوی دا
بکه ریت و هه موو ئه و خه رجیانه بدهیت که پیشتر له گهل که سیکی
تردا به شتان کردبوو بو ماوهی ۸ سال و ده بیت خوت مندا له کان
به تهنه به ختو بکهیت، ده توانیت ئه م کاره بکهیت، به لام تهنه
ده بیت بزانیته که ئه مه چهند کاریکی قورس ده بیت بو تو.

هه موو ئه وهی که من بوت پیشنیار ده کهم ئه وهیه، زور زو
خوت دهر باز بکه له م کاته کورته بیزار که ره — به وهی که پی
بلییت چاوه پی چی لی ده کهیت، وه پروونی بکه ره وه که تو چهند
مروفتیکی گه وره و گرانی، وه به ده ستهینانی تو هه رگیز کاریکی
هینده ئاسان نیه.

پی بلی: «من ریزت ده گرم و شهیدای تو م وه خوشمده ویی
— من زور په یوه ستم به کاته وه، من میهره بان و وه فادارم و
مندالت بو ده خه مه وه، وه له داها تووشدا زورم خوشده وین، وه
من ئاماده م هه موو ئه مانه پیشکش بکه م به که سیکی شیاو،
من پیویستم به کاتی توو به وه فایت و پالپشتی و سوزت و
گرنگی پیدانت و راستگویت و میهره بانیت و جوامیریت هیه —
وه ده مه ویت دهر گای ئوتومبیلیم بو بکه یته وه و کورسیه که م بو
بجولینیت دانیشم، وه ریزی خوتم نیشان بدهیت، وه له سهر و

هه موویانه وه خوشه ویستی خۆتم پی ببخه شیت، و من چاوه پنی
ئه وهت لیده کهم ئه لقه ی هاوسه رگیری ئه لماسم پی ببه خشیت
به بۆنه ی چوونه ناو ژیا نی هاوسه ریتیه وه»

کاتیک پیاو گوئی له مه بوو، ئه وکات هه لو یسته یه ک
وه رده گریت که تو ریزیکی به رزت بۆ خۆت دیاری کردوه،
سه یری باباته که ده کات و پرسیار له خۆی ده کات: که ئایا تو
شایه نی ئه م هه موو شته ی؟ «وه ئه گهر ئه مه بۆ ئه و زۆر
قورس و له راده به دهر بوو، ئه و به جیت ده هیلت و ده پروات
بۆ شوینیکی تر، وه هه رچۆنیک بیت تۆش پیاویکی وات ناویت
وانیه؟ ئه و ته نها ده یه ویت تو به کری بگریت و به کارت به ینیت،
هه روه ک ده زانین کریچییه کان گرنگ نیه به لایانه وه مولکه که چی
لی دیت، وه لایان گرنگ نیه ویران بیت و دابر میت، چونکه
ئه وان به کاری ده ینن و کاتیکیش شتیکی باشتریان دوزیه وه
ده گوازنه وه بۆ شوینیکی تازه و باشتتر له مه ی ئیستا.

تو پیاویکت ده ویت که ئاماده ی کرین بیت نه ک کری،
پیاویک که بیت و بۆ هه میشه له گه ل تو بژی، به دریژی ته مه ن،
پیاویک که گرنگی به باخچه که بدات و ئاگای له بۆری ئاوه رۆکان
بیت و دیواره کان بۆیه بکات، وه که لوپه لی ناو ماله که بکریت و
خه رجیه کان له کاتی خۆیدا بدات، پیاویک که به راستی خانوه که
بکات به مال بۆت. ئه و که سیکه که هه لگری به رپرسیاریتیه و
به وشیه ی ده ته ویت داوای هاوسه رگیریت لیده کات.

له کۆتایدا کوره کان کوخ دروست ده کهن، به لام پیاوه کان

مال بنیاد ده نین

داوای لیکه پیاو بیت، وه تۆش ئیستا ده زانی ئه گهر ئه و
تۆی خوشنه ویت هیچ یه کیک له مه رجه کانت قبول ناکات، به لام

ئەگەر خوشی بویت دابینکەرت دەبیت و خوشەوێستی خویت
بو دەردەبریت و دەتپاریزیت، ئەگەر بەراستی خوشی بویت
لەکو تاندا بیت دەبیت: «ئەمە ژنەکەمە» دەتوانیت لەسەرەتادا
رازی بیت بە: «ئەمە خوشەوێستەکەمە» یان ئەمە «دایکی
مندانەکەمە» یان تەنانەت: «ئەمە دەستگیرانەکەمە» بەلام
دوای تێپەربوونی دوو سال پێوێستە لەژێر ئەم نازناوە بێتە
دەردووە، تۆ شایەنی ئەوەیت کە راشکاو بیت لەگەڵتدا، چونکە
ژنان لەپەيوەندیدا هیچ شتێک ناکەن هەتا بوون و ئاشکرا نەبیت
بۆیان، هەمووتان دەتانەوێت ئەم شتانه بزاتن: چارەنووسی ئەم
پەيوەندیە بەردو کۆی دەروات؟ ئایا بەراستی خوشت دەویم؟
ئایا من ژنیکی شیاوم؟ ئەودا هاتوووە چیه کە ئیمە ی تیا دەبینیتەو؟
بەکورتی و پوختی ئەمە هەموو بابەتەکەیه—چونکە
هەموو پیاویک دەزانیت کە هەر دیتە رێگای، لەوانەیه ئیستا
ئامادە نەبیت، بەلام ئەگەر ئامادە نەبوو وە تۆش ئامادە بوویت،
واتای ئەودیه کە گونجاو نین بۆ یەکتەری، وانیه؟ لەبەرئەو
بۆچی دوو سالی بەنرخێ ژیاوت بەفیرۆ دەدەیت لەشتیکدا
کە بەئاراستەیهکی راستدا ناروات؟ لەجیاتێ ئەو هی بگەریت
بەشوین کە سێکی تردا تابروات بۆ ئەو جیگەیه کە تۆ دەتەوێت.
من پێموایە ئەمە هۆکاری هەبوونی زۆریک لە ژنانە
کە تەمەنیان لە سی سالی دایە و هیشتا هاوسەرگیریان نەکردووە،
چونکە ئەوان لەشوینیکی سەر هیڵەکەدا پێداگریان نەکردووە،
و دە شوین پێی خویان جیگیر نەکردووە، وە هەنگاویان نەناوە،
و دە من دەتوانم لەئەزمونی خودی خۆمەووە پیتان بلیم خانمان؛
دەبیت پێداگری بکەیت و هەندیک یاسا و بنەما و مەرچ
دابینیت، سەیرکە بزانه چون بەخیرایی دیتە سەر هیڵ، من بۆ

هاوسه رگیریم له گهل مارجوری کرد (ژنه کهم)؟ چونکه کاتیکی
 بو دیاری کردم و بنه ما و مهرجی بو دانام.
 من نهو مهرجانه م ههر له سه رهتای په یوه ندیه که مانه وه
 زانی: وه ههر نهو شه وه زانیم که خه ریک بوو په یوه ندیه که مان
 کوتایی پی بیت، وه نهو کاته زانیم که گه راندمه وه، وه نهو توانم
 پیتان بلیم نه گهر هیشتا له کومپانیای فورد کارم بکردایه و
 هاوسه ره کهم پیویستی به \$۴۰۰ بوایه له موچه کهم که \$۶۰۰ ه،
 به دلیاییه وه دهمدا پی، چونکه دهمه ویت بیپاریزم، وه نهو ویش
 وام لیده کات شانازی به خومه وه بکه م که میردی نهوم، وه توش
 ده توانی نه مه به ده ست بهینیت.

چیرۆکیکی دیکه ی دلشکان مه به، یه کهم کهس بیر له خوت
 بکهره وه — هه ولبد به گه ی بهو شوینه ی که خوت ده ته ویت،
 وا له پیاوه که ت بکه ببیت به وه ی که ده توانیت ببیت و بهینیت
 دی، وه بیرت بیت: هوکاری یه که می شکست ترسانه له خودی
 شکست خوی. چونکه ترس له جولته ده خات و ریگریته لیده کات
 ده سته کاربیت، مه ترسه له له ده ستدانی، چونکه نهو پیاوه ی
 به راستی خوشیده ویت ناروات بو هیچ شوینیک و به جیت
 ناهیت.

بەشى چوارەم
لە خۆشەويستىيەو
بۆ ژنى (هاوسەرى)

بۆ ھەمىشە دلى بېەرەو

— ۱۵ —

بەرپەرەزە بەردنی فایله کۆنەکان چۆن جەلەوی خۆت بکەیت کاتیکی رەبەرەزەیت بۆ دەرهکەوت

خانمان ئەگەر تۆ پەرەزەندیت لەگەڵ پیاوێکدا هەیه
کە لەسەر ووی سەڵەو هەیه، دانیابە کە پێشتر هەر یەک یان دوو
کەس لەژێریدا هەبوو، وە تۆش نازانیت کە ی و لەکۆی لێت
پیدا دەبن، بەلام بەروا بکە، کاتیکی دەردەکەوت کە کەمترین
پێشبینیت هەیه بۆی، لەوانە هەیه لەئاهەنگی کار یان یادی
لەدایکبونی هاوریکەت، یان لەوانە هەیه لەهەر کاتیکی تردا بیت.
پیش ئەو هەیه بترسیت، ئەمە چەند ئامۆژگاریەکی
سەرکەوتوو تا ئارام بیت و جەلەوی خۆت بکەیت کاتیکی فایلی
خۆشەویستە کۆنەکە ی کرایەو.

۱- هێمن بە: کاتیکی خۆشەویستە کۆنەکە ی هاتە سەر
بیت ئارام بە، لەسەر خۆ بە، ئاسودە بە. وازبێنە پیاوێکەت ئەم
مشتومرە بکات و کێشەکە چارەبکات، ئەگەر بەراستی تۆ و
پەرەزەندە کە تانی لا گرنگە، هێچ کێشە هەیهکی نیە و لاشی ئاساییە

که به هاوڙي ڪونه کهيت بناسينيت، وه ٺم ناسينه سهر ٻيڻيه
دهر فھ تيکي باشه بو ٺه و ٻياوه تا ٻيسه لمينيت که به رپرسياره له تو
و توش نيشاني خوشه ويسته ڪونه کهي بدات. وه ٺه گهر ٺم
دهر فھ ته ي به کار نه هينا تا ٺا شڪراي بکات که له په يوه ندييه کهي
نوي دايه، ٺه وکات تو هه موو مافيکت هه يه پرسياري رهوشي
په يوه ندييه که تان بکهيت و هه سته کانت بره ويڻيته وه له باره ي
خوشه ويسته ڪونه کهي.

۲_ دلنيا به (ٺه رخه يان به): مه هيله ميشکت له سهر خوي
نه مينيت و ده ست بکهيت به به راورد ڪرڻي خوت و خوشه ويسته
ڪونه کهي. له وانه يه ٺه و بالاي به رزتر بيت، لاوازتر بيت، به توانا تر
بيت، به لام ٺه مانه هيچ نين به به راورد به تو و ناوازهيت، چونکه
هو ڪاريک هه يه که ٺه و خوشه ويستي ڪوني ٻياوه که ته و ٺي ستاش
تو شارڻي دلي ٺه و ٻياوه يت.

۳_ خوت به: کاتيک باب ته که ڪرايه وه و گفتوگو سهر ي
هه لدا، سلاويکي به ٻريز و به ٻروا به خوبوونه وه له خوشه ويسته
ڪونه کهي بکه، و به راستي خوت به، وه ٻيويست ناکات هيچ
رهفتار و نمايشيکي ساخته بکهيت و ده سته که و ته کانت جار
بدهيت بو ٺنيک که ته نانه ت ناشي ناسيت. به و شيويه به که ههيت
و خوت به.

۴_ ٻيک پوڻ و شوخ و شهنګ به: ٺه گهر بتوانيت هه ست
بکهيت که ٺنه ڪونه کهي وا دهر ده که ويت، سهرنجر اڪيش و شوخ
و شهنګ نه بيت ٺه و تو خيرا ده ست به ڪار به و، ٻيک پوڻ و
شوخ و شهنګ به، نزم مه به ره وه بو ٺاستي ٺه و و قسه ي رهق
مه که و پوزي به سهر دالي مه ده. وا له ٻياوه که ت بکه بزانيت
تو ده توانيت هه موو کاتيک وه ک خانميک دهر بکه ويت، له ٺواني

ئەم سەر دەمەدا، ئەگەری زۆر زۆرە سەرکێشیه کانت لە ژواندا
لەگەڵ پیاویکدا بیت کە خواوەنی منداڵ بیت لە پە یوهندی پیشوویدا.
ئەگەر منداڵەکانی تۆیان لاپەسەند نەبوو، وە تۆش کەشتیت
بەر ئەنجامە ی کە پیویستە کاتیکی زیاتر بەسەر ببەیت لەگەڵ
منداڵەکانیدا، بەم شیوە بەرەوپیش دەچیت، تا پە یوهندیەکی باش
لەگەڵ دایکیاندا درووست بکەیت.

۵- راستگۆبە: جەخت بکەرەوه کە پیاوێکە کاتیکی
نەراوەتیت بداتی بۆ چاوپێکەوتنی دایکی منداڵەکانی و
دەستپێکردنی بنچینه یەکی پتەو بۆ پە یوهندیەکی متمانه پێکراو.
با ژنە کەش بزانییت کە تۆ کێیت و چۆن کات لەگەڵ منداڵەکانی
بەسەر دەبەیت، ئەگەر خۆت دایک بیت، دەزانییت کە چەند
گرنگە بزانییت ئەو کەسانە کێن کە دێنە ناو ژیاڵی منداڵەکانتەوه
و تیکەلیان دەبن، وە دانیابە کە هەمان ئاسوودەیی بەرەوشت
بەرزییەوه بەم ژنە دەبەخشیت.

۶- خۆراگر و دل فراوان بە: چاوەڕێ مەکە ژنە کۆنە کە
خۆی ئۆتوماتیکی لەگەڵت بکریتەوه، چونکە تۆ نازانییت
کە پە یوهندی پیشتری نیوان پیاوێکە و ئەم ژنە بەج شێوازیکی
بروو، لەوانە یە ژنە کە بەرپێز و مرووف دۆست دەربکەوێت، بەلام
لەناخەوه هیچ ئاسوودە نەبێت بەم پە یوهندیە نوێیە ی پیاوێکە ی،
وە ئاسوودە نەبێت کە منداڵەکانی بەم ژنە تازە یە بناسینییت. کات
و مەودایەکی پێ بدە کە پیویستیەتی تا ئاسوودە دەبێت و رادێت
لەگەڵ ئەم پە یوهندیە نوێیە.

۷- تێگەشتوو بە: ئەگەر زیاتر لەچەند مانگیکی تێپەرێوه
کەچی هیشتا پە یوهندی نیوان تۆ و ژنە کۆنە کە ی سارد و
سەر، داوای لێ بکە گفتوگۆیەکی ژنانە ئەنجام بدەن دەربارە ی

په یوه ندیه کهت. نه گهر له گهلت کرایه وه کاتی پی بده تاباسی
خه م و خه فته و ترسه کانی خویت بو بکات. وازی لی بیتنه
گوازرشت له بیرو بو چونه کانی بکات له باره ی به سه ربردنی کات
له گهل مندا له کانیدا، وه له هه مان کاتیشدا له ئاستی خوت کهم
مه که ره وه، ئاگادار به که ئهم ژنه ریز له تو و په یوه ندیه کهشت
بگریته. نه گهر گفتو گو کردن نه گونجاو وشیاو نه بوو له وانه یه
ئه وه کاته گونجاو که بیت تا دوور بکه ویته وه که ئایا گونجاو
به شداریت له ژیا نی مندا له کانیدا؟

ئیمه هه موومان فلیمه کانی هۆلیود و له به رنامه ی
ته له فیزیونی شدا بینو مانه که له وانه یه ژنه کونه که ی پیاو ده کهت
خواردنه وه بکات به روو خساری پیاو ده کهتدا و په نجه ی
هه ره شهش به رووی ژنه نوییه کهیدا به رز بکاته وه، له ژیا نی
راستی خوتدا نابیت ریگا بدهیت که ژنی پیشوو ببیت به به شیکی
ناشرینی ژیا نته. نه گهر هیشتا به زم و په زم هه ر له نیوان
پیاو ده کهت و ژنه که ی پیشوویدا هه یه، ئه وای لی گهری با خ. و.
ی ئهم کیشانه چاره سه ر بکات. ئهمه کاری تو نیه خوت بخه یته
ناو بارودوخیکه وه که پیش په یوه ندیه که ی تو روویدا وه، نه گهر
دووباره فایله کانی خوشه ویستییه کونه که ی سه ری هه لدایه وه
له په یوه ندیه نوییه که تاندا، راشکاوبه و ریگری له هه ر بی
ریزیه ک بکه به رامبه رته، یان راسته وخو به راشکاوی قسه له گهل
پیاو ده کهتدا بکه. خانمان، پیویست ناکات به پیی هۆلیود برۆیت،
یان خوت به کهم بزانی له کاتیکدا شارنی. تو ده توانیت ببیت
به ژنیکی مه زن و بروا به خوت بهینیت که وایت، کاتیک مه رج و
بنه مات دانا. وه ریگهش به ژنه کونه که ی ده دهیت که له هه مان
پیوانه ی خویدا بیت.

پینج ووشه‌ی جهرگبې له مشتومړدا

۱. _____
_____
۲. _____
_____
۳. _____
_____
۴. _____
_____
۵. _____
_____

پینج باشتړین کهس هر کاتیک تورهم په یوه‌ندیان
پیوه ده‌که‌م

۱. _____
_____
۲. _____
_____
۳. _____
_____

3.

9.

پینچ باشتین ریگا بو دووباره ئارام کردنهوهی میشکم

1

٢٠٠

5

2.

9

— ۱۶ —

دەست پێکی ۹۰ رۆژەکە بژمێرە

لە ئێستادا، یاسای ۹۰ رۆژییە کەم بوو بە پێبەریک بۆ زۆریک
لە ژنان، من ئەو دەزانم بەهۆی پێداگری و دەستگرتن بە سەر
ئارەزووەکاندا، وە تۆ بە راستی بنچینهیەکی زۆر باشت داناوە بۆ
ناسینی پیاویکی تازە لە ژیاڵندا، وە دیاری دەکەیت ئایا شایەنی
دانهێک لە مولکە هەرە بە هادارە کانتە! مادام تۆ بنچینهی یاساکە
دەزانیت. ژمارەیهکی زۆر لە ئێوهی خانمان پرسیارتان لێکردم:
«ستیف ئێمە پێویستە چی بکەین لە سەرەتای ۹۰ رۆژەکەدا،
چون سەرنجی لە سەر خۆم بهێلمەوه، هەتا ئەو کاتەی ئامادەبێت
پەيوەندییە کەمان تەواو بکەین لە پرووی جەستەییەوه؟» هانی
ئەو پەرتووکی یاری سی مانگەیه بۆ ئەو هی چۆن بتوانیت ئەو
لە پەيوەندیدا بهێلێتەوه لە گەڵ خۆت لە کاتی کدا تۆ چاوەروانیت.

مانگی یەكەم

لەم قوناغەى ژواندا، تەنھا بەناوھێنانى مچورکە بەھەموو
لەشدا دیت، ناتوانیت خۆت رابگریت ھەتا ژوانى دواتر، وە
باشترین ھەولێ خۆت دەخەیتەگەر تاوھکو رێگرى لەخۆت
بکەیت زیاتر لەپینج جار تەلەفونى بۆ نەکەیت لەرۆژیکدا، وە
ئەویش بەراستى کەوتۆتە ناو جادوھکەتەو، لەبەرئەو خیرا
باز مەدە، ھەر بانگھێشت کردنیک و ھێندە پەرۆش بیت بۆى تا
واى لێبکەیت بايەخى بۆت لەدەست بدات، وا لەپیاو بکە کەمیک
لەپیناوت تێبکۆشیت. خانمان، پیاو بەلایەو ھە گرنگ نە ئەگەر
چەندین میلی زیادە بپریت لەپیناوت خۆشەویستى تۆدا. تۆ چاو
لەریت کردوو، چونکە سەرقالی بەژيانى خۆتەو. دلنیا بەکەئەم
سێ رۆژەى یەكەم بە سەرقالی بمینیتەو لەرێ تیشک خستە
سەر ئەو شتانەى کە خۆشتەوین. وەکو سەردانى کردنى
ھەمیشەیتان بۆ ئارایشتگای جوانکاری نینۆک بۆ دەست و قاچ
لەگەل دایکتدا، یان شەویک بەسەر ببە لەگەل ھاوڕیکانت لەناو
شار.

لەوانەى بەباشتر بیت ژمارەىەک ئەستیرەت ھەبیت
لەچاوھکانندا، بەلام مەھیڵە وات لێبکەن کەئەم شتە بەنرخانەت
لەدەست بچیت تا تۆ __ بناسیت __ لەمانگی یەكەمدا.

۱. ئەو شتانە بزانه کە حەزى لێتەتى:

ئایا بۆینباخى ئاسایى لا پەسەندە یان بۆینباخى قردیلەى
بچوک؟ ئایا حەزى لەبیانیە یان فلیمى بەناوبانگى ئاکشن؟ حەزى
لەگفتوگوىەکی ھێمنە یان لەناو ژاوەژاودا؟ دەست بکە بەتیبینی

کردنی نهو شتانهی نهو پياوه دلخوش دهکات.
۲. جيگير و قورس به لهو بابۀ تانه که هی باسکردن نیه:
راسته نهو پياویکی نایابه، به لام مه یلی درهنگ که و تنی
هیه، وه ئیستا توش زور چاو له پئی، چونکه هه میشه درهنگ
که شتانه کانی به یاوه ری چه پکیک گول یان چهند ووشه یه کی شیرین
دله به ستووه که ت ده توینیت هه. خانمان، پیتان ده لیم، له وانه یه نه م
خوه بچوکه بیزار که رانه له سهره تای په یوه ندی هه که تاندا مه نطیقی
نه بیت، به لام ده بن به شتانی که و ات لیده کات میشت که له ده ست
بدهیت له گهل پياوه که ت، ده زانم له وانه یه وا بیر بکه یته وه که سی
روژ زور زووه تا ره خنه ی لیبریت له سهر شتیکی زور بچووک،
به لام راستگویي باشت رین سیاسه ته له م قوناغهی یارییه که دا بو
پاریزگاری کردن له په یوه ندی هه که تان و هیشتنه وه ی له سهر هیلی
خوی و باشت رین ده رفه ت ده داتی تا یه کتری بناسن.

۳. مهرج و بنه ماکانت به رز رابگره:

خانمان، هه روه کو پیشتر چهند جاریک پیم وتوون،
کومه لیک مهرج و بنه مای تاییه ت به خوتان دابنن، وه پابه ندبه
پیان ه وه، نه گهر نهو پياوه به راستی شایه نی کات و ووزه و
توانای تو بیت، یه که م شت په یوه ندی هه که تان به وه ده ست پی
بکه مهرجه کانتی به پروون و ئاشکرایي پی بلی و دلنیاش به
که نهو پابه ند ده بیت به یاسا کانت هه، نابیت هیچ قسه ی شیرین و
چاو تی برینیک وات لییکات مهرجه کانت دابه زینیت و که میان
بکه یته وه.

۴. بنچینه یه ک بو په یوه ندی هه که تان بخهره پروو:

من ده زانم که ئیستا نهو پياوه بووه به هیزی نه ژنوت و
ته واو که ری یه کترن، به لام نه گهر خوی به واقعی له بابۀ ته که

بەروانین پێویستت بە هاوڕێیەکی بەهێز هەیە تەمەودای
پەییوەندیەکت بێریت. دوو هاوسەری سەرکەوتوو کە
دەیانناسم ماوەی زیاتر لە دە سالا پێکەوهن، هەمووان تێبینی
ئەوان کردوو کە هاوڕێیەتی بەردی بناغەی پێکەوه بوونیان
و پێکگرتوویان بوو، کاتی خۆت وەر بگرە تا بیناسیت و بزانت
چ شتیکی لا گرنگە و هاوڕێ راستەقینەکانی کین و هەست و
سۆزی بەرامبەر چی دەجولیت، فێربوونی ئەم شتانه و زانیان
دەربارەی پیاوێکت نەک تەنها گفتوگۆیەکی باش دەکەیت
لەگەڵی، بەڵکو ئەم شتانه کلیلی ئەوەت دەدات بێت بە هاوڕێی.
هەژەنگیک دابنی بۆ پەییوەندیەکی بەهێز و ئاشکرا:

لەم سەر دەمی نامە و تۆری کۆمەڵایەتیدا، ئەگەری
زۆرە بەشیکی زۆری پەییوەندیەکانت لەپێگەی مۆبایل و
کۆمپیوتەرەوه بێت، بەلام دڵنیا بە کە مەرج و بنەمای رەسەن
دابنیت بۆ گفتوگۆیەکی دڵ—بۆ—دڵ، وە بەتایبەتی ئەگەر
ئەو کونەپەپوێیەکی شەوان بێت و تۆش بالندەیهکی بەرە بەیان
بیت، لەوانەیه جوان نەبێت کاتژمێر شەشی بەیانی نامەی بۆ
بنێریت و بڵێیت: «من ئێستا بیر لەتۆ دەکەمهوه»، ئەوە زۆر
گرنگە کەتۆ یاسای پتەو و جیگیر و دامەزراو دابنیت لەقوناغە
سەرەتاییەکانی پەییوەندیەکتدا لەبارەی پەییوەندی کردنتان
پێکەوه بەشیوەیهکی شیاو، بەلام لەگەڵ ئەوەشدا گفتوگۆکەتان
بە سەرنج ڕاکێشی بهێلەرەوه.

مانگى دووھەم

سەرھەتاي پەيوەندىيەكەت ھېشتا دەبرىسكىتەو و كاتىك
كەناوھەكەي دىتە سەر شاشەي مۇبايلەكەت، لەژوورەكەو
رادەكەيت و بالدەگرىت تاوھەكو وەلامى بدەيتەو، بىنەما و
مەرچەكانت لەجىي خۇياندان و لەھەمان كاتىشدا فېربوونى شتى
نوي سەبارەت بەيەكتەر شتىكى پىويستى رۇژانەيە. دەتوانىت ئەم
جۇش و خرۇشە درىژە پى بدەي لەمانگى دووھەمدا لەرگەي
ئەم رېبەرەوھە

۱. بە ھەندىك شتى بچووكدا بىناسەرەوھە:

ئايا سوپرايزت بۇ دەكات بۇ نانى نىوھەرۇ؟ يان ئايا
ئۇتۇمبىلەكەت بۇ دەشوات و تانكى گازەكەت پىر دەكات بەي
ھىچ ھۆكارىك؟ ھىچ شتىك دلى پياو گەرم ناكاتەوھە ھىندەي
ئەوھەي كە سوپاسگوزارى بىت و ستايشى بىكەيت لەسەر ئەم
شتە بچووكانە.

۲. پىكەوھە بچن بۇ پەرستگا:

كرانەوھە و ئامادەيى بۇ زانىنى بىنچىنەي باوھەرى و ئاينى
يەكتىرى، ھەنگاويكى زۆر باشە بۇ قولبۇونەوھە لەناسنامەي
يەكتىرى و، ئەگەر پياوھەكەت پىشنىارى بانگھىشتىكردى
بۇ كلىسە يان مزگەوت، ئەوا بەشەرەفەيكى گەورەي بزانە و
بەچاوى رېزەوھە سەيرى بىكە، ئەگەر خۇي نەرۇيشت بۇ كلىسە
تو لەگەل خۇتدا بىبە.

۳. پىكەوھە شتى تازە تاقىبىكەنەوھە :

دلىنام ئىستا تو زياتر لەچەند جارىك نانى ئىوارەتان

پهلوانان خواردووه و سهیری قلیمتان کردووه بهیه که وه
پهلوانان شه سسی روزهی رابردوودا، چوارچیوه کان (قالبه کان)
پهلوانان و پنی بلی باپنکه وه بچین بو خولی چیشتلینان. وه پلان
دایه پنیوه روانی شه ممه کاری خوبه خشی بکه له خانه ی بی
سهر پهلوانان. به سه ربردنی روزهی خوش و جیی بایه خ هاوکار
ده بیت بو هینشتنه وهی په یوه ندیه که ت به تازهی و گهرموگوری.
۴. ووردبین به (به دیقته):

تو به زوری شهوت به هیمنی و نارامی بینوه، وه لایه نی
باشی شهوت بینوه، به لام شهی شه گهر له ژیر فشاردا بوو
چونه؟ چون رهفتار له گهل دایکیدا دهکات؟ چون رهفتار له گهل
کارمندی چیشته خانه دهکات؟ یان چون رهفتار له گهل شوفیری
تاکسی دهکات له شه قامه کاندای شه شته بچووکانه بکه به پیوه
و کیلیک، تا دلی شه و پیاوهی پی بکه یته وه و بزانیته چی له دلیدا
هه گرتووه. (سهیری ئامورگارییه کانم بکه له «ئالاکان له
یاریه که دا».)

۵. بواری بده له بهر تو لات بیت:

شه گهر تو شه که ت و بیزار بوویت، یان روزهی کی ماندوو که ری
کارکردنت تینه راندبوو، ده توانیت په یوه ندی پیوه بکه یته تا بیت
بو لات. شه مه تاقیکردنه وهی پیاوهتی شه و نیه. به لکو دهره فته کی
باشه تا بوت دهر بکه ویت کاتیک ژیان هه راسانی کردوویت، ئایا
به راستی شه و پیاوهیه که پشتی پی ببه ستیت.

مانگی سییه م

زورباشه ئەم پیاوه زور بهرز ئامانجی داناوه و پیشبینیه
زهحمه ته کانتی تیپه راندووه، هه موو ئەو کیک و سوپرایزانهی
که له دواى کوبوونهوه قورسه کانی به پریوبه ره کهت پیشکهشی
ده کردی باشتترین بهرکه وته بوو له گهل تودا.

ئالاکان له یارییه کهدا:

کاته کانت له گهل ئەم پیاوه دا هیچی که متر نه بووه
له جادوویهک، به لام هه ندیک شتی لیڤه و له وى کردووه له ماوهی
دوو مانگی یه که مدا، تا واتلیبکات هه لویسته یهک وهر بگری،
کاتیکی زور تیپه پریوه به سهر ئەوهی که ئەم پیاوه شایسته یه
ئوتومبیله کهی خشان دووه له شوینی راگرتنی ئوتومبیله کهت، ئایا
ئەم خووه خراپانهی شایه نی ئەوه یه له موبایل کهت بیسپرته وه و
له لاپه ره ی تایبه تی فه یس بووکی خۆت بلۆکی بکه یته؟ (ده زانیت
چیت لیدیت کاتیک رهنگی سور ده بینیت) ئەمه پینچ ئالای
یارییه که یه که ده بیت لینیان دلنیا ببیته وه و بیانپشکنیت پیش
ئەوه ی بچیته سی رۆژی کوتاییه وه.

ئالای ۵:

ته نها کاتیک تۆ ده توانیت چاوت پیی بکه ویت که بۆ ئەو
بگونجیت (بره خسیت).

ئالای ۴:

خووی خراپی هه یه له گهل موبایل: له پیر مشه وهش ده بیت
و به بهرده وامی ته له فۆنه کانی که بۆی دیت ره تی ده کاته وه که
له گهل تودایه، تا ۲۴ کاتر میتر تی نه په ریت په یوه ندی به تروه

ناکات و تهنه نامه به کارده هینیت بو قسه کردن له گهل تو.
نالای ۳:

ره تی ده کاته وه که به هاورپیکانی و که سه خوشه ویسته کانیت
بناسینیت.
نالای ۲:

زور گومانای و به به هانه یه سه بارهت به رابردووی. وه
ده لیت پیویست ناکات هیچ بزانتی دهر باره ی هیلی ده سته سهری
له پولی سی دا، به لام ئا له م خاله دا تو پیویسته کومه لیک
ورده کاری بزانتی دهر باره ی رابردووی، وهک و جیابونه وهی
له هاوسه ره که ی یان هه بوونی مندا ل له په یوهندی پیشویدا.
نالای ۱:

له شوینه گستی و قهره بالغه کاندای پشتگویت ده خات و هیچ
سوزیکت پیشان نادات. ئاگاداری ئه مه به.
موبایله که تت به ده سته وه یه وخوت له چاوی خوشکه که ت
ده دزیته وه، له وانه یه ئه وه ئه و که سه بیت که بوی ده که رایت، وه
له وانه شه شایه نی به ده سته هینانت بیت دوا ی هه موو ئه م شتانه،
پیش ئه وه ی بجیت به لای داگیرساندن فرنه که وه، ئه م هه نگاهه
کوتایانه به سهرنجه وه وهر بگره له کاتیدا که ئاماده یی هیلی
کوتای تیپه رینیت.

۱. به یه ک دوو که سی سهره کی نزیکتی بناسینه: من نالیم
یه ک شه ممه بیهینه ره وه بو نانی ئیواره و به خیزانه که تی بناسینه،
چونکه هیشتا بریارت نه داوه ئاشکرای بکه یت بو خیزانه که ت،
له م قوناغه دا هاورپییه کی (کچ) هاورپییه کی باشی خوت بانگه هیش
بکه، کاتیک که وا برۆن بو شیرینی خواردن و خواردنه وه
له کوتایی ژه مه که تاندا، راو بوچونی وهر بگره سه بارهت به و

پياوه، پيوست ناکات قسه کانی وهکو ياسا وهر بگری، بهلام
ده بیت راو بوچونه کانی به چاوی سهرنجه وه وهر بگری و
وا خوت هه ژمار بکهیت که نه م ۶۰ روزهی پیشتر له حاله تی
مه ستیدا بوویتو نه تتوانیوه وینه گه وره که ببینیت، با هاوړیکه ت
یارمه تیده رت بیت له مه دا.

۲. باسی میژووی جنسی خوت بکه: خانمان، ته نانه ت
بیریشی لی مه که ره وه که فایلی په یوه نډیه کانی خوت هه لېده یته وه
هه تاوه کو وتووړیځکی راستگوځایانه له لایه ن هه ردوو لاتانه وه
نه کړیت له باره ی په یوه نډی رابردوو تانه وه، نه گهر پياوه که
ناماده نه بوو نه وه بکات، نه مه ئا ماژیه کی دیاریکراوت ده داتی
که نه م پياوه ریزی تو و بڼه ماکانت ناگریت.

۳. با بیته ناو دونیای تو وه: بانگی بکه با له گه لت بیت بو
په سه ندرتین پر روزه ی خیرخوازی به لاته وه، یان داوای لی بکه له
بازاره کشتوکالیه که بتبینیت.

۴. بزانه له کویدا ده وه ستیت: تو ته ماشای رورژمیره که ت
ده کرد وهکو هه لو و روزه ی ۸۹ یه و، به یانیش کوتا روزه، بهلام
ثایا به راستی ده زانیت له کویدا له گه ل نه م پياوه دا ده وه ستیت؟
ثایا یه کلابو یته وه که هه ردوو وکتان به هه مان ئا راسته ده رپون؟
ریگه مه ده نه م ۹۰ روزه ی کوتایی ته نها شتیکی ژوانی بیت و
هه ول بده ی تاقیبکه یته وه، دلنیا ببه وه که نه مه هه لېزاردن خوته
پیش نه وه ی به ستنه وه ی جه سته یی له نیوانتاند روو بدات، خانمان
بیرتان بیت لیړه دا جله و له ده سستی تودایه هیچ بواړیکی (مه جال)
یکی تیدا نیه که ئیمه هه ولېده ی لیت نزیک ببینه وه به بی مؤله تی
خوت نه بیت.

به یانی دواى رۆژى ۹۰: ئیستا چى؟

تۆ و ئه ویش شه ویکى نمونه يتان به سه ربرد هر
وهکو پلانت بۆ دانابوو، به لام ئیستا له به یانی رۆژى دواتر
بیرده که یته وه و پرسىار ده که يت ئایا پیویست بوو چاوه رپی
بکه يت؟ ئایا به راستى شایه نى چاوه روانى بوو؟ بیگوومان
شایه نى بوو، ئه گهر کاتیکی دريژت تی نه په راندووه بۆ بنیاتنانى
بنچینه یه کی باش بۆ په یوه ندی و پیشبینى په یوه ندیه که ت،
ئه واته نها کۆسپیکى بچووک بووه له سه ر ریگا که ت. زۆربه ی
په رتوو که کانى ده رباره ی په یوه ندیه کان ده لێن پیویست ناکات،
ده رباره ی په یوه ندی جه سته یی قسه له گهل پیاوه که ت بکه يت،
به لام من له گهل ئه وه دا نیم، پیویسته توانای ئه و پیاوه بزانیته بۆ
دلخۆسکردنت تاوه کو په یوه ندیه که تان باشترو سه رکه وتووتر
بیت.

پیداچوونه وه ی مانگی یه ک: مه هیله ئه م مانگه تیپه ر بکه يت
بى ئه وه ی که س تیبینى بکات! ساته نایابه کان(یان له وانه یه
نایابیش نه بیت) بخه ره روو له مانگی یه که مدا.

باشترین پینج شت به لای ئه و پیاوه وه چیه؟

۱. _____
  - _____
  - _____
  - _____
  - _____
  - _____
۲. _____
  - _____
  - _____
  - _____
  - _____
  - _____

۳.

۴.

۵.

ئەو شتانه چین که وتووێژیان لەبارەوه ناکەیت؟

۱.

۲.

۳.

۴.

۵.

٦.

نهو تایبهتمهندیانه چین که چیژی لیوهردهگریت له
هاوریهتی لهگهڵ پیاودا؟

١.

٢.

٣.

٤.

پیوستت بهچیه تا په یوهندیه کی ئاشکرا و لهپوو
دابمه زینیت؟

١.

٢.

۳.

پیداچونهوهی مانگی دوو

مانگیک تهواو بوو، دووی تر ماوه! با که میک قولتر ببینهوه
بزاینن چی ئەم پیاوه نیشان دهکات. شهش شتی «بچووک»
بنوسه که له مانگی دووهدا بوی کردووی

۱.

۲.

۳.

۴.

۵.

۶.

لیستیک درووست بکه بو ئه و پینج شته نوییهی که
دیتوانن بیکه وه تاقیبکه نه وه

۱.

۲.

۳.

۴.

۵.

۶.

هیچ ئالایه کی سور هه لکرا؟ تیبینی هیچ هه لسو وکه و تیکت
کردوو هه که وای لی کرد بیت هه لویسته یه ک وه ربگریت.

.....۱

.....

.....

.....۲

.....

.....

.....۳

.....

.....

.....۴

.....

.....

پیداچونه وهی مانگی سی

خه ریکه ده گهیت: ئه مه چه ند ده ستنیشان کردنی که پیش برینی
هیلی کوتایی.

هاوبه شی پیکردنی پینج شتی تایبه ت (دانسقه)، که
پیشتر له گه ل که سی دیکه هاوبه شیت پی نه کردوو ه

.....۱

.....

.....

۲.

۳.

۴.

۵.

پیش نهوهی قسهی له گه‌ل بکه‌ی ، لی‌ره بینوسه پی‌گه‌ی
په‌یوه‌ندی‌ه‌ک‌ه‌ت وه تا چه‌ندی‌ک له‌په‌یوه‌ندی‌ای له‌گه‌لی؟

۱.

۲.

۳.

— ۱۷ —

ژیانی پیشەیی تۆ، بەرزخوازی (طموح)

چۆن وابکەیت خەونەکانتان پیکەوه بەیننە دی
دابینکردنی بژیوی ژیانمان، شتیکی گرنگە، هەم بۆ پیاوان
هەم بۆ ژنان، لەم کاتە ئابوورییە دژوارانەدا، هەموومان دەزانین
کە دۆزینەوهی کار شتیکی زۆر گران و دژوارە، وە لەوەش
دژوارتر پاراستنی، لەبەرئەوه ئایا خوشەویستی ھۆکار
دەبێت لەبەریارە پیشەییەکاندا، یان مەترسی و سەرکێشی ئەوه
بەپیاویکەوه بکەیت کە ھیشتا لەوپەڕی ھێز و توانای خۆیدا یە؟
با سەیریکی ئەم دوو بابەتە گەرموگۆرە بکەین لەناخی
ژوانی ئەمڕۆدا.

ئایا پێویستە قوربانی بەخەونەکانم بدەم لەپێناو ئەو
پیاوەدا

خانمان، پێویست دەکات وەکو ریزیکی کلاوەکەمت بۆ
دابەشکردن بۆ تۆ کە بەشیوەیەکی مەزن کارەکانت دەکەیت، تۆ
خاوەن و داھینەر و بەرپۆبەری جێبەجێ کاری کۆمپانیای، وە
ھیچ ھەلەیکە قبوول ناکەیت و گەشتی زۆر دەکەیت و زۆر

پەسەندیت و ریزیکی زۆریشت هەیه لە کۆمەلگادا، کەمییکی
پێدەچیت تا بواریک لەخشته قەرەبالغەکتدا بدۆزیتەووە تارپگە
بەکەسینکی باش بەدەیت بیتە ناو ژیانتهووە، بەلام رینگەت بەووەدا،
چونکە ئەو سەرنجی راکیشایت، وە تۆش وات لێهاتوووە
ناتوانی وینای ژیان بکەیت بەبی ئەو. تۆ گەمژایەتی سەلتیتیت
تێپەراندوووە، ئیستا رازیت بە دلخۆش بوون و گەشتن
بەئاواتەکانت و دەربرینی خۆشەویستی.

بەلام ئیستا، ئەو بەرەو پیشچونەیی کەچاوەرپیت دەکرد لە
کۆتایدا، مۆچەیهکی گونجاو و پاداشتی زۆر زیاتر لەوێ
پیشبینیت دەکرد، وە لەکۆتایدا هاتنە پیشەوێ هەلبژاردنی
دانەوێ قەرزی خۆیندکارە تایبەتەکانت، هەموو شتیک زۆر بی
کەم و کورییە، بیجگە لەشوین و کاتژمێرە درێژەکان. تۆ گەمژە
بوویت کەهەلی ژیان تەرکەرەووە، بەلام ئیستا شتیکی زیاتر
هەیه لەبەرەدمتدا، لەسەر میزەکە پیاویکی باش هەیه، نزا بکە
لەپیناو زیاتر. بەلام ئایا شایەنی ئەوێ کەقوربانی بەخەوونەکانت
بەدی لەپیناویدا؟ پیش ئەوێ هەر خۆت بمینیتەووە و تەنها بیت
ئەم ھۆکارانە بەسەرنجەووە وەر بگرە:

١. ئایا بەداخەووە دەبیت بۆ نەبوونی کار و پیشە ؟

بەرستگویی سەیریکی خۆت بکە لەئاوینەدا، وە رازی
دەبیت ئەم ھەلە رەت بکەیتەووە؟ ئایا ئامادەیی چاوەرپی بکەیت
بۆ ماوەی ٦ مانگی تر، یان سالیکی یان تەنانت ٢ سال، بۆئەوێ
ھەلیکی ھاوشیوێ ئەمە رووبداتەووە؟

٢. ئایا لە پیاووەکت دەرەنجییت ئەگەر تۆ ھەلی بژیریت

بەسەر کارەکتدا؟

خانمان، ئەگەر ھەستییک لەناختدا ھەبیت کەبلی پەشیمان

دهبیته وه بۆ دواخستنی ئەمه، ئەوکاره مه که، تو ناتوانیت
پیاوه کهت بکهیت به قوربانی و پیی بلیی» من دهستبهرداری ئەم
هه له بووم له بهرتۆ» وه دلنیا به که ئەم کاره ده کهم له کوتایدا، وه
پیویسته ئەم بریاره هی تو بیت.

۳. ئایا تو کاتت ههیه بۆ په یوه ندییه کی درێژ خایه ن؟

ئه گهر تو کاتی ته واوت ههیه له په یوه ندییه که تدا به سه ری
ببهیت، ده توانیت دواتر کار بکهیت، ئەمه له وانهیه هه لیک
نایاب بیت بۆ بنیاتنانی ژیا نی سۆز داری و په یوه ندی و پلان
گه شتیاریه کانت، ده توانیت هه موو پشووی کوتایی هه فته یه
چاوپیکه وتن بکهیت، یان یه کجار له مانگی کدا له شاریکی تازه.
یان کۆبوونه وه یه ک له نێوانیاندا هه ندی کات دهسته بهر بکه
له خشته ی کاته کانت، تا که میک له سه ر هیلێ ئینته رنیت قسه له گه ل
پیاوه که تدا بکهیت، ئەگهر تو به راستی بایه خ به په یوه ندییه که ت
بدهیت، ئەوا به هه ر شیوه یه ک بیت ریگایه ک ده دۆزیته وه تا
کاتی کاره که ت له سودی خۆت به کار بهینیت.

۴. ئایا متمانه ی ته واوه تی ههیه له په یوه ندییه که دا، بۆ ریکخستنی مه وداکان؟

ئایا هه ست به دوودلی ده کهیت له باره ی رابردووی ئەوه وه،
یان دوودلی له ده ستپیکردن له گه ل که سیکی نویدا؟ ئایا ده توانی
متمانه ی پی بکه ی که بهر پر سیاریه تیه کانی جی به جی بکات
کاتیک تو دوو ولات دوور ده که ویته وه له بهر کاره که ت؟ ئایا ئەو
ده توانیت متمانه به تو بکات بۆ هیشته وه ی په یوه ندییه که تان؟
هیچ کیشه یه ک نیه ئەگهر وه لامی پر سیاره که «نه خیر» ه، وه
ئوه ش مانای ئەوه نیه که یه کیکتان ئەو هه له به کار ده هینیت بۆ
خیانه ت و دلشکاندنی دلی یه کتری به مه به ست. له وانه یه ئەمه

مانای ئه وه بیت هیج کامتان هیج ریکخستنیکى دریژخایه نی
دیاریکراوتان نیه. وه ئه گهر وه لامه که «به لى» بوو ئه وا
دهرباره ی پیشبینیه مه ودا دریژخایه نه کانت قسه بکه که چون
ده بیت، ئایا ته نها په یوه ندی ته له فونى و نامه به س ده بیت؟
ئایا پشوو ی ههفته ی هه موو مانگیک به سه بو به ره و
پیشچونى په یوه ندیه که ت؟ هه ماههنگى بکه بو دوزینه وه ی
باشترین ریگا تا یارمه تیده رت بیت بو گه شه سه ندنى
خوشه و یستیه که ت.

ه. ئایا ئاماده یه بگوازیته وه بو شاره نویکه ت؟

ئایا ئه گهر ی ئه وه هه یه که شوین گورکى بکات له گه ل
تو؟ ئایا ئاره زووی هه یه بو پیشه یه ک بگه ریّت و کومپانیا که ی
بگوازیته وه، له وانه یه پیاوه که ت سوپرا یزت بو بکات و بى
دوودلى له گه ل تودا بیت، مه ترسه له دانانى ئه م هه لبراردنه
له سه ر میزه که ی.

له وانه یه شتیکی په رپووت بیت، به لام ئه وه راسته
که نه بوونى وا له دل ده کات گه شه بکات، بروا بکه ن، خانمان،
پیاو ده زانیّت که چى شتیکی بو ی باشه و هه موو هه ولیکی خوى
ده دات تا په یوه ندیه باشه که ی سه رکه و توو بیت، ئه گهر ئه مه
مانای ئه وه بیت که به سکایپ، وه ئیمه یل قسه ت له گه ل بکه ی ن
هه موو شه ویک، ئه وا دلنیا به ئه وه ده که ی ن، ئه گهر ئه مه مانای
ئه وه بیت که ده بیت کوتایى ههفته گه شت بکه ی ن تا چاومان پیت
بکویت، ئه وا ئیمه له گه شتی شه مه نده فهرى داهاتوودا ده بین،
ئه وه ی من و مارجورى هاوسه رم زیاتر له ۱۵ سالى خایاند تا
له کوتایدا پیکه وه ی ن، به لام کاتیک شوین و کاته که راست بیت
ئه وه ش راست ده بیت.

کی دهزانیت؟
ئهم مهودایه لهوانهیه کاتی بیت، یان لهوانهیه شوینه
نموونهیه که بیت که تیایدا جیگیر بیت و ژیاوت له گهل ئهم پیاوه
دهست پییکهیت. لهوانهیه ئهمه بییشهی خهونه کانت بیت، بهلام
لهبیری مه که خوشه ویستی و تهمن چی لیدیت.

گره کردن له سهر توانای به دهستهینان

ئیتا دهزانیت هه موو پیاویک پیویستی بهزانینی
نازناوه که ی و پیشه که ی و پاره که ی هیه. سهره پای ئه وهش
هه ندیک پیاو هه ن ئاماده نین بهرده وامی بدن به په یوهندی
به دریزایی کات، هه تا نه بن به خاوهنی مالی خویان، وه لهوانهیه
تو له کاتی به دهستهینانی بروانامه یان کارکردن له پلیکانه ی
به ریوه بردن ببینیت، ئیتا جیاوازی هیه له نیوان ئه و پیاوه
که ته نه باسی خهونه کانی دهکات له گهل ئه و پیاوه ی که هه نگاو
دهنیت بو به دیهینانی خهونه کانی. ئه گهر ئه و پیاوه ی که تو گرنگی
پیده دهی سهر به جوری دووهم بوو، ئه و لهوانهیه شایسته بیت.
با سهیریک بکهین و ببینین که ئایا تواناکانی ئهم پیاوه
شایه نی گره و کردنه.

۱. ئایا دوا ی خهونه کان که وتوو یان سهرکیشی دهکات ؟
گفتوگوی له گهل بکه له باره ی خهونه کانی و چونه ته ی
که یشتن به خهونه کانی. ئه گهر توانی نه خشه یه کی به هیزت
نیشان بدات که له ماوه ی ۳ تا ۵ سال بو به دیهینانی ئامانجه که ی
و دهستپیکردنی کاریکی باش. ئه و به دلنیا ییه وه ئه و که سیکی
شیاوه، ئه گهر ئاواتی یاری کردنی هه بوو له ئین بی ئه ی دا

کەچی لاشەى هیچی تیا بەسەر نەبوو، ئەوکات تۆش دەزانیت
کەپیوستە بەرینگای خۆتدا برۆیت.

خانمان، تۆ بیر تیژیت هەیه، لەبەر هۆکاریک تۆ ئەگەر
بەکەمجار ت بیت شوینیک ببینیت یان یەکەم جارت بیت گویت
لی بیت بۆ جاری داهاوو خیرا دەیناسیتەوه، وه ئەگەر وتی
ئەم ئاواتەى لەدواناوەندییەوه هەیه و کەچی ئیستا لەچلەکانی
تەمەنیدا بوو، ئەوا وازی لیبهینەو بەرپی خۆتدا برۆ، ئەگەر
پرۆژە نوییەکەى پیکهاتبوو لەقوچەکیکی ئالۆز و تیک ئالاو
تیکتیکى دوو بەختی، یان پارانەوه و نزا، ئەوا دلنیا بە ئەو پیاوه
نیە کە داهاووێ خۆتی پى ببەستیتەوه. ئەگەر لەنزیکەوه گوێ
بگریت ئەوا دەتوانیت ئەوکەسەى تەنها ئاوات دەخوازیت جیا
بکەیتەوه لەوهى کەهەلدەستیت بە بەدیھینانی.

۲. کردارەکانی چی دەلین ؟

ئایا بەسەر شەقامەکاندا رادەکات بۆ بەدیھینانی خەونەکانی،
یان لەسەر قەنەفەیهک دادەنیشیت تا خەونەکانی خۆی بینەدی؟
پیویست ناکات لێرەدا ڕوونکردنەوهى زیاتر بدهم، بەلام ڕینگە
بده با کردارەکانی قسە بکەن لەجیاتى ووشەکانی، ئەگەر
کردارەکانی هاوتای گوفتارەکانی نەبوو، ئەوکات تۆ دەزانیت
پیویست بە گرەوکردن ناکات و شایەنى نیە خۆتی بۆ بخەیتە
مەترسیەوه.

۳. بەلام چی ئەگەر ئەو ئەلماسیک بوو لە ماددەى خاودا؟
خانمان؟ ئەتوانم گویم لیتان بیت ئیستا دەلین؟» بەلام
ستیف؟ لەگەل کەمیک هاندان و خوشەویستی مندا، دەتوانم
یارمەتى بدهم تا ببیت بەپیاویکی باش»، ئەگەر ئەو نەبخستبۆیە
میشکیەوه کە لەپیناو خۆیدا خەونەکانی بەدیبهینیت، کەواتە تۆش

تهنھا کۆسپینکی دیکه دهبی له پینگایدا. کاتیک له گهل مارجوری
بووم ئاسوده نه بووم وهکو پیاوی ژیا نی، تاوهکو ئه و کاته ی
ئه و پاره یه م پهیدا کرد که خۆم مه به ستم بوو له پیری کۆمیدیا و
کارکردنه وه. خانمان پیویسته ئه ندازیاری بنیاتنانی داهاتووی
خۆمان بین. وه به دلنیا ییه وه ده مانه ویت له م نه خشه ریژه ییه
له گهل مان بیت و به شیک بیت لینی، به لام پیویسته بیرو باوهر
و متمانه مان هه بیت تاوهکو خهونی سه رهکی ئیمه بیت له م
گه شته ماندا وهکو پیاو.

٤. ئایا سه رمایه ده بیت یان دارووخواو؟

راستگۆبه، ئه گهر ئه و خه ریکی خویندنه که یه تی، یان وانه ی
چری راهینان وه رده گریت، ئایا به راستی کاتی ته وای هه یه بۆ
پابه ند بوون به په یوه ندیه وه؟ ئه گهر چاره نووسی ئه م پیاوه بوو
که شتی مه زن ئه نجام بدات، به دلنیا ییه وه تۆ ناته ویت دارووخواو
بیت له کاتیکدا ئه و هه ولی به ده سته یینانی خه ونه کانی ده دات.
ئه گهر کاتی هه بوو بزانه ده توانیت به چی شیوه یه ک پالپشتی
بکه یت له پیری خویندن له گهلیدا، یان یارمه تیدانی له کاروباری
بجووکی ماله وه دا، یان ئاماده کردن و پیچانه وه ی ژه میکی
ته ندرووست تا له گهل خۆیدا بیبات بۆ پۆل.

٥. توانای چاوه پروانیت هه یه؟

تهنھا شه ش مانگی ماوه تا به رنامه ی مه شکردنی
جیبه جیکاری ته واو بکات، ئایا ده توانی ته له فۆن و نامه ی
سه رنجراکیش بۆ ئه م پیاوه بنیریت تاکاتیکی خوشی له گهل
به سه ر به یت به دریا یی کات؟ من پیت نالیم ژیا نت له چاوه پروانیدا
به سه ر به یت، به لام ئه گهر توانیت خه ونه کانی ببینیت که خه ریکه
به دی ده هینیت، ئه و تهنھا له سه رت پیویسته که میک کاتی

بدهیتی. کاتیک پیاو له جیبه جی کردنی ئه رکه که یدایه، بیگوومان
شایه نی چاوه پروانی کردنه.
۶. ناماده ی گه وره ترین هاندهری بیت؟

کاتیک هیشتا پیاو خهریکی بنیاتنانی خویه تی، باریکی
قورست له سه رشانه له په یوه ندیه که تدا هه لی بگریت، ئایا مامه له ی
نه کردنی پالپشتی سوژی و رۆحی که پیویستییه تی ده که یت له
میانه ی پرۆسه ی به دیهینانی خه ونه کانی؟ ئایا هیشتا ناماده ی
پشتگیری بکه یت که کاتیکی زیاتر بخایه نیت له وه ی که تو
پیشبینیت ده کرد؟ خانمان، بیگوومان، خوشه ویستی و ریزگرتن
هاوشیوه ی « ئالتونه (زیره) » لای پیاو، کاتیک ده زانین تو
پشتگیریمان ده که یت، وا ده کات که رۆژه دریژه کان و کاته کانی
هه ولدان ئاسانتر بیت بو به رگه گرتنیا. چهند سالیکی خایاند
تا بووم به کۆمیدیایه ک که له ماوه ی یه ک شه ودا \$۵۰ بو \$۷۵
پیدا بکه م، تا بجم به ئه ستیره یه ک پارهی زیاتر و ریزی زیاتر
به ده ست به ینم. به لام ته نانه ت دوا ی ئه وه ش هیشتا هه ر سه خت
و دژوار بوو که بجم به که سیکی بیهاوتا و نایاب له پیشه که مدا،
په یوه ندی به ستن له گه ل پیاویک که هیشتا خهریکی کۆششکرده
بو به ده ستهینانی خه ونه کانی، له راستیدا شتیکی گران ده بیت،
هیلیکی باریکت هه یه له نیوان دارمان و په رتبوونی و چونه سه ر
رپی راست و درووست، ئه گه ر ئه و پیاوه له م کاته دا پیشوازی
لیکردی بو ناو ژیا نی، ئه و هه ولبده خوڤاگر و تیگه یشتووبی،
ته نها ئه و پالپشتیه ی پی ببه خشه که پیویستییه تی، نه ک ئه وه ی
که وای بیره کاته وه پیویستییه تی، ببه به گه وره ترین هاندهری و
له کاته سه خته کاند هاندهری به، یارمه تی بده ئاههنگ بگیری
به بۆنه ی سه رکه و تنه کانی، پیاوی باش ده زانیت چون ریزی

ئهو ژنه باشه بگریت که له کاته سهخته کاندای له گهلی بووه و
له بیرى ناکات، کاتی تیپه راندنی خه تی کوتایی سه رکه و تن، ئه و
ژنه له گهلی خویدا بیات به لام هه رگیز ناوه ستیت له به ده ستهینانی
ئه وهی که تو ده ته ویت.

— ۱۸ —

کاتیگ په یوه ندی جه سته یی هله ده وه شیتته وه

به هارات بکه رهوه به سهر په یوه ندیه که تدا

تو و پیاوه که ت هه میسه په یوه ندی جه سته یی باشتان
هه بووه، تو پیت و ابوو که تاسهر ئه مه به رده وام ده بیت، به لام
بهم دوا بیانه وا دهرده که ویت که ئه و پشتگویت ده خات، ئه و
دروولی کاره که یه تی و خه می یه کیگ له ئه ندامانی خیزانه که یه تی
که نه خوشه. تو هه ولده دهیت تیگه یشتوو بیت، به لام ئه وه بو
سی هه فته ده چیت که پیکه وه کونه بونه ته وه، تو ده زانیت ئه مه
به شیکه له په یوه ندیه که ت، به لام کاتیگ هله ده وه شیتته وه له وانه یه
نه وای په یوه ندیه که وای لی بیت.

چون ده توانیت جادووی په یوه ندیه که تان بکه پرینیتته وه؟
ناشکرای بکه که (به راستی) چی ده گوزه رییت؟
دروولی شتیکی سروشتیه. وه هه بوونی به ریو به ریکی
بیزار که ر، وه نیگه ران بوون له باره ی که سیکی نزیکي به ته مه نه وه،

یان نیگه ران بوونی یه کیک له باوک و دایکه که ی، هاوبه شن بو
به خیکردنی منداله که یان که ئیستا له یه کتر جیا بوونه ته وه، ئه مه
به سه که وا له پیاو بکات میشکی له ده ست بدات. ئه گهر ئاماده
بوو دلی خویت بو بکاته وه قسه ی له گهل بکه و ئاشکرای بکه
که چی ده گوزه ریت له جیهانی ئه و پیاوه، هه ندیکجار پیاو ته نها
پیویسته تی بزانیته به ته نها نیه.

ئایا به راستی تو پیویسته قسه ی له باره وه بکه یت؟
خانمان پیشتیش پیم ووتن، هیچ شتیک هینده ی ئه وه
ئیمه ناتر سینیت که گفتوگو که به «پیویسته قسه بکه ین» ده ست
پی بکه یت، گفتوگو کردن هه ندیکجار له وانه یه یارمه تیده ر بیت،
به لام هه ندیکجار له وانه یه ئیمه ته نها پیویستمان به کات بیت تا
به بیده نگی بیر بکه ینه وه، بیده نگی زی ره.

پشتگیری بکه :

ته نها به زانینی ئه وه ی که ژنی ژیانمان پالپشتمان زور
سه رنجرا کیشتره له هه ر شتیک که کردووته، وه کاتیک پیاوه که ت
تیکده شکیت و ده روا ته ده ره وه، په یوه ندی پیوه بکه بابزانیته که
پالپشتی بوی، ئه گهر رۆژیکی سه رقالی به ریکرد، سوپرایزی بو
بکه و بلی بابچین بو ئه و ریستورانته ی که چه زت لییه تی، چونکه
هه ندیک کات ئه م شته بچوو کانه یارمه تی ده دات که ورده ورده
بیته وه سه ر خوی.

دلنیا به که کورته ینان له کاره که یدا پزیشکی نیه.
خانمان، خوتان ده زانن که پیاو چه ز ناکات دان بنیت به

نازاره کانیدا، یان دان بنی به وهی که له لوتکه ی کاره کهیدا نیه.
پیش نه وهی بریار بدهی که نه بوونی چه زی جه سته یی کیشه ی
که سیه، ئاشکرای بکه بزانه نه گهر کیشه یه کی ته ندروستی هه بوو
نهوا پیویتی به چاره سه رکردنه. زور به وریایه وه پیشنیاری
بو بکه پشکنین شتیکی گونجاوه و پیی بلئ: «با بیم له گه لتدا بو
پشکنین» یان داوا له هاوری نزیکه که ی بکه، پیکه وه چونه دهره وه
پیی بلئ. نه مه پیاوی تویه و توش خوشت دهویت، با بزانی
که تو خه می ته ندروستی و کامه رانی نه وته، وه نه گهر رازی بوو
پشگیری بکه، هه رکاتیکی پیویتی بوو تا بکه ریته وه بو لوتکه.

پیکه وه راهینان بکه ن:

نه گهر ئاموژگاریه که تی وهرگرت و سهردانی پزیشکی
کرد، پیوسته هه ندیک بیرکردنه وه بخاته لاوه، وه نه م هه له
به کار بهینن تا پیکه وه راهینان بکه ن، چونکه هیچ شتیک هینده ی
وهرزش کردن و به هیژکردنی ماسولکه سهرنج راکیش نیه،
که پیکه وه نه ناجمی بدن و که میک گالته بکه ن دوا ی راهینان.

به هارات بکه به سه ریدا:

کوئا شهوی ههینی که ی بوو که هه ردووکتان خهوتان
لینه که وت و پیکه وه سهیری فلیمیکتان کرد؟ رومانسیهت
بکه ریته ره وه بو په یوه ندیه که ت و پیکه وه برونه دهره وه و
ریستورانتیکی نوی تاقی بکه نه وه، یان وه کو دوو که پلی نوی
پیا سه یه ک به شه قامدا بکه ن، یان برۆن بو هه لگه ران به سه ر
به رده کاند له گه ل مندا لانی گه ره که که تان، گرهن تی ده که م نه گهر
به هارات له دهره وه ی ژووری نوسته نه که تان بریژیت نهوا ژووری

نوستنه که شتان تام و چیژی بو ده که ریته وه.

جل و بهرگی ژیره وهی سهرنج راکیش بیوشه:
بهلی خانمان ئیمه ی پیاوان حه ز ده که یین شته که به و شیوه یه
بیت، به لام ریژی نه وه ش ده گرین که هه ولده ده ی بو هیشتنه وه ی
په یوه ندیه که مان به سهرنج راکیشی، وه روودانی نزیک بونه وه
به شیوه یه کی خیراتر. به لینی دلخوشکردنی پییده.

پلانی دوور که وتنه وه:

هه ندیک کات ئیمه ی پیاو ته نها ده مانه ویت له هه موو شتیک
دوور بکه وینه وه. به شیوه یه کی جوان پلان دابنی له کوتایی هه فته
له گه ل پیاوه که تدا برۆن بو شوینیکی ئارام و خواردنی نانیکی
به یانی نایاب، یان پشوودان له سهر چیا یه ک، وه ئه گهر نه تانتوانی
بچه ده ره وه، ده توانیت له ماله که ی خۆتدا داهینان بکه یت،
بوماوه یه ک دوور بکه وینه وه له هه موو ته له فۆنه کان و ئایپاد و
ئینته رنیت و تۆره کۆمه لایه تیه کان، که میک کات بۆیه کتر ته رخان
بکه ن، ئه م کاته تایبه ته، موعجیزه ده خولقی نیت بو ته ندروستی و
ته مه ن دریزی په یوه ندیه که ت.

جولاندنی مه نجه ل و تاوه کان :

کۆتا جار که ی بوو خوشترین خواردن به لای ئه وه وه ت
لینا؟ ده زانم که خشته ی کاته کانی تۆش جه نجاله وه کو ئه و،
به لام بیر بکه ره وه له و جادو وه ی که ده خولقی ت، ئه گهر که میک
کات ته رخان بکه یت تا بچیت بو سوپه رمارکی ت پییش گه رانه وه ت
بو ماله وه، من دلنیا م ئه و ریژی ئه م یارمه تیه گه وره یه ت

دهگریت، تاوهکو خواردنه خوشهکهی بۆ ئاماده بکهیت. وه تو
هرگیز نازانیت، خانمهکهه، که خواردنی نانیکي ئیوارهی خوش
له کاتژمیر ۷ی ئیوارهدا، دهتوانیت تو شیرین بکات لای پیاوهکهت
بهدریژی شهو.

ناوچهیهکی بهتال__ له منداڵ درووست بکه.

مندالهکان ببه بۆ دایهنگاو شوینیکي پهسهند لای خۆت، و
پلان بۆ شهوینکی تهنها بۆ خۆت و ئهویش دابنی بهبی دوودلی
و ئیشی مالهوه، کهمیک سهما بکهن و وهکو باوکیک دهزانم
کهچیژی منداڵ چیه. بهلام بهدلنیاپیهوه زیاتر نرخیان دهزانم
کاتیک کهمیک لییان دووربم.

بهسهربردنی کات لهگهڵ دوو هاوسهری به تهمهندا.
لهوه باشترنیه قسه لهگهڵ دوو هاوسهری بهسالاچوودا
بکهن، که ماوهی ۲۰ یان ۳۰ یان ۴۰ ساله پیکهوهن، یان تهنانهت
لهوانهشه ماوهی ۵۰ سال.

بیگوومان. چیرۆکیان لایه دهربارهی چۆنیهتی نزیک
بوونهوه و چارهسههرکردنی گرفتهکان و لهوانهشه سهرت
بسورمیت به دوو سی ئامۆژگارییان دهربارهی ژووری
نووستنت، لهم هاوسهره به ئەزموونانهوه فیربه و سود له
دانایان وهربگره بۆ پهیوهندیهکهت.

مالهکهت ههروهکو نزرگهیهک لی بکه بۆ خۆت:
دهزانم ژمارهیهکی زۆر لههاوسهران بی پهیوهندی
مارنهتهوه، ئەمهش بههۆی ئهوهی کاریکی زۆر دهکهن

له سهرووی توانای خویانه وه، وه به سه ربردنی کاتیکی زیاتر
له کارکردن کاته کانی ماله وهت ده بات، بۆ نموونه: ئەم چاره که
بۆ ههردووکتان ماوه یه کی سهخت بوو، ئەوه چهند ههفته یه کی
تیپه پریوه، به لام هه ر یه کیکتان له ۱۴ کاتژمیر که متر کاری
نه کردوو له پوژیکدا، که ی بیر له وه ده که یته وه که کاتیکی
گونجاوه بۆ کۆبونه وه؟ ۱۵ بۆ ۲۰ خوله ک بده به خۆت و
تاهه موو فشاره کان و ماندوو ییه کانی ژیا نی پیشه ییت بره وینه وه،
پیش ئەوه ی بجیته وه بۆ ماله وه. کاتیک میشتکت ئاسوده بوو
رینگه مه ده ئەو ئاژاوه ی ئەمرو له گه لت بیته وه بۆ ماله وه، کاتیک
گه شتیه ماله وه، شوینی ژیا نت وه کو نزرگه ی خۆت سه یربکه.
واز له تو ره کومه لایه تیه کان بهینه، ماله که ت بکه به جینگه یه کی
پیروز تا بتوانیت په یوه ندی و دلدا ری خۆتی تیدا نوی بکه یته وه.

پشوودان.

ئەو تۆی خوشده ویت، ئەو په یوه سته به تو وه، و تۆش
ئەوه ده زانی ت و به ریو به ره شیته که ی له کوتایی پرۆژه که دا
که میک شیتتر ده بیت، یه کی که له که سه به ته مه نه نزیکه کانی
ده گه ریته وه، کۆبوونه وه که ی ئیوه دووباره دوا ده که ویت و
هالده وه شیته وه، به لام هه ر پیاویک به راستی ژنه که ی خوشبویت
رینگایه ک ده دوزیته وه تا دووباره له گه لت کۆبیته وه، وه هه ندیک
ئاماده کاری ده کات بۆ یه کگرتنه وه یه کی نوی.

۱. رینگا بۆ پاراستنی پەيوەندی جەستەيتان لەهەڵوەشانەوه

۱. پەيوەندی
۲. هیچ شتیک بەکەسی وەرەگرە
۳. بزانه پیاوەکەت لەکوێوە دیتەوه
۴. ئارامگربە لەگەڵی
۵. پلانی دوورکەوتنەوه دابنی
۶. کاروبارەکان تیکەل بکە «ژەمیکی خوشی بۆ لیبنی»
۷. نامەی خوشەویستی بۆ بنێرە بەبی هیچ ھۆکاریک
۸. بیرت بیت کەسوپاسی بکەیت بۆ شتە بچوکەکان
۹. ھانی بدە زیاتر لەیەکتر نزیک ببنەوه شەوبییت یان رۆژ
۱۰. ھەندیک جلۆبەرگی ژێرەوهی نوێ تاقی بکەرەوه

— ۱۹ —

ئایا کاتی دانانی ئەلقەکەیە

تاقیکردنەوهی ۱۰— هەنگاو پێش گەشتەکەت بۆ خشل

فرۆش

سالیکی تەواوەتی تیپەرپووە بەسەر یەكەم بەدیکردنت
لە بەنزینخانە، ئۆتۆمبیلەکەی لای ئەوهی تۆوه راگرت، تۆش
رەزامەندی ئەو شیوازە هیمن و بەرپز و متمانە بەخۆبوونە
بووی، کە هات و داوای ژمارەکەتی کرد و دوو پۆژ دواتر
پەيوەندی پێوەکردیت و کەوتیتە جادووەکەیهوه، وه کاتی
خۆشتان پێکەوه بەسەر بردوو تۆ بەهیزیەکەی و کەم
وکورتیەکانیشیت خوشویست، لەپۆژیکی سەختدا چاوت پێی
کەوت و زانیت کە دەتوانن لەکاتە سەختەکاندا پێکەوه بن و،
پیزی بنەماکانت دەگریت، وه بەهەموو خیزان و هاوڕیکانتی
دەناسینیت بەشیوەیهکی ئاشکرا، وه بە پروونی دیاریکردووه
کەکی یه و، ئیشی چیه و، چۆن دەیکات، وه ئەم وینە تۆش
دەگریتهوه و بەشیکێی لهوه.

دەتوانیت هەست بکەیت ئەم ئەلقە ئالتون و ئەم ئەلماسانە

که نیستا له په نجه تدایه — به لام پیش ئه وهی په یوه ندی به
هاوریکانته وه بکهیت تا یارمهتیت بدن له هه لېژاردنی عهزی
بوکینی، ئایا تو ئاماده ی بو هاوسه رگیری؟ مه به ستم ئه وهیه
ئایا به راستی تو ئاماده ی بو هاوسه رگیری؟ تهنه له بهر ئه وهی
سالیکیان دوو سالتان پیکه وه بهر یکردوه مانای ئه وه نیه که
هاوسه رگیری ههنگاوی دواتر بیت. ده زانم که تو چاوه پروانی
ناههنگی هاوسه رگیری خه ونه کانتی له وکاته ی مندالیکی بچووک
بوویت، به لام ئاماده ی هاوسه رگیریت؟ ئه مه تاقیکردنه وهی
۱۰. ههنگاوییه تا جیبه جیی بکهیت، تا به راستی ببینیت، ئایا تو
ئاماده ی تا له سهر میزی ماره کردن له گه لی دابنیشیت.

۱. ئایا تو له خه ونه کانی داهاتوویدا ده بیت؟

خانمان، هیچ زیانی نیه که تو گفتوگو به شیوه یه کی
راسته وخو و له پروو بکهیت. ئه مه ژینانی تویه و دهرباره ی
خوشبهختی تویه. مه ترسه له وهی که پرسیار له پیاوه کهت بکهیت
ئایا تو له خه ونه کانی ژیانیدا ده بینیته وه، هه ر پیاویک که جدی بیت
به رامبه ر ئه و ژنه ی که خوشیده ویت ئاشکرایه نیازی چیه، ئه گه ر
نیازی ئاشکرا نه بوو، ده توانیت بوه ستیت له دواکه و تنی (پاوانان)،
وه (هه ندیک کات ده بیت خو ت دهرباز بکهیت) ئه گه ر تو به شیک
بووی له خه ونه کانی کاتیک بدۆزه ره وه و ده ستبکه به باسکردنی
خون و ئامانجه هاوبه شه کانت، وه تهنه باسی هاوسه رگیری
مه که: به دلنیا ییه وه باسی داهاتوی هاوسه رگیریه که شت بکه.
دلت به ئه لقه که ی خوشنه بیت ئه گه ر تیروانینیکی پروونی نه بوو
له گه ل تودا.

۲. نامادهی به دریژای کات پیاویک له ژیانندا

هه بیئت؟

ده زانم له وانهیه ئه مه پرسیاریکی شیتانه بیئت، به لام هه ندیکتان له میژه کارهکانی خوتان به ږیده کهن، به ږادهیهی که نازان هه بوونی پیاویک له ژیانندا مانای چیه. له وانهیه تیروانینیکی زور ږوونت هه بیئت بۆ ئامانجه که سیه کانت و پیشه ییه کانت، به لام ئایا مه و دایه کت هیشتوته وه بۆ پیاوی خه و نه کانت؟ ژوان به ستن له گهل پیاویک دواي جیهیشتنی تا له سهر کیکه که بیبه ستیت به ته و او هتی جیا وازه له هاوسه رگیری و پیدانی بواریک پیی، تا وه کو بیئت به پیکهاته یه کی سهره کی گیرا وه کهت، کاتیک تاییهت بکه بۆ قسه کردن دهر باره ی ئه و پیگه یه ی که خوتانی تیدا ده بینن له ۳،۵،۱۰ سالی داهاتو ودا.

۳. ئایا تو له سه دا سه د پشتگیری ژیانی پیشه یی ئه و ده که یت؟

کاره که ی وا ده خوازیت به لایه نی که مه وه دوو هه فته له مانگی کدا به ږیوه بیئت و چهند کاتر میړیکی نائاسایی دووریده خاته وه له ماله وه له کاتی نانی ئیوار هدا، هه ز ده که یت خوت هه لیکیشیت به هاوسه ره کهت و موچه که یه وه؟ به لام چون به رگه ی ئه م شتانه ده گریت له هاوسه رگیری که تدا؟ تو نابیت ئیستا چیژ له سو ده کان وه ربگریت و دوايش به نار هسه نی ته له فونی بۆ بکه یت که ژماره ی گه شته کان و کاتر میړهکانی ناماده نه بوونی دریژتر بویه وه، وه ئیستا کاتی قسه کردنه دهر باره ی ئه وه ی که چون پیشه که ی کاریگه ری له سهر تو و هاوسه رگیری کهت و هه ر مندالیکت ده کات که له داهاتو ودا به نیازی بیخه یته وه.

۴. ئایا شیوازی په یوه ندیگردنت گونجاوه؟

تو که سیکي گوشه گیریت و ئه ویش که سیکي کراوه یه!
به رگری یه که مت له شهردا وهستاندنیه تی: که چی یه که مین
غریزه ی ئه و ته قینه وه یه تی. ئه گهر تیکشکانی گهره تان پیکه وه
نبوو، ئه و له وانه یه بته ویت بیریک له گه شته که ت بولای خشل
فروش بکه یته وه، تو هیشتا به ته واوه تی ئه و پیاوه ناناسیت هه تا
کاترمیر ۳ی به یانی چاوه پروان نه کراوی بو یه ت بو کار، یان
کاتیک کوتا کوپوونه وه ی کاری به ری ده کات. ده بیت خوت
به کلای بکه یته وه که توانای ئه و هت هه بیت به رگی کاته خوش
و ناخوشه کان بگرن پیکه وه، ئه گهر به رگری یه که مت داخسته وه
و کوژانده وه بابزانیت که پیویستت به چهند کاترمیریک یان چهند
روژیک هه یه، تابتوانیت مامه له له گه ل دوخه که دا بکه یه ت، به لام
ئه گهر ئه و حه زی کرد پیشتر بابه ته که له گه ل کورپه کان تاوتوی
بکات هه ست به سوکایه تی مه که، چونکه پیویستی به کاته بو
چاره سه رکردنی کاره کانی، وه په یوه ندی کللی کردنه وه ی
هه موو هاوسه رگرییه باش و هه میشه ییه که ت ده بیت، وه با
به شیکي گرنگی په یوه ندیه که تان بیت.

۵. ئایا خوه مادیه کانت و ئامانجه کانت هاوشانی

په کن؟

وا بیر بکه ره وه تو و هاوسه ره که ت له داها تودا چهند
سالیکی پاداشتان به ری کردووه و هه ردووکتان سه ربه رزن
به کار و به خشش و نیعمه ته کانتان، بیروکه ی تو ئه وه یه
کنیوه ی پاره کان له م پشووی هه فته یه دا به خوده رخستنه وه
بخایته پاشه که وته وه و ئه ویش وایه، که باشتین شت ئه وه یه

پاره‌کان بخاته به‌وه‌به‌ره‌ینانی کو‌گای بازاره‌وه. نه‌گهر
پیشتەر گفتو‌گو‌یه‌کی راست‌گو‌یانه نه‌که‌یت له‌سه‌ره‌تادا، له‌وانه‌یه
ئه‌م دۆخه‌ بیت به‌ بۆم‌بیک‌ی ته‌وقیت‌کراو که‌چاوه‌ریتانه. زۆر
راش‌کاو و له‌رووین ده‌رباره‌ی خووه‌ ماددیه‌کانتان و ئامانجه
ماددیه‌کانتان و چۆنیه‌تی دابین‌کردنی خه‌رجیه‌کانی خیزانه‌که‌تان
پیکه‌وه، درۆ مه‌که‌ ده‌رباره‌ی هه‌ژاریت یان ده‌رباره‌ی قهرزی
خویندنت که‌هیشتا خه‌ریکی دانه‌وه‌یانیت. هیچ پیاویک نایه‌ویت
سه‌ری بسورمیت، که‌ دانه‌وه‌ی \$۱۰۰,۰۰۰ ی خویندنت له‌گه‌ل
به‌شبکات. ده‌شته‌ویت ئاماده‌بیت ئه‌گهر تو‌ خواستی هه‌لگرتنی
خه‌رجیه‌کانی تاکه‌کانی خیزانه‌که‌ت هه‌بیت، یان هاو‌پ‌ی نزیکه‌کانت،
ئه‌گهر تو‌ وا راهاتووی دابین‌که‌ری خه‌رجیه‌کانی خیزانه‌که‌ت بیت،
ئه‌وا دلنیا‌ت ده‌که‌مه‌وه زۆربه‌ی پیاوان ئه‌مه‌یان پ‌ی خوش‌نیه
و ئاماده‌نیه له‌گه‌ل تو‌و هاوسه‌رگیریه‌که‌، راش‌کاوبه‌ له‌گه‌لی، و
له‌گه‌ل تاکه‌کانی خیزانه‌که‌ت و له‌گه‌ل خۆت، ده‌رباره‌ی چۆنیه‌تی
به‌ریوه‌ بردنی قهرزه‌کانت له‌داها‌توودا—یان ئه‌گهر تو‌ له‌سه‌رو
هه‌موویه‌وه—هاوسه‌رگیریت کردووه‌و خیزانداریت. ئه‌گهر
گونجاو بوو، چاوپیکه‌وتن له‌گه‌ل ئاموژ‌گاریکه‌ری ماددی بکه‌ تا
دلنیا‌بیت هه‌ردوو‌کتان له‌هه‌مان لاپه‌ره‌دان، له‌به‌ره‌ئه‌وه ئه‌و کاته
به‌کاربه‌ینه تا بریار بده‌ی به‌ریۆبه‌ری خه‌رجیه‌کانی ماله‌که‌ت
کی بیت؟ ئایا تو‌ —یان ئه‌و—یان هه‌ردوو‌کتان پیکه‌وه ده‌بن؟
چۆن خه‌رجیه‌کانی مانگانه‌ دابه‌ش ده‌که‌ن؟ ئایا تو‌ به‌شداری
مانگانه‌ت و‌دکو ر‌یژه‌یه‌کی سه‌دی موچه‌که‌ت هه‌ژمار ده‌که‌یت؟
چۆن بریار‌یکی دادپه‌روه‌رانه‌ ده‌ده‌یت که‌ له‌سودی هه‌ردوو‌لاتان
بیت؟ وه‌ ئایا بۆ کرینی شتیک که‌خوازیاریت بیک‌ریت پاساو بۆ
پیاوه‌که‌ت ده‌هینیته‌وه؟ وه‌ ئایا پیاوه‌که‌ت ده‌توانیت ته‌له‌فیزیۆنی

لاینجی خه ونه کانی بکریت، به بی ئه وهی هیچ سکالایه کی له توه
لیکریت؟ دانانی ئامانجی هاوبهش بو داهاتووی مادیتان ریگایه کی
باشه بو دهستپیکردنی هاوسه رگرییه کی سهر راست.

٦. تو ئامادهی خیزان پیک بهینیت له گه لی؟
دهزانم که تو دلت ناسک بویه وه کاتیک بینیت له گه ل خوشکه زا
و برزاکه یدا یاری و گالتهی ده کرد، به لام ئایا ئه و ئامادهیه که
به درئای کات باوک بیت؟ بزانه تیروانینی چیه بو مندال و چهند
مندالی خوشدهویت! ئایا دهتهویت یه کسه ر مندالت ببیت یان
دهتهویت چاوه ری بکهیت؟ خانمه کهم، ریگه مه ده ته مهنت و فشاری
خیزانه کهت به شیک بن له م بریارهت، خیزان دروستکردن کاریکی
گرنگه و توش دهتهویت هه ردووکتان رازی بن له سهر ئه وهی
چون گیانیکی تازه پهروه رده بکه ن که دهیهینه سهر جیهان.

٧. ئایا ئاسوودهن له گه ل منداله کانی یه کتری؟
تیکه لکردنی خیزان پیکه وه دهتوانیت وه کو رکابه رییه ک
بیت، من و هاوسه ره کهم ماجوری ٧ مندالمان ههیه له هه موو
په یه ندییه کانی پیشترمان، به شی هه ره گرنگ له هینانی مندال بو
هاوسه رگرییه نوییه کهت ئه وهیه که بزانه و دلنیا بن خوشه ویستن،
وه کات ته رخان بکه بو وتووێژکردنیکی تیروته سه ل له گه ل
هاوبه شی ژیا نته ده رباره ی چونیته تی دابه شکردنی کاته کان،
یاسا کانی مال، وه ریک کاری له گه ل منداله کانت. له بیر ی
نه کهیت بیر له مندالی پیگه یشتوو بکه یته وه له ژیا نی پیاوه که تدا،
ته نها له به ره ئه وهی گه وره بوون و مندالی خویان ههیه، مانای
ئه وه نیه که به لایانه وه گرنگ نیه به شی داهاتووی ژیا نی باوکیان

چۆن دەبێت. وه بیگومان ئەوان بەشیک بن لەتێروانیه کانت و
خیزانه نوییه کهت.

۸. ئایا ئاسودەن لەگەڵ خیزانه کانی یه کتر؟

لەکو تایدا دەزانیت چۆن رەفتار لەگەڵ دایکە خۆسەپینه کهیدا
بکەیت (خەسوت)، لەکاتی کۆبونه وه خیزانیه کاندایا، بەلام ئایا
ئامادهی مامەلە ی لەگەڵدا بکەیت تا کوتایی ژیانته؟ پیاوه که لەگەڵ
خیزانه کهت ئاسودهیه، که پیکهاتوو له شەش خوشک و برا وه
۱۸ خوشکهزا و برزا وه ۳۱ ئاموزا، بەلام دەتوانیت رەفتاریان
لەگەڵ بکات لەهه موو رۆژی پشوویه کدا؟ ئایا رازیه بۆ هه لگرتنی
به رپرسیاریه تی یه کیک له دایک و باوکه پیره که ی، یان یه کیک له
ئەندامانی خیزانه که ی که خوشیده ویت بۆ چه ند سالی ک؟ له کاتیکدا
کارکردن بۆ په یوه ندی که تان ته نها له سه رشانی تو و پیاوه که ته،
ناتوانیت به ره لهستی کاریگه ری خیزانه کان بکەیت که کار
له هاوسه رگیریه کهت ده کات. پیکه وه مشتومر بکه ن به شیوه یه کی
رووبه پروو ده رباره ی خیزانه کانتان وسه ختیه کانی رابردوو، وه
پیشبینیه کانی داها توو. وه پلان دابنن بۆ توانجه کانی خزم و
که سه نزیکه کان و پروودا وه خیزانیه کانی که له جله و ده رچوو ه.

۹. ئایا ئاسودە ی لەگەڵ هاوڕیکانی؟

باشترین هاوڕیی له کۆلیژه وه هاوڕییه تی و په یوه ندی
نیوانیان به هیژتره له سیکۆتین، له کاته خوش و ناخوشه کاندایا
پیکه وه بوون، به لام ئایا کاتی ک دوا نیوه رۆی رۆژی یه کشه ممه
هه لده ستیت و ماله که یان تیک و پیک ناوه له کاتی سه یرکردنی
تۆپی پی؟ کورپه کیویه کان، شه ویک دوان! جاریک له مانگی ک یان

به دریا بی گهشتی کورینیان؟ وهچی ئه گهر هاورپی کچی نزدیکی
هه بوو؟ راستگوبه له گهل خوت و دلنیا به که کیشته نیه و رازیت
به هه موو هاورپیکانی که پشتیان پیده به ستیت.

۱. ئایا ئاماده ی بو خراپتر یان باشتر؟

هه ره وهک له م قهیرانه ئابورییه ی ئه م دوا بیانه بینیمان، بوی
هه به خه لک له ملیونیره وه ببیت به قوربانی و هه ولبدات بو بژیوی
ژیانی، یان یه کیک له خزمه نزدیکه کانت به مه دا تی په ربییت و
پیویستی به یارمه تی بیت بو جیگیربونیک کاتی له مالیکدا بو برا و
خوشکه بچوکه کانی یان ئاموزاکانی، ئه گهری روودانی هه ر شتیک
هه به له هه ر ساتیکدا بیت، ئایا به راستی تو ئاماده ی خراپتری
یان باشتری له گهل ئه م پیاوه دا؟ ئایا ئاماده یی نشان داویت که
ده توانیت له گه لت بیت کاتیک پیویستت پییه تی؟ ئایا توش ده توانیت
ئه و ژنه بیت که پیویستی پییه تی له کاتی نه هه مه تی و قهیرانه کاند،
ته نها هیز و توانای مه خه ملینه بو مانه وه لات له کاته سه خته کاند،
به لکو دلنیا به له ناخی دله وه ده زانیت که ئه م پیاوه له لات ده بیت
کانیک زیان هه ژاندویتی؟

ئه م هه نگاوانه هه موو ئه و شتانه ناگریته وه که پیویسته له
هه سه رگیردا ره چاوی بکهیت، به لام بیرۆکه ی باشت پیده دات
له باره ی ئه وه ی که ئایا تو به راستی ئاماده ی کوتا بریاری خوت
به دیت، هینده خوت سه رقال مه که به پلانی ئاماده کردنی ئه لقه و
جلوبه رگ و ئاهه نگه وه، هه تا پلانی زیانت له گهل ئه م پیاوه له بیر
بکهیت، هه موو پیاوینک ده توانیت به لینی دروت پی بدات، به لام
که وتوته سه ر پیاوینکی راسته قینه که بیته پی شه وه و ببیت به و
میرده ی که شایه نیت.

پانامانہ ریڈنگ پروگرام

پانامانہ ریڈنگ پروگرام

۱.

۲.

۳.

پانامانہ ریڈنگ پروگرام

۱.

۲.

۳.

۴.

ئامانجی پیاو

ئامانجی کەسی و پێشەییە کورت __ خایەنەکانی چین؟

- _____
- _____ ١.
- _____
- _____ ٢.
- _____
- _____ ٣.
- _____
- _____ ٤.
- _____
- _____

ئامانجە کەسی و پێشەییە درێژخایەنەکانی چین؟

- _____
- _____ ١.
- _____
- _____ ٢.
- _____
- _____ ٣.
- _____
- _____ ٤.

ئامانجەکانی هەردوو کمان

ئامانجتان چییە بۆ هاوسەرگیریه کەتان؟

۱.

۲.

۳.

۴.

ئامانجتان چییە بۆ دروستکردنی خێزان؟

۱.

۲.

۳.

۴.

نامانجہ ماددیہ کانتان چییہ وہکو دوو ہاوسہر؟

۱. _____
- _____
۲. _____
- _____
۳. _____
- _____
۴. _____
- _____
- _____

تیروانین و ئاواتہ کانتان چییہ بؤ ئاہہنگی ہاوسہرگیری؟

۱. _____
- _____
۲. _____
- _____
۳. _____
- _____
۴. _____
- _____
- _____

—۲۰—

دوورکهوتنهوه له دوژمنداری خیزانی

تیکهَل بوون له گهَل خیزانه که ی

توو پیاوه که ت له ههنگاوی باشدان، ۹۰ پوژده که ی تیپه راندووه به شیویه کی ته واهتی، و توش چیژ وهرده گریت له قسه کردن له گه لی (جگه له نامه)، و شهوی ژوانه که تان سه رنجراکیش و چیژ به خش بوو، ههردووکتان چهند جاریک پیکه وه پوشتوون بو پرستش له یه کشه ممه دا و چیژتان لیوه رگرتووه.

ههردووکتان چیژ وهرده گرن له ژهمیکی خوش دوا ی پرستشه که تان، له پوژی یه کشه ممه دا کاتیک پیی وتی: «من ههز ده که م به خیزانه که مت بناسینم، ههفته ی داهاتوو له ئاههنگی یادی له دایکبوونی خوشکه که مدا». توش به توزیک شه رمه وه زهرده خه نه یه کی بو ده که یت و زمانت ده لیت: «بیگومان، زور ههز ده که م»، به لام میشتک ده لیت: «ئوو، خواجه! ئایا من ئاماده م چاوم به خیزانه که ی بکه ویت؟» ئه گه ر بانگه یشتی کردیت بو چاوپیکه وتنی خیزانه که ی، ئه مه زوریک له بهرپرسیاریه تیه کانی به رامبه رت پروون ده کاته وه، وه داهاتوی

په یوه نندیه که تان روونده کاته وه، به لام پیش ئاماده بوون له م
کوبونه وه یه که میه خیزانیه، ئه مه چهند خالیکه که وات لیده کات
ئاماده بیت.

۱. پروون به دهر باره ی دوخی په یوه نندیه که تان:

مه به ستم نیه، تیکه لی هیچ کومه لگه یه کی خیزانی نابم
ئه گهر تو له سه دا سه د دلنیا نه بیت که هه ردووکتان پابه ندی
په یوه نندیه که ن، ئه گهر هیشتا وه کو «ته نها هاورپیه ک» یان
«که سیک که خوی پیدا هه لبواسیت»، ده تناسیت، ته نانه ت
خوشت به ئارایشترکردنه وه ماندوو مه که، خراپتر نیه له وه ی
که برویت بولای یه کیک له ئه ندامانی خیزانه که وفرمیسک
بریتیت دهر باره ی ئه و په یوه نندیه ی که بیرت لیده کرده وه.

۲. په رتوکیکی سهره تایى درووست بکه له سهر خیزانه که ی و په یوه نندیه کانی له گهل ئه ندامه گرنکه گاندا:

یه که م که س که چاوت پیی ده که ویت کی ده بیت؟ دایک و
باوکی پیکه وه؟ نه نک و باپیره ی؟ خوشک و براکانی؟ برازا و
خوشکه زا دلخوازه کانی؟ مامه گه وره خوشه ویسته که ی؟ داوا
له پیاوده کت بکه که چیروکی خوشه ویسترین تاکی خیزانه که یه ت
بز بکیرپته وه. ئه گهر توانیت چهند ناویک له به ربکه ی، که س
چاره ریی ئه وه ت لی ناکات که ناوی هه مووان بزانیته، (به تاییه تی
ئه گهر خیزانیکی گه وره ی هه بوو!) به لام ئه گهر بزانیته که (کاری)
خوشکه که یه تی و (کایلی) خوشکه زا که یه تی و ئه مه یارمه تیده رت
ده بیت په یوه ندی درووست بکه ی.

۳. به شیوه‌یه‌کی گونجاو جلوبه‌رگ بی‌پوشه:

به‌لی، پیاو چیژ له‌وه وهرده‌گریت که به‌که‌شخه‌یی
ده‌رده‌که‌ویت «ره‌وشت به‌رزی»، به‌لام له‌مالی پیاویکی مه‌زندا
شوینیکی گونجاو نیه که جلوبه‌رگیکی زور سه‌رنج‌راکیش
له‌به‌ربکه‌ی، ناچاریش نیت وه‌کو ره‌به‌نیک جلوبه‌رگ بی‌پوشیت،
به‌لام دلنیا به‌هیشتا به‌جوانی ده‌رده‌که‌ویت، به‌لام به‌گونجاوی،
کاریگه‌ریی یه‌که‌م چه‌ندین ریگای دریژ کورت ده‌کاته‌وه.

۴. به‌راستی خۆت به:

به ته‌واوه‌تی دانه‌یه‌ک به له‌و ژنانه‌ی که به‌شانازییه‌وه
ده‌یه‌نینیه‌وه بو مال‌ه‌وه بۆلای خیزانه‌که‌ی، هیچ زاراوه‌یه‌کی
ساخته به‌کارمه‌هینه، یان هه‌ولمه‌ده که‌بیت به‌شتیک که‌خۆت
وانیت، دلنیا به‌و شانازی بکه که‌کییت و ئەم ره‌سه‌نایه‌تیه‌ت
ده‌ره‌وشیه‌وه به‌ناو خیزانه‌که‌یدا، زورباشه، تو ئەوه‌ت کرد
له‌ ئاهه‌نگی له‌دایک‌بوونی پینج سالی خوشکه‌زاکه‌ی وه‌ ئاهه‌نگی
خانه‌نشینکردنی مامه‌ ئازیزه‌که‌ی، وه‌ هه‌ندیک گفتوگۆی کچانه‌ی
باشت له‌گه‌ل دایکی و خوشکه‌کانی و هه‌ندیک له‌ ئاموزا کچه‌کانی
ئه‌نجامدا، وه‌ ته‌نانه‌ت کاریگه‌ریت له‌باوکی کرد به‌دواين یاری
تۆپی پیی هه‌فته‌ی رابردوو. به‌لام هه‌ندیک تاکی خیزانه‌که‌ هه‌ن
که‌ شتگه‌لیکی بی‌مانا ده‌لین ده‌رباره‌ی تو و یه‌کیکیان هینده
بویری هه‌بوو که‌باسی خوشه‌ویسته‌ کۆنه‌که‌ی پیاوه‌که‌ت بکات
له‌ ئاماده‌بوونی تۆدا.

چۆن به‌رگه‌ی تاکه‌کانی خیزانه‌که‌ ده‌گریت کاتیک له‌ سنور
ده‌رچوون؟ ئایا ئەوه‌ شوینی تۆیه تا خیزانه‌که‌ی تاقیبکه‌یه‌وه؟

۱. یه کهم، با پیاوه کهت بزانیِت که شتیک توی نارِه حهت کردووه. ئه وه به یه کهگه یشتنه وهی خیزانه که یه تی و هه ولده دات تو به دوور بگریِت له مامه ئیجگار چاو باشقاله که ی، به ره وشته وه پیکه نیت و به لایه نی که مه وه ده جار هه ولتدا سه رنجی به لاریدا بهیت، به لام ئه و ته نها ناوه ستیت.

ریگه مه ده هیچ کیشه یه کی خیزانی کاتی هه بیت بو تیکدانی په یوه ندیه که تان. لئی گه ری با یه کسه ر بزانیِت، ئه گه ر که سیک یان شتیک بیزاری کردووی. ئه مه خیزانی خویه تی له بهر ئه وه واز بهینه با ئه و یه کهم که س بیت چاره سه ری هه ر کیشه یه کی درکاوی بکات که له ریگه ی تودا درووست ده بیت، ئه و زیاتر ده زانیِت ده رباره ی جموجوئی خیزانه که ی و گیرو و گرفتی تاکه کانی خیزانه که ی، بویه ئه و یه کهم که سه که توانای هه لسوکه و تکردنی له گه ل ئه و بارودوخه دا هه بیت. ئه ی چی ده رباره ی مامه (مایک)، که حه ز ده کات تیبینی زیاتر بدات ده رباره ی لاشه ت، به قسه کانی پیمه که نه، ده بیت خوت وای لی بکهیت تا به جوانی رهفتارت له گه ل بکات، خیرا وای لی بکه که بزانیِت تو نا ئاسوده ی به تیبینیه کانی.

۲. یه کسه ر پییداگر به:

ئه گه ر هه ندیک له ئه ندامانی خیزانه که ی شتگه لینکیان هه بوو که بیلین دوا ی ئه وه ی پیاوه کهت کیشه که ی چاره سه ر کرد، به ریزه وه با ئه و تاوانبارانه بزانیِت که تو به رگه ی ئه وه ناگریِت که به رامبه رت دهیلین و دهیکه ن، له وانه یه ئه مه یان به دل نه بیت، به لام له وانه یه ئه ندامانی خیزانه که ی زیاتر ریزت بگرن کاتیک به رگری له خوت ده که ی.

۳. کات تهرخان بکه بۆ کوبونه وهی خیزانی:

تو ئهوت خوشتدهویت، به لام له وانه یه خیزانه که ی وشکین، به لام هیشتا دهتوانیت هه ر ریزیان بگریت و میشکت ئاسوده بکهیت له ربی دیاریکردنی کاتیک بۆ به سه ربردنی کاروباری خیزانی، دهتوانن ریبکه ون که تو ته نها سی کاتژمیر له ئاههنگه که دهمینیته وه، بۆ ئاههنگی سه ری سال ته نها دهتوانی ۷۲ کاتژمیر له مالیان بمینیته وه. سنوردارکردنی کاتیکی دیاریکراو یارمهتیت دهدات فشارهکانی مامه له کردن له گه ل خیزانه که ی که م بکه یته وه بۆ کاتیکی زیاتر که پیویسته له سه رت.

۴. جیابکه رهوه و کوییکه رهوه:

له وانه یه هه ندیک له ئه ندامانی خیزانه که ی که متر توقینه ر یان که متر به ره نگارت بینه وه کاتیک یه ک له دوای یه ک ده یانناسی، ئه گه ر پیت خوشه، دایکی بانگهیشت بکه له دوا نیوه پویه ک پیکه وه بچن بۆ ئارایشگا، یان له گه ل خوشه ویسترین ئاموزایدا برۆن بۆ یاری به یس بۆل، زۆربه ی خه لک پاسه وانه کانیا ن لاده دن و پرووی راسته قینه ی خویان نیشانده دن کاتیک له ژینگه یه کی ئاسوده دان، ئه گه ر ئه مه به راستی په یوه ندیه کی باشه و توش پیوه ی پابه ندیت، ئه و شایه نی ئه وه یه توانای خۆت بخه یته گه ر بۆ ناسینی خیزانه که ی، تو هه رگیز نازانیت ئاخۆ خه سوویه کی دۆزه خیت ئه بییت به توشه وه یان خوشکیکی زۆرزان، که ناتوانیت ریگری له کارهکانی بکات. یان به خوشبه ختیته وه، له وانه یه خه سوویه کی باشت بییت به توشه وه که تامه زرۆبییت کات له گه ل به سه ر ببات. هه رچۆنیک بییت، خیزانه که ی هه رچۆنیک ده ربکه ویت، گرنگترین شت ئه وه یه که راستگویییت. کراوه به و له سه روو هه موویه وه خۆت به.

— ۲۱ —

کۆمه‌لیک وه‌لامی خیرا بۆ ئه‌و پرسیارانه‌ی که هه‌میشه ویستووته بیان پرسیت

پیشتر جارێک پیموتی، وه هه‌زار جارێش ده‌یلیم: پیاوان
بونه‌وه‌ری زۆر ساده‌ن، ئیمه کات به‌فیرۆ ناده‌ین له‌بیرکردنه‌وه
له‌هه‌ندیک شت. ئیمه راسته‌وخۆ وه‌لامی پرسیاره‌کانت ده‌ده‌ینه‌وه،
له‌به‌رئه‌وه داوام له‌هه‌ندیک له‌هاورپیکانم و هاوپیشه‌کانم
کرد کۆمه‌لیک پرسیارم ئاراسته بکه‌ن—پرسیار گه‌لیک که
له‌میژه ئاره‌زوو ده‌که‌ن وه‌لامه‌کانی بزانی، به‌لام هاورپیکانیان
نه‌یان‌توانیوه وه‌لامیان بده‌نه‌وه، پرسیاریان کرد—منیش وه‌لام
دانه‌وه:

پیاو چی شتیکی ژن به‌سه‌رنجراکیش ده‌زانیت؟
ستیف هارقی: پیوه‌ره‌کانی جوانی له‌پیاویکه‌وه بۆ پیاویکی
تر جیاوازه، وه له‌وانه‌یه پیاویک شتیکی لا جوان بیته‌ لای
به‌کیکی تر جوان نه‌بیته، وه سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ش ئه‌رخه‌یان به،
له‌به‌رئه‌وه‌ی ئه‌و که موکوورپانه‌ی که‌تۆ له‌خۆتدا ده‌یبینیت کاتیک

سەیری ئاویڤە دەکەیت، لەگەڵ ئەوەشدا تۆ ھەر «ژنیکی»
شیاوێت بۆ کەسێک لەم جیھانەدا—کەسێک ھەیە کە تۆ زۆر
بەسەرئەجراکێش دەزانیت ھەر وەک ئەوەی کە ھەیت. وە ژنی
باوەر بەخۆ بوو زۆر جوان و سەرئەجراکێشە، سیما و شیوەی
ھەرچێک بیت، وە پیاوان کەسانێکی زۆر ورد و بێنەرن، وە
بیگومان سەیری جلۆبەرگی ژن دەکەن و شیوازی پوشتنی و
ئارایشتەکەیی و لەشولاری و دەستەکانی و نەرمونیانی— وە
ھیچ شتیکمان لێ وون نابێت.

پیاوان بۆچوونیان چێ لەبارەیی نەشتەرگەرییە
جوانکارییەکان و پەرنگ کردنی قژ و درێژ کردنی ، وە نینۆکی
دەستکرد و ھەتا دوا...؟

سەتێف هارڤی: پیاوێکی ئاسایی ھێچ کێشەییەکی نابینیت
لەوەی کە دەیکەیت تاوەکو جوانتر دەربکەویت، ئێمە پێگەری
ناکەین لە نەشتەرگەرییە جوانکارییەکان بەگشتی، ئەگەر ئەمە
واتلێدەکات کە ھەست بکەیت جوانی، بەلام کاتێک بەپیاوێکەت
دەلێیت دەمەوێت جوانکاری لوت بکەم، لەکاتێکدا ئەو ھێچ
کێشەییەکی لەلوتتدا نابینیت، لەوانەیە باشتر بیت واز لەلوت
بەینیت، بۆچی سەرکەشی بەشتیک دەکەیت لەکاتێکدا پیاوێکەت
بەجوانی دەزانیت؟ بۆچی کێشی خۆت دادەبەزینیت لەکاتێکدا
پیاوێکەت شیوەی ئیستاتی بە دلە؟ بیگومان، زۆرخۆشە
ئەو لەبەر خۆت بکەیت، بەلام پیاو بەلایەوێک گەرنە، چونکە
دلخۆشە بەوەی ئیستات کە ھەتە.

بۆچوونی پیاو چیه دهربارهی په یوهندی بهستن له گهل
ژنیک که زور له خوئی بچووکتر بیت؟

ستیف هارقی: زوربهی پیاوان له ته مهنی چل بو په نجا سالی
دهیانه ویت خوین بسه لمینن به هاوړییه تی کردنی ژنی مندالتر له
خوین، ئەمه هاوشیوهی ئەوهیه که ئەم پیاوانه دهچنه دهرهوه بو
کرینی ئوتومبیلی وهرزشی مه کینه بچووک، که ژاوه ژاویکی زور
درووست دهکات: ئەوان ئەم کاره دهکهن چونکه — مه کینه که یان
چیت ژاوه ژاو درووست ناکات. ئەمه راسته به تایبه تی کاتیک
ژیانی پیاو ریکخراو نیه، ئەمه هیچ رهنگدانه وهیه کی له سهر
ژنان نیه: ئەمه کیشه که یه، به لام ئەزانی چی؟ دلنیا به که پیاوی
گهنج هیه و سهیرت دهکات و به خوئی دهلیت: «ژنیک نایابه،
ریگری ناکهم له سهلماندنی خوم له گهلیدا!»، ئەم جوره شتانه
هر روودهدات، هر وهک پیشتەر پیم ووتی هه میشه که سیکی
گونجاو هر ده بیت.

ئایا پیاو ژنی لاوازی لا په سهنده یان ژنی قهلهو؟
ستیف هارقی: پیاوان چه زیان له هه موو جوره ژنیکه، پیاو
هیه بو هه موو جوره ژنه کان، پیاو هیه چه زی له ژنی قه به یه،
پیاو هیه چه زی له ژنی وردیله یه، وه پیاو هیه چه زی له
مامناوهنده، قه بارهت گرنگ نیه، هه میشه پیاویک هیه که توی
به دل بیت.

ئایا پیاو ژوان ده به ستیت یان هاوسهرگیری له گهل ژنی
جگهره کیش دهکات؟
ستیف هارقی: من وهکو خوم شتی وا ناکهم، و زوربهی

ئهوانه شی که جگهره ناکیشن وا ناکهن. ژنی جگهره کیش زوو
بیستی پیر ده بیت و لیویان چرچ ده بیت، جگهره کیشان له ناخه وه
ژن داده پمینیت. به پای من جگهره کیشان نیشانه ی لاوازی و
که می تیگه یشتوو ییه له باره ی ته ندروستیه وه. وه ئیمه ی پیاوانی
جگهره نه کیش کاتیک ژنیک ده بینین که گرنگی به ته ندروستی
خوی نادات یه کسه ر ده زانین ناتوانیت گرنگی به پیاوه که ی و
منداله کانیشی بدات. زور به ی پیاوه جگهره نه کیشه کان به رگی
ژنی جگهره کیش ناگرن — به لام هه میسه نا — ئیمه له گه لت
ده خه وین به لام هاوسه رگیریت له گه ل ناکه ین.

بوچونی پیاو چیه کاتیک ژنه که ی کیشی زیاد ده کات یان
شیوه ی جیاواز ده بیت له پیشتری له سه ره تای هاوسه رگیریدا؟
ستیف هارقی: ئه و پیاوه ی که خوشی ده ویت هه ر خوشی
ده ویت، به چاوپوشی کردن له هه موو شته کان، ئیمه بینگومان
تیده گه ین، وه کاتیک خومان ورگن ده بین چه ز ده که ین ژنانیش
له ئیمه تیگه ن، وه ئیمه ده زانین شیوه ت ناگه رپته وه بو ئه و
کاته ی یه کترمان ناسی، به لام ئه گه ر تو بتوانیت پاریزگاری
له پیاوانه کانت بکه یت به پیی توانا — زیادبونی چه ند کیلو گرامیک
نه ک ده کیلو گرام — تاوه کو به جوانی و سه رنجراکیشی
بمینیت وه به بی ئه وه ی زور لاواز یان قه له و بیت، ئیمه هیچ
کیشه یه کمان له گه ل ئه وه دا نیه، به لام ئه گه ر پیاوه که ت
بیرته سک بوو ده لیت ئه مه ی قبول نیه، به لام ئه گه ر پیاوه که
زانی سه ره پای زیادبونی کیشت تو هه ر هه ولی خوت ده ده ی
تاوه کو به شیوه یه کی گونجاو ده ر بکه ویت، ئه و ا قبولی ده کات.

ئایا پیاو پیلای پازنه بهرزی لا پهسهنده یان پیلای

تهخت؟

ستیف هارقی: خانمان، پیاوان پیلای پازنه بهرزیان لا
پهسهندتره، ئه گهر بتوانین پیلای وهرزشی پازنه بهرزیان
بو ژنان دهسته بهر دهکهین، زور بهسادهیی، ئیمه بهشتیکی
سهرنجراکیشی دهزانین، من پیاویک ناناسم که پیلای تهختی
لا پهسهندتر بیت: ههرگیز پیاویکی وا ناناسم، پیمان وایه
پیلای بهرز قاچه کانت جوانتر دهردهخات و، رۆشتنه کانت
ژنانه تر ده بیت، خوشتان هه مان بوچوونتان هه یه، ئا ئه وهیه که
سهرنجمان راده کیشیت.

ئایا پیاو په یوهندی له گهل ژنی گه مژده دا داده نیت؟

ستیف هارقی: پیاوی زیرهک ناتوانیت ژوان له گهل ژنی
گه وچدا بیه ستیت، به لام ده توانیت ژنیکی گه وچ به کار بهینیت،
زور بهی پیاوه زیره که کان نایانه ویت په یوهندی له گهل ژنیکی
گه وچدا بیهستن، چونکه ده مانه ویت بزانیان ئایا ده توانیت
کار دکانی ئیمه و خوشی بهر پی بکات، به تاییه تی ئه گهر بمانه ویت
ئه لقه بکهینه دهستی له م رۆژانه ی ئیستاماندا، ئیمه ریگری ناکهین
ژنیکی گه مژده ی جوانمان هه بیت له پال ژنه سهره کهیه که ماندا،
به لام هه لی ناگرین (لای خومان نایهیلینه وه).

بوچونی پیاو چیه دهر باره ی ئه و ژنانه ی که
خواردنه وه یان بو ده کړن؟

ئمه فریودانیکی ته واده تیه، ئیمه وا بیر ده کهینه وه کاتیک تو
بست خواردنه وه مان پیشکهش بکهیت، ئه و مانای ئه وهیه که
ئیمه ده ویت، وه مانای ئه وهیه که یاریه که دهستی پیکرد، وه

ئیمە ئامادەى راوکردنتین.

هەستى پیاو چۆنە لەبارەى ژنیکى سەرخۆش؟

ستیف هارقی: هەندیک پیاو حەزىان لەمەیه، بەلام ئەو پیاوانەى کە ناخۆنەوه بێگومان گرنگى نادات بەژنیک کەئالودەى مەیه، وە لەگەڵ ئەوەش هیچ پیاویک ژنى سەرخۆشى خۆشناوێت، مەگەر لە زانکۆ بیت و لەگەڵ هاوڕێکانتدا بگەرێیتەوه بۆ ژوورەکەتان لە بەشە ناوخۆیی، بىرت بیت پیاوان هەمیشە ئەوەیان لەژنان دەوێت کە هەمیشە وەک خانم رەفتار بکەن، کاتیک پیاوێکەت ناچار دەبێت هەلتبگرێت لەبەرئەوهى تۆ سەرخۆشى، بەهۆى زۆر خواردنەوه، یان تۆ بەدەنگى بەرز هاوار دەکەى، ئەوا کێشەیه.

ئایا دەبێت ژن دیارى بۆ پیاوێکەى بکڕێت کاتیک لە ژواندان؟

ستیف هارقی: هیچ رێگریەک نیه ئەو کارە بکەى، ئەگەر تەنها لە پەيوەندیەکی پەيوەستداى لەگەڵى، چونکە پیاو بێجگە لەوه وا بێردەکاتەوه کەتۆ (١) هەول دەدەیت بێخەیتە داوێکەوه (٢) چاوەرپى شتیک دەکەیت لەبەرەمبەردا، چاوەرپى بکە و سەیر بکە بزانە سەرەتا ئەو چیت بۆ دەهینیت—لیى گەرپى با پیاو بیت، سەرنجت رابکێشیت، و پیاوى راستەقینە حەز دەکەن ئەو کارە بکەن لەپیناو ئەو ژنەى کە لایان گرنگە.

تیبینی: سوپاسى بکە بۆ ئەو دیاریانەى کە پیشکەشت دەکات، بەلام وەک و ئاماژەیهکی مەبێنە کە هەفتەى داهاوو ئەلقەت پیشکەش بکات، زیاتر لەمانای خۆى لیکدانەوه بۆ

دیاریەکەی مەکە. چونکە ئامادە نیه بۆ کارەکانی داهاتوو،
کارەکانی داهاتوو—شیوازی دەربرینی خوشەویستی بۆت و
داینگردنی و پاریزگاری بۆت—ئەوانە ئاماژەی راستەقینەن
لەبارەی هەستی پیاو بەرامبەرت.

هەستی چۆنە لەبارەی ئەو ژنەی داوای پارەی لێدەکات؟
ستیف هارشی: نەکە ی شتی وا بکە ی لەسەرەتای
پەپوهندیەکتاندا، مەگەر تۆ لەو جۆرانە بیت کەراوی پیاو
دەکەن لەپیناو پارەکانیدا (هەلکۆلەری ئالتون). بەلام ئەگەر
لەپەپوهندیەکی راستدا بیت لەگەڵی و لەقەیرانی ماددیدا بیت،
داوای یارمەتی لێکە و سەیری کاردانەوهی بکە، پێی بلی: «من
بەرستی لەقەیرانیکی ماددیدام و شەرم دەکەم داوای یارمەتی
بکەم، بەلام بەراستی پێویستم بەیارمەتیتە، دەتوانیت \$۱۰۰ م
بەقەرز بدەیت تا ئەم پارەیه بدەمەوه؟ بەزووترین کات بۆت
دەگەڕینمەوه». ئەو پیاوانە ی کەبەرستی گرنگیت پێ دەدەن و
دریغی ناکەن ئەگەر پارەیان پێ بیت.

ئایا پیاو یارمەتی ژنەکە ی دەدات لەدروستکردنی
بیشەکەیدا؟

ستیف هارشی: پیاو بەبێ هیچ دوو دلیک ئەمە دەکات.
بەلام ئەگەر تۆ مامەلە لەگەڵ پیاویک دەکەیت، کەژیانی لەسەر
ڕیگایەکی راست نیه، و ناخی ئاسودە نیه دەربارەی نازناوەکە ی
و کارەکە ی و پارەکانی، کەواتە تۆ لەبەردەم پیاویکی دوو
دلایت، کەناتوانیت دەستی یارمەتیت بۆ درێژ بکات، لەبەرئەوهی
میشتا لەهەولی بەدەستەینانی ئامانجەکانی دایە وکاتیشی نیه تا

یارمەتیت بدات بۆ بەدیھینانی خەونەکان، بەلام ئەگەر کارەکی
رێکخراو بوو دایا بوو لەپیاوەتی، ئەوا بەدایاوە یارمەتیت
دەدات.

ئایا بەلاتەوه ئاسایە کە ژنەکەت کار نەکات؟

ستیف هارقی: لەگەڵ ئەوەی کە کارکردنی هاوسەرەکم لەم
پۆژگارەدا بەنزیکی شتیکی پێویستە بۆ بەدیھینانی خەونەکان،
بەلام ئەگەر پیاو توانای دابینکردنی پێداویستەکانی خێزانەکی
هەبوو، هیچ کێشەیهک نە ئەگەر ژنەکە لەمالەوه بیت.

پیاوان هەستیان چۆنە بەرامبەر ژنانی شۆفیر؟

ستیف هارقی: ئەمە سەدەیی بیست و یەکە. لەبەرئەوەی
زۆربەی پیاوان کێشەیان لەگەڵ شۆفیری ژندا نە، بەلام هێشتا
هەندێ شێوازی کۆن هەیە، پیاو شۆفینیەکان پێیان وایە پێویستە
ژنان شۆفیری لێگەرین بۆ رەگەزی بەرامبەر، من نازانم لەچی
ئەشکەوتیکدا دەژین. بەلام لەهەمووی گەرم تر، لەپراستیدا من
چاوم بەهیچ یەکیەک لەم جۆرە پیاوانەم نەکەوتوو.

ئایا گەرمی بەوه دەدات کەژن حەزی لەوەرزەشە؟

ستیف هارقی: نەخیر، بەلام هەندیک پیاو حەزیان لێیەتی،
بەلام زۆربەی پیاو حەزیان لەوەیە یاریەکە بەشیوەیهکی
ناشتیانە بکەن، ئەگەر لات گەرم نە شتیکی تر بدۆزەرەوه تا
بیکەیت.

ئایا پیاوان چه زیان له بازار کردنه؟

ستیف هارقی: ئیمه له گهلتن دیین، ئه گهر ناچارمان بکهیت بو ئه وه، و تاکه ریگایه بو به سه ربردنی کات له گهلت، به لام به راستی ئه وه کاریکه چه زمان لی نیه که بیکهین، بیرى لی بکه ره وه: به شیکی تایبته به پیاوان له فرۆشگا هه میشه له قاتی یه کهم لای دهرگا که وهیه و، هه میشه بچو کترین به شی فرۆشگا که یه و به شی تایبته به مندالانی تیدا نیه، یان به شی بهرگدورین و دیزاینیکی تیدا نیه، هه موو ئه مانه له بهرئه وهیه ناکو پیاو خیرا برواته ژووره وه و خیرا بیته دهره وه، وه کاتیک ده چیه یه کیک له فرۆشگا کان پیاویک نابینیت که بکه پریت بهر هه کاند، یان کراسیکی گرتبیت به بهرییه وه که ئایا رهنگی شین یان سه وزی زیاتر لیدیت، ئیمه ده چینه فرۆشگا به ته واوه تی دهرانین چیمان ده ویت و دواى کرینی دیینه دهره وه، به ده گمه ن شتی زیاده بکرین، جوانترین شت لای ئیمه له بازار کردندا چونه ژووره وه و هاتنه دهره وه یه به خیرایی.

بوچونی پیاو چیه دهرباره ی په یوه ندی به ستن له گه ل

ژنیکى رهنگ جیاواز؟

ستیف هارقی: که وتوته وه سه ر پیاوه که، به لام له راستیدا، له سه رده مه دا کی گرنگی به وه ده دات؟ چیترو هکو پیشتر مشومری گه وره دروست ناکات؟ ههروهک چۆن من وهک خودی خۆم لام گرنگ نیه، خوشه ویستی رهنگ ناناسیت، وه کاتیکیش که سیک خوشه ویستی لای که سیک ده دوزیته وه له ده که زیکی جیاوازتر له خوی گرنگ نیه، چونکه هه ردووکتان خوشه ویستیان دوزیوه ته وه، ئایا هه ر ئه وهش گرنگ نیه؟

لەگەڵ ئەوەش پێویستە ژن دڵنیابێت کە پالپشتی خوشەویستی
ئەمە دەکات، چونکە ئەگەر ئەمە لەبەر گەشتن بە پێگەیەکی
کۆمەڵایەتی بەرز بکات، ئەمە ھۆکاریکی سامناکە ھاوسەرگیری
لەگەڵ کەسێکی ڕەنگ جیاواز بکەیت، بەلام ئەگەر ئەمە لەبەر
خوشەویستی بکات ئەوا ھیزی زیاتری پێدەبەخشێت.

بۆچی پیاوان دواي کۆبونەوه (سیکس کردن) حەزیان
لە باوەش نیە؟

ستیف هارقی: چونکە ئێمە وروژاو ، ماندوو بوین، ئێمە
ھەولێکی زۆر دەدەین لەکاتی سیکس کردندا کە وامان لێدەکات
ماندوو بین و ئارەق بکەینەوه، وە ھەموو ئەوەی کە پێویستمانە
یەک خولەک چاوەڕێ بکەیت پیش ئەوەی بێیت و باسی باوەش
بکەیت.

چۆن پیاوەکەت تێبگەیەنیت کە ئارەزووە جنسیەکانت
تێر ناکات؟

ستیف هارقی: بێرۆکەییەکی باش نیە کە ئەم ھەوالە
لەسەر میزی نانخواردن یان لەناو ئۆتۆمبیلدا بلیت. ھیچ
شتیک لەمەوه دەست ناکەویت، کاتیکی گومان لەتواناکانی ئێمە
دەکەیت بەراستی دوودل و شەرمەزار دەبین، من پیشنیاری بۆ
دەکەم لەکاتی کۆبونەوتاندا ئەم کارە بکەیت، ئەوکات شتەکە
زۆر لەروو دەبێت، شتیکی لەم شیوەی پێ بلی: «ئوو، ئەوەم
بەدە کە ئەیکەیت» یان «جوانە، ئازیزەکەم ئیستا بەو شیوەیە
بیکە»، سەیری بکە چۆن بۆت جی بەجی دەکات، ئەوکات پیاو
ئەوپەری ھەولی خۆی دەدات تاوەکو تۆ ڕازی بکات لەجیاتی

ئوهدی گوئی له گومانه کانت بیټ، و له کاتی کۆبوونه وه دا، ئیمه
نامادهی هه موو پیشنیاریکین، به تایبه تی ئه گهر پیمان وابیټ
که نه و شته ی ده مانه ویټ به دهستی ده هینین.

ئه ی چی ئه گهر ئیمه زیاترمان ویست و دهستان
نه که وت؟

ستیف هارقی: هه رچی که ده کهیت، نه که ی ئه م گفتوگو یه به
وشه ی ترسناک ده ست پی بکه یټ، «ئیمه ده بیټ قسه بکه یټ»،
چونکه به رگریمان نامینیت و چاومان سور ده بیټ، و دلنیا ده بیټ
ئه و کاته باشانه ی پلانمان دانا بوو له گه لت به سه ری ببه یټ
خه ریکه کۆتایی دیت، له جیی ئه وه، به له سه رخویی شتیکی له م
شیه به پیاوه که ت بلێ: «من، به تو تیرنا بم»، و ئه م قسه وای
لنده کات که هه ست بکات که سیکی ویستراوه و هه ولکی زیاتر
ده دات بو پرکردنه وه ی ئاره زوه کانی خوشه ویسته که ی، له جیاتی
ئه وه ی واهه ست بکات که کیشه یه ک هه یه.

که ی کۆببنه وه ئه گهر ئیمه شه رمان بیټ؟

ستیف هارقی: رۆژیک به س ده بیټ بو ئیمه، ئه گهر
مه به ستیمان له جوړیک مشتومر بیټ، تو توپه یټ ده رباره ی
ئه وه ی شتیکی سه باره ت به منداله کان وتوو و ناته ویټ ئه م
شه و له گه لی بخه ویت، من رازیم، به لام ئه گهر بو به یانی هات و
توش هیشتا توپه بوویت و دهستی کرده ملت و توش ده ستیت
له خوت دوورخسته وه، ئه وه کیشه یه، پیاو زور چاوه پی
ناکات، به لام ماوه یه کی دریژتر به رگه ده گریت ئه گهر هاتوو
ناپاکی له متمانه ت کردبوو، به جوړیک له جوړه کان، وه پیویست

بوو کەریزو متمانهی تو بە دەست بهێنیتەوه، زۆر باش لەوه تێدەگەین.

چۆن ژن بزانی ت پیاوێکە ی هاورەگەزبازە؟

هیچ بیرۆکە یەکم نیە، چونکە پیاو هاورەگەزبازەکان و ژنە هاورەگەزبازەکان دەتوانن وەلامی ئەم پرسیارە بدەنەوه، کە من سەر بە هیچ لایەکیان نیم.

هەستی پیاو چۆنە لەبارە ی پە یوەندیە کراوەکان؟

ستیف هارقی: ئەگەر پیاویک رازی بوو لەبارە ی «پە یوەندی کراوە» وە یان پیشکەشکردنی، ئەمە ئەوه دەگە یە نیت کە تو ناکە ویتە پلانە درێژخایە نەکانیە وه و داها توو لەگەل تۆدا نابینیت، هەردووکتان پە یوەستن لە ووتنی «ئیمە کەمیک تام و چیژمان دەویت لە پە یوەندیە کەدا». ئەگەر پیاو خوشی بویت لەگەل هیچ کەسیک هاوبەشیت پی ناکات—برایە وه. کاتیک پیاویک دەدۆزیتە وه ئامادە بیت لەگەل کەسانی دیکە دا بەشت بکات و هاوبەشیت پی بکات، ئەوا بزانه خوشینا ویت. ئیمە بەم رێگایە دا نارۆین.

ئایا پیاو پی ناخۆشە پرسیار لە رابردووی بکە ی؟

ستیف هارقی: بەلێ، ئەم پرسیارە نارەحەتمان دەکات، ئیمە وابیر دەکەینە وه کە تو دەتەویت قولتر بیتە وه لیمان، کاتیک دەست دەکەیت بە بەدواداچوونی رابردوومان، لەوانە یە بریاری لەبارە وه بدەیت، لەگەل ئەوهش، تو مافی ئەوهت هە یە رابردووی پیاو بزانی، بەلام هەر لە یە کەم ژوانە وه پرسیار دەربارە ی رابردووی مەکە، چونکە وه لامیکی راست دەست ناکە ویت،

چونکه پیاو هیشتا بریاری نه داوه که ئەم په یوه ندیه تا کوئ
دریزه ده کیشیت، له بهرئه وه به پیو یستی نازانیت خوی ئاشکرا
بکات، کاتی خوت به فیرومه ده به پرسیارکردن له ژنی پیشووی:
له بهرئه وهی هه موو ئەو شته ی که بریاری له سهر دهدات ئەو
نازاره به که پنی داوه، نهک ئەو شتانه ی که به رامبه ریی کردویه تی،
که میک کات به په یوه ندیه که تان ببه خشه، ئەو شتانه ت بو ئاشکرا
ده بیت که پیو یسته بیزانیت.

ههستی تو چۆنه دهرباره ی ئەو ژنه ی که دوا ی
هاوسه رگیری نایه ویت نازناوی پیاوه که ی هه لبریت؟
ستیف هارقی: زۆربه ی پیاوان ئەم کیشیه یان هه یه،
بیر له و سنی رینگایه بکه ره وه که پیشتر پیم ووتی که پیاو
خۆشه وستی خویانی له رینگه وه پی دهرده برن، پیاو دابین
دکات و ده پاریزیت و خۆشه وستی خوی دهرده بریت، ئەگەر
نه مانتوانی بلین: «ئهمه خاتوو هارقیه» ئەوکات زۆر دوور
دکه ویته وه له ناوه رۆکی دهربرینی خۆشه وستیمان بو،
ئیه پیو یستمانه بزانی که تو به وه فای بۆمان، وه بو دهربرینی
ئهمه به لایه نی که مه وه ده بیت هه لگری نازناوه که مان بیت. ئیمه
لامان گرنگ نیه که چهند گرنگی به نازناوی باوکت و ناوبانگی
خوت ددهیت: ئیمه خه ریکی دامه زرانندی خیزانیکی جیگیرین و
پیاویش ئه یه ویت بزانی که تو په یوه سستی به م خیزانه وه هینده ی
په یوستیت به خیزانه که ی پیشووته وه، یان ده توانیت کوکراوه ی
هه ردوو نازناوه که به کاربه ینیت، ئەگەر بته ویت، به لام گرنگ
ئوه به هه لگری نازناوی پیاوه که ت بیت. ئەگەر پابه ندی ئەمه
نابیت، بۆچی به ساده یی نارویت شو به باوکت بکه یت؟

ئایا ئەووە راستە کەوا لە پیاوەکەت بکەیت غیرەت لی
بکات تاوەکو بزانی تۆ دەتوانیت پیاویکی تەرت دەست
بکەویت هەر کاتیک ویست؟

ستیف هارقی: پێویست بەو ناکات، ئێمە ئەوەمان
براندۆتەو، ئێمە زۆرباش دەزانین کەژنەکانمان هەر کاتیک
بیانەویت دەتوانن لەگەڵ پیاویکی تەرت بپۆنە دەرەو، بەلام کاتیک
زۆریان بۆ هێناین و هەولی دا غیرە لی بکەین، تۆ یارییەکی زۆر
مەترسیدار دەست پێدەکەیت، زۆربە ی کات بەرپەرچدانەوێهەکی
لە رادەبەدەر لەلایەن پیاوەکەو دەبێت و لەوانەشە بلی: «ئوو،
باشە منیش دەتوانم ئەو یارییە بکەم!» «خانمەکەم ئەگەر وا
هەستت کرد کە پێویستە غیرە لی بجولینیت، چونکە گرنگی
پێدانی تەواوەتیت لیوێ دەست ناکەویت، لەوانەیه پێویست بیت
کەبەشی «پیاوان ریزی پێوانەکان دەگرن» بخوینیتەو، و
دواتر ئەم ئامۆژگارییانە بەکاربهێنە تا ئەو پیاوەت دەستبکەویت
کەدەتەویت و شایەنیت.

ئایا پیاو رازییە ژنەکە ی هاورپی نیری هەبیت ؟

ستیف هارقی: من بەتوندی پێشنیارت بۆ دەکەم ئەگەر
تۆ لە پەيوەندییەکی پەيوەستدایت هەموو ئەو چەنەبازییانە
رەبگرە کە لەگەڵ هاورپی نیریئەکان دەیکەیت، و هەموو
ئەو وێنەنە ی پێکەوێ گرتووتانە بیهێنە خوارەو، و رێگەمەدە
پەيوەندی بەمالەو بکات و دیاری و ئەم جۆرە شتانەت بۆ
بنیریت: بەروونی تۆ بەدوای کێشەوێت ئەگەر بەردەوام بیت
لەمە. بیری لی بکەرەو: ئەگەر پیاوەکەت وێنە ی ژنیکی دیکە

لەناو کەلوپەلەکانیدا بێت، تۆ مێشکت لە دەست دەدەیت، چۆن
قەرلی دەکەیت ژنیک پەییوەندی بە ماله‌وه بکات و داوا بکات
قسە لەگەڵ پیاوێکە بکات، یان ئەگەر گۆلی بۆ بنێریت؟ من
پیشنیارت بۆ دەکەم هەرشتیکی بخەیتە لاوه کەوا لە پیاوێکە
بکات باش بیر نەکاتەوه لەبارەی تۆ و کەسیکی دیکەوه—نە
کەم و نە زیاد، باز نەیه‌کی جووتی بەهێزبن و رێگەمەدن کەس
بێتە نێوانتانەوه بەتایبەتی «هاورپی» نێر، وه ئەگەر ئەم کارەت
کرد ئەوا دلخۆش دەبیت.

بۆچی هەندیک پیاو لە ژنان دەدەن؟

ستیف هارقی: زۆربەیی دەگەریتەوه بۆ لاوازی و پێویستی
پیاو بۆ کۆنترۆڵکردنی کەسیک لە ژیانیدا، و دەرکەوتوووە ئەو
پیاوانەیی لە ژن دەدەن هیچ چیرۆکیکیان نیە کە لە پیاوانی
دیکەیان دابێت، ئەوان لەو پەڕی لاوازیدان.

ئەو چی دەربارەی هاورپی کچەکان—تۆ هەستت چۆنە
بەرامبەریان؟

ستیف هارقی: ئێمە رێگری لەوه ناکەین، پیاوێکە ناتوانیت
بێت بێت کە نابێت هاورپی کچت هەبێت، هەر وه‌ک چۆن تۆش
ناتوانیت رێگری لەچوونە دەرەوه‌ی بکەیت لەگەڵ هاورپی
کۆرەکانی بۆ یاری گۆلف، کچە هاورپی باشە.

بۆچونی پیاو چیە لەبارەی ووتی ووتی (قسەو
قسەلۆک)؟

ستیف هارقی: ئێمە رێگمان لە قسەهێنان و بردنە، بەلام

دەشزانین کە ناتوانین پێگری لەو بەکەین، ئەمە پەلاماردانێکی کەسیه، وە پیاو بەتەواوی دڵنیا یە کە کاتیک تۆ و هاوڕێکان ت پێکەوه ن باسی کەسانی دیکە دەکەن، هاوڕێکانیش کاتیک هەر خۆیان باسی تۆ و مێردە کەشت دەکەن، ئەمە بخە مێشک تەوه کاتیک جاری داها تۆ دەستت کرد بە باسکردنی خەلکی.

ئایا پیاو باسی ژنەکانیان دەکەن لای پیاوانی دیکە؟
ستیف هارشی: شتی وا ناکات، ئەگەر تۆ ژنە شیاوە کە ی بیت، ژن و کەسە گرنگە کان لەژیانی پیاو دا سنوردان لەگفتوگۆکردنی نێوان پیاو دا، چونکە هیچ پیاویک نایەوێت بەشیوێهە ک لەشیوێهە کان بیر لەژنە کە ی بەکەیتەوه، و بەتایبەتی ئەگەر پەییوێندی بە پەییوێندی جەستەیی و رۆمانسیەتەوه هەبوو، پیاو رۆونه لەم بابەتە دا، بەلام کاتیک ژنە گونجاو کە ی نەبێت—بەلکو کەسیک بیت کە پەییوێندیت لەگەل دابنیت لەمیانە ی گەران بۆ ژنە شیاوە کە ی—ئەوا دڵنیا بە کە پیاو کە ت باست دەکات.

ئایا پیاو لای گرنگە لەگەل دایکی تیکەل بیت؟
ستیف هارشی: سەیرکە، ئەگەر پەییوێندیەکی باشت لەگەل دایکی نەبوو وە دایکی گرنگی پێنەدایت، ئەوا کارە کە سەخت دەبێت، پێویستە لەسەر هەر ژنیک کە ماوێ ٩٠ رۆژە پەییوێندی لەگەل پیاویک دا هەیه ئەبێت خێزانە کە ی ناسی بیت. بەلام ئەگەر هیشتا بەخێزانە کە ی نەناساندووی، تۆ ناچاریت هۆکارە کە ی بزانی، یان دەبێت بە جوانی قبولی بەکەیت کە گرنگی نادات بە دروستکردنی پەییوێندیەکی درێژخایەن لەگەل ت. ئەگەر تۆ

بهس بیت که له جیگه ی نووستنه که ی له گه لی بیت، ئەوا ده بیت
هیندهش باش بیت که به دایکیت بناسینیت.

ئەگەر خوشکی پیاوه کهت کچه هاورپیه کتی به دل نه بیت
نایا له بهرئه و په یوهندی ده چرپینیت له گه لی؟
ستیف هارقی: بیگومان نه خیر، پیاو په یوهندی ناچرپینیت
له گه ل کچه هاورپیه که ی ته نها له بهرئه وه ی ریک ناکه ویت. له گه ل
ئەندامانی خیزانه که ی (بیجگه له دایکی)، و پیویست ناکات
خوشکه که ی بیت بو ماله وه و به شداری کوبوونه وه خیزانیه کان
بکات، ئەگەر خوشه ویستی براکه ی به دل نیه، وه هه مان شتیشه
بو ئاموزاکانی و پورزا و خالوزاکانی.

ئەگەر پیاو خیزانی ژنه که ی به دل نه بیت، له گه لی
ده مینیتته وه؟

ستیف هارقی: ئەگەر خیزانه که ی به له پیشترزانی، ئەوا
به ریگای خویدا ده روات و جیت ده هیلت.

بوچونی پیاو چیه ده رباره ی باوکی منداله کانی
ژنه که ی؟

ستیف هارقی: نایابه — پیاوان ده زانن که منداله که باوکی
هیه، و ئەگەر له ژیانی منداله که دا بیت، تیده گات ده بیت
کارلنکی له گه ل بکات، به شیوه یه ک له شیوه کان. به لام پیاوه کهت
پیویستیته ی که بتوانیت کاتیک هات بو ماله کهت خوی بیت.
ئەگەر له په یوهندی که ی په یوه ستدا بوو له گه لت، ئەگەر
منداله کانی بینی هه له یه کیان کردوو نه یوانی هیچ شتیک بکات،

ئەوکات تو ناھیلێت ببیت بەو دابینکەر و پارێزەرە ی کەخۆی دەیهوێت. وە ئەمە بەلایەو کێشە دەبێت، تو رێگە نادەیت پیاوێکە پۆشاکی قوتابخانە بۆ منداڵەکان بکڕیت و یارمەتیت بدات لە دابینکردنی پێداویستیەکانی مالهەدا و سەوزە و میوە بۆ بەفرگرە بکڕیت، و سوتەمەنی بۆ ئۆتۆمبیلە بکڕیت، و دوايش پێی دەلێت مافی ئەوێ نیه رۆلی باوک بگێڕیت، ئەگەر ئەمە حالته، کەواته خالی بوونی ئەو لێرەدا چیه؟ پێویستە لەسەرت جوړیک لەھاوسەنگی رابگریت کەباوکی منداڵەکەت ئەرکی خۆی جی بەجی بکات، وە رێگە بەپیاو نوێکەشت بدە ئەرکی خۆی جی بەجی بکات، ئەگەر پیاوێکەت ناتوانیت هاوبەشی بکات لەبەخێوکردنی منداڵەکەدا هەر خۆی ئەو بوونی دەکاتەو کەبۆچی باوکی منداڵەکەت رۆشتوو.

ئایا پیاوێکەم چاوەرێی ئەوێم لێدەکات کە هاوێ بێم
لەگەڵ دایکی منداڵەکانی؟

ئەم کارە بکات و ئەگەر تو یەکیک بیت لەوان پیرۆزبایت
لێدەکەم، بەلام گرەوی ئەو ناکات کەبەشیوەیهکی باش تێکەلی
یەکترین و ئەمەش ناسەپێنێت.

ئایا راستە پەيوەندی بە پیاوێ بکە ی لەسەر کار
تاوێکو قسە ی لەگەڵ بکە ی؟

ستیف هارقی: ئەگەر تەلەفونی بۆ دەکەیت تا پێی بلێیت
«سوپرایزیکی تایبەتم بۆت هەیه کەهاتیتەو بۆ مالهە» ئەمە
پێی برینیکی باشە، بەلام ئەگەر بۆ کێشە ی بێ مانا پەيوەندی
دەکە ی، ئەوا شتیکی باش ناکەیت.

ئامارهی جیهانی پیاو چیه که مانای «من چیتر گویت

بو ناگرم» بیت؟

ستیف هارشی: کاتیک پیاویک وه لّامی پرسیاره کهت ده داته وه
که کردووته (یان پیی وایه گوئیستی بووه، تهنانهت ئه گهر
تو هرگیز پرسیاریشته نه کردبیت، له وانه یه چیتر گویت بو
رانه گریته، ئامار که ئه وه یه کاتیک وه لامده داته وه ئه گهر خه می
برو، باسی هر کیشه یه ک بکه یت چاره سهری ده کات، به لام
ئه گهر به رده وام بیت له باسه کهت ئه وکات گویت بو راناگریته.

ئایا پیاو ئه و ژنانه ی لاپه سه نده که چیشتلینان ده زانن

یان ئه وانه ی که نایزانن؟

ستیف هارشی: بابته ی: «من نازانم چیشته لی بنیم؟»
بابه تیکی زور گه وره یه، ئه گهر تو جوان بیت و نه زانیت چیشته
لی بنیت، ده توانین به جوریک چاوپۆشی لی بکه ین، به لام ئه گهر
هاوسه رگیرمان کرد و چیشتلینان و چه ند شتیکی دیکه ت نه زانی
وه داوای زوریش له ئیمه ده که یت و به کارمان ده هینیت، پیاو
پیزی ئه و ژنانه ده گرن که ده زانن چیشته لی بنین: ئه و ژنانه ی
که ده توانن به شیوه یه کی باش چیشته لی بنین، ده شتوانن
هاوسه نگی ژووری نوسته نه که شیان رابگرن.

ئایا پیاو به نه ینی خه ملاندن بو ژنیک ده کات ئه گهر

دایکیکی باش و بنیاتنه ری مال بیت و هتد...؟

ستیف هارشی: به ته واووته ی، کاتیک په یوه ست ده بین
به په یوه ندیه کی ئاشکرا و پروونه وه له گه لت، ئیمه بیر له وه
ده که پنه وه ئاخو ئه بیت ماله که مان چون بیت، ئه گهر بیت و تو

دایکیکی باش و توانای هه لگرتنی لایه نه مادییه کانمانت هه بیت و بریاردانی درووست، و توش به هه مان شیوه خه ملاندن ده که ی.

بوچونی پیاو چیه دهرباره ی ئه و ژنه ی که ماله که ی
پاک راناگریت؟

ستیف هارقی: پیاوان بهرگه ی ئه و ژنانه ناگرن که پاک و خاوین نین، کاتیک خه لک دیت بو سهردانمان، بهراستی بیت وایه که ده مانه ویت مالیکی پیسیان نیشان بدهین؟ ئایا ده توانین به دایکمان بلین له سهر قه نه فه یه کی قیزه ون دابنیشیت له ژووری میوان؟ پیم وانیه، دهرکه وتنی ماله که رهنگدانه وه ی تو یه خانمه که م، چونکه خه لکی نالین «هاوسه ره که ی مال پیس ده کات»، به لکو به دلنیا یه وه ده لین «ئه و ژنه پاک و خاوین نیه». هه رچه ند دابونه ریت بگوریت و بهرپرسیاریه تی پیاو له مالدا بگوریت.

هه میشه بابه تی پاکو خاوینی مال له ئه ستوی ژنه، و ئیمه ی پیاویش به شیوه یه کی جیاواز بیرناکه ینه وه، ئیمه پیمان خوشه کاتیک موم و چه پکه گول داده نیت له گه ل قاپ و قاچاخی زیوی، هه زده که یین بیینه وه بو مالی پاک و خاوین. ئیستا ئه گه ره هردووکتان کار ده که ن و توش ناتوانیت ماله که به پاکی رابگریت و خو منیش نایکه م، که واته ئیمه پیویستمان به پیدانی بریک پاره یه بو کارگوزاریک تا ئه و کاره بکات، چونکه زور به ساده یی نابیت ماله که پیس بیت.

ئایا پیاوان به دوا ی ورده کاری دیاریکراوه ون وه کو قهرز، کاتیک بیر له به ستنی په یوه ندیه کی دريژخایه ن

دەکەنەوه لەگەڵت؟

بەلێ، ئەوه دیاری دەکات کە دەبێت چەندێک کار بکەیت و
دەبێت چەندێک پارە دا بین بکەین، لەوانە یە ئەمە پەتکردنەوهی
مامەلەکە نەبێت، بەلام ھۆکاریکە پیاو بەچاوی سەرنجەوه
وەریدەگریت.

ئایا دەبێت پیاو دواي ژنەکەي بکەوێت کاتیک کە
ژنەکەي پێویستی کرد بەھۆی کارەکە یەوه بگوازیتهوه؟
ستیف هارشی: دوات دەکەوین بۆ کارە نوێیەکەت،
ئەگەر دلنایین لەپیاوھتی خۆمان و باوەرمان بەوھە کەھێشتا
لەتواناماندا یە دا بینکەرت بین، بەوشیوھەي کە پێویستە و
دەمانەوێت. بەلام ئەگەر پێویست بوو ھەموو ئەوھ بدۆزین
کە ھەولماندا بەدەستی بەین، ھیچ بەلگە یەک نیە ئیمە پارچە یەک
ھەلبگرین و کاتیک کە بگوازیتهوه بۆ کارە نوێیەکەت، ئەوکات
ئیمە دەکەوینە شەڕیکی سەختەوه.

ئایا پیاو رازی دەبێت بچیت بۆ لای راویژکاری دەرونی؟
ستیف هارشی: ئیمە تەنھا کاتیک گوی بەوھ دەدەین کە
لەکێشە رزگارمان بکات. ئەگەر بزانی خەریکە تۆ لەدەست
دەدەین، وە چاوپێکەوتنی راویژکاری دەرونی پە یوھندیە کەمان
رزگار دەکات، ئەوا دەپۆین، بەلام ئەگەر زانیمان کێشە کەمان
چارەسەر ناکات، ھیچ ھۆکاریکی باش نابین بۆ دانێشتن و
قەسکردن لەگەل کەسیک، و بریار بدات لەسەر ھەر جولە یەک
کە دەیکەین.

ھەستی پیاو چۆنە دەربارەى سوپرایز؟

ستیف ھارفی: پیاوان ھەزىان لەسوپرایزە، بەلام تکیە چاوەڕێی ھەمان کاردانەو ھەبە لیمان، ئیمە لەخوشیا ناگرین لەبەرئەو ھى دیاریت ھیناوەتەو ھەبۆمان بۆ مالهو، یان پلانی گەشتیکى نایابت داناو، یان خوانیکى رۆمانسیت بۆ کردوین بەسوپرایز، ئەمە زۆر پیاوانە نیه.

ئایا پیاو نیکەران دەبێت دەربارەى خیانهتى ژنەکەى؟

ستیف ھارفی: زۆربەى کات، ئیمە ھیندەى ژنان نیکەرانى بابەتى خیانهت نابین، لەبەرئەو ھى دەزانین کە دروستبونى زگماکى تۆ جیاوازه لەھى ئیمە، تۆ زۆر بەئاگایت لەھەلبژاردنى ھاوسەرەکەتدا، وە بنەمای رەھات ھەبە سەبارەت بەبەربێردان لەبارەى خەوتن لەگەڵ پیاویک، بەبۆچوونى ئیمە ئەمە بەشیوەیەکى بەرچاو نیکەرانى پیاو کەمدەکاتەو لەبارەى خیانهتى ژنەکەىو.

ئەمەوێت زۆر سپاس و پێزانینی گوێگرە خوشەویستەکانى بەرنامەى «بەیانیانى ستیف ھارفى» بکەم کە ھاندەرم بوون بە پرسیارەکانیان دەربارەى پەيوەندییەکان.

ئەمەوێت سوپاسى «دینى میلەر» بکەم کەئەرکى گولبژێرى ووشەکانم و ھەندیک دەستەواژەى بێھاوتا لەھەندیک کاتدا کردووە و خستویەتیه سەر پەرەکە تا گونجاو بێت بۆ خویندەو لەلایەن مەزوقایەتیهو، بە دەربەڕینیکی تر وەکو وەرگێڕیک بەکارم ھیناوە، وە ئەویش رێگایەکى نایابى بەکارھیناوە تا بێرکردنەو ھەکانم چێژبەخش بن و دانایانە بن بۆ خویندەو.

وه زور سوپاس بؤ «شیرلی ستروبیری» هاوکاری
به رنامه ی به یانیانم، وه سوپاس بؤ «ئیلقیرا گوزمان»
دوژنامه نووسم: که هه ردووکیان ئاماده بوون له هه ر پاکنووس و
دانیشتی دوژنامه وانیدا و پرسیاریان ئاراسته کردووم، سیناریو
و ئه و شتانه ی که تاییه تمه ندی ژنه و ئیمه ی پیاو لینی نازانین وه
دوو ژن که ریگه یان پیدام کومه لیک پرسیار ی گشتگیرم دهست
بکه ویت که یه کیکیان ژنیکی سه لته و ئه وی تریشیان مندالیکی
هیه و جیا بوته وه، که به بی یارمه تی ئه م دووانه ئه م کتیه
گشتگیره بوونی نه ده بوو، وه هه روه ها ده مه ویت سوپاسی
«دوژن» و «دافیس» بکه م که ئیمه ی ئاشکرا کردوو وه «بیریان
کریستیان» که یارمه تی بازاریمان بوو وه «کاترین بایتینه ر»
که یارمه تیدام له جیاکاری و ووشه کاند، وه سوپاسی «تره یسی
شیرود»، «لی لاکینس»، «کاترین باومه ر» ده که م.

وه سوپاس بؤ هاوسه ره که م «مارجوری» که ژیانمی
نه او کردوو و له وه ش گرنگتر دلخووشی کردوو که ریگه ی
پینه داوم دابنیشم و بیر له پشته ی شته کان بکه مه وه، به لکو
به گیانیکی ئاسووده وه وای لیکر دووم که سیکی رووخووش و
خه مخوری که سانی دیکه بم له خووشی و ناخووشیدا، وه زیاتر
له هر کاتیک کارلیکیان له گه ل بکه م.

وه بؤ باوکی خوالیخووشبووم، که هه موو شتیکی باشی
له ژیان فیرکردوووم، ئه مه نده شه ره فمه ند و سوپاسگوزاریم.

ستيف هارفي تواناي ژماردني ټو خانمانه
نیه که مایه ی سهرسامی بوون به دريژايي
چه ندين سال ناسیونی له ريگه ی پيشکه شکردني
برگه ی «نامه کانی ستر او بیړی» له میانه ی
پيشکه شکردني بهرنامه کو میدیه کانیه وه.

ژنان تواناي بهر یوه بردني دامه زراوه
بازرگانیه کانیان هه یه و، تواناي هیشتنه وه ی
مال و مندالیان هه یه به شیوه یه کی باش،
سهر کردایه تی کو مه له ناو خوییه کان ده کهن،
که چی ناتوانن له پالنه ره کانی پیاو تیښگهن.

کاتیک بابه ته که دیته سهر په یوه ندی دانان
له گه لی، بوچی؟ ستيف هو کاره که ده گه پرینیتته وه
بو ټه وه ی که ټو ژنانه ته نها داوای ناموژگاری
له ژنانی دیکه ده کهن، له کاتیکدا جگه له پیاو،
که س ناتوانیت پیاو بلیت چوون پیاویکی
گونجاو بدوژنه وه و له گه لیدا بمیننه وه.

له په رتووی (وهک خانم په فتار بکه و
وهک پیاو بیربکه ره وه) ستيف، ژنان ئاشنا
ده کات به بیرکردنه وه کانی پیاو، هه روه ها
تیشک ده خاته سهر زوړیک له چه مکه کان و
وه لامي به شیک له پرسیاره کانیان ده داته وه.

